Forordning,

angaaende

den Islandske Handel og Skibsfart.

Christiansborg Slot, den 13 Junii 1787.

Kiøbenhavn,

trykt hos Directeur P. M. Hopffner, Hans Kongelige Majestæts og Universitetets første Bogtrykker.

Vi Christian den Syvende, af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsteen, Stormarn, Ditmarsken og Oldenborg; giøre alle vitterligt: At da Vi ved Vores under 18de August f. A. udgangne Placat allernaadigst have friegivet Handelen paa Vort Land Island, men forbeholdet de fornødne nærmere Bestemmelser derom til en egen Anordning; saa ville Vi nu herved, for saa meget mere ved denne Forandring at ophielpe en for Vore Riger og Lande saa vigtig Handel, byde og befale, som følger:

Caput I.

om

denne Handel og de Handlendes Friheder i Almindelighed.

§. 1.

§. 1. Denne Handel er frie for alle Kongelige Undersaatter i Europa.

Ligesom Vi ved bemeldte Placat af 18de August f. A. dens 1ste og 3die Artikel aldeles have ophævet den forrige Indret-

ning med den Islandske Handel, og, fra 1788 Aars Begyndelse af, aldeles ikke ville lade føre nogen octroieret Handel paa Island; saa skal og denne Handel fra den Tid af være aldeles friegiven, saavel for Islænderne selv, som for alle Vore øvrige Undersaatter i Europa, uden alene i de Provindser, hvorhen octroieret Handel endnu drives. Det skal altsaa være Vore Undersaatter i Danmark, Norge og Vore tydske Stater allernaadigst tilladt, efter eget Godtbefindende, uden at til saadan Udredning behøves Forespørgsel eller særdeles Tilladelse, fra bemeldte Tid af at seile til Island, for der at drive Fiskerie eller Handel, i Medhold af forbemeldte Placat, samt Vores Anordning af 17de November f. A. og denne Vores Forordning, fra hvilket inden- eller udenlands Sted de ville, og ligeledes fra Island til hvilket inden- eller udenlands Sted de finde for godt, naar de allene holde sig de Regler efterrettelige, der i Almindelighed ere foreskrevne eller herefter maatte foreskrives for den til et saadant Sted foretagende Handel og Skibsfart.

§. 2.

§. 2. Fremmede maae aldeles ikke handle paa Island.

Derimod bliver det, i Følge ommeldte Placats 4de Post og Vor allernaadigste Forordning af 1te April 1776, som ellers, saa vidt den ikke i de efterstaaende Poster er igientagen og indskiærpet, herved ophæves, aldeles forbudet alle fremmede Nationers Skibe, undtagen allene i Nødsfald, at gaae ind i Landets Fiorder, Bugter og Havne, under Straf at blive anholdte og confisquerede. Ingen Fremmede maae altsaa understaae sig at bruge Doggerie og Fiskerie under Landet, eller at virke deres fangede Fisk enten paa Landet selv eller de derunder liggende Øer eller Klipper; ei heller at drive nogen Slags Handel med Indbyggerne af hvad Navn nævnes kan,

kan, enten paa Landet selv og underliggende Øer, eller paa dets Fiorde og Havne, samt paa Søen uden for, ved at afkiøbe Indbyggerne, naar de ere ude paa Fiskerie, enten deres Fiskefangst eller andre Varer, samt igien til dem Varer eller Penge at afsætte.

§. 3.

Dersom derimod noget fremmed Skib, enten for at forsyne sig med fersk Vand, eller formedelst Storm og Uveir, eller andre ulykkelige Tilfælde, skulde blive nødtvunget til at søge Landet, for at redde Mandskabets Liv, Skib eller Gods, da bør saadant strax ved Ankomsten gives Stedets nærmeste Øvrighed tilkiende, paa det at Skibet vedbørlig kan tages under Opsyn. Dets Opholds-Tid der paa Stedet bør og være saa kort, som muligt er, og de af Mandskabet, som gaae til Landet, for at forsyne sig med Vand, maae ei opholde sig der over 24 Timer; ligesom i øvrigt saadanne fremmede Skibes Mandskab bør paa det nøieste efterkomme, hvad som i 2den §. befalet er. Dermed skal Øvrigheden have vedbørlig Opsigt, og naar de i Nøds-Tilfælde skulde trænge til Provisioner, bestemme en til Omstændighederne passende Mængde deraf, som da paa ingen Maade maae overskrides. Til den Ende skulle de fremmede Skippere, som saaledes blive nødsagede at gaae til Landet, være betænkte paa, saavidt muligt er, at søge Kiøbstædernes Havne eller Udliggerier, hvor de ved deres Afseiling tage Beviis af Øvrigheden, eller hvem samme dertil maatte have beskikket, at de ikke have opholdt sig længere, end Fornødenheden haver krævet. Skulde de nødsages til at gaae til Landet paa noget andet Sted, tage de saadant Beviis fra nærmeste Sysselmand eller anden Betient, og forbliver Skibet imidlertid under Opsyn af tvende

§. 3. Hvorledes med fremmede Skibe, der i Nøds-Tilfælde anløbe Landet, skal forholdes.

af de beste Mænd, som boe nærmest ved det Sted, hvor de søge hen. Enhver, der udstæder saadant Beviis, skal derom, under alvorlig Straf og Tiltale efter Omstændighederne, ikke allene strax underrette Stiftamtmanden eller Amtmanden, men og til Vores Rentekammer indberette Skipperens og Skibets Navn, Stedet, hvorfra det er kommet, og hvorhen det agter sig, samt hvad videre dermed maatte være forefaldet.

§. 4.

§. 4. Straffen for de Rhedere, som kunne formodes at have udrustet saadant Skib til ulovlig Handel.

Skulde nogen Fremmed imod denne Vores Anordning forsee sig og overbeviises om, enten at bruge saadant forbudet Doggerie og Fiskerie, eller at drive nogen Slags Handel med Islænderne, som man rimeligviis kan formode at føres for Rhedernes Regning; da skal Skibet og Varene opbringes til Confisqvation efter foregaaende Dom. Paa lige Maade skal forholdes, naar det ved Visitation af deres Skibe, som Øvrigheden, naar den eragter det fornødent, eller naar de i Landet boesatte Handlende saadant forlange, er befoiet at foretage, bliver befundet, at noget saadant Skib haver om Bord for mere end 200 Rdlr. Islandske Varer, eller for 100 Rdlr. mere, end det Qvantum Provisions-Vare, som dem i yderste Nøds-Tilfælde efter 3die §. af Øvrigheden er bleven tilladt at indkiøbe. Det samme skal og have Sted, naar ved Visitationen befindes, at et Skib, hvis Mandskab betreffes i saadan ulovlig Handel, er forsynet med Tobak, Brændeviin, eller andre fremmede Handels-Varer, i den Mængde, at deres Værdie udgiør over 100 Rdlr. mere, end hvad som kan ansees for rimelig Skibs-Provision efter Besætningens Antal og Reisens Længde, eller overstiger det, som ved Conventioner kan være eller blive fastsat, saaledes,

at deraf med Foie kunde sluttes, at Rhederne ved saadant Skibs Udrustning tillige have havt Hensigt dermed at drive Handel under Island. Dog skal Dommeren i Island, saasnart Dommen er afsagt, tilkiendegive Skipperen, at det staaer ham frit for at indstevne samme til Ober-Admiralitets-Retten i Vores Kongelige Residence-Stad Kiobenhavn, i hvilket Fald han haver at henvende sig til Stiftamtmanden eller Amtmanden, i hvis District Opbringelsen er skeet, med Forlangende om Stevnings Udstædelse, hvortil Vi allernaadigst ville have dem paa Vores Ober-Admiralitets-Rets Vegne authoriseret. Og bor Stevningen inden 4 Ugers Forløb efter Dommens Afsigelse være forkyndt med 6 Maaneders Varsel til Ober-Admiralitets-Retten. Imidlertid maae saadant opbragt Skib ikke sælges, men Skibet, saavelsom Ladningen, tages under Ovrighedens noie Opsigt, indtil den endelige Doms Afsigelse. Stævningen skal i Island udstædes uden Betaling, hvorimod den for Ober-Admiralitets-Rets Stævningen anordnede Gebyhr bliver i Kiobenhavn at erlægge til Admiralitets-Secretairen, naar Sagen ved Retten anhængig giores.

§. 5.

§. 5. Straffe, i Tilfælde at den ulovlige Handel bliver dreven af Skibets Mandskab.

Derimod bliver allene Skibets Mandskab ansvarlig for saadan Forbrydelse, dersom af den maadelige i foregaaende Post bestemte Mængde af Levnets-Midler og andre Varer, som findes udi saadant Skib, hvis Mandskab eller nogen af samme maatte blive truffen i ulovlig Handel, kan kiendes, at Rhederne ikke have nogen Deel i saadan Handel, men at den allene vedkommer Mandskabet eller nogen deraf; eller dersom udi samme Skib findes Islandske Varer, saasom Fisk, Tran, Stromper, med videre, for mindre end 200 Rdlrs.

Vær-

Værdie, eller for mindre end 100 Rdlrs. Værdie over det i yderste Nøds-Tilfælde dem tilladte Qvantum, og disse Varer ikke kan ansees at være enten fanget af Mandskabet selv, eller af dem medtaget hiemme fra til Brug paa saadan Reise, men indkiøbt af Indbyggerne. I saadant Tilfælde skulle alle de fremmede Varer, der ikke kunne ansees at være bestemte til Mandskabets Næring, samt deres og Skibets Brug, saavel som alle af Islænderne tilforhandlede Varer, efter foregaaende Behandling og Dom, være confisqverede, og deraf desuden betales til Vores Kasse ligesaa meget, som Varerne ere værd. Saa skal og Skipperen, paa hvis Fartøi dette Slags Forbrydelse findes, betale i Straf 50 Rdlr., hvilke, saavelsom forommeldte Bøder, han og hans underhavende Mandskab uden Ophold, een for alle og alle for een, skulle være pligtige at erlægge. Skulde de ikke strax kunne udrede samme, da skal af Skibets Fangst eller Ladning udlægges saa meget, som Bøderne beløbe; og skal derved en Tønde saltet Torsk beregnes til 7 Rdlr., og de indehavende Cargaisonvarer efter gangbare Priser.

§. 6.

§. 6. Straf naar der fra et fremmed Skib udkastes noget ved Visitationen.

Skulde det og hænde sig, at noget fremmed Fartøi, naar Vore Krydsere, eller andre dertil udsendte, nærme sig, for at visitere dem, kaster over Bord, endog det allermindste af hvis de have inde af forbudne Varer, for derved at skiule deres Omgang, og tilintetgiøre det deraf flydende Beviis om deres utilladelige Handel; da skulle saadanne udkastede Varer, om de paa frisk Gierning blive opfiskede, confisqveres, samt deraf svares i Bøder ligesaa meget, som Varerne ere værd. Desuden skal Skipperen, naar saadant lovligen bevisses, betale den samme Mulct af 50 Rdlr., hvorfor, saavel

som

som for ommeldte Boder han med underhavende Mandskab, een for alle og alle for een, bør være ansvarlig; ligesom og, i Tilfælde at de ikke kunde udreede disse Penge, forholdes med Bodernes Inddrivelse efter 5te §.

§. 7.

§. 7. Straf for de Kongelige Undersaatter, der drive under eller i Island saadan forbuden Handel med Fremmede.

Iligemaade skal det og være Indbyggerne paa Island og underliggende Øer, saavelsom det paa Vore Undersaatteres Skibe farende Mandskab, paa det strængeste forbudet, at drive nogen Handel med saadanne uberettigede Fremmede, det være sig ved at sælge dem endog det mindste af deres Fangst eller Varer til Søes eller Lands, Nøds Tilfælde (§. 3.) allene undtagen, eller ved at tilforhandle sig noget af dem, hvad det og kan være. Fordrister nogen sig herimod at handle, da skal han, om han haver noget Embede, tiltales til Embeds Forbrydelse og desuden til vilkaarlig Penge-Straf efter Sagens Omstændigheder, og det uden Forskiel, enten han selv eller ved andre driver, eller tillader andre Landets Indbyggere saadan Handel. Skulde nogen af de i Landet boesatte Handlende, eller af de til Landet seilende Skippere eller Faktorer, befindes med saadan ulovlig Handel, skal han første Gang have forbrudt alle de tilforhandlede Varer, og desuden betale Varernes Værdie dobbelt; hvilken Straf efter Omstændighederne skal forhøyes, naar Forbrydelsen begaaes oftere. Bliver derimod nogen af Almuen, eller af det paa Vore Undersaatters Skibe farende Mandskab, befunden med saadan ulovlig Handel, da skal alle Islandske Varer, de maatte findes i Begreb med at ville tilføre de Fremmede, som og de af Fremmede tilhandlede Varer, hvormed de maatte treffes, eller som findes i deres Huuse, være forbrudte. Desuden skal de Skyldige belægges med vilkaarlig Penge-Straf efter Varenes Be-

lob og Sagens Omstændigheder, hvilke Boder efter vedkommende Øvrigheds Sigende afsones med Straf paa Kroppen, i Mangel af Betaling.

§. 8.

§. 8. Landets Indbyggere og Øvrighed skal være pligtig til at angive og undersøge saadanne Forbrydelser.

Alle og enhver af Landets Indbyggere saavelsom Mandskabet paa de Skibe, der beseile Island, skulle i øvrigt ei alene ufortøvet anmelde for nærmeste Øvrighed, hvis dem om ulovlig Handel med Fremmede, naar samme maatte tildrage sig, vorder vitterligt, men og giøre sig al optænkelig Fliid for saadant at opdage, paa det at de Skyldige betimelig kunde vorde derfor tiltalte til den fortiente Straf og Undgiældelse. I Særdeleshed paaligger det efter Eed og Pligt samtlige Vore Embedsmænd at anvende al Flid paa denne Vor allernaadigste Villies vedbørlige Efterlevelse. Og skulle Syßelmændene samt Kiøbstædernes Øvrighed i alle heraf flydende Sager og Forretninger, uden mindste Vegring eller Ophold, gaae tilhaande med Rettens Pleie, og al anden muelig Bistand; hvorimod de for deres dermed havende Umage nyde lovmæssig Betaling. Skulde nogen af Vore Embedsmænd ikke efterkomme denne Vores Befaling, og overbevises om ikke at have angivet de Skyldige, endskiønt han vidste deres ulovlige Adfærd, da skal han tiltales til Penge-Straf efter Omstændighederne, og desuden have forbrudt sit Embede efter 7de §.; og skal i alle deslige Sager Extractet sættes og Processen føres paa korteste Maade efter Giesterets Form.

§. 9.

§. 9. Angiveren skal nyde en Deel af Bøderne.

Derimod skal den, som beviisligen angiver nogen saadan Forbrydelse, nyde Deel i de §. 2-8. bestemte Boder, og det

uden

uden Forskiæl, hvem han end maatte være; saaledes at Ovrigheds-Personer, naar de selv opdage saadan ulovlig Handel, nyde endog, foruden Betaling for deres Embeds-Forretninger, den samme Deel, som Angiveren ellers tilkom. Med denne Deel forholdes saaledes, at i Tilfælde at Skib og Gods bliver confisqveret efter 2den §., da skal Udsalgs-Beløbet, efter at Rettergangens og de øvrige af Skibets Opbringelse flydende Omkostninger ere fradragne, deeles i 2de lige Deele imellem Angiveren og Vores Kasse. I alle øvrige §. 3-8. ommeldte Tilfælde, hvor Varerne blive confisqverede og desuden Boder at erlægge, skal Varerne, efterat de for vedkommende Ovrigheds Forretninger, og, naar Angiveren vil lade dem sælge, paa Udsalget medgaaende Bekostninger ere fradragne, allene tilhøre Angiveren; og desuden nyder han af samtlige Penge-Boder $\frac{2}{3}$, og den øvrige $\frac{1}{3}$ deles lige imellem den Landsfierdings Hospital og det Tingsogns Fattige, hvor Forbrydelsen begaaes. I de Tilfælde derimod, hvorefter 7de og 8de §. allene Bøder blive at erlægge, skal de Skyldige selv betale Rettergangens Omkostninger, og af den Pengestraf, hvori de dømmes, nyder Angiveren $\frac{2}{3}$ og Landets Fattige $\frac{1}{3}$ paa foranførte Maade.

§. 10.

§. 10. Alle til Island seilende Skippere bør være forsynede med Islandske Passer, og holde sig Forskrifterne for denne Seilads efterrettelige.

Vore Undersaattere skulle til den Islandske Handel og Fiskefangst allene bruge indenlandske Skibe, hvorfor de, i Følge Placaten af 18de August f. A. dens 7de Post, skulle forsyne sig med Islandske Passer, hvormed da forholdes i eet og alt, saaledes som Vores Forordning af 7de Martii d. A. bestemmer. Saa bør og saadanne Skippere holde sig de Regler efterrettelige, der ellers for denne Seilads ere eller herefter vorde foreskrevne. Især skulle de, under alvorlig Straf

efter Omstændighederne, i Følge Placaten af 18 August dens 20de Post, ikke udføre af Island nogen af Indbyggerne, der ikke haver Pas af Amts-Øvrigheden; samt paa det nøieste efterkomme det, som Vi allernaadigst have befalet i Vores Anordning om at forekomme Børne-Koppers og Mæslingers Udbredelse i Vort Land Island, af Dato 18 May d. A.

§. 11.

§. 11. Hvorledes skal forholdes med de Kongelige Undersaatteres Skibe, der komme til Island uden at have Pas.

Skulde det hænde sig, at nogen Skibs-Rheder i Vore Riger og Lande enten giorde Speculation paa saadan Reise for et ham tilhørende Skib fra et Sted af, hvor ingen Islandske Passer kunde være at faae, eller og at et Skib, uden at det havde havt saadan Bestemmelse, i Nøds Tilfælde eller af anden Aarsag maatte anløbe en Islandsk Havn: da kunne i sidste Tilfælde Rhederne og saadanne Skibes Mandskab vel ikke nyde de herefter beskrevne Fordeele, dog skulle de ei heller behandles som Fremmede, og altsaa ikke mod dem anvendes, hvad som i §. 2-9 anbefalet er, men de skulle i alle Maader med Velvillighed behandles, og maae have fuldkommen Tilladelse at drive Fiskerie, saa godt som de ville og kunne, og at indkiøbe, hvad som de maatte behøve til egen Fornødenhed; naar de allene strax underrette vedkommende Øvrighed om Aarsagen til deres Ophold der paa Stedet, og holde sig, saa længe den varer, alle i Almindelighed foreskrevne Regler nøie efterrettelige. Men dem kan dog ikke tillades, at sælge noget af deres indehavende Ladning, eller tilforhandle sig af Indbyggernes Varer noget mere, end hvad til Mandskabets egen Fornødenhed behøves, hvormed Øvrigheden skal have vedbørlig Indseende. I første Tilfælde derimod maatte Rhederne, forinden Skibet afgik til Island, endnu herfra forsyne sig med Pas og iagttage alle i denne Henseende foreskrevne Regler, for saa vidt de agtede at drive nogen Handel sammesteds.

§. 12.

§. 12.

Rhedere saavel som Skippere af alle til den Islandske Handel og Fiskefangst udrustende Skibe skulle og være pligtige, i Følge Placaten af 18de August f. A. dens 7de Post, og Forordningen af 7de Martii d. A. dens 5te Post, at opgive nøiagtige og sandfærdige Carga'e over alt, hvad der er i Skibet, det være sig for Rhedernes eller for Mandskabets Regning. Rhederne indsende disse Lister directe til Vores Rentekammer, saasnart Skibet bortseiler fra eller ankommer til et Losse- eller Lade-Sted i Vore Riger og Lande, hvor de selv eller nogen af dem dertil Committered er tilstæde; men naar det expederes fra eller sendes til et udenlandsk Sted, saasnart de derom af deres Correspondentere kan faae den fornødne Efterretning. Skipperne derimod indlevere de af dem indgivende Lister til Stedets Øvrighed, naar de ankomme til, og bortseile fra et Islandsk Sted, eller ankomme til et Sted i Vore Riger og Lande uden for Island; men til Vore Consuler, naar de ankomme paa et fremmed Sted, paa det at disse Cargaer siden af Øvrigheden kunne indsendes til Vores Rentekammer, men fra Consulerne til Vores General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium.

§. 12. Hvorledes bør forholdes med de indsendende Cargaison-Lister.

§. 13.

Rhederne i Vore samtlige Riger og Lande i Europa, de Provindser allene undtagne, hvorhen octroieret Handel endnu finder Sted, kunne ellers sende deres paa saadan Handel udrustende Skibe fra og til hvilken Kiøbstæd eller Udliggersted i Island de ville. Saadanne af de i Island boesatte Handlende ordinerede, eller fra andre indenrigske Steder til een eller flere Kiøbmænd i en Kiøbstæd, eller paa et Udliggersted

§. 13. Hvorledes bør forholdes med directe ordinerede og consignerede, saavelsom alene paa Speculation udgaaende Ladninger.

sted consignerede Ladninger, kunne directe gaae til deres Bestemmelses-Sted i Island; derimod bor de allene paa Speculation udrustende Skibe, hvis Ladning ikke er bestemt til nogen vis Plads, paa den i Placaten af 18de August f. A. dens 15de Post befalede Maade, forst anlobe en af de Islandske Kiobsteder. Men ligesom hine Skibe, om de skulle være bestemte at gaae fra deres forste Bestemmelses-Sted til flere Havne sammesteds, strax og uden noget Ophold kunne fortsætte deres Reise, saa maae og de paa Speculation udgaaende Skibe, efterat de have anlobet en Kiobstæd med deres indehavende Ladning, soge hvorhen de ville. Dog skulle Skipperne i forste Tilfælde være pligtige til at opgive paa hvert Sted Carga over hvad de der losse, hvilken Carga tillige skal underskrives af den, der paa hvert Sted modtager Varene; og i andet Tilfælde skal Skipperen, naar han seiler fra et Sted, hvor han saaledes har ligget og solgt sine Varer, til Ovrigheden opgive en Liste over det, som han haver solgt paa hvert Sted.

§. 14.

§. 14. Hvorledes skal forholdes med de indtagende Retour-Ladninger.

I lige Maade, naar de i Island boesatte Handlende ville lade deres Skibe indtage Ladning paa flere end eet Sted, eller naar de, hos hvilke Rhederne i Vore ovrige Stater i Europa have committeret Ladninger, finde for godt at lade saadanne Skibe tillade paa flere Steder, maae saadant skee uden nogen Hindring og Ophold, og det uden Forskiel, om Ladningen skal indtages i en Kiobstæd, eller paa et Udliggersted, eller paa noget andet Sted ved Kysten. Men Skipperen, som saaledes paa forskiellige Steder indtager Retour-Ladning, bor til Ovrigheden opgive den anbefalede Carga over hvad han paa hvert Sted for sig haver ladet. Og Skip-

Skipperne af de paa Speculation udgaaende Skibe skulle ligeledes være pligtige, at indgive til vedkommende Øvrighed en Liste over de Varer, de have indhandlet paa ethvert Sted, hvor de have ligget og drevet Handel.

§. 15.

§. 15. Hvad Toldfriheder de Handlende forundes.

Ligesom, i Følge Placaten af 18de August dens 9de Post, i de følgende 20 Aar aldeles ingen Told i Island skal finde Sted; saa skulle og for det første i bemeldte Tid de Islandske Varer, der fra Island indføres, og de Varer, der til Island udsendes, nyde den i samme Anordning §. 9. 10. bestemte særdeles Frihed for Told og øvrige Afgivter. Vi ville og allernaadigst, for saa meget mere at lette Handelen til Island for alle Vore dertil berettigede Kiøbstæder, at alle eengang ved Indførselen til Oplag tagne Vare, som til Island i den befalede Orden udføres, maae paa Oplaget afskrives, og altsaa frie passere. Saa maae og overalt fremmede Vare toldfrie ind- og udgaae, naar de ved Indførselen angives til Udførsel til Island, og derhen virkelig blive udførte, hvilke Vare imidlertid, indtil de derhen udføres, forblive under Toldbetientenes Opsyn.

§. 16.

§. 16. Hvorledes skal forholdes med Expeditioner fra Island til Middelhavet.

Naar nogen Rheder, som udruster et Skib til Handelen i Island, bestemmer det i Forveien til at gaae derfra til Middelhavet, bør han, forinden Skibet seiler til Island, see sig forsynet med Algierske Søepasse paa sædvanlig Maade, og i Henseende dertil holde sig Anordningen af 30 May 1747, saavelsom de seenere Foranstaltninger desangaaende nøie efterrettelige. Skulde det derimod hænde sig, at nogen Rheder

først

først faldt paa denne Speculation, efter at hans Skib var afseilet, eller at de i de Islandske Kiøbstæder boesatte Handlende, for saavidt de formedelst deres Association med Handels-Huse i andre Vore Kiøbstæder vare befoiede dertil, vilde udruste Skibe til Middelhavet; saa ville Vi authorisere Vores Stiftamtmand der i Landet til at meddele dem Algierske Soepasser, paa det at i saadant Tilfælde ingen Hindring eller Ophold for de Soefarende skal finde Sted. Dog bør Rhederne i saadant Tilfælde opfylde alle dem paalagte Forpligtelser ligesaa fuldt, som om de herfra havde forsynet sig med saadant Pas.

§. 17.

§. 17. Hvorledes skal forholdes med Expeditioner fra Island til Vestindien.

Paa samme Maade skal og forholdes med de i Forordningen af 30te Julii 1756 befalede latinske Soepasser, for saavidt de i Krigs-Tider eller og til Handelen paa Vore Vestindiske Eilande behøves. Thi endskiønt det ikke tillades at udruste Skibe directe fra Vore Vestindiske Eilande og andre Colonier til Handel og Fiskerie under Island, saa bliver det dog i Følge denne Vor Forordnings 1ste §. Vore der bemeldte Undersaatter uformeent, derfra at sende deres Skibe til Island, dersom de saadant finde for godt. Det skal og, saavidt Afsætning af Fiskevarer, saavelsom andre Provisioner, derved kunde befordres til fælles Fordeel, være de til Vore Vestindiske Eilande bestemte Skibe tilladt, at indtage nogle Varer i Islandske Havne, eller at bestemme de til Fiskerier eller Handel paa Island udsendte Skibe til at gaae directe fra Soen, eller fra hvilken Islandsk Havn de ville, til bemeldte Eilande. Dog bør de, naar de der ankomme, iagttage alt det, som ved Handelen sammesteds er eller herefter bliver foreskrevet, og deriblant især, naar de gaae til St. Crux, ikke føre

derhen

derhen andre end Islandske og indenlandske Vare, eller saadanne fremmede Vare, som ikke ere contrebande paa St. Crux. Saa bør de og holde sig nøie efterrettelige, hvad videre Anordninger eller Foranstaltninger, i Henseende til Told-Afgivterne og andre Vore Rettigheder sammesteds ere eller herefter vorde føiede.

§. 18.

Ifald de i Vore Stater boesatte Rhedere, der udruste Skibe paa Robbe-Fangsten og Hval-Fangsten i Stratdavis og under Spitsbergen, skulde finde det fordeelagtigt at lade saadanne Skibe overvintre i Island, for derfra at lade dem afgaae saa meget tidligere om Foraaret; da skal saadant ingenlunde være dem til Hinder i at tage Deel i de denne Fangst ellers forundte Fordele. De kunne altsaa, naar de forskaffe det fornødne Beviis om Skibets Udrustning paa saadan Fangst, endskiønt det tilsidst udløb fra en Islandsk Havn, og der havde indtaget de fornødne Provisioner, vente for saadant Skib den udlovede Præmie af 15 Rdlr. per Commerce-Læst, for saavidt den er tilsagt ved Placaten af 13de October 1784, eller herefter maatte bevilges.

§. 18. De paa Hvalfangst udrustende Skibe tillades at overvintre i Island.

§. 19.

Foruden de Frieheder og Fordele, der ere tilsagte de til den Islandske Handel og Skibsfart brugende Skibe i Placaten af 18 August dens 8de Post, kunne Rhederne ogsaa for dem æske den Præmie og de øvrige Fordele, som Vi ved Vores allernaadigste Anordning af 6 Junii 1787 have bestemt for de paa Fiskeriet under Island udrustende Skibe. Dog bør de i saadant Tilfælde, endskiønt det bliver dem uformeent, for saavidt de paa Udreisen kan have Rum tilovers fra de til Fiskeriet hørende Fornødenheder og paa Hiemreisen fra deres Fangst, at indtage saavel til som fra Island Handelsvarer og Fragtgods, saavelsom Reisende, være vedbørligen udru-

§. 19. De Skibe, der bruges til Handelen paa Island, maae ogsaa tage Deel i Fiskepræmier.

stede til Fiskeriet, samt derved iagttage de øvrige i bemeldte Anordning foreskrevne Regler.

§. 20.

§. 20. Overladelse af den Kongelige Handels-Effecter til de Friehandlende.

Da og adskillige iblant den hidindtil for Vores Regning førte octroierede Handels Effecter formodes at kunne være nyttige for dem, der agte at drive Handel og Fiskefangst under Island; saa ere Vi allernaadigst til Sinds, til saadant Brug at overlade forbemeldte Handels samtlige Eiendomme, Bygninger, Skibe, Inventarier, Redskaber, Vare-Beholdninger, m. v. for meget billige Priser, og paa taalelige Vilkaar, helst til dem, der ville nedsætte sig i Island. De Lysthavende, saavel iblant Vore Undersaatter som Fremmede, kunne altsaa derom henvende sig til den af Os til Vor Islandske Handels Realisation allernaadigst anordnede Commission, hvorfra de kunne vente at erholde den i hvert enkelt Tilfælde fornødne nærmere Efterretning.

§. 21.

§. 21. Hvorledes skal forholdes med Postskibet og Brevenes Befordring med andre Skibe.

Paa det at Vore samtlige Undersaatter, og især de Handlende, kunne være saa meget sikkrere paa at faae til visse Tider Efterretninger fra og til Landet, have Vi, i Overeensstemmelse med Placaten af 18de August dens 19de Post, truffen den Foranstaltning, at det i denne Hensigt anordnede Postskib hvert Aar skal overvintre i Island, og siden giøre tvende Reiser, nemlig: tidlig om Foraaret fra Island til Vor Residents-Stad Kiøbenhavn, hvorfra det saa snart som mueligt igien skal expederes til Landet, og siden om Efteraaret i Begyndelsen af August Maaned til Christiansand i Norge, hvor det bliver liggende i tre til fire Uger, og derfra i det seeneste den 14de September antræder Reisen til Island. Og dersom Vores Tieneste skulde udfordre, at Breve, Personer eller Sager bleve medtagne af eet eller andet Skib, der gik fra andre Landets Havne end fra den, hvorfra Postskibet

bliver

bliver expederet, da skal enhver Skipper være pligtig til uden Vægring at imodtage det, som ham saaledes af Øvrigheden bliver befalet, samt være ansvarlig for sammes Aflevering efter Ordre paa det Sted, hvor han efter Rhedernes Instruction retournerer; dog at han eller Rhederne derfor efter Omstændighederne kunne vente en billig Godtgiørelse.

§. 22.

§. 22. Post Indretningen i Island skal lempe sig efter Postskibets Reiser.

Ligeledes ville Vi, for at befordre den indenlandske Communication, foruden de allerede med Posten i Island ved Rescriptet af 13de May 1776 og 8 Julii 1779 giorte Indretninger, herved allernaadigst befale: at Posten i Island skal ligeledes i Julii Maaned befordre Brevene omkring hele Landet. Derved ville da saavel de Handlende, som Landets øvrige Indbyggere, have Leilighed til fra alle Landets Kanter at faae Breve og andre Ting befordrede til Danmark og øvrige Stater med Postskibet, endog om Efteraaret, da samme i Følge 21de §. afgaaer sidst fra Landet i Begyndelsen af August Maaned. Ligeledes ville og de Breve og Expeditioner, som samme Skib medbringer til Landet paa dets første, saavelsom paa dets sidste Reise, kunne bringes omkring hele Landet ved de efter dets Tilbagekomst i May og October afgaaende Poster.

Caput II.

Om

de Handlendes Rettigheder og Pligter i Island.

§. 1.

§. 1. De i Island boesatte Handlende maae handle med alle Kongelige Stater

Da ved den Islandtske Handel for Fremtiden den største muelige Frihed efter Omstændighederne skal finde Sted, saa maae ikke allene alle Vore i I Cap. 1 §. ommeldte Undersaatter

ter drive saadan Handel med fuldkommen Frihed, men de i Landet boesatte Handlende, som der have vundet Borgerskab paa Handelen, maae ligeledes og det uden Forskiel, hvad enten de ere Vore indfødte Undersaatter eller Fremmede, som der nedsætte sig, for at drive Handel, forskrive directe Ladninger, fra hvilket Sted i Vore Europæiske Stater, de selv ville, samt igien sende deres Varer med egne eller befragtede, Vore Undersaattere tilhørende Skibe, til hvilket Sted i Vore samtlige Stater de finde for godt. Derimod kan det ikke være de i Island boesatte Handlende tilladt, hverken at sende Varer med egne Skibe til fremmede Steder, ei heller derfra at forskrive Ladninger, da aldeles ingen directe Handel imellem Island og fremmede Lande skal finde Sted. Dersom altsaa nogen af de i de Islandske Kiøbstæder boesatte Handlende ønsker at tage Deel i saadan udenlandsk Handel, da bør han til den Ende associere sig med et bekiendt Handelshuus i en af Vore øvrige Kiøbstæder, paa det at Handelen da kan føres under dets Firma, ligesom og den i Vore øvrige Stater boesatte Medrheder skal være ansvarlig for, at alle for saadan Handel foreskrevne Regler blive efterlevede.

§. 2.

§. 2. Ingen, uden den, der haver vundet Borgerskab paa Handelen, maae i Island føre Handel med Indførsels-Varer.

Alle dem, der i en af de Islandske Kiøbstæder have vundet Borgerskab paa Handelen, bliver det uformeent at nedsætte sig paa hvad Sted de helst ville og kunne, hvor de da, i Medhold af Placaten af 18de August f. A. dens 13de Post og Forordningen af 17de November f. A. dens 16de Post, skulle nyde fuldkommen Handels-Frihed, saaledes som i foregaaende Artikel bestemt er. Derimod bliver det alle dem, der ikke have vundet Borgerskab paa Handelen, aldeles forbudet at føre nogen Slags Handel med Indførsels-Varer; og skulle de, som derimod forsee sig, straffes med de Vares Confisquation, som de have brugt til saadan Handel, ligesom allerede i Re-

scriptet

ſcriptet af 14de Martii 1758 er befalet. Skulde de befindes i ſær at have handlet med Brændeviin eller Tobak, da ſkal ſaadant forbudet Landprang ſtraffes efter Forordningen af 3 Junii 1746., ſaaledes ſom begge ere paa nye bekiendtgiorte ved Vores Reſol. af Dags Dato. Ligeſom det og, for ſaa meget mere at indſkrænke Brændeviins ufornødne Brug, bliver herved forbudet alle og enhver, være ſig i Kiøbſtæderne eller paa Landet, at ſkiænke Brændeviin uden Amts-Øvrighedens ſærdeles Tilladelſe, under Straf af 5 til 10 Rdlr. for hver Gang, nogen ſaaledes overbeviſes at have forſeet ſig. Desuden ſkulle Boderne i deslige Tilfælde, derſom den, der eengang er ſtraffet, igien overbeviiſes om at have begaaet ſaadan Forbrydelſe, forhøies efter Omſtændighederne; og med Deelingen forholdes ſaaledes, at Angiveren faaer $\frac{2}{7}$, men det Ting-Sogns Fattige, hvor Varene ere ſolgte, den øvrige $\frac{4}{7}$, da den Skyldige ſelv bør betale Rettergangens Omkoſtninger; og forholdes med diſſe Sagers Appel efter Reſcriptet af 11 April 1781.

§. 3.

§. 3. De Handlende maae og ſaa drive anden lovlig Næring i Jsland.

Derimod ere de i Jsland boeſatte Handlende efter Forordningen af 17de November f. A. dens 10de og 11te Poſt ikke allene berettigede til al Slags Kiøbſtæd Næring, men og til at drive paa Landet hvad anden lovlig Næring, de ſelv ville og kunne, imod at holde ſig de Regler efterrettelige, ſom derfor i Almindelighed maatte være eller blive foreſkrevne. De kunne altſaa i denne Henſeende tage Deel i alle de Præmier og Underſtøttelſer, ſom Vi ved Vore foregaaende Anordninger, ſaavelſom i nærværende Forordning allernaadigſt have udſat til Nærings-Veienes Opkomſt og Forbedring i Almindelighed. Saaledes ſkal iſær alt hvad ſom i nærværende Anordnings 3die Capitel er beſtemt ligeſaa vel komme dem ſom alle andre til gode, for ſaa vidt de nemlig tillige drive ſamme Næ-

 ring;

ring; hvilket ogsaa skal gielde om alle de Benaadninger, der for Fremtiden maatte vorde bestemte, for saavidt de ikke skulle være eller blive indskrænkede allene til en vis Klasse af Landets Indbyggere.

§. 4.

§. 4. I sær kunne de eje Jorder med fuldkommen Rettighed.

Saaledes kunne de Handlende i Fremtiden, ligesom Landets andre Indbyggere, baade leie og besidde Jordegods til Eiendom, med selv samme Ret, som nogen anden Besidder kan udøve, og det uden Forskiel, om de ere Indfødte eller Fremmede eller af hvad Religion de ere. De skulle og i denne Henseende nyde de samme Rettigheder, og deriblandt især de Fordeele, som Vi allernaadigst have forundt dem, der i Island optage øde Jorder eller nyebygge, ved Vores Anordning af 15de April 1776. For saavidt de, være sig til Jordbruget eller til nogen anden Nærings Drift, holde Tieneste-Folk, skal vedkommende Øvrighed være dem paa alle Maader behielpelig i at anholde dem til vedbørlig Tugt og Orden, ligesom og Reppstyrerne skulle i forekommende Tilfælde tilbyde saavel dem, som andre Jordbrugere, de ledige Arbeideres Tieneste i Overeenstemmelse med Vores Forordning af 19de Februarii 1783. Derimod maae de og holde sig efterrettelig Forordningen af 13de May 1776, og hvad som ellers i Almindelighed i Henseende til Landbruget i Island foreskrevet er, eller herefter bliver foreskrevet; og saaledes kunde de især ikke tilholde sig Rettighed til strandet Gods og Vrag, uden for saa vidt Landets Lov og Vores Forordning af 4de May 1778, samt andre derom nu gieldende eller herefter udkommende Anordninger maatte foreskrive.

§. 5.

§. 5. De kunne og uindskrænket drive Fiskerie i Landet.

De i Landet boesatte Handlende maae og ubehindret fiske med egne eller leiede Joller og Baade paa samme Maade og med samme Rettighed, i Henseende til Fangsten, saavelsom til Fi-

Fiskens Virkning, som andre Landets Indbyggere. Skulde de have tilhandlet eller tilborlet sig nogen saa kaldet Fiskejord, da skal det være dem uformeent, at bruge de Huusmænd og Strandsiddere, der ikke høre til en saadan Jord og ikke selv have Baade, til at roe paa deres Fiskerbaade, dog ingenlunde for Udgiørsel men allene for Lod, samt i øvrigt paa den Maade og efter de Regler, som i Almindelighed for Baade-Fiskeriet der i Landet ere anordnede, og ellers i hvert saadant Fiskevær vedtagne.

§. 6.

§. 6. Opmuntring for Anlæg til Fiskerie i det Store.

De Handlende eller andre Landets Indbyggere, saa vel som Fremmede, der ville nedsætte sig der i Landet, for at foretage Fiskerier i det store, og til almindelig Brug at indføre flere og fordeelagtigere Virknings-Maader end de hidtil brugelige, kunne i Følge Placaten af 18de August f. A. dens 16de Post vente at vorde dertil forundt særdeles Understøttelser efter Omstændighederne, saasom: ved at forskaffes Jord-Ejendom, at overlades Bygninger, Effecter eller Redskaber, i Følge denne Anordnings 1ste Kapitels 20de Post, eller og at tilstaaes fornødent Forskud. Det samme skal gielde om Anlæg til Salterie paa saadanne Stæder, hvor Fiskeriet drives i Udværene, og saa langt fra de nu brugelige Handels-Havne, at den fangede Fisk ikke kan, uden Sinkelse i Fiskeriet selv, indbringes til Saltning saa fersk, som den bør være; helst naar til ommeldte Anlæg udvælges saadanne Stæder, hvor tillige haves brugbare Havne, for strax at kunne indskibe de tilvirkede Producter.

§. 7.

§. 7. Opmuntring til Fisteriets Opkomst paa Nord- og Østerlandet især.

Da Nord- og Øster-Landets Indbyggere hidindtil ikke have kunnet benytte sig af den paa sine Stæder faldende Leilighed til Torsk- og Havkalle-Fangst, saavelsom af Ferskvands-Fiskerie, af Mangel paa Formue, saa ville Vi allernaadigst for-

unde

unde saavel Landets Indbyggere som andre Vore Undersaatter eller Fremmede, der ville anlægge og indrette Fiske-Leier eller Fiskevær samt Salterier paa de dertil meest beqvemme Stæder, saadan særdeles Understøttelse, som maatte være passende med Anlæggenes Vigtighed og de locale Omstændigheder. Stæderne til dette Slags Anlæg maatte især udsøges saaledes, at Nærheden af Handels-Pladserne kunde give Leilighed til desbedre og fordeelagtigere at afsætte Producterne. I denne Henseende synes, efter de derom indhentede Efterretninger, især at komme i Betragtning Olufsfiorden og Siglenæsset i Oefiords-Syssel, Skagens vestre Side og Fliotene i Skagefiords-Syssel, Skagens ostre Side, Vatnæsset, Hrute- og Midfiorden, eller, frem for dem begge, Balkestadenæsset i Hunevands-Syssel, samt Hofne, Biarnaroe, Skaulenæs, Brimnæs og Nordfiorden i Mule-Syssel.

§. 8.

§. 8. Opmuntring til flere Handels-Anlæg og Havnenes Opmaaling.

Da overalt Handelens Drift og den indenlandske Communication meget vil befordres derved, at flere end de nu brugelige Handels-Anlæg og Havne efterhaanden paa de beqvemmeste Steder indrettes, saa kunne de, der til Vort Rentekammer desangaaende ville indgive nærmere Forslag, vente, at vorde forundt efter Omstændighederne een og anden passende Benaadning. Især maatte ved saadanne Anlæg haves Hensigt paa de Stæder, hvor derved kunde gives Leilighed til at benytte Producterne, saasom Drivetømmer paa Langenæs og Hornstrandene, Sælhundefangsten i Nordre-Syssel, Laxefangsten i Hunevands-Syssel og paa flere Stæder, som nu formedelst Stedernes Fraliggenhed komme til liden eller slet ingen Nytte. Af samme Aarsag ville Vi og med Velbehag ansee, om de Handlende eller de paa Island farende Skippere beflitte sig paa at forskaffe noiagtig og fuldstændig Underretning om een eller anden Havn, Ankergrund, Fiskebanke, eller

eller andre saadanne til Skibsfartens og Fiskeriets Drivt og Sikkerhed tienlige Oplysninger; og kunne de, som derom indsende deres Angivende til Vort Rentekammer, vente, at vorde, naar de derom forskaffe de fornødne Beviisligheder, forundt en passende Belønning efter Omstændighederne.

§. 9.

§. 9. Befordring af Communicationen til Søes.

For end videre paa beste Maade at befordre den indenlandske Handel og den for Landet saa høist vigtige Communication til Søes, ville Vi, i Følge Placaten af 18de August f. A. dens 18de Post, herved allernaadigst tilsige dem af Landets Indbyggere eller andre, som der maatte nedsætte sig og ville anskaffe Jagter eller andre saadanne til Transport tienlige Fartøier, en passende Understøttelse, for saavidt de hvert Aar forskaffe de fornødne Beviis, at saadanne Fartøyer stedse vedligeholdes og ere i virkelig Brug. Det samme skal efter Omstændighederne gielde om Baade, der ere større og bedre end de saa kaldte Ti- eller Tolv-Ærings-Baade, for saa vidt de især bruges paa Udværene, til at kunne holde ud paa Havet til Fiskerie, og ere byggede paa den beqvemmeste og til hvert Steds Omstændigheder best passende Maade; og det saa vel i Almindelighed, som især saavidt Vedkommende enten gandske eller tildeels benytte sig dertil af Drivetømmer. Ligesaa kunne og de, der ville foretage saadanne Anlæg, vente, at dem, naar de derom i Forveien melde sig, vorde med deelte tienlige Veiledninger til deres Forehavendes Befordring; deels ved at forskaffes fra vedkommende Embedsmænd der i Landet de fornødne Efterretninger om det locale, deels ved at forsynes med Tegninger og anden til saadanne Bygninger fornøden Oplysning.

§. 10.

§. 10. Særdeles Friheder, for Fremmede, der ville nedsætte sig i Kiøbstæderne.

De Fremmede, som ville vinde Borgerskab i Kiøbstæderne, enten for at drive Handel eller nogen for Landet nyttig Næring, skulle ikke allene, uden Forskiæl af hvad Land eller Religion de ere, nyde de i Anordningerne af 18de August og 17 Nov. f. A. i Almindelighed eller for dem især bestemte Fordeele; men de skulle og, ligesaavel som Vore indfødte Undersaatter, tage fuldkommen Deel i alle ved den nærværende Anordning fastsatte Benaadninger. De kunde desuden vente allernaadigst Hielp og Understøttelse, efter Omstændighederne, til deres første Nedsættelse der i Landet. Deres i Landet fødte Børn skal og uden Forskiæl have, ligesaavel som alle andre Vore Undersaatter, Indfødsret i Vore samtlige Stater; og naar de medbringe en Formue af 3000 Rdlr., skal dem, i Følge Forordningen af 17de Nov. f. A. dens 8de Post, ligeledes forundes Indfødsret for dem selv og deres medbragte Børn.

§. 11.

§. 11. Kiøbstædernes Districter ere ikke paa nogen Maade bundne til at handle med en vis Kiøbstæd især.

Helst ville Vi, at Fremmede nedsætte sig i de sex oprettende Kiøbstæder, hvoraf tvende, nemlig Reykevig og Vestmanøe, høre til Sønder-Amtet, tvende, nemlig Grønnefiord og Isefiord, til Vester-Amtet, og tvende, nemlig Eske- og Oefiord, til Nord-Amtet; og det saaledes, at hver vedkommende Amtmand haver Over-Inspectionen over de i samme Amt beliggende Kiøbstæder. Ligeledes have Vi, for, saa vidt saadant uden Tvang kan skee, at trække Handelen især til Kiøbstæderne, befalet, at enhver, der som Udligger vil drive Handel i det til hver Kiøbstæd henlagte District, bør vinde Borgerskab i samme. Men endskiønt disse Strækninger ere saaledes udsøgte, at de formedelst deres naturlige Beliggenhed beqvemmest synes at kunne drive Handel i denne Kiøbstæd frem for i nogen anden; saa skal dog derunder ingenlunde forstaaes nogen Slags Nødvendighed for Udliggerne allene at handle

med

med ſamme Kiøbſtæd; men de kan, i Følge Placaten af 18de Auguſt og Forordningen af 17de Nov. f. A., aldeles frie og uhindret handle med hvilken Kiøbſtæd eller Udliggerſtæd de ſelv ville, ſom og directe ordinere og expedere Ladninger fra og til andre Vore Stater, ſaaledes ſom ſaadant i dette Capitels 1ſte §. er befalet.

§. 12.

Derimod maae, i Følge Placaten af 18de Aug. f. A. dens 13de Poſt, ingen Udligger nedſætte ſig, med mindre han haver beviisliggiort at være forſynet med et paſſende Forraad af Varer, hvis Mængde vil beroe paa Omſtændighederne og beſtemmes efter de Egnes forſkiællige Folkemængde, hvor ſaadan Handel ſkal anlægges. De Handlendes egen Fordeel vil og udfordre, at de ere betænkte paa, alle Tider om Vinteren, da ingen Tilforsel kan ventes, at kunne have et ſaadant Forraad af de til Livets Ophold og Næringernes Drift meeſt fornødne Varer, ſom kan ſvare til Indbyggernes formodentlige Nødtorft. Derfor maae ingen begynde at handle ſom Udligger, med mindre han haver et Forraad af Varer i det mindſte af 500 Rdlrs. Værdie, hvoraf Halv-Parten bor være Kornvarer, og Halv-Parten Tommer- og andre til Næringernes Drift fornødne Varer. Det vil og ſiden blive fornødent, at de ſtedſe ſøge at vedligeholde et, om ikke lige ſaa ſtort, ſaa dog til Diſtrictets Omſtændigheder paſſende Forraad; men da dette er ligeſaa vel deres egen ſom Indbyggernes Fordeel, ſaa ville Vi ikke paalægge dem nogen videre Forbindtlighed dertil.

§. 12. Dog bør Udliggerne ſtedſe være forſynede med et forholdsmæſſigt Forraad.

§. 13.

Men paa det at Vi kunne være forviſſet om, at Landets Indbyggere ikke ſkulle udſættes for nogen Mangel, ſaa ville Vi herved allernaadigſt befale Vores Stiftamtmand, Amtmændene og Syſſelmændene der i Landet, at de altid bør forſkaffe ſig de nøiagtigſte Underretninger, om Landet er forſy-

§. 13. Øvrigheden ſkal nøye underrette ſig, om Landet altid tilſtræk-

kelig er forsynet med Nødvendigheds-Vare.

net med den fornødne Mængde af Føde- og andre til Nærings-Drift meest nødvendige Varer. Til den Ende skulle Sysselmændene een Gang om Aaret eftersee, om de, der have nedsat sig som Udliggere og, som saadanne, drive Handel uden for Kiøbstæderne, ere forsynede med et til det Districts Fornødenheder nogenledes passende Forraad af forommeldte Varer; paa det at de, ifald saadant ikke befindes, betimelig kunde foreslaae saadanne Foranstaltninger, hvorved denne Mangel kunde blive afhiulpen. Desuden skulle og alle Kiøbmænd, saavel i Kiøbstæderne, som Udliggerstæderne, i Julii Maaned, 8te Dage førend Posten i samme Syssel ankommer, da det kan formodes, at alle til Landet bestemte Skibe ere ankomne, til Sysselmanden indsende en paalidelig Optegnelse over hvad Forraad de til den Tid have af følgende meest nødvendige Varer: Korn, Salt, Fiskeliiner, Garn, Tømmer og Brædder. Disse Kiøbmændenes samtlige Optegnelser skal Sysselmanden indsende til Vort Rentekammer; og, naar han med tilstrækkelig Grund troer, at samme Districts Indbyggere kunne staae Fare for at lide nogen Mangel, da saadant med det samme indberette. Ligeledes skal vedkommende Amts-Øvrighed med bemeldte Post til Vort Rentekammer indberette, om de efter den Kundskab, de have om deres Amters Tilstand i det Heele, troe, at der kunde være grundet Aarsag til saadan Frygt. Derved ville Vi, da Postskibet, som, efter denne Anordnings 1ste Capitels 21de §., ved August Maaneds Begyndelse seiler fra Landet, medtager disse samtlige Documenter, altiid være i Stand til betids at træffe de efter Omstændighederne fornødne Foranstaltninger.

§. 14. Almindelige Regler om de Varers Beskaffenhed, som bruges i denne Handel.

§. 14.

I Almindelighed bør saavel de Vare, der til Landet overføres, som og de, der af Indbyggerne til de Handlende leveres, være gode og til det bestemte Brug tienlige, hvilket,

i Hen-

i Henseende til de Vare, der indfores, især er nødvendigt ved Tømmer og andre til Næringernes Drift fornødne Ting. Endskiønt derfor efter en Friehandels Natur ingen almindelig Klage over slette Varer eller høie Priser kan finde Sted; saa bliver dog at forholde efter denne Regel i de Tilfælde, naar Varene forud ere bestilte, eller Contracter derom sluttede, og de siden ikke befindes efter Forskriften. Skulde da den, der leverer Varene, paastaae, at hans Medcontrahent skal annamme dem, da bliver Sagen summarisk at undersøge af vedkommende Øvrighed, saaledes, at Varenes Priis og Værd, efterat ved Prøver og andre tienlige Midler er afgiort, om de ere contractmæssige eller ikke, fastsættes af Øvrigheden, og da uden Vægring bør udredes af den, som haver bestilt Varene; men dersom Varene eengang ere annammede, hvad enten de saa ere betalte eller ikke, da skal ingen videre Søgsmaal finde Sted, med mindre den, som besværer sig, kunde bevise, at han ikke strax havde kunnet opdage Feilen. I øvrigt bør den, der skulde annamme Varene, allene betale Rettergangens Omkostninger, naar Prisen ikke af Øvrigheden bliver forandret; men i det modsatte Tilfælde skal de begge betale lige meget. Og paa det at saadanne Stridigheder saa meget mindre skulle kunne finde Sted, maae de Handlende, for saavidt de ønske at imodtage af Indbyggerne andre eller flere Sorter, end de hidtil brugelige, være sig af tilvirket Fisk, Uldengods eller andre Artikler, være betænkte paa at forsyne dem med de dertil fornødne Underretninger og Prøver, hvorefter da allene bliver at forholde i hvert enkelt Tilfælde.

§. 15.

Hvorledes skal forholdes med havarerede Varer, især med Kornvarer.

Skulde saadan Tvistighed opkomme, enten imellem de Handlende indbyrdes, eller imellem dem og Landets Indbyggere, i Henseende til havarerede Varer, da bør den, som

 maatte

maatte finde Aarsag til nogen saadan Besværing, paa egen Bekostning foranstalte lovlig Besigtelse over de saaledes omtvistede Varer, hvilken bør skee af Handelstedets Øvrighed, eller i sammes Forfald af en anden duelig Mand, som han paa sit Ansvar beskikker dertil, med tvende af ham dertil udmeldte eedsvorne Mænd. Ved saadan Besigtelse bør bruges al muelig Agtsomhed, og især efter Omstændighederne med megen Varsomhed ved tienlige Prøver undersøges, om Feilen reiser sig allene af Skade, som Varene have taget paa Søen, eller om den bestaaer i nogen væsentlig Mangel ved Varene i sig selv, samt om det hele Partie befindes at have betydelig Mangel, eller om ikkun nogle Stykker deraf ere beskadigede. Efter disse og flere til Sagens Natur i hvert enkelt Tilfælde passende Omstændigheder, som i Forretningen nøie bliver at forklare, skal vedkommende Øvrighed bestemme, om Varerne aldeles ikke kunne bruges efter den indgangne Foreening, eller om de vel kunne bruges, men dog ikke gielde for fulde. I første Tilfælde skal den, som skulde annamme Varene, være aldeles befriet for at imodtage samme, hvorimod det staaer Eieren frit for at giore sig dem til Nytte, saa godt som han kan. I det andet Tilfælde bør Øvrigheden efter Billighed bestemme en Priis, som for saadanne Vare skal betales, hvorved da Eieren, dersom han ikke vil overlade dem derfor, ikke kan forlange videre af den, der skulde annamme Varene, ligesom derimod denne uden Vægring er pligtig til derfor at betale det, som saaledes er bestemt. De samme Regler gielde, i Henseende til de Handlende, der, som Commissionairer imodtage Ladninger af andre Vore Undersaatter; ligesom og med forskrevne Ladninger, naar ved deres Ankomst til Landet nogen Havarie befindes, paa samme Maade bør forholdes: og skal i deslige Tilfælde den, som ikke foranstalter strax saadan Besigtelse, ingen Slags Paastand kunne

giøre

giøre til Skadesløsholdelse. Men skulde Havarie paa Kornvare findes af den Beskaffenhed, at de vare skadelige for Menneskers Helbred, da skal Øvrigheden være bemyndiget til at forbyde Udsalget, og den, som desuagtet sælger noget saadant Korn, skal betale 100 Rdlr. i Mulct, som deles lige imellem Angiveren og det Tingsøgns Fattige, hvor Forbrydelsen skeer. Ellers skal med Rettergangens Omkostninger i disse Tilfælde forholdes, ligesom i foregaaende Post er meldt.

§. 16.

§. 16. Hvorledes skal forholdes med Maal, Vægt og Mynt.

Med Maal og Vægt ved denne Handel bliver at forholde efter Forordningen af 13de Junii 1784, og maae ingen af de Handlende herefter bruge noget andet end justeret Maal og Vægt. Værdien og Brugen af Banko-Sedler, Dansk Courant Myndt, hele, halve og fierdendeel Kroner, retter sig, indtil noget videre derom maatte vorde bestemt, efter Vor allernaadigste Forordning af 22de April 1778; og det saaledes, at Indbyggerne ikke skal være pligtige til at imodtage i Betaling Banko-Sedler, hvorpaa ingen Islandsk Paategning findes.

§. 17.

§. 17. Hvorledes skal forholdes med Contrabøger og Afregninger med Indbyggerne.

De i Landet boesatte Handlende, som hele Aaret igiennem handle med Landets Indbyggere, skulle forsyne enhver Huusfader, og overalt enhver, som med dem fører nogen staaende eller løbende Handel, med een af ham igiennemdragen, paa sidste Blad forseglet og paa den første Side med Eierens Navn af ham paategnet Contrabog. Til videre Authorisation paategnes, pagineres og forsegles denne Contrabog af vedkommende Syssælmand, som strax meddeler Kiøbmanden et egenhændigt Beviis om, at han den haver authoriseret. Bogen skal være sammenlagt i Octav, bestaaende af saa mange Ark, som Vedkommende forlange og finde fornødent,

dent, efter deres Handels Størrelse, da det første Ark betales med 4 Sk., og hvert af de øvrige med 2 Sk.; Halvparten til Kiøbmanden for Papiir og øvrige Materialier, og Halvparten til Sysselmanden for Forsegling og Authorisation. Dog maae ingen af de ældre Contrabøger bruges under den nu indrettede Friehandel; men enhver bør forsyne sig med en nye Contrabog hos den eller de Kiøbmænd, han agter at handle med. I disse Bøger skulle Kiøbmændene strax, naar de udlevere eller imodtage Vare eller Penge, tydeligen antegne samme ved Maal, Vægt, Tal og Værd, saavel i Credit, som Debet, og derefter levere Bogen tilbage til dens Eier, paa det at den altid efter dens Hensigt kan være til Beviis paa begges Mellemværende. Kiøbmændene skulle og ved hvert Aars Udgang, eller naar Eieren giør sin sidste Handel for det løbende Aar, opgiøre og afslutte hans Regning i Contrabogen, og skrive dens Saldo paa nye Regning, i Rdlr., Mk. og Sk., hvori overalt den hele Regning skal føres.

§. 18.

§. 18. Hvad Rettighed Kiøbmands Krav tilkommer.

Disse Contrabøger skulle tiene til Beviis udi de muelige opkommende Tvistigheder om de Handlendes Fordringer; ligesom de og bør haves i Agt ved Skiftebehandlingen i de efterhaanden forefaldende Stervbøer, hvor nogen Gield til de Handlende befindes at indestaae. Dog skulle Kiøbmændene, dersom det forlanges, desuden være pligtige, under saadanne Søgsmaale, at foreviise vedkommende Øvrighed deres Handelsbøger til Eftersyn og Sammenligning med Contrabogen, paa det at al i saa Fald fornøden Rigtighed og Vished kan erholdes. Til den Ende skulle de ligeledes være pligtige til at lade deres Handels-Bøger authorisere, saaledes, at de blive igiennemtrukne, det første og sidste Blad pagineret, og derpaa forseglet af vedkommende Øvrighed, hvorfor de betale 2 Mk. for hver Bog. Saadanne Kiøbmands-

Krav,

Krav, som kunne bevises paa anførte Maade, deels ved Contraboger og deels i fornødne Tilfælde ved Handels-Bøger, skulle nyde samme Rettigheder, som andet Regnings-Krav efter Vor Norske Lov, men ingen videre Prioritet. Dog maae den, imod Øvrighedens Beviis om Vedkommendes Nød, givne Credit paa Varer til uundværligt Livs Ophold og Næringsdrift i Trangs-Tider, nyde Prioritet for al anden Regnings-Krav, men endda aldrig længere end paa eet Aar.

§. 19.

§. 19. Hvorledes skal forholdes med de Penge, som paa Rente udsættes.

I øvrigt kunne Kiøbmændene, saavelsom Landets øvrige Indbyggere, ligesom de derom best indbyrdes kunne forenes, udsætte deres Penge enten i Handelen eller i andre Eiendomme mod gangbar Rente efter nu gieldende Anordninger; ligesom og de Handlende, saavelsom Landets øvrige Indbyggere, i den Henseende ere befriede, i Følge Forordningen af 17de November f. A. dens 3die Post, for ¼ pro Cent Skat og stemplet Papiirs Brug. De Capitaler eller rede Penge, der tilhøre de offentlige Stiftelser eller Umyndige i Island, maae ligeledes efterdags der i Landet udsættes paa Rente, da den i Aaret 1783 føiede Anstalt om saadanne Penges Antagelse i Vor Kasse igiennem Handelen ikke mere kan finde Sted under en frie Handel; dog maae dette Slags Midler ikke udlaanes, uden imod Sikkerhed i faste Eiendomme, og paa hver ikke mere end $\frac{2}{3}$ af sammes Værd, efter lovlig Vurdering.

§. 20.

§. 20. Hvorledes skal forholdes med Vexelretten og andre for de Handlende gieldende Love.

Ligesom Vi ved Vor Anordning om de Islandske Kiøbstæders Frieheder af 17de November 1786 dens 17de Art. have forundt dem Vexel-Ret, saa ville Vi og herved allernaadigst tillade, at saadanne Vexler imellem Island og Vore øvrige Europæiske Stater maae stiles paa 6 Maaneders Sigt; hvorimod med Vexlerne i Island forholdes aldeles efter Vor Norske Lov og andre Anordninger. Ligeledes skulle i andre,

i denne Forordning ikke ommeldte Tilfælde forholdes med de Handlende, i Henseende til Kiøb og Salg, og andre med Indbyggerne indgaaende Contracter, efter de i Almindelighed i Island gieldende Love.

§. 21.

§. 21. I hvilke Tilfælde de Handlende i Almindelighed forundes Extra Laxting.

I Henseende til Rettergangen i de imellem de farende Handlende eller nogen af deres Folk og Landets Indbyggere forefaldende Sager, bliver, i Følge Rescriptet af 2den Junii 1747, at forholde paa samme Maade, som ved Norske Lovs 4de Bogs 8de Capit. 1ste Art. om Søerets-Sagers Udførelse er anordnet, og med de udi saadanne Sager afsagte Dommes Execution efter Norske Lovs 1ste Bogs 22de Cap. 19de Art. Laugmændene, naar Sagens Omstændigheder maatte giøre saadant fornødent, skulle og være forbundne at sætte Extra-Ret paa et saavel for dem som for Parterne beleiligt Sted, og det uden Forskiel, enten det allene ere farende Handelsfolk eller Kiøbstædsborgere, som saadan Rettighed allerede er forundt, i Følge Forordningen af 17de November f. A. dens 19de Post; dog at Reqvirenten i saa Fald maae være tiltænkt at betale Lavmanden, foruden Rettens Gebyhr, de paa hans Reise medgaaende Omkostninger. Naar en af Parterne skulde begiere en Sætte-Dommer, enten til Vidners Afhøring, eller til Sagens Behandling og Doms Afsigelse, naar den vedkommende Syſſelmand, enten som Sagsøger, Sagvolder, eller paa anden Maade saaledes udi Sagerne var intereſſeret, at han ikke selv kunde beklæde Retten og Dommer-Sædet; da udnævner Amtmanden, efter en af Parternes foregaaende Reqviſition til ham, den næste Syſſelmand eller en anden kyndig Mand, som Retten udi samme, saavel Vidne- som andre Sager, forsvarligen kunde betiene, hvorfor ham da tilstaaes billig Betaling efter Omstændighederne.

§. 22.

§. 22.

Vores Stiftamtmand, Amtmænd og Syſſelmænd ſkulle lade ſig være angelegent, til vedkommende Collegier at indberette alt, hvad efter deres Meening og Erfaring kunde tiene til Handelens Opkomſt og Fremme; og for ſaavidt bør de hver i ſit Diſtrict være opmærkſomme paa, hvad der vedkommer Handelen, og ved deres aarlige Omreiſer, ſamt ved andre Leiligheder ſøge derom at forſkaffe ſig nøie Kundſkab. Iſær ſkulle de efter Mulighed være de Handlende behielpelige til, at de kunne drive deres Næring med al den Frihed, ſom Vi have forundt og tiltænkt dem, og at dem, ſaafremt de paa nogen Maade blive fornærmede, ſtrax vederfares Ret, uden nogen Perſons Anſeelſe. Ligeſaa bør og Vore Embedsmænd og Betiente der i Landet, for ſaavidt Opſyn over Politie-Væſenet dem er anbetroet, eller herefter anbetroet vorder, paa alle Maader ſee derhen, at Handelens Drivt ogſaa derved bliver befordret, at de Uordener, der kunde hindre ſamme, blive hævede, og derimod alle Foranſtaltninger, ſom kunde bidrage til de Handlendes Lettelſe, overholdne med ſtørſte Alvorlighed.

§. 22. Øvrigheden ſkal i Almindelighed være de Handlende ſaa meget mueligt behielpelige.

Caput III.

Om
de Islandſke Land- og Søebrugs-, ſamt Manufactur-Varer.

§. 1.

Fiſkeriet med Baade, ſom Indbyggernes Hoved-Næring ved Søekanten, maae drives af alle og enhver, der ere boeſatte i Island, geiſtlige og verdſlige Embedsmænd ikke undtagne; hvormed ſkal forholdes efter Reſcriptet af 28 Februarii

§. 1. Hvorledes fremdeles ſkal forholdes med Indbyggernes Baade-Fiſkerie.

rii 1758, saaledes som dette er paa nye bekiendtgiort ved Vor allernaadigste Resolution af Dags Dato. Vore Embedsmænd der i Landet, især Syssełmændene, skulle og sørge for, at bemeldte Rescript, saavelsom hvad Vi derom i sin Tid videre maatte anordne, saa nøie som mueligt bliver efterkommet, ligesom de og paa alle Maader bør opmuntre Folket i Fiskeværene til Reenlighed og god Huusholdning. I Særdeleshed skulle de være betænkte paa, at træffe passende Foranstaltninger til at forsyne de Fiskevær med godt og suudt Vand, hvor saadant maatte mangle; og skal til den Ende Reppstyrerne tilholde alle tilstædeværende Fiskere under vilkaarlig Straf at forrette det i denne Henseende fornødne Arbeide. Fremdeles ville Vi og, at Stiftamtmanden, Amtmænd og Sysselmændene skulle indberette til Vort Rentekammer, hvad de efter Omstændighederne troe at ville meest bidrage til at fremme Fiskeriets Drift i Almindelighed, det være sig ved at indføre nye passende Foranstaltninger, eller ved at hæve de Hindringer, som muligen maatte finde Sted; og ville Vi især vente deres Forslage, hvorledes det saa kaldte Mandslaan med Tiden kunde afskaffes eller indskrænkes, ligesom Vi agte at ophæve det paa de Os tilhørende Jorder.

§. 2.

§. 2. Hvad Erstatning Grund-Eieren skal tilstaaes for saavidt de Fiskende benytte sig af hans Grund ved deres Nærings Drift.

I øvrigt maae det være de Fiskende uformeent at søge Fiskeriet, endog med egne Baade, hvor det best tilfalder, imod at betale Bonden, hos hvilken de i det Fiskevær kunne indtinge sig, hvad som paa det Sted har været upaaanket Brug, for Baade-Opsats, Huus og Tieneste. Men skulde alt Rum være saa betaget, at ingen Leilighed var for dem, hverken til Huus eller underliggende Landingssted, og de kunde ved Stranden finde en anden Landing, da maae det være dem tilladt samme at anlægge, og der at opholde sig under Telter eller under deres Baade, naar de derpaa ere betænkte. I saa Fald kan ingen Kiendelse for Grunden have Sted, saalænge saadan-

saadanne Fremmede ingen Traadning til Skade eller anden Forfang giore paa Mark eller Tuun. Skulde de, af Mangel paa Fiskegiærder, beqvem Mol eller deslige, trænge til at torre deres Fisk ved Stranden, hvor noget Græs kunde voxe, da bliver det ikke at ansee, for at være Bonden til Skade, men heller til Nytte, da Ryggene med Fisken, som derpaa lægges, gioder Jorden til at blive græsbærende, om Grunden dertil er tienlig; ligesom det heller ikke kan agtes skadeligt, at Fisk torres, endog paa god Græsmark paa de Steder, hvor Værtiden endes til den 12te May. Men dersom nogen Tvistighed imellem Opsidderen og de Fremmede herom skulde opkomme, da skal Stedets Sysselmand udnævne tvende uvillige Mænd, til at besigte Stedet, og taxere Skaden, hvorefter Sagen ved Sysselmanden afgiores. Hvor derimod Sommerværtid bruges, kan Fiskens Torring paa nyttig Græsmark ikke finde Sted, med mindre Grund-Eierens Minde i Forveien dertil erholdes.

§. 3.

§. 3. Hvorledes især skal forholdes med Hvalfangsten.

Dersom nogen Hval bliver fort paa anden Mands Grund, da forholdes dermed efter Rescriptet af 23de Junii 1779; ligesom og de af Landets Indbyggere eller Fremmede, der ville lægge Vind paa denne Fangst, kunne vente dertil at nyde særdeles Understottelse efter Omstændighederne og Anlæggets Vigtighed. Især kunne de, der boe i Nærheden af de dertil meest beqvemme Fiorde, saasom Isefiords Kiobstæd, og flere Fiorde fra Patrixfiord til Jokulfiordene paa Vester-Landet, samt Hvalfiord i Kiose-Syssel, naar derom indkomme nærmere passende Forslag, haabe Hielp til Reedskabernes Anskaffelse. I samme Hensigt ville Vi og i forekommende Tilfælde foie Anstalt til, at nogle duelige og lærvillige unge Mennesker fra saadanne Steder skulle uden Betaling blive fuldkommen oplærte i samme Fangst og Fiskens Behandlings-Maade, og siden nyde nogen Hielp, for igien at nedsætte sig i

Island paa eet eller andet til saadan Fangst beqvemt Sted, for der at anvende deres erhvervede Kundskab.

§. 4.

§. 4. Opmuntringer til Haakalve, Sælhunde-, Laxe-Fangst, samt Silde- og Flynder-nes Fiskning.

Da Vi ansee det vigtigt, saavel for Indvaanerne i Island i Særdeleshed, som og for Vore Stater i Almindelighed, at foruden det meest brugelige Torske-Fiskerie tillige drives al anden Slags Fiske-Fangst, som Naturen ved Island frembyder, paa det at saa stor Mængde, som mueligt, af alle Sorter Fisk kunde fanges, og Fisken saaledes behandles, at den ei allene maatte tiene til Underholdning for Indvaanerne, men og være afsættelig i Handel; saa ville Vi være betænkte paa, hvorledes Landets Indbyggere, naar de lægge Vind paa at udvide og forbedre Fiskerierne, saavel i Henseende til Haakalle-, Sælhunde- og Laxe-Fangst, som Silde- og Flyndre-Fangst, kunne med det fornødne til beqvemme Reedskabers Anskaffelse vorde forsynede og understøttede, alt efter Omstændighederne og Øvrighedens nærmere Forestilling, helst for saavidt saadanne Anlæg foretages i det Store, og kunne have nogen betydelig Indflydelse paa Handelen.

§. 5.

§. 5. Almindelige Regler om Fiskevarenes Beskaffenhed.

De hidindtil for visse Sorter af Fiskevare under den octroierede Handel foreskrevne Regler kunne for Fremtiden, i Henseende til enkelte Tilfælde, ikke mere finde Sted; men det maae, for saavidt andre eller flere Sorter af disse Vare af de Handlende skulde forlanges, forholdes efter denne Anordnings 2det Capitels 14de §.; dog skal, naar intet nærmere imellem Vedkommende bliver bestemt, følgende hidindtil vedtagne Regler fremdeles i Almindelighed gielde, og det saa meget mere, som de sigte til at bestemme Beskaffenheden af de vigtigste Islandske Exporter. Fersk- eller Blod-Fisk, naar den, som forsvarlig Kiøbmands-Vare, skal være at ansee, bør leveres strax, efter at den er uddragen af Søen, og være umor-

nmorken, samt ingen mager eller Skind-Fisk deriblant. Hovedet bør være afskaaret, og Indvoldene udtagne, samt Fisken behørigen flækket, saaledes, at Beenet er borttaget tre Leed neden for Navlen, og Skiællen paa Kullerne afskrabet. Den Fisk, der skal kunne antages som Klipfisk, maae frisk nedsaltes med det fornødne Franske Salt, eller andet dertil ligesaa tienligt. Den bør reenligen opplukkes, og derefter virkes vel tør paa Terre-Neuves Maade, saaledes, at den haver den fornødne Anseende, og kan conservere sig; saa maae og Nakken, med hvad der sidder om Beenene ved Nakken, afskiæres, forend den faaer den sidste Dags Tørke. Tør-Fisken bør være vel virket og igiennemtørret, ei malten, muur, slepig eller kassen. Nakken maae være afskaaren, naar den er halvtør, eller i Mangel deraf, forend den bliver imodtagen og veiet. Den ferske Torske-Ravn maae leveres strax, naar den er udtagen af Fisken; Bitterne maae være hele, og Ravnen rod af Couleur, haard, og ikke gotten. Trannen maae være reen og klar saaledes, at den ikke sætter Foed.

§. 6.

§. 6. Regler om Landbrugs-Varer og sammes fordeelagtigere Benyttelse.

Ligeledes bør de Vare, som Islænderne sælge af Landbruget og derhen hørende Drift, i Almindelighed være forsvarlige, reene og vel behandlede; hvorimod, i Henseende til de nøiere Bestemmelser, bliver at forholde efter denne Anordnings 2det Cap. 14de §. Men saasom disse Vare tilfeels kunne anvendes til langt større Nytte i Handelen, end hidindtil haver kunnet skee under en octroieret Handel, saa kunne de af Landets Indbyggere, der ville lægge Vind paa saadan bedre Behandlings-Maade, vente at forundes dertil en eller anden passende Opmuntring efter Omstændighederne; helst naar Anlæggene ere af den Betydenhed, at de kunne have mærkelig Indflydelse paa Handelen. Det samme skal gielde i Henseende til Landbruget og Jordens Dyrkning, saavel i Almindelig-

delighed, som især for saavidt nogen maatte udmærke sig ved betydelige Forsøg i Havedyrkning, Skovplantning, Korn-, Potatos- og andre Væxters Avling, eller adskillige Islandske til Føde tienlige Væxters fortrinlige Behandling; alt efter Omstændighederne og Øvrighedens Indberetning til Vort Rentekammer, samt tildeels efter Vore derom hidindtil givne Resolutioner.

§. 7.

§ 7. Forskrifter, i Henseende til Ederfuglens Fredning.

Med Fugle-Fangsten og dens Benyttelse forholdes efter Loven og det, som hidindtil har været upaaanket Brug, indtil noget nærmere derom bestemt vorder. Men ingen, det være sig Fremmede eller Landets Indbyggere, maae skyde Ederfugle, eller med Hund eller Garn fange og ødelægge dem, under 3 Marks Straf for hver Fugl, hvorhos den, der haver været med, og ikke strax givet det an, bøder halvt saa meget; hvoraf Angiveren faaer $\frac{2}{3}$, og Bøygdens Fattige den øvrige $\frac{1}{3}$, efterat de paa Sagens Undersøgelse medgangne Omkostninger ere fradragne; med mindre det skeer paa egen Grund, og saaledes, at ingen Naboe derved kan lide Skade. Skulde derimod nogen foretage saadant paa en anden Eiers Grund, der maatte have giort nogen særdeles Indretning, ved at frede Ederfugle, være sig med at anlægge Holme i ferske Soer, eller med at bygge Reder til Fuglene eller deslige, da bøder han Skade-Gield efter Loven; og hvo som maatte befindes modvilligviis at beskadige eller ødelægge saadanne Indretninger selv, straffes med Volds-Bøder. Saa bør og Æg ikke tages uden af Eieren; og paa de Steder, som have flere Sam-Eiere, ikke uden med alles fælles Samtykke paa bestemte Dage, og aldrig sildigere, end til den Uges Udgang, som er næst før St. Hans-Dags Ugen. Naar man mærker, at Ederfuglen begynder at holde sig til nogen Holm eller andet Sted, som just ikke er nogens Eiendom, for der at lægge

Æg,

Æg, saa bør man for det første lade den beholde Æggene, at den desbedre baade kan lokkes til og formere sig, indtil dens Formerelse kan blive saa kiendelig, at Æg kunde tages uden Skade for Yngelen; og skulde nogen af Naboerne eller andre derimod forsee sig, da skal han betale 1 Rdlr. i Straf, hvoraf Angiveren faaer $\frac{2}{3}$ og Bøygdens Fattige $\frac{1}{3}$, efterat Rettens Gebyhr er fradraget; hvorimod de, der foretage saadanne Indretninger, nyde de i Vores Resolution af 22de Junii 1785 fastsatte Belønninger.

§. 8.

§. 8. Hvorledes skal forholdes med Svovl- og Salt-Værkerne.

For end videre at befordre nogle Næringsveies mere udbredte Drift, ville Vi og allernaadigst tilbyde Huusevigs Svovelværk og Reykenæs Saltværk til private Liebhabere paa billige Vilkaar, hvorom Vedkommende kunne henvende sig til Vores Islandske Realisations Commission. Skulde og nogen igien ville optage de i forrige Tider drevne Svovel-Miiner ved Krisevig i Guldbringe Syssel, eller drive andre betydelige Miiner, samt giøre flere Anlæg til at kaage Salt af Søevandet ved Hielp af de heede Kilder, saasom paa Reykhole i Bardestrands Syssel og mueligen paa flere Stæder; vilde Vi ikke allene saadant herved tillade, men og understøtte saadanne Foretagender ved een eller anden passende Benaadning. Hvad ellers Svovelen i Almindelighed angaaer, da maae enhver, hvor han finder den, giøre sig den til Nytte, paa hvad Maade han best vil og kan, allene at saadant skeer med Grund-Eierens Minde, dersom den findes paa noget andet Sted end paa hans egen Grund.

§. 9.

§. 9. Opmuntring til flere Mineraliers Benyttelse.

Af de i Landet faldende Mineralier, det være sig Jord- Sand- eller Steen-Arter, maae enhver frit benytte sig, hvortil han best vil og kan, saa fremt de falde paa Bierge, Lande-Veie og andre Stæder, der ikke ere i nogens Eiendom. Og da adskillige af Steen-Arterne ere befundne meget tienlige til Bygninger og andet Brug, saa skal dem, der vilde bryde saadanne Stene, paa deres Ansøgning paa lovformelig Maade gives Eiendoms-Rettighed paa saada t Sted, saa fremt det ikke allerede er i nogens Eiendom. Men ligesom de i andet Fald med Eieren i Mindelighed maae foreene sig, saa skal og Øvrigheden have Indseende med, at ingen uden skiellig Aarsag nægter en anden saadan Tilladelse til, mod en billig Kiendelse, at benytte sig af dette Slags Produkter, naar de ere af Betydenhed, og han selv ikke deraf kan eller vil giore Brug. Det samme skal gielde om adskillige rarere Steen-Arter, saasom Kalk- og Gipsspat, Kristal, Opal, Kalcedon, Agat, Jaspis, Zeolit, samt adskillige Arter af Vulkanisk Glas; og kan endog de, der vilde slibe og forarbeide saadanne Steene til adskillige Zirater, hvortil de efter Erfaring ere meget beqvemme, vente at nyde en efter Omstændighederne passende Belønning, saasnart saadanne Forsøg kunde synes at love nogen væsentlig Nytte.

§. 10.

§. 10. Opmuntring til at benytte sig af adskillige andre Produkter, helst af Drivetømmeret.

Saaledes kunne og de vente passende Benaadninger og Understøttelse efter Omstændighederne, som ville opdage og bryde Steenkul, samt foranledige, at man lettere af Klippen kunde udbryde og benytte sig af Surterbranden; og skal Øvrig-

righeden paa foranførte Maade have Indseende med, at den derom fornødne Foreening med Grund-Eierne kan træffes paa bedste Maade. Drivetømret, som findes tildeels i betydelig Mængde i Landets Nordlige, Nordvestlige og Nordøstlige Kyster, bliver vel fremdeles, ligesom tilforn, i deres Eiendom, som have Strand-Rettigheden; men saasom Erfarenhed haver viist, at Indbyggerne, af Mangel paa Evne til de dertil fornødne Foranstaltninger, ikke tilstrækkelig deraf kunne benytte sig, saa ville Vi allernaadigst, at paa saadanne Steder, hvor dette Slags Tømmer forefindes og pleier at komme, skal ved Øvrighedens Mellemhandling i forekommende Tilfælde træffes, imod en efter Omstændighederne passende Kiendelse, en billig Foreening imellem Grundens Eiere og dem, som mueligt kunde faae i Sinde at giøre et stadigt Anlæg til saadant Tømmers bedre Benyttelse. I dette Tilfælde kan Entrepreneurerne for deslige Anlæg vente, at dem til deres Foretagende vorder tilstaaet en eller anden passende Benaadning; helst for saavidt de agte at benytte sig af dette Tømmer til at bygge store Baade og andre til Hav-Fiskerie og Transport beqvemme Fartøyer, hvortil de Steder, hvor denne Herlighed falder, trænger frem for andre Landets Kyster.

§. 11.

§. 11. Hvad Fordele de for Landet meest nyttige Haandværkere forundes.

Haandværkere, der ville nedsætte sig i Island, kunne giøre saadant ubehindret, ikke allene i Kiøbstæderne, men og, naar de finde det bedre, paa Landet, da det fremdeles, ligesom hidindtil, i Følge Placaten af 18de August 1786 dens 14de Post, bliver enhver uformeent paa Landet at drive hvad lovlig Næring han best vil og kan, Kiøbmands Handel allene undtagen, i Følge denne Anordnings 2det Kapitels 2den §. De

for Landet meest nyttige Haandværksfolk kunne og vente, at dem bliver forundt en allernaadigst Understøttelse til deres Nedsættelse i en eller anden af de Islandske Kiøbstæder, saasom, foruden Vævere, Hattemagere, Feldberedere, Reebslagere, Grov- og Klein-Smede, Snedkere, Bødkere, Huus- og Skibs-Tømmermænd, Muurmestere og Steenhuggere. Saadanne Folk kunne da, hvad enten de ere Mestere eller udlærte Svende, henvende sig til Vores Rentekammer, for at blive nærmere underrettede om hvad Fordeele dem efter Omstændighederne og den forskiellige locale Beskaffenhed kunde bevilges; dog maae de, forinden de indgive saadanne Ansøgninger, være forsynede saa vel med vedkommende Øvrigheds Attester, som og med de fornødne Beviisligheder i Henseende til deres Duelighed. Samme, og efter Omstændighederne endnu større Fordeele, skulle forundes dem, som ville giøre større til Landet passende Fabrik-Anlæg, hvoraf nogle, saasom Reebslagerie og Feldberederie allerede i forrige Tider med god Lykke ere drevne; helst for saavidt derved kunne gives Anledning til at Landets raae Producter kunde benyttes paa en fordeelagtigere Maade, eller og at Landets Fornødenheder derved kunde formindskes: saasom ved at fabrikere Fiskeliim og Huusblas, at benytte sig af Heste-Haar til mange deraf muelige Tilvirkninger, af Jord- og Leer-Arter til Maler-Farver, og flere saadanne Nærings-Veie, hvortil Naturen selv synes der at give Anledning.

§. 12. Hvorledes skal forholdes med den hidindtil i Landet brugelige Uldfabrication.

§. 12.

Da Ulden-Godset fra de ældste Tider af haver været Islændernes vigtigste Fabrication, og det haver fundet i Almindelighed en temmelig fordeelagtig Afsætning, tildeels endog i frem-

fremmede Lande, saa vil Indbyggernes egen Fordeel rimeligviis opmuntre dem til at anvende fremdeles den muenligste Fliid paa dette Slags Vare. Men hvad forskiellige Sorter deraf de nu skulle forarbeide, og af hvad Godhed de skulle være, saadant vil for Eftertiden allene beroe paa de Handlendes og Indbyggernes indbyrdes Foreening; de Handlende maae altsaa selv forsyne Indbyggerne med de Prøver og Underretninger, hvorefter de holde det fordeelagtigst, at disse skulle arbeide. Ligesom nu Indbyggerne, naar de paatage sig, efter saadanne Prøver, Underretninger eller Monstre, at forfærdige de bestilte Vare, det være sig Vanter, Strømper eller uldne Tøyer, bør søge nøyagtig at følge deslige Forskrivter; saa vil og i paakommende Tilfælde allene derefter kunne bestemmes, om saadanne Vare ere gode og forsvarlige eller ikke, hvormed da forholdes efter 2det Capitels 14de §. Hvad derimod hidintil ved forskiællige Anordninger og Foranstaltninger igiennem Vore Collegier og ved Vore Embedsmænd er anbefalet, i Henseende til visse hidtil brugelige Sorter af Uldengods, deres Fabrication og hvad derhen hører, saadant bliver hermed fra 1te Jan. 1788. af aldeles ophævet og sat ud af Kraft. Men ligesom Grunden, hvorfor forbemeldte Anordninger ophæves, allene er denne, at de sigte til visse bestemte Sorter af Vare, som under Friehandelen meget kunne forandres; saa bør derimod Landets Indbyggere, for saavidt de forfærdige de hidtil brugelige Vare, forarbeide dem, ligesom hidindtil foreskrevet er, paa aldeles forsvarlig Maade. Øvrigheden bør derfor i paakommende Tvistigheder, saavel om disse, som om alle andre Vare, nøie undersøge og bedømme, om de i sig selv ere gode og forsvarlige eller ikke, endskiønt de hidindtil foreskrevne særdeles Regler ikke mere finde Sted.

 §. 13.

§. 13.

§. 13. Opmuntringer til en fordeelagtigere Uldfabrication.

Ligesom Vi saa meget mere vente, at Uldfabricationen vil forbedres i Fremtiden, som det allerede er befundet, at Indbyggerne i Island kunne forarbeide et og andet Slags af uldne Toier, som kunne være tienlige til adskilligt Brug og med Tiden blive fuldkomnere, naar en bedre Spinden og Væven bliver mere almindelig iblandt dem; saa ville Vi og ansee med allernaadigst Velbehag, om nogen af Vore Undersaatter eller Fremmede ville give sig Umage for at indføre der i Landet et eller andet Slags af fordeelagtig Fabrication, hvorved den store Mængde Uld, som der falder, kunde benyttes til Vore øvrige samtlige Staters Fordeel. I saadant Tilfælde kunne Entrepreneurerne for saadanne Anlæg vente passende Understøttelser, til de første Indretningers Omkostninger, eller til Debitens Befordring, eller hvortil de ellers efter Omstændighederne meest maatte behøves. Det samme skal giælde i Henseende til den nu for Tiden paa Reikevig indrettede Fabrik, som Vi ere allernaadigst til Sinds at ville overlade de Lysthavende, som derom melde sig ved Vores Islandske Handels Realisations-Commission, for særdeles billig Priis; saavelsom og om flere Indretninger af dette Slags, saasom at forsyne Tugthuus-Lemmerne med det for dem passeligste Arbeide, at indrette et Farverie og en Stampe-Mølle paa Nordlandet, og hvad videre nogenledes betydelige Foranstaltninger kunne bidrage til Uld-Arbeidets Forædling.

§. 14.

§. 14. Hvad Fordele Uld- og Linnet-Vævere især skal forundes.

I sær kunde de Uld- og Linnet-Vævere, som ville nedsætte sig i en Islandsk Kiøbstæd, vente, at dem til deres Ned-

sættelse

sættelse og Næringsdrift vorder forundt særdeles Understøttelse efter Omstændighederne. Saaledes ville Vi ikke allene for det første tilsige saavel Uld- som Linnet-Væver en passende Præmie for enhver, som de beviise at have oplært i Spinden og Væven; men dersom nogen af dem, som i Følge Vores for Vort Riige Danmark siden 1780 lagte Plan, ere oplærte ved de her i Rigerne oprettede Fabriker, vilde nedsætte sig i Island, for der igien at drive den lærte Profession, skal de første tolv, som derom melde sig, desuden i de første 20 Aar nyde en Præmie af 20 Rdlr. aarligen. Dog maae de i saa Fald være forsynede med en paa behørig Maade bekræftet Attest fra Fabrikmesteren, at de fuldkommen ere udlærte, samt i bemeldte Tid drive deres Profession, og have bestandigen i det mindste een Dreng i Lære, som i 5 Aar skal være udlært. Desuden bør en Øvrigheds-Person, eller en anden verdslig Betient tilligemed en Geistlig, have speciel Tilsyn med, at han virkeligen i den Tid, for hvilken han forlanger Præmie, haver udøvet sin lærte Profession og dermed været udi bestandig Drift, samt opfyldt den ham paalagte Forbindtlighed med at have udlært i det mindste een Dreng hvert 5te Aar. Og maae enhver, som æsker Præmie for at oplære Drenge, hvad enten det ere Ulden- eller Linnet-Vævere, forskaffe forommeldte Embeds-Mænds Attest om den udlærte Persons beviislige Duelighed, samt tillige fremlægge en af vedkommende Sysselmænd paa Mandtals-Tinget undersøgt og derefter i Tings-Vidne-Form udfærdiget Forklaring om det Prøve-Arbeide, som de saaledes af dem Oplærte have forfærdiget. Skulde nogen fra udenlandske Stæder hidkommende Mester eller udlært Svend melde sig hos Øvrigheden i en af Vore Kiøbstæder, for at gaae over til Island og der at ned-

sætte

sætte sig; kan han, saasnart han haver aflagt de fornødne Prøver paa hans Duelighed, vente ligeledes at nyde alle forommeldte Fordeele, ligesom og at tage Deel i de ved Placaten af 18de August og Forordningen af 17de November f. A. de Fremmede i Almindelighed i Island tilstaaede Frieheder.

§. 15.

§. 15. Præmier for Opmuntring af Uld- og Linnet-Spind og Vævning.

Desuden ville Vi, for saa meget mere at opmuntre Indbyggerne til at lægge sig med al muelig Fliid efter denne Fabrication, herved allernaadigst udsætte en efter Omstændighederne bestemmende Præmie for det af vel sorteret Uld og særdeles Fiinhed i Island forarbeidede Ulden-Gods, samt for det første i 10 Aar en Præmie af 10 pro Cento af Værdien af det der spundne Bomulds- Hør- og Hampe-Garn efter Talhasper. Dog maae de, der æske saadan Præmie for Garn, tilveiebringe de fornødne Told-Attester om den i Vore Riiger og Lande saaledes fra Island indførte Qvantitet, samt eedelig bekræfte deres Angivende, saavel om Værdien, som at det virkelig er spunden i Island; hvorhos Vi dog for bemeldte ti Aar ikke ville foreskrive nogen bestemt Regel i Henseende til Spindens Fiinhed, men overlade saadant til Vedkommendes indbyrdes Foreening, da deres fælleds Fordeel best vil befordres ved at spinde Garnet til den efter Uldens Beskaffenhed passeligste Fiinhed. Ligeledes ville Vi for samme Tid bestemme en passende Præmie for Vævningen af de i Island meest brugelige grove Strier og Lærreder, saaledes at for hver Alen af grov Strie og Lærred betales ½ Skl. i Præmie, og for hver Alen fiinere Strie og Lærred 1 Skl., imod at Vedkommende, me-

medens Stykket, hvorfor de ville æske Præmie, endnu er i Væven, forsyne dem med en Øvrigheds- og en Geistlig-Betients Attest paa Stykkets Størrelse og Beskaffenhed. Saa kunne og de, der udmærke sig ved særdeles Fliid i Spinden og Væven, for saavidt de skulde mangle de fornødne Reedskaber, vente, at Vi fremdeles, ligesom det allerede er skeet i de sidste Aar, ville lade gratis til dem uddele nogle Danske Væve, Rokke, Hasper og Hegler, alt efter Omstændighederne og Øvrighedens nærmere Forslag.

§. 16.

§. 16. Foranstaltninger til at oplære duelige Lærlinge i Uld- og Linnet-Spind og Vævning.

Det vil og komme an paa Omstændighederne, om og hvorvidt den Anstalt skal fortsættes, som Vi have føiet til at lade unge, lærvillige Islændere oplære, deels ved Reykevigs-Fabrik i Island, og deels ved andre Fabriker her i Danmark i Uld- og Linnet-Spind og Vævning, imod at de siden igien nedsætte dem i Island, for der at anvende deres erhvervede Kundskab. I det mindste skal den ommeldte ved Reykevigs-Fabrik trufne Anstalt fremdeles og for det første saa længe, indtil de nu derfor bestemte Aar ere udløbne, fortsættes, saaledes, at det bestemte Antal af 15 Lærlinge, tre af hvert af de 5 Sysseler, Oefiord, Hunevand, Rangevalle, Myhre og Arnæs, fuldkommen skal oplæres, saavel i Garnspinding, som Vævning. De skulle da i den Tid, de saaledes ere i Lære, nyde frie Underholdning og Huusleie, samt nødvendige Gangklæder til daglig Brug; og endskiønt Læretiden i Almindelighed er fastsat til 3 a 4 Aar, saa skal dog saadant ikke hindre, at jo de, som ved særdeles Lærvillighed og Fliid i kortere Tid kunde bringe det saa vidt,

 at

at de kunde kiendes dygtige til at arbeide paa egen Haand, og siden at oplære andre, strax kunde tillades at gaae hiem igien. Dog maae Sysselmændene nu eller herefter ikke foreslaae andre til saaledes at blive oplærte paa Vores Bekostning, end saadanne, om hvilke de med Vished kunne slutte, at de siden, naar de ere udlærte, igien kunne og ville drive deres Profession; og naar nogen forlanger, at hans Born eller Paarorende maae blive sat i Lære, skal han tillige tilforpligte sig til at give dem siden, naar de ere oplærte, Leilighed til bestandig at øve deres Kunst. Thi disse Lærlinger skulle, saasnart de befindes at have opnaaet den fornødne Færdighed, igien gaae tilbags, og nedsætte sig i de Sysseler, hvorfra de ere komne, for der end videre at udbrede saadan Kundskab. Til den Ende skal de ei allene blive forsynet med noget Værktoy, nemlig hver Mandsperson med en Vævstol, og hvert Fruentimmer med 1 a 2 gode Spinderokke; men de skal og efter Omstændighederne faae nogen Hielp til deres Nedsættelse, og siden nyde 2 Rdlr. Præmie for hver af dem, som de igien i de forste 20 Aar oplære der i Landet, samt de saaledes Oplærte ligeledes skiænkes noget Værktoy uden Betaling, alt imod at den i dette Capitels 14 §. befalede Rigtighed derfor aflægges.

Thi byde Vi og hermed allernaadigst befale Vore Grever, Stiftbefalingsmænd, Friherrer, Biskopper, Amtmænd, Landsdommere, Laugmænd, Præsidenter, Borgemestere og Raad, Fogder, Sysselmænd og alle andre, som denne Vores Forordning tilskikket vorder, at de den paa behorige Steder til alles Efterretning strax

lade

lade læse og forkynde. Givet paa Vort Slot Christiansborg udi Vores Kongelige Residence-Stad Kiøbenhavn den 13 Junii 1787.

Under Vores Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

Reventlow. Hansen. Colbiörnsen.

Vorndran.

Bilag.

Første Afdeling.

Samling

af

de i denne Forordning paaberaabte Anordninger.

I.

Placat

angaaende

den Islandske Handels Friegivelse.

dateret Friderichsberg Slot den 18 August 1786.

1.

Den nærværende Handels-Indretning ville Vi herved allernaadigst have aldeles ophævet fra 1ste Jan. 1788 saaledes: at den af Vor Hoisalige Herr Fader udgivne Octroi for den Islandske Handel, samt Vores Forordning om den Islandske Taxt og Handel af 30de Mai 1776, og Reglementet om samme Handel af 2 Julii 1781, for saavidt de angaae Island, fra bemeldte Dag af skulle være aldeles ophævede, og satte ud af Kraft. Ligeledes ville Vi herved have ophævet og afskaffet alle Vore eller Vore Hoisalige Forfædres Love og Anordninger for Vort Land Island, saavidt de have Hensigt til octroieret Handel i og for sig selv.

2.

Da Vi allernaadigst ville tillade, at alle de af Vore Undersaatter, som betimelig melde sig derom, allerede i næste Aar 1787 maae beseile een eller anden Havn i Island; saa ere Vi og allernaadigst til Sinds, allerede at sætte Vor forbemeldte Forordning af 30de Mai 1776, saavidt samme indeholder Taxt paa de Islandske Cargaison- og Retourvarer, ud af al Kraft fra 1 Mai 1787 af, saaledes at ingen fastsat Priis for Indforsels- eller Udforsels-Varer i Island skal mere finde Sted fra den Dag af. Ligesom da Indbyggerne selv maae forenes om Priserne med de muelig allerede i næste Aar til Landet kommende Handlende fra Vore Riger og Lande, saa skulle de og paa de Steder, hvor Hande-

len endnu i samme Aar føres for Vor Regning, ikke mere betale deres Fornødenheder efter Taxten, men efter de af Vor Handels-Administration beregnende billige Priser, ligesom de og ved deres Produkters Salg ikke mere skulle være bundne til Taxtens Priser, men faae samme ligeledes betalte efter nærmere beregnende handelsmæssige Priser.

3.

Ligesom Vi, fra 1788 Aars Begyndelse af, aldeles ikke ville lade føre nogen Handel paa Island for Vor Regning, saa skal og denne Handel fra den Tid af være aldeles friegiven, saavel for Islænderne selv, som for alle Vore øvrige Undersaatter i Europa, uden allene i de Provindser, hvor octroieret Handel endnu finder Sted. Det skal altsaa være allernaadigst tilladt disse Vore Undersaatter, at seile til Island, fra hvilket inden- eller udenlandsk Sted de ville, og ligeledes fra Island, til hvilket inden- eller udenlandsk Sted de finde for godt, allene at de holde dem de Regler efterrettelige, der i Almindelighed ere foreskrevne for den til et saadant Sted førende Handel og Skibsfart.

4.

Derimod er det Vor allernaadigste Villie og Befaling, at ingen af Vore Undersaatter maae i Island handle med nogen Fremmed, som, være sig af hvad Aarsag det vilde, muelig kunde besøge bemeldte Land; til hvilken Ende den af Os mod saadan uberettiget Handel udgivne Anordning af 1ste April 1776 fremdeles skal staae ved Magt, indtil noget nærmere derom kan blive bestemt i Overeensstemmelse med de under en Friehandel fornødne Forandringer. Det skal og fremdeles være alle Fremmede forbudet at handle paa de Islandske Kyster og Strømme, og at beseile dem videre, end hidindtil haver været fastsat, ligesom og at virke deres Fisk paa Landet selv, hvortil ikke allene ingen af Landets Indbyggere maae være dem behielpelig, men Øvrigheden meget mere see saadant afværget i Overeensstemmelse med forbemeldte Anordning.

5.

Derimod skal det, fra 1787 Aars Begyndelse af, staae alle Vore forbemeldte Undersaatter frit for at drive Fiskerie under de Islandske Kyster, saaledes, som de best ville og kunne, samt at virke deres Fangst paa Landet; allene, at det sidste ikke skeer, uden lovligen at have affundet sig med vedkommende Grundeier, samt at Øvrigheden haver Indseende med, at ingen Misbrug i den Anledning foregaaer.

6.

6.

Ligeledes skal det staae forbemeldte Vore Undersaatter frit for, at beseile een eller anden Havn i Island allerede til Foraaret 1787, naar de derom melde sig inden dette Aars Udgang; da de og kunne vente, saavidt mueligt er, at blive forsynede med alle behovende Oplysninger om det locale paa det Sted, som de saaledes agte at handle paa, samt at dem, efter Omstændighederne, vorder forundt een eller anden passende Benaadning, i Hensigt til Indhandlingen af de til den Tid i Landet i Forraad værende og Vores Handel tilhørende Retour-ladninger.

7.

Dog skulde til denne Handel allene bruges indenlandske Skibe, hvorved de samme Regler skulle iagttages, som ved dem, der seile med algierske Søe-passe, saaledes at Rhederne altid skulle forsyne dem med et Islandsk Pas, hvorfor der dog, saalænge Friheds Aarene vare, ikke skal betales mere end 2 Rdlr. Expeditions-Gebyhr. Videre skulle Rhederne være pligtige til at indsende en nøiagtig Carga over Skibets Ladning, saavel ved Bortseilingen fra et indenlandsk eller fremmed Sted, som ved dets Ankomst til et indenlandsk eller fremmed Sted; det samme skulle Skipperne iagttage ved deres Ankomst til og Bortseiling fra et Islandsk Sted, ligesom ved deres Ankomst til et indenlandsk eller fremmed Sted. Disse Carga's bør desuden være attesterede af vedkommende Toldbetiente, saasnart Skibet lades eller losses paa et indenlandsk Toldsted.

8.

Alle Skibe fra og til Island ville Vi for det første i 20 Aar allernaadigst have befriet for Lastepenge i de Danske, Norske og Hertugdømmenes Havne; og alle de Skibe, som directe fra og til Island forbiseile Capo Finis terræ, skulle i lige Tid være befriede for de denne Fart ellers paaliggende Slave-, Laste- og Ranzons-Penge.

9.

Ligeledes skulle for det første i 20 Aar alle til Island indførende Varer, inden- og udenlandske, af hvad Slags de end ere, være aldeles frie fra al Told og Consumtion i Island, hvad enten de indføres fra indenlandske eller udenlandske Stæder; ligesom og alle Islandske Varer maae udføres derfra uden al Told, hvad enten de udføres til indenlandske eller fremmede Stæder.

10.

Alle fra Island hiemkommende Islandske Varer maae ligeledes i 20 Aar nyde Told-, Accise- og Licent-Frihed, overalt ved Toldstæderne i Rigerne og

Her-

Hertugdommene, som og, indtil videre, Consumtions-Frihed i de Danske og Norske Stæder, hvorhen de føres; derimod betales deraf, naar de derfra igien udføres til fremmede Stæder, den hidindtil paabudne 1 Procento, i Stedet for udgaaende Told.

11.

Alle fra Danmark, Norge eller Hertugdømmene til Island udgaaende Varer skulle, uden Forskiel fra hvilken Provinds eller fra hvilket Sted de ere, være i bemeldte 20 Aar aldeles frie for udgaaende og Mellemrigs-Told; dog, at der tilveiebringes Attest fra vedkommende Steds Øvrighed i Island, hvor de losses, at de der ere indførte til at forblive i Landet. Derhos godtgiøres Consumtionen paa de udgaaende Fødevarer, som sædvanlig, ligesom og de her fabrikeerte Tobakker nyde, naar de bringes til Island, den ved Vores allernaadigste Forordning af 12 April 1786 §. 7 bestemte Godtgiørelse; derimod ophører aldeles fra ult. Apr. 1787 den Godtgiørelse, som hidindtil haver fundet Sted paa indenlandsk Brændeviin.

12.

For saa meget mere at opmuntre og befordre denne Handel, og for at den saa meget for fra Island af skal kunne drives med nogen Eftertryk, ville Vi allernaadigst forunde de sex Handelspladse i Island: Reikiaviik, Vestmannøe, Eskefiord, Eia- eller Øefiord, Skutils- eller Isefiord, og Grundar- eller Grønnefiord, Kiøbsteds-Ret og Friheder, hvilke Vi ved en derom især nærmere udgivende Anordning allernaadigst ville bekiendtgiøre, og hvorved disse Stæder blive tillagte saadanne Benaadninger, som Vi agte tilstrækkelige til at kunne formaae saavel nogle af Fremmede, som Vore egne Undersaatter, til der at boesætte sig, for at benytte de Fordele, som de Islandske Produkter kunde tilbyde.

13.

For endnu videre at udbrede Handelen omkring alle Landets Kyster, samt for at skaffe Indbyggerne i Island jo for jo heller Leilighed til activ Handel, maae ogsaa nu saa mange af disse Kiøbsteds-Borgere, som ville, have Frihed, som Udliggere at giøre mindre Handels-Anlæg i det til hver Kiøbsted hørende Distrikt, naar de have vundet Borgerskab paa Handelen i samme Kiøbsted, samt bevise for Stedets Øvrighed, at være forsynede med behøvende Forraad af de til Indbyggernes Livsophold og Næringernes Drift fornødne Varer. Saadanne Handlende eller Udliggere skulle for det første i 20 Aar have Frihed til, ey allene at handle med hvilket Udliggersted og Kiøbsted de finde for godt, men og directe at forskrive Ladninger, fra hvilket Sted i Vore Riger og Lande de

selv

selv ville, samt igien at expedere Ladninger, hvorhen de finde tienligst; allene, at de iagttage de samme Regler, som i Almindelighed ere bestemte for alle andre Handlende der i Landet.

14.

Ligesom nu Kiøbmændene i Kiøbstæderne i Island, samt Udliggerne uden for samme, eene og allene skulle være berettigede til at drive Handel i Landet med Indforselsvarer; saa bliver det derimod, ligesom hidindtil, enhver Indbygger uformeent, at drive paa Landet hvad anden lovlig Næring, Haandtering eller Haandværk han selv vil. Det skal og staae enhver af Indbyggerne frit for at handle, ikke allene til hvilket Udliggersted, men og til hvilken Kiøbsted han selv vil, uden at nogen Indskrænkning eller Hæftelse til noget vist Distrikt derved skal finde Sted.

15.

Omendskiønt det fra 1787 Aars Begyndelse af er allernaadigst tilladt enhver af Vore i den 3die Post benævnte Undersaatter at drive Handel paa Landet, uden Forskiel om nogen af de i Landet boesatte Handlende maatte have forskrevet en saadan Ladning eller ikke; saa ville Vi dog, for saa meget mere at befordre saadanne Speculationer, at de saaledes allene paa Speculation fra bemeldte Tid af udgaaende Skibe først skulle anløbe een af Kiøbstæderne i Island, for der at aflevere deres Carga til Stedets Øvrighed. Dog skulle de ingenlunde være pligtige til der at losse, lade eller betale nogen Slags Omkostning, men de kunne meget mere, saavidt de ikke selv finde fornøielig Afsætning af deres Varer, strax, efter at have afleveret deres Carga, gaae til hvilken Havn de ville, og der ligge udi 4 Uger, i hvilken Tid enhver af Indbyggerne uden Forskiel kan kiøbe af dem, til egen Fornødenhed, Føde- og andre til Næringernes Drift nødvendige Varer, samt til dem sælge sine Produkter.

16.

For saa meget mere at ophielpe Næringsveiene, ville Vi og paa vedkommende Collegii nærmere Forestilling forunde dem, der ville entreprenere og forlægge Fiskerierne eller nogen anden for Island særdeles nyttig Næring i det Store saavelsom de for Landet nødvendigste og nyttigste Haandværksfolk, der vilde nedsætte sig i Kiøbstæderne sammesteds, saadanne Benaadninger og Fordele, som Omstændighederne maatte giøre fornødne.

17

For at see Landet forsynet med den til Handelen fornødne Mængde af Courantmynt, ville Vi og allernaadigst være betænkte paa at formindske de i

 Island

Island circulerende Bancosedler, efter nærmere derom fra Vores Finance-Collegium til Os giorende Forestilling.

18.

For at befordre saavel den indenlandske Transport og Handel til Soes, som Fiskeriernes Drift i Almindelighed, ville Vi allernaadigst lade fortsætte den i 1774 begyndte, men i 1778 standsede, Opmaaling af de Islandske Kyster og Farvande, efter en nærmere bestemmende Plan; ligesom Vi og allernaadigst ville forunde passende Opmuntringer til at bygge store Baade og andre til Transport- og Hav-Fiskerie beqvemme Fartoier.

19.

Ligeledes ville Vi, til Communicationens idelige Vedligeholdelse imellem Island og Vore ovrige europæiske Stater, paa een eller anden Maade sorge for, at der kan træffes en ordentlig og stadig Indretning med et Postskib, som skal overvintre i Island, og tidlig om Foraaret medtage derfra til Norge og her til Staden, saavel private Breve, som hvad der horer til Vores Tieneste, samt hvad ellers maatte behove hastig Befordring; ligesom og samme Skib ved Tilbagereisen skal overbringe til Landet, saavel de for Haanden værende Expeditioner fra vore Collegier, som andre Breve eller Reisende.

20.

Da Vi ikke ville, at de Frihandlende skal for Fremtiden paalægges nogen af de Byrder, der have paaligget de forrige octroierede Handlere, saa frietages de Handlende for Fremtiden fra den Forbindtlighed, at overfore Reisende uden Betaling; hvorimod Vi ville allernaadigst godtgiore Vore Betiente og andre, der reise i Statens Ærende, noget for Reisens Omkostninger. Dog skal det være alle Skippere forbudet, at udfore fra Island nogen af Indbyggerne, som ikke er forsynet med Reisepas fra vedkommende Amts-Ovrighed.

21.

Ligeledes bortfalde for Fremtiden alle de Afgifter, der hidindtil have været lagde paa de octroierede Handeler; saasom den Gotgiorelse, som Vore Embedsmænd i Island, samt de Islandske Studenter og Skolediscipler hidindtil have nydt, tildeels som Vederlag for Forretninger ved Handelen, og tildeels som Foringspenge, saavidt de ikke torde udfore Varer til Forhandling for egen Regning. Det forste Slags i Særdeleshed ophorer fra den Tid, Embedsmændenes Forretninger ved nærværende Handel ophore, imod at de for Eftertiden nyde deres Reiser og andre Forretninger for de Handlende betalte af Vedkommende efter den Norske Lov og dertil horende Anordninger; men det sidste Slags fra nærværende Handelsindretnings Ophævelse paa hvert Sted.

22.

22.

Derimod ville Vi allernaadigst for Fremtiden betale af Vores Casse, hvad Landphysicus og Apotheker hidindtil have nydt af Handelen, samt for det første det, som Handelen efter Reglementet af 1777 haver givet til de Fattige i Island, paa samme Maade, som hidindtil skeet er, indtil disse Penge med Tiden kunde indvindes ved frievillige Gaver, eller paa anden Maade; hvorimod de Handlende skulle være frie for al Afgift, som svares til de Fattige af rørligt Gods, saalænge Vi staae denne Udgift.

23.

Da Vi allernaadigst ophæve den Islandske Taxt over hele Landet fra ult. Apriil 1787 af, saa skulle alle Beholdninger i Island, være sig af Cargaison- og Retourvarer, eller af Contanter, samt Huse og Inventarier, tilligemed Restancerne, ved hver Havn optages til den Tid af vedkommende Rettens-Betiente. Derover skulle forfattes noiagtige Judicial-Instrumenter, som siden skulle lægges til Grund, saavel for disse Effecters Overdragelse, som for den af Handels-Betienterne aflæggende endelige Rigtighed.

24.

Foreſtaaende Poster have Vi allene allernaadigst villet forløbigen bekiendtgiøre, for at Vore kiære og troe Undersaatter saa meget før kunne tage Deel i den stiftende Friehandel; derimod ville Vi allernaadigst have Os forbeholdt, ved en med første udgivende udførlig Anordning om den Friehandel til Island, nærmere at bestemme alt derhen hørende. Til hvilken Anordning Vi, for saa meget mere at underrette Vedkommende om alt det fornødne, denne Handel angaaende, allernaadigst ville lade føie tilforladelige summariske Beregninger om Handelens Tilstand hidindtil, samt andre Efterretninger, der kunde eragtes for de vigtigste og nødvendigste for de Handlende, og en Samling af saadanne for Island udgivne eller der gieldende Love og Anordninger, der staae i Sammenhæng med Handelen.

II.

Anordning,

angaaende

de Friheder,

som

forundes de paa Island oprettende Kiøbstæder.

Dateret Christiansborg Slot, den 17 November 1786.

1.

Alle Kristelige Religions-Forvante maae i disse Kiøbstæder nyde fuldkommen Tolerance med fri og uindskrænket Religions Øvelse, hvortil efter Omstændighederne endog de Reformeerte kan vente en Kirkes Bygning.

2.

Kiøbstædernes Borgere maae i 20 Aar være fri for Kopskat, Told og andre Udgivter til Statens Tieneste, saa at de allene svare de til Byens egen Nytte fornødne onera publica.

3.

Kiøbstædernes Borgere maae ligesom Landets øvrige Indbyggere være fri for den ½ Procentskat af deres paa Rente udsættende Capitaler, og for Brugen af stemplet Papiir.

4.

De til Kiøbstædernes Anlæg behøvende Grunde maae, saavidt de tilhøre Private, afkiøbes dem for Vores Regning, og, saavidt de ere Os tilhørende, allernaadigst skienkes til dette Brug, efterat Strækningen forud er opmaalt og bestemt ved en derover indsendende Forretning; og maae saavel Norsk Tømmer som andre Bygnings-Materialier til Kiøbstædernes første Indretning i Island være toldfrie ved Udforselen fra Danmark, Norge og Fyrstendømmene, lige-

som

som ved Indførselen i Island; og de, der ville nedsætte sig og opføre Bygninger i de Islandske Kiøbstæder, kan desuden efter Omstændighederne vente anden Hielp.

5.

Bygge-Pladserne skal frit anvises, og det saaledes, at de ikke ligge for tæt sammen, samt at der saavidt mueligt ved hvert Huus bliver Plads til en liden Hauge.

6.

Enhver, som melder sig hos Stedets Øvrighed, skal forundes frit Borgerskab, dog at han lader antegne sit Navn i Borgerbogen, og aflegger Borger-Eed, samt bliver af Stedets Øvrighed forsynet med Borgerbrev til Beviis derpaa, hvorfor dog ikke noget maae betales uden de blotte Skriverpenge.

7.

Det samme skal og gielde om enhver Fremmed, som maatte komme til Landet for at nedsætte sig i Stæderne; dog at de strax ved deres Ankomst til Landet melde dem derom, samt aflegge Troskabs-Eed til Os, om de ikke allerede ere Vores Undersaatter; hvilke Fremmede da ved Borgerbrevet blive at ansee som naturaliserede.

8.

Den i Indføds-Retten fastsatte Summa, som Fremmede maae indføre og anvende i de danske Stater, for at faae Indigenat i samme, bestemmes for dem, der ville nedsætte sig i en Islandsk Kiøbstæd, alene til 3000 Rdlr.; og saadanne der boesatte Fremmede skal for dem selv og Børn, enten de ere medbragte eller fødte i Landet, nyde selvsamme Rettigheder som Indfødte i alle Vore Riger og Lande.

9.

Enhver, som nedsætter sig i en Kiøbstæd i Island, maae igien drage bort, uden nogen Decimation eller Afkortning af hans Formue, og det uden Forskiel, enten han har været længe eller kort i Landet.

10.

Enhver Borger erholder ved Borger-Retten fuldkommen Rettighed til ate drive al Slags Kiøbstæds-Næring; dog maae Haandværkere ikke drive videre Handel, end herefter under No. 16 formeldes. Saa skal og Brændeviinsbrænden være aldeles forbuden, samt til Giestgiverie udfordres Amts-Øvrighedens særdeles Tilladelse.

11.

Enhver Borger i Stæderne, af hvilken Religion han end maatte være, maae have Ret til at tilkiøbe sig saa mange Jorder i Island, som han kan og vil.

12.

Nyttige Haandværkere kan, om de vil nedsætte dem i Stæderne, vente passende Benaadninger, hvorom de kan vente at blive nærmere underrettede af vedkommende Collegium.

13.

Enhver Haandværksmand maae have fuldkommen Rettighed, at drive sit Haandværk som Mester i Stæderne, og dersom en udlært Svend nedsætter sig som Mester i en islandsk Kiøbstæd, maae de af ham oplærte nyde i andre Vore Stater de selvsamme Rettigheder, som ere bestemte for de sinaa Kiøbstæder i Hensigt til Vores Kongelige Residents-Stad Kiøbenhavn.

14.

Intet Haandværkslaug maae nogen Tid oprettes i Island, og for at nedsætte sig der som Mester, skal, for det første saalænge Friheds Aarene vare, intet videre betales, end hvad Borgerbrevet koster efter foranførte 6 §.

15.

Saa mange af disse Kiøbstæders Borgere, som vil, maae, efterat de have vundet Borgerskab paa Handelen, og ere forsynede med det fornødne Forraad af de behøvende Vahre, for det første i 20 Aar have Frihed til som Udliggere at giøre mindre Handels-Anlæg i det til hver Kiøbstæd hørende District med Frihed siden at handle ikke allene med hvilken Udligger og Kiøbstæd, de finde for got, men og directe at forskrive Ladninger fra hvilket Sted i Vore Riger og Lande de selv vil, samt igien at expedere Ladninger hvorhen de finde tienligst, allene at de iagttage de samme Regler, som i Almindelighed ere bestemte for alle andre Handlende i Landet.

16.

Allene de Handelsmænd, der ere Borgere i Kiøbstæder, skal have Rettighed til at sælge Indforsels-Vahre paa de mueligt i Tiden oprettende Markeder i Island, hvilken Rettighed og forundes de i Kiøbstæderne boesatte Haandværksfolk for deres eget Arbeyde; og maae det staae enhver Indbygger i Island frit for, at handle ey allene til hvilken Kiøbstæd eller Udligger-Stæd han selv vil, men og directe med de allene paa Speculation til Landet ankommende Skibe, saaledes at disse, efter først at have anløbet een af Kiøbstæderne, dog uden at være pligtige der at losse eller lade, eller betale nogen Slags Omkostning,

ning, maae, saavidt de ikke finde i Kiobstæderne fornøyelig Afsætning af deres Vahre, strax, efter at have afgivet deres Carga, gaae til hvilken Havn de vil, og der ligge i 4 Uger, inden hvilken Tid enhver af Indbyggerne uden Forskiel af dem maae kiobe til egen Fornødenhed, Føde og andre til Næringernes Drift fornødne Vahre, samt til dem sælge sine Produkter.

17.

Vexel-Retten skal ogsaa gielde i disse Kiøbstæder saaledes som samme er fastsat ved den Norske Lov og de tilhørende Forordninger.

18.

Jurisdictionen over disse Stæder maae indtil videre anbetroes vedkommende Syssel mænd; dog kan de vente at faae egen Jurisdiction, saasnart Stiftamtmanden og Amtmanden indberetter, at deres Tilvext gior saadant fornødent.

19.

Appellationen fra Kiobstædernes Øvrighed maatte som sædvanlig, gaae til Lav- og Ober-Retten; dog maae der, for at afkorte Rettergangen i Handels-Sager, i behøvende Tilfælde bevilges Extra-Lavting.

20.

Byernes Indvaanere maae, saasnart de faae egen Jurisdiction, ligeledes have Tilladelse til at foreslaae eget Vaaben og Stads-Segl.

21.

De under enhver Kiobstæd henhørende Distrikter ere: 1) For Reikiavick i Søndre Fierdingen: Guldbringe, Kiose og Borgefiords Sysseler indtil Hvitaaen. 2) For Westmannøe i samme Fierding, Arnes, Rangevalle, Westmannøe og Vestre Skaptefields Sysseler. 3) For Eskefiorden i Øster Fierdingen: Øster Skaptefields, samt Søndre og Nordre Muhle Sysseler. 4) For Eya-Fiorden eller Øefiorden i Nordre Fierdingen: de 4re Nordlandske Sysseler, nemlig Norder, Øefiord, Skagefiord og Hunevands Sysseler. 5) For Skutils eller Isefiord i Vestre Fierdingen: Strande og Isefiords Sysseler, samt et Stykke af Bardestrands Syssel, strækkende sig fra Grændserne ved Isefiords Syssel indtil Biarnanupr; og 6) for Grundar eller Grønnefiord i samme Fierding: det øvrige af Bardestrands Syssel med Dale, Sneefieldnes og Hnappedals samt Myhre Sysseler til Hvitaaen.

III.

Placat,

angaaende

Islandske Søepasse.

Dateret Christiansborg Slot, den 7de Marts 1787.

1.

De islandske Søepasse, der, i Almindelighed og for saavidt som til indenlandsk Fart kan være passende, gives samme Form, som for de ved Forordningen af 30te Julii 1756 befalede Søepasse er bestemt, skulle igjennem Vort Rentekammer udfærdiges i det danske Sprog paa stemplet Papiir til 4 Rdlr. og indløses, saa længe de den islandske Handel ved Placat af 18de August forrige Aar bevilgede 20 Frihedsaar vare, alene med det ved nysmeldte Placats 7de Artikel anordnede Expeditions-Gebyhr, nemlig 2 Rdlr. for hvert Pas. Passene, som stiles i Vort eget Navn, forsynes med Vort Kongelige Segl og underskrives ad mandatum af Vore Deputerede i Rentekammeret, og skal bemeldte Kammer tillige see derhen, at denne Anordning vedbørligen vorder efterlevet, paa det at Hensigten med disse Passe kan vorde opnaaet, og Vore kiere og troe Undersaatters Beste befordret. Men dette Slags Passe udfordres uomgiængeligen, ei allene for de Skibe, der udredes til Handel paa Island, men og for dem, der udredes til Fiskerier under samme Land, for de første strax fra denne Anordnings Publication, men for de sidste først fra næste Aars Begyndelse.

2.

De Skibe, der forsynes med islandske Passe, være sig til Handel eller til Fiskerie eller begge Deele tillige, skulle alle tilhøre saadanne Vore Undersaatter, som ere boesatte enten i Island, eller i Vore andre europæiske Stater, hvor octroyeret Handel ikke finder Sted, og alene for deres Regning udredes. Skibenes

benes indehavende Ladninger skulle iligemaade alene være saadanne Vore Undersaatter tilhorende, og saavel disse Ladninger, som Fangsten af Fisker et, forhandles, ligesom Fiskeriet selv drives, alene for deres Regning, uden at nogen Fremmed maae have mindste Andeel deri, med mindre han er virkelig boesat enten i Island eller i andre af Vore forbemeldte europæiske Stater.

3.

Til at godtgiøre dette, skulle de af meerbenævnte Vore Undersaatter, der forlange islandsk Pas til noget Skib, tilveiebringe folgende Beviser:

Naar saadanne Vore Undersaatter, som selv ere Rhedere i et Skib, agte at drive Fiskerie, eller Skibets Ladning er dem selv tilhorende, skulle de 2de største Skibs Rhedere, hvorunder den skal være indbegreben, som forer Skibets Correspodence, næst at anmelde, hvilke Stæder eller Havne i Island de agte at beseile, fremviise fra de samtlige Rhedere et af dem underskrevet Rhederiebrev, og derefter afgive en fidemeret Gienpart deraf, med hosfoiet Efterretning om, hvor Rhederne ere boende, samt dernæst aflægge deres corporlige Eed, at de ikke vide eller kiende nogen anden eller flere Rhedere, end saaledes er anmeldt, som og at ingen uden disse have nogen Lod eller Deel enten i Skibet, dets Udrustning og Ladning, eller Fiskeriets Drivt, men at alt dette eene tilhører Vore til denne Handel og Fiskerie berettigede Undersaatter, saaledes at ingen fremmed Magts Undersaat eller nogen til denne Handel og Fiskerie Uberettiget, hverken directe eller indirecte haver nogen Andeel derudi, da de og tillige skulle give fra sig en af dennem underskreven eedelig Attest eller Caution, efter hosfoiede Formular.

Naar derimod Skibet er af Rhederne bortfragtet til andre til denne Handel og Fiskerie berettigede Undersaatter, enten aldeles eller tildeels, da skulle Rhederne alene afgive foromineldte Beviser for Skibet selv, samt derhos forklare, til hvem samme enten gandske eller tildeels er befragtet, og til Beviis herpaa maae Rhederne tillige forsyne sig med dennes eller disses eedelige Attest, at saadan Befragtning, være sig til Handel eller Fiskerie eller begge tillige, er alene for hans eller deres, og andre Vores dertil berettigede Undersaatters, Regning, hvilken Attest Rhederne da skulle indsende, tilligemed deres egen, om at Skibet er meerbemeldte Vore Undersaatters Eiendom.

Paa samme Tid skal og den Skipper, som skal føre Skibet, hvorpaa Passet forlanges, aflægge sin corporlige Eed, at han i ingen Maade vil misbruge Passet, men i alt rette og forholde sig efter denne Vor allernaadigste Anordnings Indhold og Bydende.

 Disse

Disse Reverser tilligemed Gienpart af Rhederiebrevet, hvoraf Originalen forevises, skulle indleveres til ethvert Steds vedkommende Øvrighed, ligesom og den ommeldte Eed skal aflægges for den, hvorefter Øvrigheden ufortøvet skal giøre Indberetning derom til Vort Rentekammer og tillige indsende foranmeldte Reverser samt fidemeret Gienpart af Rhederiebrevene, og naar alt dette der er befundet rigtigt, skal det islandske Pas derfra blive meddeelt.

4.

For saa meget meer at lette den betimelige Tilveiebringelse af de fornødne Beviser til disse Passes Erholdelse, i Tilfælde, at nogen af Vore til den islandske Handel og Fiskerie berettigede Undersaatter skulde lade befragte et indenlandsk Skib til at føre Salt fra Portugal, Spanien eller Middelhavet til Island, maae det, da alle Vore Undersaatters Skibe, som seile forbi Capo finis terræ, ere forsynede med Algierske Soepasse, gielde som Beviis nok for, at saadant Skib er Vore Undersaatters Eyendom, naar ved Ankomsten til Island forevises Skibets algierske Pas. Men til Beviis for, at Ladningen alene tilhører Vore til denne Handel berettigede Undersaatter, da maae den Kiøbmand, som foretager saadan Handel, strax give det tilkiende for Vort Rentekammer, næst at melde Skipperens og Skibets Navn, med eedelig Forsikkring, at ingen Uvedkommende skulle tage Deel derudi; hvorefter da derfra bliver meddeelt et Pas, som alene lyder paa Ladningen, og Passet derpaa tilsendt den nærmeste af Vore Gesandter eller Consuler, for at blive overleveret til Skipperen, naar Fragt-Contracten er sluttet og Gesandten eller Consulen foreviist.

5.

Naar noget Skib, som er bestemt til at beseile, eller at drive Fiskerie under Island, enten seiler fra eller ankommer til nogen, være sig fremmed, islandsk eller i andre Vore europæiske Stater beliggende Havn, skal Skipperen være forbunden til at forevise hans medhavende islandske Pas til Paategning, paa fremmede Havne af Vore Consuler, og paa Vore Staters Havne, i Island af Syssselmændene, men andensteds af vedkommende Toldbetiente, hvilke derfor altid ved deslige Skibes Ankomst eller Afgang skulle fordre dette Slags Passer til Eftersyn. Skipperne skulle derhos være forbundne til at afgive den ved Vor Placat af 18de August 1786, dens 7de Artikel, anordnede Carga over deres Ladninger, og dermed videre forholdes saaledes, som deri er foreskrevet.

6.

Om nogen Forandring skulle foregaae med Rhederiet, imedens Skibet er paa Reisen, enten ved Kiøb, Salg eller Arv, saa at de Rhedere, som Skibet efter Rhederiebrevets Indhold tilhører, sælge nogen Part i Skibet til en anden, eller og en Part i Skibet nogen ved Arv kunde tilfalde, da skulle de 2de største Rhedere, som, i Følge foregaaende 3die Artikel, deres Eed haver aflagt, under samme Eeds Kraft tilforpligtede og skyldige være, saadan med de udi Rhederiebrevet anførte Rhedere, sig Tid efter anden tildragende Forandring, vedkommende Magistrat strax behørigen at tilkiendegive, der saadant til Vort Rentekammer ufortøvet have at indberette; dog skulle under saadan Forandring, Kiøb eller Salg ingen andre forstaaes, end Vore egne Undersaatter, eftersom det forstaaer sig af sig selv, at ingen Fremmed maae udi Skibet have ringeste Andeel, og at i saadant Tilfælde intet Pas vorder udgivet. Skulde det ellers tildrage sig, at een af disse 2de største Rhedere, som Eeden have aflagt, ved Døden maatte afgaae forend Skibets Tilbagekomst, da skal i den Afgaaendes Sted en anden af de største Rhedere være forbunden, den foreskrevne Eed for Magistraten at aflægge, samt den eedelige Revers eller Caution, til videre Indsendelse udi Vort Rentekammer, at underskrive; men i Fald Skibet, hvorpaa Passet er taget, skulde, forend Reisen angaaer, til en eller anden indenlandsk Rheder, enten tildeels eller ganske bortsælges, da skulle de forrige Rhedere tilforpligtede være, det udtagne Søepas inden 14ten Dage efter Kiøbet at aflevere til Indsendelse udi Vort Rentekammer, hvorimod de nye Rhedere sig om et nyt Søepas skulle anmelde, og sig derudinden i alt saaledes forholde, som denne Placat indeholder og befaler.

7.

Til end ydermere Rigtighed ved slige Søepasses Udfærdigelse, og forend fornævnte Rhedere Eeden aflægge, skulle de for vedkommende Magistrat producere Maalebrev eller Attest, samt Søe- eller Biel-Brev, hvorefter Magistraten indberetter Skibets Navn og dets Drægtighed tilligemed Skipperens Navn, som skal føre Skibet; og da fornævnte Documenter til Skibet uforbigiengeligen behøves og ved samme maae følge, og Vore Undersaatters Skibe, som allerede til fremmede Lande og Havne maatte være afseilede, dog alligevel, endskiønt samme ikke kunne produceres, med de fornødne Passe paa Forlangende billigen bør forsynes, saa skulle til den Ende de 2de største Rhedere af ethvert saadant Skib, foruden hvis dennem i de forestaaende Artikler er paalagt at efterkomme, endnu med corporlig Eed for vedkommende Magistrat forsikkre, at

 de

de det udtagne Pas til intet andet, end til det Skib og til den Skipper, for hvilke de samme have forlangt, skulle bruge, ligesom og denne Skipper ved hans Hiemkomst med Eed haver at bekræfte, at Passet til intet andet Skib er brugt eller af hannem afleveret. Skulde ellers Skipperen paa hans Reise ved Døden afgaae, da skal den, som Skibet udi hans Sted fører, denne Eed ved Skibets Tilbagekomst for Stedets Magistrat aflægge, som igien derom deres Attest til Vort Rentekammer haver at indsende.

Dersom nogen understaaer sig at udlaane, pantsætte eller bortsælge et is-landsk Pas, da skal han ikke alene betale i Straf 2000 Rdlr., men endog desu-den erstatte de øvrige Rhedere, som ikke ere deelagtige i denne Forseelse, al den deraf flydende Skade og Ulempe; Men skulde nogen understaae sig, noget is-landsk Søepas at forfalske, eller i andre Maader til fremmede Undersaatters Skibe og Tieneste at misbruge, da skal de straffes derfor, som for Falsk efter Loven, hvilken Straf de og skulle være underkastede, som saadan grov Forseelse directe eller indirecte befordre, saavelsom de, der overbeviises, at have været vi-dende derom, og ikke have aabenbaret det.

8.

Disse Søe-Passe skulde ikke gielde uden for een Reise; dog at Hen- og Hiemreisen ansees for een Reise, om endog Skibet, enten for at indtage eller udlosse sin Ladning, maatte anløbe adskillige Havne, og skal Skipperen inden 8te Dage efter hans Hiemkomst, imod behørigt Beviis, indlevere Passet til vedkommende Magistrat eller Øvrighed, som derefter indsender det til Rentekam-meret; forsømmer Skipperen det, da skal han derfor være forfalden i 200 Rdlrs. Bøder.

9.

Dersom et Skib, som med et islandsk Søe-Pas er forsynet, paa et eller andet fremmed Sted, imedens Reisen varer, vorder solgt og afhændet, da skal Skipperen være forbunden, i Fald sig sammesteds nogen dansk Minister, Agent eller Consul befinder, Passet, efterat han det tilforn haver igiennemskaaret og saaledes casseret, imod behørig Beviis in duplo, til dennem at aflevere, deref-ter indsender bemeldte Minister, Agent eller Consul ufortøvet saadan Pas til Vort Rentekammer; ligesom og Skipperen end videre skal være forpligtet, een af forommeldte Qvitteringer til den Rheder, som Skibets Correspondence fø-rer, at indsende, som samme derpaa til Stædets Magistrat, imod behørig Be-viis, haver at overlevere, for derefter til Vort Rentekammer at indsendes. Men vorder Skibet solgt paa saadant Sted, hvor ingen Vores Minister, Agent

eller

eller Consul opholder sig, da skal Skipperen i Overværelse af sine Skibsfolk overskiere Passet i 4re Dele, og saadanne Stykker med Skibsfolkets vedføiet eedelige Attest, der tillige skal indeholde, paa hvad Sted Skibet er solgt, ufortøvet til Correspondence-Rhederen indsende, som samme strax til Stedets Magistrat overleverer, for derefter ligeledes Vort Rentekammer imod Beviis at tilstilles.

Forsømmer Skipperen at efterkomme, hvis hannem herudin' en paalagt er, da skal han betale derfor 200 Rdlr. i Straf.

10.

Skulde noget Skib, som noget islandsk Soepas haver erholdet, underveis forgaae, strande, eller i andre Maader forulykkes, og det medhavende Soepas ved saadan Leilighed forkomme, da skal Skipperen være forbunden udi hans derover givne Erklæring under Eed at bekræfte, at Passet med Skibet aldeles er borte bleven; men skulde han, uagtet saadant Skibsbrud, have reddet Passet, da haver han sig dermed at forholde, ligesom i næst foreståaende Artikel er anført; undergaaer Skibet med Skibsfolket gandske og aldeles, saa haver Skibets Correspondence-Rheder saadant til vedkommende Magistrat at indberette, for videre udi Vort Rentekammer at tilkiendegives.

11.

Alle disse Passe skulle være nummererede og derudi i Bredden indført Datum, naar Eeden af begge de største Rhedere saavelsom af Skipperen er aflagt; ligesom Vi og allernaadigst ville, at Vort Rentekammer skal foranstalte, at der ved dette Collegium indrettes en Bog, hvorudi skal indføres og antegnes, naar disse Passe udgives og igien tilbageleveres.

12.

Alle og enhver uden Forskiel, enten det maatte være nogen af Skibsfolket, eller andre, som beviisligen kunne angive, at nogen haver handlet imod sin Eed og denne Anordning, skal nyde, og uden nogen Afkortning vorde udbetalt, Halvdelen af den Straf, som udi foranstaaende Artikler findes dicteret; men den anden halve Deel skal være Fattigbossen ved Vort Rentekammer hiemfalden.

Eeds-Formularer

1) Naar Ladningen saavelsom Skibet tilhører Rhederne.

Vi undertegnede 2de Hoved-Rhedere udi Skibet N. N., hvorpaa Vi under Dags Dato have erholdet islandsk Søepas fra det Kongelige Rentekammer,

kammer, declarere og herved paa det kraftigste forsikkre, ikke allene at forrnævnte Skib N. N. os og de øvrige udi det producerede Rhederie-Brev anførte Rhedere og Kongelige danske Undersaatter allene og ingen anden tilhøre, samt at ingen Fremmed derudi, hverken directe eller indirecte nogen Andeel have.

Iligemaade bekræfte vi, at dets indehavende Ladning er aldeles for vores egen Regning, uden at nogen Fremmed enten directe eller indirecte haver nogen Andeel i den dermed førende Handel.

End ydermere forbinde vi os hermed, at vi det, forbemeldte os meddeelte Søe-Pas hverken skal udlaane, bortleie, pandtsætte, sælge eller til noget fremmed eller indenlandsk Skib, under hvad Prætext det være kunne, overlade, ligesom vi og love og forsikkre, at alt hvis udi Deres Kongelige Majestæts allernaadigste udgangne Placat af Dato 7 Martii 1787, angaaende de islandske Søe-Passe findes anordnet og befalet, af os i alle optænkelige Maader nøie og fuldkommen skal vorde efterlevet og iagttaget; Til ydermere Bekræftelse underkaste vi os, enhver for sig, vore Personer, Gods og Formue til fuldkommen Forsikkring herudinden.

Saa sandt hielpe os Gud og hans hellige Ord.

2) Naar Skibet er udrustet til Fiskerie, lyder det insignerede saaledes:

Iligemaade bekræfte vi, at det med samme drivende Fiskerie er allene for vores egen Regning &c. ut supra.

3) Naar Skibet er befragtet til andre.

Vi undertegnede Hoved-Rhedere udi Skibet N. N., som til N. N. er befragtet, og hvorpaa &c. NB. det indsignerede udelades, da derfor aparte Eed aflægges af Befragterne.

4) Befragternes Eed.

a) i Henseende til Ladningen.

Vi underskrevne Befragtere af Skibet N. N. declarere og herved paa det kraftigste bekræfte, at den med samme Skib afsendende Ladning er allene os tilhørende, saa at ingen Fremmed derudi eller i den dermed førende Handel hverken directe eller indirecte nogen Andeel haver.

Saa sandt hielpe &c.

b) Naar det udrustes til Fiskerie.

bekræfte, at det med samme Skib drivende Fiskerie er allene for vores egen Regning, saa at ingen Fremmed hverken directe eller indirecte haver nogen Andeel derudi, eller i den deraf udbringende Fordeel.

Saa sandt hielpe &c.

IV.

IV.

Placat

anlangende

de Præcautioner

som skal iagttages, for saavidt mueligt, at forekomme, at ikke Børnekopper og Mæslinger skal indsnige sig i Island.

daterert Christiansborg Slot den 18de May 1787.

1.

Alle Skippere, der for Fremtiden agte at beseile Island, skal det være strengelig forbudet at antage nogen Matros eller føre nogen Passageer til bemeldte Island, som nylig haver haft Børnekopper eller Mæslinger, eller som ikke sex Uger i det mindste har været frisk eller ude, siden han overstod Sygdommen. Skipperen skal og giøre sig fuldkommen forsikret om, at ingen af de Sengeklæder, saadan Matros eller Passageer haver brugt, medens han laae i Kopper eller Mæslinger, kommer inden Skibs Borde, ikke heller maae han modtage nogen Slags Klæder at overføres til Landet efter saadan een, som haver haft Børnekopper eller Mæslinger, og kan være død i dem.

2.

Enhver saadan Skipper skal desuden være forpligtet at afgive sit eedelige Vidnesbyrd, under Haand og Segl paa Toldboden, inden han der kan blive klar, at han ingen Matros, Reisende eller Klæder, som meldt er, haver inden Skibs Borde, hvilket Vidnesbyrd eller Forklaring, Controlleuren paategner at have seet og samme desuden med Told Seglet bestyrker. Skulle Udseilingen skee

skee fra et Sted hvor ingen Toldbod er, saasom fra Altona, skal Skipperen aflegge sit eedelige Vidnesbyrd for Stedets Øvrighed, der skal være pligtig under Haand og Segl at give ham det beskreven; skeer Udseglingen fra et udenrigs Sted til Island, skal foranførte skee for og af den paa Stedet værende Danske Consul.

3.

Naar Skipperen ankommer til den i Island bestemte Havn, skal han der, naar han opviser sine øvrige Documenter og Pas, strax og tillige overlevere meerbemeldte Forklaring saaledes indrettet som forhen er befalet, til vedkommende med Beviis; og sendes da samme Document ufortøvet til Stedets Syssel mand, som igien tilstiller vedkommende Amtmand det. Med hvert Aars sidste Skibe forsender Amtmanden alle disse Documenter han det Aar haver indsamlet, til Vores Rentekammer, paa det derved kunde erfares om Skipper, som have faaet Passer, have efterlevet hvad angaaende de angivende Vidnesbyrd er befalet.

4.

Befindes nogen Skipper at komme til Island, uden at have saadant af ham selv udgivet Vidnesbyrd eller Forklaring paategnet og bestyrket med forhen anbefalede Certificater fra det Sted, hvor han sidst er giort klar, skal han bøde 5 Rdlr. til den Bøygds Fattige i Island, hvortil han er bestemt, eller om han haver Pas lydende allene paa Fiskefangst, da til det Steds Fattige, han først søger til, hvor han og bør forevise sine medhavende Documenter. Saasnart Sysselmanden fra Kiøbmanden, eller fra hvilken anden det maatte være, bliver underrettet om saadan indtruffen Mangel, anstiller han strax derover et lovligt Forhør, udi hvilket Skipper, Styrmand, og det øvrige Mandskab, under deres corporlige Eed skal forklare, om ikke nogen Matros eller Reisende haver været taget ombord og kommet med dem til Landet, som nyelig havde haft Smaakopper eller Mæslinger, eller om ikke Klæder ere modtagne eller findes ombord efter saadan een for at indsendes til Landet. Skulle een eller anden af dem ikke troste sig til at aflegge saadan Eed, eller noget mærkes i deres Udsigende, som kunde give Mistanke og Formodning om, at nogen Forseelse maatte være begaaet, fortsetter Sysselmanden paa det alvorligste Undersøgningen, men opdages derved nogen vitterlig Forseelse at være begaaet imod hvad derom er anordnet, bør Skipperen foruden ommeldte 5 Rdlr. ydermere bøde til fornævnte Fattige 10 Rdlr. Er da ved Undersøgningen opdaget, at nogen paa Skibet

har

har til Koyeklæder de samme han forhen har lagt i Kopper, eller i Mæslinger udi, skal disse Klæder strax i Sysselmandens Overværelse sammenpakkes og nedsænkes i Havet.

5.

Angribes nogen af Kopper eller Mæslinger efterat Skibet er kommet til Søes, tilkiendegiver Skipperen saadant, det første han kommer til Island, paa det al muelig Forsigtighed derved kan iagttages til at afverge, at ingen Smitte deraf skal foraarsages.

6.

Paa Landet føies den alvorligste Foranstaltning og Opsigt, at ingen at Indbyggerne komme Ombord paa saadant Skib, i hvilket Kopper eller Mæslinger have været, og skulle enten noget inden- eller udenlandsk Skib af Nød søge Havn i Island, skal Skipperen saasnart Skibet i Havnen er bierget, give tilkiende om han, enten haver eller nylig haver hast Smaakopper eller Mæslinger inden Borde, paa det al muelig Forsigtighed kan bruges, paa den Maade, som forhen er anført: Tager Skipperen herudi Forsømmelse, betaler han 100 Rdlrs. Mulct til det Tingsogns Fattige, hvorhen han først søger.

7.

Døer nogen om Bord af Kopper eller Mæslinger, skal Liget med de Klæder den Syge har baaret paa sin Krop og de Sengeklæder han har lagt paa legges i en Kiste og synkes i Havet.

V.

Forordning og Reglement

angaaende

de Algierske Søepasser.

Dateret Christiansborg Slot den 1ste May 1747.

1.

Skulde alle Algierske Soe-Passe af Vores General-Lands-Oeconomie- og Commerce-Collegio allene udgives, som tillige skulle see derhen, at denne Vores allernaadigste Forordning vedbørligen vorder efterlevet, paa det den ved Freden med Algier intenderende Sikkerhed udi Negocen og Soefarten for Vores Undersaatter i alle Tilfælde kan vorde befordret og befæstiget.

2.

De Skibe, som med Algierske Soe-Passer vorder forsynede*), skal virkeligen tilhøre Vores egne Undersaatter allene, og for deres Regning eqviperes, saa

*) I Følge Placaten af 26 Febr. 1781 og 21 Jan. 1782 bliver Cap finis Terræ den bestemte Høide, fra hvilken de Algierske Passer skal regnes; og skal af alle de Skibe, som fare paa hin Side af bemeldte Cap og ikke ere forsynede med Algierske Passer, erlægges dobbelt saa meget i Straf, som Passet koster. Betalingen for de Algierske Søepasse er formedelst Placaten af 14 Apr. 1783 fra 1 Jun. samme Aar af bestemt saaledes: 1) For de til Farten i Europa og til alle Havne i Middelhavet requireerte Algierske Søepasser med 3 Mk. Dansk for hver Commerce Læst af Skibets Drægtighed. 2) For de ved Kysten af Guinea og Vestindien eller andre Steder i America forlangte Algierske Søepasse 4 Mk danske for hver Commerce Læst efter Skibets Drægtighed. 3) For Algierske Passe til Reiser paa China og Ostindien eller til Cap de bonne Esperance, 1 Rdlr. for hver Commerce Læst af Skibets Drægtighed. Foruden disse Pas-Penge, skal af hvert Pas herefter, som forhen, betales de sædvanlige 2 Rdlrs. Omkostninger.

saa at, undtagne de udi den Middellanske Søe fra Sted til andet ved forfaldende Leilighed tagende Fragter, ikke nogen Fremmede herudi maae have mindste Andeel, med mindre han sig forhen udi Vores Riger og Lande, som en Undersaat haver nedsat, og sammesteds i tre Aar holdt Dug og Disk.

3.

Ligesom det derpaa gandske og aldeles ankommer, at Skibene ere Vores egne Undersaatter allene tilhørende, og for deres Regning equiperes; saa skal til saadant at bevise, naar et Algiersk Søepas af nogen Vores Undersaatter til noget Skib forlanges, de tvende største Skibs-Redere, hvorunder skal være indbegreben den, som Skibets Correspondence fører, fremvise et fra de samtlige Redere underskrevne Rederie-Brev og deraf vidimeret Copie med en hosføiet Efterretning fra sig give, hvor Rederne er boende, hvorneſt de skulle aflægge deres corporlige Eed, at de ingen anden eller flere Redere, end hvis udi den overleverede Efterretning findes anført, vide eller kiende, saa og at Skibet gandske og aldeles tilhører Kongelig Danske Undersaatter allene, og for Deres Regning eqviperes, samt at ingen fremmed Puissances Undersaat, hverken directe eller indirecte, derudi nogen Andeel haver, da de og tillige skulle fra sig give en af dennem underskreven eedelig Attest eller Caution, efter den Formular som denne Forordning findes vedføiet. Paa samme Tid skulle og den Skipper, som det Skib skal føre, hvorpaa Passet forlanges, aflægge hans corporlige Eed, at han saadant Pas udi ingen Maade vil misbruge, men i alt rette og forholde sig efter denne Vores allernaadigste Forordnings Indhold og Bydende.

Disse Rederie-Breve og Reverser, skulle til erhvert Stæds vedkommende Magistrat indleveres, ligesom og den herudinden ommeldte Eed for dennem skal aflægges, som saadant derefter til Vores General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium ufortøvet indberetter, og tillige fornævnte Revers, samt en vidimeret Copie af Rederie-Brevet indsender, og hvorfra de, naar Alting i saa Maade rigtig er befunden, det Algierske Søe-Pas behørigen skal vorde meddeelt.

4.

Om nogen Forandring med Rederiet, imedens Skibet er paa Reisen skulle foregaae, enten ved Kiøb, Salg eller Arv, saa at de Redere, som efter Rederie-Brevets Indhold Skibet tilhører, nogen Part i Skibet til en anden skulde sælge, eller og, at en Part i Skibet nogen ved Arv kunde tilfalde, da skulde de tvende principaleste Redere, som i følge af nestforestaaende Articul deres Eed have præsteret, under samme Eedskraft, tilforpligtet og skyldig være, saadan med de udi Rederie-Brevet anførte Redere, sig Tid efter anden til-

dragende Forandring, vedkommende Magistrat straxen behørigen at tilkiendegive, der saadant til Vores General-Land-Oeconomie og Commerce-Collegium ufortøvet have at indberette; dog skulde under saadan Forandring Kiøb eller Salg ingen anden være forstanden, end Vores egne Undersaatter, eftersom det forstaaer sig af sig selv, at ingen Fremmed maae udi Skibet have ringeste Andeel, og at i saadant Tilfælde intet Pas vorder udgiven. Skulde det ellers tildraae sig, en en af disse tvende principaleste Redere, som Eeden have præsteret, ved Døden maatte afgaae forend Skibets Tilbagekomst, da skal i den Afgaaendes Sted, en anden af de største Redere tilforbunden være den foreskrevne Eed for Magistraten at aflægge, samt den eedelige Revers eller Caution, til videre Indsendelse udi Vores General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium at underskrive; men i Fald Skibet, hvorpaa Passet er tagen, skulde forend Reisen angaaer, til en eller anden indenlandsk Reder, enten halv eller gandske bortsælges, da skal de forrige Redere tilforpligtet være, det udtagne Søepas inden 14 Dage efter Kiøbet at aflevere til Indsendelse udi Vores General-Land-Oeconomie og Commerce-Collegium, hvorimod de nye Redere sig om et nyt Søepas skulde anmelde, og sig derudinden i alt saaledes forholde, som dette Reglement indeholder og befatter.

5.

Til end ydermeere Rigtighed ved deslige Søepassers Udfærdigelse, og forend fornævnte Redere Eeden aflægger, skulde de for Magistraten producere Maalebrev eller Attest, ligeledes Søe- eller Biel-Brev, hvorefter disse indberetter Skibets Navn og dets Drægtighed, tilligemed Skipperens Navn, som det føre skal, da nu fornævnte Documenter til Skibet uforbigiængelig behøves, og ved samme nødvendig maae følge; og Vores Undersaatters Skibe, som allerede til fremmede Lande og Havne ere afseylede, dog alligevel, endskiønt samme ikke kunde produceres, med de fornødne Passe paa Forlangende billigen bør forsynes, saa skal til den Ende de tvende principaleste Redere af ethvert saadant Skib, foruden hvis dennem i de foreståaende Artikler er paalagt at efterkomme, endnu med corporlig Eed for vedkommende Magistrat forsikre, at de det udtagne Pas til intet andet, end til d:t Skib og den Skipper, for hvilke de samme have forlangt, skal bruge, ligesom og denne Skipper ved hans Hiemkomst med Eed haver at bekræfte, at Passet til intet andet Skib er brugt, eller af hannem afleveret; skulde ellers Skipperen paa hans Reyse ved Døden afgaae, da skal den, som Skibet udi hans Sted fører, denne Eed ved Skibets Tilbagekomst,

for Stædets Magistrat aflægge, som igien derom deres Attest til Vores General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium haver at indsende.

6.

Disse Soepasser skulle ikke længere gielde, end for en Reise, at regne fra den Tid af, at Skibet, hvorpaa Passet er tagen, er gaaen under Seil, og indtil det igien udi Vores Riger og Lande er tilbagekommen *), da Skipperen inden 8te Dage efter hans Hiemkomst haver imod behørig Beviis at indlevere Passet til vedkommende Magistrat, som samme derefter til Vores General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium indsender; forsømmer Skipperen saadant, da skal han derfor udi 500 Rdlr. Strafbøder være forfalden.

7.

Dersom et Skib, som med et Algiersk Soepas er forsynet, paa et eller andet fremmed Sted imedens Reisen varer, vorder solgt og afhændet, da skal Skipperen være forbunden, i Fald sig sammesteds nogen dansk Minister, Agent, eller Consul befinder, Passet, efterat han det tilforn haver igiennemskaaret, og saaledes casseret, imod behørig Beviis in duplo, til dennem at aflevere, derefter indsender bemeldte Minister, Agent, eller Consul ufortøvet saadant Pas til Vores General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium, ligesom og Skipperen end videre skal tilforpligtet være en af disse Qviteringer til den Reder, som Skibets Correspondence fører, at indsende, som samme derpaa til Stædets Magistrat, imod behørig Beviis, haver at overlevere, for derefter udi Vores General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium at vorde indsendt; men vorder Skibet solgt paa saadant Sted, hvor ingen Vores Ministre, Agent eller Consul befindes, da skal Skipperen i Overværelse af sine Skibsfolk overskiere

D 3 Passet

*) Dog maae i Følge Placaten af 26 Febr. 1781 de Skibsredere, som efter at have erholdt Passet, ei finde nogen Leilighed til det erholdte Passes Brug, igien tilbage levere Passer, og faae af General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegio Erstatning af Paspengene, som er Passets egentlige Værdie. I saadan Henseende skal for de Skibe, som med behørige Documenter kan bevise, at de allene ere indløbne i Havnene paa denne Side Cap Finis Terræ, uden at have seylet til nogen Havn paa hin Side af bemeldte Cap, blive godgiort ved Passernes Tilbagelevering Paspengene for hvert saadant tilbage leveret ubrugt Pas. Paa hin Side af dette Forbierg skal et Pas, naar et dermed forsynet Skib finder Leilighed til Cabotage i fremmede Havne, være gyldigt i tvende Aar, og maae først efter sammes Forløb mod Paspengenes Erlæggelse vorde fornyet af Consulen paa det Sted, hvor Skipperen paa den Tid befinder sig.

Passet i fire Deele, og saadanne Stykker med Skibsfolkets vedfoiet eedelig Attest, der tillige skal indeholde paa hvad Sted Skibet er solgt, ufortøvet til Correspondence-Rederen indsende, som samme saa straxen til Stædets Magistrat overleverer, for derefter ligeledes Vores General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegio imod Beviis at tilstilles. Forsømmer Skipperen at efterkomme, hvis hannem herudinden paalagt er, da skal han derfor 500 Rdlr. i Straf betale.

8.

Skulde et Skib, som noget Algiersk Søepas haver erholdet, underveis omkomme, strande, eller i andre Maader forulykkes, og det medhavende Søepas ved saadan Leilighed bortebliver, da skal Skipperen være tilforbunden udi hans derover givne Erklæring, under Eed at bekræfte, at Passet med Skibet aldeles er borteblevén; men skulde han uagtet saadant Skibbrud fornævnte Pas have salveret, da haver han sig dermed at forholde, ligesom i næst foreftaaende Artikel anført befindes. Undergaaer Skibet med Skibsfolket ganske og aldeles, saa haver Skibets Correspondence-Reder saadant til vedkommende Magistrat at indberette, for videre udi Vores General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium at tilkiendegives.

9.

Alle disse Passe skal være numererede, og derudi i Bredden indført den Datum, naar Eeden af de begge principaleste Redere, saavelsom Skipperen, er aflagt, ligesom Vi og allernaadigst ville, at Vores General-Lands-Oeconomie- og Commerce-Collegium skulle foranstalte, at der ved Collegium en Bog indrettes, hvorudi skal indføres og antegnes, naar disse Passe udgives, og igien tilbage leveret vorder.

10.

Ingen maae understaae sig noget Algiersk Pas at udlaane, pandtsætte eller bortsælge; men deslige Passe skulle i ingen Slags Maade af andre bruges, end af Vores egne Undersaatter, som virkeligen ere Redere udi det Skib, hvorpaa Passet er udtagen. Betrædes nogen derimod at handle, da skal han ikke allene betale i Straf 5000 Rdlr, mens endog foruden erstatte de øvrige Redere, som ikke udi denne Forseelse ere deelagtige, al den deraf flydende Skade og Ulempe.

11.

Skulle nogen, det maatte være hvem det være vilde, understaae sig noget Algiersk Søepas at forfalske, eller i andre Maader til fremmede Undersaatters Skibe og Tieneste at misbruge, hvorved Vores egne Undersaatters Handel og Søefart til langt fraliggende Steder kunde sættes i Usikkerhed, da skal saadan en, som en Lands Forræder paa Liv, Ære og Gods straffes, samme Straf skulle ikke allene den som saadan grov Forseelse directe eller indirecte befordrer, mens endog den, som overbevises derom at have været vidende, og saadant ikke aabenbaret haver, i alle Maader været undergiven *).

12.

Alle og enhver uden Forskiæl, enten det maatte være nogen af Skibsfolket eller andre, som beviisligen kunde angive, at nogen haver handlet imod sin Eed og denne Forordning, skal nyde og uden nogen Afkortning vorde udbetalt Halvdeelen af den Straf, som udi foreskaaende Articler findes dicteret, hvad enten den maatte bestaae udi Penge eller confisqueret Gods, men den anden halve Deel skal være Slavekassen hiemfalden.

Eeds-Formular

til Reversen eller den af de tvende Hoved Redere udgivende Caution i Henseende til de Algierske Søepasser.

Vi undertegnede tvende Hoved-Redere udi Skibet N. N., hvorpaa vi under denne Dags Dato af det kongelige General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegio et Søepas til Sikkerhed for de Algierske Krydsere have erholdet, declarere og herved enhver for sig paa det kraftigste forsikre, ikke allene at fornævnte

*) Ved Placaten af 21 Jan. 1782 er det paa nyt indskiærpet, at alle de, som befindes at misbruge de erholdte algierske Passer uden Benaadning skal ansees og straffes efter dette Reglement. Ligesom ogsaa enhver Rhedere, der overbevises om ved falsk Eeds Aflæggelse at have tilvendt sig Kongelige Passer, foruden anden Straf efter Anordningerne, kan vente at vorde tiltalt og anseet som Meeneder, i Følge Loven, hvorhos Kongen forbeholder Sig efter Omstændighederne at belønne den eller dem, som beviisligen opdage og angive en saadan Overtræder.

nævnte Skib N. N. os og de øvrige udi det producerede Rederie-Brev anførte Redere og kongelige danske Undersaatter allene og ingen anden tilhøre, samt at ingen Fremmed derudi hverken directe eller indirecte nogen Andeel haver, men endog tilforbinde os end ydermeere hermed, at vi det forbemeldte os meddeelte Søepas hverken skal udlaane, bortleie, pandtsætte, sælge, eller til noget fremmed eller indenlands Skib, under hvad Prætext det være kunde, overlade; ligesom vi og love og forsikre, at alt hvis udi Deres Kongelige Majestæts allernaadigst udgangne Reglement af Dato 1 Mai 1747, angaaende de Algierske Søepasse findes anordnet og befalet, af os i alle optænkelige Maader nøie og fuldkommen skal vorde efterlevet og iagttaget. Til ydermeere Bekræftelse underkaste vi os, enhver for sig, vores Personer, Gods og Formue til fuldkommen Forsikring herudinden.

Saa sandt hielpe os Gud og hans hellige Ord.

VI.

VI.

Forordning og Reglement,

hvorefter

de, som bruge Handel og Soefart, sig udi Krigstider haver at rette og forholde.

Dateret Fredensborg Slot, den 30 Julii 1756.

1.

Alle og enhver af Vores Undersaatter, som fra Vores Riger og Lande til noget Sted udi Nord- og Vester-Søen, eller videre andensteds hen, agte at navigere, det være til de i Krig begrebne Puissancer eller til neutrale Lande og Stæder, skulle sig med behørige Certificatser, at de af Skibene ere Eiere og samme allene tilhører, og ei have inden Borde forbudne Vare, som ere bestemte til nogen af de i Krig begrebne Parter, tilborligen forsyne; og derefter saaledes, som i efterfølgende 13de Post er meldet, søge Vores Søe-passer til de forehavende Reisers Fortsættelse at erholde.

2.

Certificatserne skulle være indrettede efter den Formular, som herhos findes, og trykkes udi det latinske Sprog med hosføiet dansk Oversættelse. Og skal med deres Erhvervelse og Udstædelse forholdes, som herefter meldes:

For-

Formular til Certificatser:

Nos Præses, Consules & Senatores Civitatis - - attestamur & certificamus, qvod - - die, mensis - - Anni - - coram nobis comparuerit - - Civis & incola civitatis - - atqve sub juramento, qvo Sacræ Regiæ Majestati, Domino nostro Clementissimo, attinetur & obstrictus est, nobis declaraverit, qvod navis dicta - - - lastarum capax, pertineat ad Portum - - - Civitatem - - - Oppidum - - - in provincia - - - qvodqve dicta navis ei & aliis Sacræ Regiæ Majestatis, Domini nostri Clementissimi, subditis, solis, titulo justo propria sit, jam vero de Portu - - iter directe destinasse; iis onusta mercibus, qvæ Schedula, a Vectigalium Officialibus accepta continentur; idemqve asseveraverit sub juramento prædicto præfatam navem ad Sacræ Regiæ Majestatis subditos tantum pertinere, nullasqve merces prohibitas, qvæ ad alterutram hoc tempore belligerantium partem spectant vehere; In qvorum fidem hanc Certificationem a civitatis hujus Syndico subscribi, & Sigillo nostro muniri curavimus, Dabantur &c. &c.

Præsident, Borgemestere og Raad udi = = bevidne og hermed vitterlig giør, at Aar = = Den = = for os haver modt = = Borger og Indvaaner udi = = Og under den Eed, han Deres Kongelige Majestæt vores allernaadigste Konge og Herre er forpligtet med, for os haver forklaret, at Skibet = = = = kaldet, = = Læster drægtigt, henhører til = = = Havn, Stad = = Bye = = = udi = = samt at dette Skib er hannem, og andre Deres Kongelige Majestæts vores allernaadigste Herres Undersaatter allene, efter lovlige Eiendoms Adkomster tilhørende; og nu fra dets Havn = = agter at fortsætte sin Reise lige til = = = ladt med de Vare, som udi den af vedkommende Betiente udstædte Toldseddel findes anførte: saa og at han under ovenmeldte Eed haver forsikret, at fornævnte Skib tilhører allene Deres Kongelige Majestæts Undersaatter, og ei haver inden Borde forbudne Vare, som ere bestemte til nogen af de for nærværende Tid krigende Parter. Dets til Bekræftelse under Stadens Indsegl og Raadstueskriverens Haand. Datum &c. &c.

3.

Saadanne Certificatser maae allene meddeles og udstædes til Vores virkelige Undersaatter, som udi Vore Riger og Lande virkelig bygger og boer; omend-

omendskiont de for nærværende Tid, naar Certificationer udfærdiges, udi et eller andet Ærende, for deres Personer, kunde være forreist og fraværende. Men ingen Certificatzer maae meddeles enten Redere eller Skippere, som ere af de i Krig begrebne Puissancers Undersaatter, som ikke her til Rigerne ere forflyttede, og deres Troskabseed have aflagt, forend da værende Krigsdeclaration; eller naar de ere gangne tilbage til de i Krig begrebne Puissancers Lande, for der Handel at drive, efterat de her have vundet Borgerskab, og ere blevne naturaliserede.

4.

De af Vores Undersaatter, som Certificationer soge, have at indfinde sig for det Steds Magistrat, eller, hvor ingen Magistrat er, for den der paa Stedet beskikkede Ovrighed, hvor Skibet hienmehorer, eller de fleste af Rederne ere boende, for enten alle, eller og i det mindste Hovetrederne, at aflægge deres enten corporlig eller skriftlig med egen Haand underskreven Eed, at det Skib, hvorpaa begieres Certificats ⸗ ⸗ ⸗ kaldet, drægtig ⸗ ⸗ Læster, nu liggende ved ⸗ ⸗ destineret til ⸗ ⸗ ⸗ er ham, eller dem allene, og ingen anden med Rette og i Sandhed tilhorende, med videre efter den forste Postes Formelding, og at derved ingen simuleret Contract eller anden Underfundighed bruges i nogen optænkelig Maade.

5.

Saa længe Krigstroubler imellem Soemagter vedvarer, maae ingen af Vores Undersaatter kiobe eller sig directe eller indirecte tilforhandle noget Skib, som er bygget udi de i Krig begrebne Puissancers Lande, eller haver havt nogen af samme Nationers Undersaatter til Eiere, derunder dog ikke forstaaet eller begreben de af saadanne krigende Magter, efter Krigsdeclaration opbragte, og for gode Priser declarerede og condemnerede Priisskibe, hvilke, som sædvanlig, offentlig kiobes i de Lande og Stæder, hvor de findes.

6.

Hvert Skib, som Vores Undersaatter sig i Krigstider imellem Soe-Puissancer paa fremmede Stæder tilforhandler eller lader bygge, skal sig til Vores Riger og Lande begive, og sig udi Rigerne med behorige Maale- og Brænde-Breve, og udi Fyrstendommerne med vedkommende Ovrigheds Attest, at de der været have, forsyne, forend dennem Certificatser maae meddeles, eller Vores Soepasser forlenes; eftersom ingen af Delene maae udfærdiges eller udstædes for Skibe, som ikke virkelig findes paa de Stæder og udi de Havne,

eller

eller paa de Reder, hvorfra Skibene skal afseyle, eller og udi nogen anden Havn udi Vores Riger og Lande.

7.

De Skibe, som af saadanne i Krig begrebne Nationers Undersaatter for Krigs Begyndelse, eller siden som gode Priser ere kiøbte, skulle have deres Kiøbebreve eller Skiøder, samt den Dom, hvorefter Skibet er priisdømt, stedse med sig om Borde, hvilke af ethvert Steds Magistrat eller beskikkede Øvrighed skal være verificeret og paategnet, at de paa behørige Stæder er læst og protocolleret; for dermed tilstrækkelig at kunde bevise paa hvad Stæder, og af hvem de saadanne Skibe virkeligen for Krigen, eller siden, som gode Priser have kiøbt og sig tilforhandlet, og slige Beviser, naar fornøden giøres, om Borde kunde producere; eftersom paa intet, der siden kunde tilveiebringes, og ikke om Borde befindes, det ringeste vorder reflecteret.

8.

Alle øvrige Skibe, hvad heller de her udi Rigerne, eller paa andre Stæder ere byggede eller kiøbte, skulle have deres Biilbreve, Kiøbebreve eller Skiøder, naar, hvor, og af hvem de ere kiøbte eller byggede, ligeledes om Borde, af vedkommende Øvrighed, som ovenmeldt, attesteret at være læst og protocolleret, for at kunde til samme Ende paa Anfordring produceres, og oprigtig Eiendom dermed bevises.

9.

Capitainen eller Skipperen, som udi Krigstider noget Vores Undersaatter tilhørende Skib, paa forbemeldte Stæder til Nord- og Vester-Søen, eller videre andensteds hen vil føre, skal være Vores virkelige Undersaat, udi Vores Riger eller Lande være boesiddende, og have vundet Borgerskab. Og skal for det Steds Øvrighed, hvor han er boesiddende, saafremt han med Skibet der er tilstæde, aflægge sin corporlig Eed efter nedenstaaende Formular; men er han andensteds i Vore Riger og Lande, da skal Rederne tilsende ham Certificatsen, som de af det Steds Øvrighed, hvor de ere boende, haver forhvervet, hvilken for det Steds Øvrighed, hvor han med Skibet er beliggende, skal anvise, og for dem saadan eedelig Forklaring giøre. Dog, førend han til Eed maae stædes, skal han sit Borgerskabsbrev tilligemed Certificatsen fremvise, paa det at bemeldte Øvrighed kan erfare, at han er Vores virkelig Undersaat. Og naar saadant er skeet, maae han sin Eed for dennem aflægge, hvilken Eed, hvad heller han skal fare paa noget af de i Krig begrebne Partiers Havne, eller paa neutrale Pladser, skal lyde saaledes:

Jeg

Jeg ⸗ ⸗ Capitain eller Skipper paa ovenmeldte Skib ⸗ ⸗ (udi Certificatsen benævnt,) Deres Kongelig Majestæts til Danmark og Norge virkelig Undersaat og eedsoren Borger og Indvaaner her i Staden ⸗ ⸗ eller udi ⸗ ⸗, vedstaaer og bekræfter ved denne min corporlig Eed, at intet, det jeg veed, imod denne Certificats med min Villie, Tilladelse eller Samtykke, enten directe eller indirecte er skeet, eller af mig skal skee, samt at jeg ikke vil misbruge enten Certificats eller det kongelig Soepas; saa sandt hielpe mig Gud 2c.

Naar saadan Eed af Capitainen eller Skipperen er præsteret, attesteres af fornævnte Øvrighed neden paa Certificatsen, at Capitainen eller Skipperen den ham af Os allernaadigst anbefalede Eed behorigen haver aflagt.

10.

Ingen maae til Capitain eller Skipper antages, eller for Vores Undersaatter Skib føre, som er af de i Krig begrebne Puissancers indfødde Undersaatter, og ikke for Krigens Begyndelse sig her haver nedsat, og vundet Borgerskab.

11.

Ingen Capitain eller Skipper, som Vores Undersaatters Skibe at føre er anbetroet, maae gaae i Soen paa Reiser til Nord- og Vester-Soen eller videre, uden at have om Borde en Eqvipagerulle over alt sit indehavende Mandskab, med den Forklaring hos hver Person, som nedenstaaende Formular udviser. Hvilken Rulle skal være attesteret og paaskreven, udi Vores Kongelige Residentsstad Kiøbenhavn af Waterschouten med Søerettens Segl bekræftet; og udi de øvrige Stæder i begge Riger, af hver Steds Magistrat eller beskikket Øvrighed, under Stadsseglet og Raadstue- eller Byeskriverens Underskrift. Af saadant Skibets Mandskab maae ingenlunde være eller inden Borde findes nogen Subrecargo, Factor, Kiøbmand, Commis eller Søeofficianter, som ere fra de i Krig begrebne Puissancers Lande eller Stæder. Saa maae og Skibets Eqvipage ikke bestaae, eller inden Borde findes, over en tredie Deel af de i Krig begrebne Puissancers indfødde Undersaatter, om hvilke udi Rullen skal giøres besynderlig Mention, hvor mange de egentlig ere, og fra hvad Stæder. Og, om en Capitain eller Skipper blev nød til, værende Reise, paa fremmede Stæder, at antage enten Søeofficianter eller Matroser af de i Krig begrebne Puissancers indfødde Undersaatter i Steden for dem, som af hans Mandskab kunde døe eller desertere, skal han forsyne sig med og have inden Borde Authentiqve enten Notarial eller af Øvrigheden hvor han dem antager, attesteret Beviis, som forklarer Aarsagen, samt deres Antal og Navne. Om nogen Ma-

troser findes, som ikke ere enten Indfødde eller Naturaliserede, saasom enten ved Borgerskabs Tagelse, kongelig Soetieneste, eller langvarig Boesiddelse i Rigerne, skal derom i Rullen giøres Mention.

Formular.

Til Eqvipageruller, saaledes som de skal findes om Borde paa Vore Undersaatters Skibe, forend de afseyle fra Reder eller Havne til noget Sted i Nord- og Vester-Soen eller videre.

Rulle

over : : : Skibet : : : føres af : : : drægtig : : : Læster
Dets Eqvipage

Capitain eller Skipper : : : fød i : : : Naturaliseret ved Borgerskabs Tagelse i : : : den : : :
Subre Cargo : : : fød i : : : Kiøbmand : : : fød i : : :
Commis eller Skibsskriver : : : fød i : : :
Styrmand eller Styrmænd : : : fød i : : :
Baadsmand : : :
Skibsmand : : :
Seilmagere : : :
Kok : : : : :
} fød i : : :

Og saa fremdeles saa mange Officianter, som med Skibet farer.
Navne og Fødested
Matroser indfødde
Navne og Fødested.
Matroser, som ikke ere Indfødde eller Naturaliserede, men fra neutrale og i Krig begrebne Stæder.
Navne og Fødested.
Matroser, som ere af de i Krig begrebne Puissancers indfødde Undersaatter.
Navne og Fødested.
Oplobere
Drenge } med samme Forklaring.

Efterat

Efter at denne Rulle saaledes omstændelig er forfattet og af Capitainen eller Skipperen underskreven, samt paateġnet; paa Stæderne i begge Rigerne uden for Kiøbenhavn saaledes nemlig:

Præsident, Borgemestere og Raad, eller Jeg Kongel. Majests. Byefoged udi = = attesterer hermed, at denne ovenstaaende Rulle, efter for os giorde hidherige Forklaring befindes rigtig; Til Bekræftelse under Stadens Seigl og Raadstue eller Byeskriverens Underskrift = = den = = Aar = ; Saa kan derneſt paa samme Rulle anføres, den Allernaadigste anbefalede Contract og Accord, som saavel i Freds som i Krigs Tider skal forfattes om Mandskabs Hyre eller Maaneds Penge, hvis som henhører og er besluttet til Reisens Begyndelse og Fortsættelse, samt alle Skibs-Folkenes Pligter imod Reedere og Skippere værende Reyse, som de med Haands Undertegning forbinde sig til paa begge Sider at holde og efterkomme, saaledes som den ved Skipper-Lauget i Kiøbenhavn hos Water-Schouten befindende Formular nærmere udviser, og Capitainen eller Skipperen, paa hvert Skib, hver Reyse skal have at forevise Vores Consuls, Agenter eller Deres Factorer paa fremmede Stæder, eller og i behøvende Tilfælde for Retterne baade inden og udenlands.

12.

Enhver Capitain eller Skipper, som nogen af Vores til Nord- og Vester-Søen eller videre hen destineret Skib fører, skal for Afseiling med sig om Borde have:

1) Sit Borgerskabs Brev, fra det Stæd hvor han til Borger er bleven antagen.

2) Certepartie og Connossement, naar han er befragtet over Hovedet, og Connossomenter, naar der adskillige Afladere, for alle de Partier Vahre han indehaver; hvilket Connossement naar han er befragtet overhovedet, og Connossementer naar der ere flere Afladere, skulde som sædvanligst indeholde Skibets og Capitainens eller Skipperens Navn, hvor Skibet hiemmehører, paa hvad Stæd han Vahrene indtager og skal afseigle fra, af hvem han dennem haver annammet, hvor de skal losses eller leveres, og hvem samme skal imodtage, Vahrenes Qvantiteter, eller Fustagiers, Pakkers eller anden Emballages Nummer og Merke, samt hvad Fragt deraf skal betales. Hvilke samtlige Connossementer Capitainen eller Skipperen in triplo underskriver, og deraf Et ved Skibet beholder, hvilket ligesaavel som de øvrige 2de Gienparter af ham, nemlig Capitainen eller Skipperen, egenhændig skal være underskreven,

og

og findes udi hans Forvaring om Borde, for Skibet afseigler eller legger ud af Havnen; eftersom unnderskrevne Connossementer for intet agtes eller ansees.

3) Skal han ligeledes være forsynet og om Borde have saadanne attesterede Biel- og Kiøbe-Breve eller Skiøder, som Allernaadigst befales udi den foregaaende 7 og 8 Post.

4) Skibets Maale- eller Brænde-Brev, de paa visse Stæder farende, som for Maaling og Brænding ere befriede, allene undtagen.

5) De saaledes indrettede Ruller over Skibets Mandskab som allernaadigst befales udi dette Reglements 11 Post.

6) Saadanne Certificatzer, som allernaadigst befales at erhverves og udstædes udi denne Forordnings 1ste og 2den, samt 3die og 4de Post.

7) Vores Latinske Søe-Pas, som efter de anordnede Certificationers Tilveiebringelse allernaadigst skal vorde meddeelt.

8) Og endelig de efter rigtig og forklarlig Angivende fra Vores Told-Kammer eller Told Stæder erholdte Told Seddeler, samt det Oresundske Told-Pas, om Skibet ved udgaaende Sundet passerer.

13.

Naar nogen af Vores Undersaatter saadanne Certificatzer som foreskreven staaer, hos Øvrigheden paa behorige Stæder haver forhvervet og udstædt erholdet, kunde de om Vores Søe-Passer udi Vores Danske Cancellie giore allerunderdanigste Ansøgning*), hvilke Vi dennem efter nedenstaaende Formular Allernaadigst ville lade meddeele.

Og ville Vi til Lettelse for Vedkommende, Allernaadigst have tilladt, som vi og hermed tillade: at saavel Reedernes Eedelige Forklaringer, om deres Andeel og Eyendomme i Skibene, efter dette Reglements 4de Post, som Capitainers eller Skippernes aflæggende Eed efter den 9de, item Equipage Ruller efter den 11te Post; som og Certificatzen selv, maa skrives eller trykkes paa ustemplet Papiir, og dog baade inden og uden Retten skal ansees lige saa gyldige, som om de vare skrevne paa det i Vores Riger og Lande brugelige stemplede Papiir. Og eftersom udi de Allernaadigst udgangne Forordninger om Salarier og Skriver-Penge, ikke findes anordnet hvad i slige Tilfælde for Certificatzer og Attester maa tages, og Vi dog Allernaadigst ville, at de Trafiquerende ikke ubillig maa besværes, eller at paa et Stæd i Provindserne mere tages end paa et andet, saa

*) Disse Passe blive, for saa vidt de behøves til den Vestindiske Skibsfart, nu expederede igiennem General Toldkamret; i Følge Forordningen af 9 Apr. 1764 dens 1ste Post; og for saavidt de i Krigstider endog behøves for andre Skibe igiennem General- Land- Oeconomie- og Commerce-Collegium i Følge Rescript af 19 Jun. 1782.

Saa ville vi Allernaadigst have det reguleret saaledes, at for en Certificats med tilhørende Attest om Skipperens Eed, paa et Skib indtil 50 Læster, ey skal betales meere paa de Stæder, hvor Magistrat er, end 1 Rdlr., og for et Skib over 50 Læster 1½ Rdlr. samt for en Attest paa Skiøde, Biel-Brev, samt Equipage-Rulle, eller deslige, for et Skib paa 50 Læster 2 Mark, og for et Skib over 50 Læster 3 Mk., og paa de Stæder, hvor ingen Magistrat men Byefoged eller anden Øvrighed er, en trediedeel mindre, Vores Kongelig Residents-Stad Kiøbenhavn undtagen, hvor betales en trediedeel meere *).

Formularen til Søe-Passer bliver saaledes.

Nos Fridericus &c. Notum testatumque velimus omnibus & singulis, quibus hæ Nostræ Salvi Conductus Litteræ exhibentur, quod - - Subditus Noster & Civis urbis - - humillime nobis exponi curaverit, Navim - - Lastarum capacem, cui nomen - - - ad se (aliosque subditos nostros) pertinere, eique soli propriam, mercibus prohibitis non onustam: seque jam in eo esse ut istam sub ductu naucleri - - vel alius forsan ejus loco substituendi, ex portu - - ubi nunc stationem habuerit in - - aliaque loca, quemadmodum iter & commerciorum utilitas latura esset, vel vecturam adinvenire posset, mitterit; Quod cum prædictus - - subditus Noster juramento affirmaverit eundem cum præfata navi hisce Salvi conductus Nostri Litteris muniendum censuimus. Proinde &c.

Vi Friderich den Femte, &c. Giøre vitterligt for alle og enhver, som dette Vores Pas maatte blive foreviist, at Vores Undersaat og Borger udi - - for Os allerunderdanigst haver ladet andrage, at Skibet kaldet - - og - - Læster drægtigt er hannem (og andre Vores Undersaatter) som lovlig Eyendom allene tilhørende, og ey indehaver forbudne Vahre, samt at han nu har i Sinde at forsende dette Skib, forendes af Skipper - - eller den, som maatte sættes udi sammes Stæd, fra - - Havn, hvor det nu er beliggende til - - og andre Stæder, ligesom Omstændinhederne og Handelens Fordeel dertil giver Leylighed, samt Fragt er at bekomme. Og da fornævnte Vores Undersaat - - saadant med Eed har bekræftet, have vi hannem paa bemeldte Skib med dette Vores Pas villet forsyne. Er derfor 2c.

*) I Følge senere Placat af 14 Jan. 1782 skal disse udstædende latinske Søepassers Indløsning og Betaling saaledes herefter være regleret, at alle Skibe i de Kongelige Stæter skal for deslige latinske Søepassers Erholdelse erlægge To Mark Dansk pr. Commerce Læst; i hvilken Betaling skal være iberegnet det stemplede Papiirs Beløb, som Passet er skrevet paa.

14.

Intet Søe-Pas maa bruges eller gielde meere end for een Reyse, fra det Passet erholdes og Skibet afseiler, og indtil det til en Havn udi Vores Riger eller Lande igien tilbage kommer og losses. Hvorfor til al Confusion og Misbrug, saavelsom Ulempe og Skade, som Vores Trafiquerende Undersatter ellers kunde hænde, saavidt muligt at forekomme; Vi Allernaadigst ville og hermed befale, at Vores Undersaatter hver Reise de i Krigs-Tider imellem Søe-Magter, til de fremmede Stæder udi Nord- og Vester-Søen, eller videre hen, Ost- og Vest-Indien samt Guinea med i beregnet, udseyle, sig med Vores nye Søe-Passer skulle forsyne, og være forpligtede, de gamle efter fuldendt Reyse udi de Departementer, hvor de samme have annammet, og de nye søge, at tilbagelevere, forend de noget nyt erholde.

15.

Og paa det at Vores kiære og troe Undersatter kunde vide, hvad under forbudne eller Contrebande Vahre forstaaes, som ikke maa føres til de i Krig begrebne Puissancers Lande og Stæder, efter de imellem Søe-Puissancer indgangne Commerce-Tractater, saa ere under det Navn af Contrebande eller forbudne Vahre reputerede og forstandne: Krigs-Vaaben, Canoner, Musqvetter, Morsere, Petarder, Bomber, Granader, Soucisser, Beeg-Krandse, Affuiter, Forquetter, Bandelerer, Canon-Krud, Lunter, Salpeter, Kugler, Piquer, Kaarder, Stormhetter, Kyrasser, Hellebarder og Javeliner, Pistol-Hylster, Gehænger, Heste med deres Hestetøy, og alle andre deslige Slags Kriigs-Vaaben og Instrumenter, som ere til Krigs Brug.

Men de haver ikke begrebne eller forstaaet under forbudne eller Contrebande Vahre de følgende nemlig: alle Slags Klæde og alle andre Sorter fabriqverede Vahre af Uld, Linned, Silke, Bomuld eller al anden Materie, alle Sorter Habiter og alt det, som ordinairement udfordres til sammes Forfærdigelse, Guld og Sølv, myntet og umyntet, Tinn, Jern, Blye, Kobber, Messing, Smede-Kul, Hvede og Rug, Byg og alle andre Sorter Korn-Vahre og Belle-Korn, Tobak, alle Specerier, saltet og roget Kiød, salt Fisk, Ost og Smør, Øl, Olie og Viin, Sukker, alle Sorter Salt, og Provisioner eller Victualier, som tiener til Menneskens Føde og Underholdning, alle Slags Bomuld, Hamp og Hør, Beeg, Tiære og Harpix, Touverk, Cabler, Seyl og Seylding, Ankere og Anker-Stokke, saadanne som det end kunde være, Master, Planker, Barkholter, Bielker og Sparrer af alle Slags Træe, og alle andre fornødne Sorter til Skibets Bygning og Reparation. Det ansees ey

heller

heller for Contrebande, som endnu ikke haver faaet Form af Instrument eller Rystning til Krigs Brug til Lands eller Vands, mindre det, som er præpareret eller forarbeydet til anden Brug.

Alle disse Vahre ansees for frie Kiøbmands Vahre, saavelsom alle andre, som ikke ere begrebne og specialiter benævnte, her oven i denne Articul; saa at de frit kunde føres af Rigernes Undersaatter, end og til de i Krig begrebne Puissancers Stæder, undtagen til de Stæder, som ere beleyrede, bloquerede og indesluttede eller berendte.

16.

Og som Vi dette til Vores kiære og troe Undersaatters Negoties og Skibs-Fartens Sikkerhed udi Krigs-Tider allernaadigst udgivne Reglement og Anordning alvorligen vil have holdet; ikke vildende tilstæde, at de som ey ere Vores virkelig og Edsvorne Undersaatter, sig af det Navn til andres Fornærmelse og Besnigelse, maa betiene. Men de, som derimod befindes at handle uden Anseelse tilborligen vilde straffe, saasom de af vore Undersaatter, det være sig Redere, Capitainer eller Skippere, som befindes at bruge ældere Passer end de anordnede, enten til de Skibe, de ere udstædte paa, eller til andre, eller og understaae sig Vores Passer til andre at overdrage, eller i anden Maade nogen Underfundighed at begaae, skulle ansees som Vores Mandaters Overtrædere og haardeligen straffes. Øvrigheden, som imod disse Articlers Indhold og Bydende, nogen Certificats eller Attester udstæde, skulle betale i Straf efter Omstændighederne og Skibets Storlighed første Gang Et a To Hundrede Rixdaler, anden Gang dobbelt og tredie Gang ikke allene miste deres Bestilling, men end og efter Omstændighederne straffes paa Ære og Boes-Lod. Ligesom Vi og Allernaadigst ville og hermed befale, Capitainer, Skippere og andre Officianter, som med Vores Undersaatters Skibe fare, at de skulle opføre sig hoflig, og ikke gienstridige imod de udi Krig begrebne Puissancers Armateurer, Krydsere og Commis-Farere, som dennem recontrere og deres Passer og Beviser see og examinere vilde. Hvilke de Skibets Documenter forevise og alting vel beskedentlig betyde skulde, ingenlunde sættende sig til Modværge, af hvad Aarsag det end være kunde, men forlade sig paa deres Uskyldighed udi Collation med nogen af de i Krig begrebne Puissancers Undersaatter, og paa de imellem os og de stridende Magter sluttede Tractater og Foreeninger. End mindre maa de begaae den skammelige og suspecte Giernning, naar de af Armateurer, Krydsere,

 Com-

Commis-Farere eller Capere anraabes, eller om Borde legges, at kaste nogen Papirer eller Brevskaber over Borde, hvilket ansees for at medføre Skib og Godses Forliis, men de skulle lade alting blive tilstæde, og naar paaæskes, producere. Saa ville vi ingenlunde paatvivle at andre Puissancer, endskiønt de i Krig kunde være begreben, efter de imellem os og enhver af dennem oprettede Tractater, samt Neutralitets-Ret, ikke allene lader Vores kiære og troe Undersaatter overalt nyde en fredelig og ubehindret Handel og Søe-Fart, og til den Ende strengeligen og alvorligen anbefaler deres Krigs-Skibe, Armateurer, Krydsere og Commis-Farere, og i Almindelighed alle deres Underdaner ey at tilføye Vores Undersaatter nogen Hinder eller Forurettelse, langt mindre nogen Overlast imod dennem forøve. Helst Vi derimod alle og enhver, som Vores Undersaatter nogen Forseelse lovligen kan overbevise, alt hvad ret og billigt er ville lade vederfare.

VII.

Placat

angaaende

nogle almindelige Opmuntringer og Understøttelser for Skibs-Udrustninger til Fiskefangsten i Island,

dateret Christiansborg Slot den 6 Junii 1787.

1.

Alle og enhver i Vore europæiske Stater Boesiddende, som derfra ville udruste indenlandske dem selv eller andre Vore Undersaatter tilhørende Skibe til Fiskefangst under Island, kan for det første i 10 paa hinanden følgende Aar, fra denne Vor allernaadigste Placats Dato af vente sig gotgiort en Udrustnings-Præmie af 10 Rdlr. pr. Commercelæst af Skibenes Drægtighed fra 15 indtil 30 Commercelæst af ethvert Skib, naar de derom betimeligen melde sig, da Præmien indtil videre ikke udsættes uden for 600 Commercelæster hvert Aar, og saaledes bliver bevilget dem, som først derom melde sig; dog skal de Redere, som vil forbinde sig til at vedblive deslige Udrustninger i flere paa hinanden følgende Aar, gives Fortrin ved disse Præmiers Uddeling.

2.

Denne Udrustnings-Præmie kan desuden ventes at vorde vedkommende Redere forskudt, som derom henvende sig til Vores Finance-Collegium, naar

de tillige kunne stille Sikkerhed for, at den Udrustning, for hvilken Præmien forskydes, virkeligen skal vorde iverksat og fuldbyrdet inden en vis Tid, som af Vores Finanz-Collegium nærmere bestemmes efter Præmiens Udbetaling.

3.

De Skibe, som bruges til saadan Fiskefangst, bør, naar Præmien derfor skal kunne æskes, være vedbørligen indrettede og udrustede dertil, hvorom Rederne ved deres Skibes Bortseiling maae forsyne sig med de fornødne Beviisligheder. Rederne maae og forsyne dem med de i Vores Placat af 18 August f. A. dens 7 §. anbefalede islandske Passer, i hvilken Henseende de uvægerlig bør rette dem efter, hvad om disse Passer er eller bliver anordnet.

4.

Paa det Vi kunne være forvisset om denne Præmies hensigtsmæssige Anvendelse, skulle Rederne ligeledes til at kunne æske samme, lade deres Skibe udseile fra Udrustnings-Stædet, i det seneste den 24 April, for at drive Fiskerie paa Havet i 2 Maaneder, til Julii Maaneds Udgang, med mindre de i kortere Tid kunne giore tilstrækkelig Fangst. Om denne Tid, som de saaledes fiske, maae Rederne, ved at tilbagesende Passerne, forskaffe de fornødne Beviis, ved eedelig bekræftede Udtog af deres Skibs-Journaler; og naar de tillige haver ladet deres Skibe overføre Ladninger til eller fra Island, maae de desuden forsyne dem med Attester fra de Havne i Island, hvor de have losset eller ladet, i hvilke Attester deres Ankomst og Affeiling derfra meldes ved Dag og Datum.

5.

Dog skal det være de Skibe, som saaledes udrustes paa Fiskerie, uformeent, saavidt de paa Udreisen kunne have Rum tilovers fra de til Fiskeriet hørende Fornødenheder, saavel som paa Hiemreisen fra deres Fangst, at indtage saavel til som fra Island Handelsvarer og Fragtgods, samt Reisende, der ere forsynede med de behørige Passer; i hvilket Fald de nyde alle i Placaten af 18 August f. A. bestemte Friheder, imod at de iagttage de ellers for denne Beseiling allerede fastsatte, eller herefter fastsættende Regler.

6.

Saasnart en Skipper haver fuldendt sin Fangst, eller naar han ellers fra Tid til anden finder det fornødent, staaer det ham frit for at indløbe i hvilken Havn i Island han vil, samt med Grundeierens Minde at tørre og tilvirke den fangede Fisk paa beqvemme Stæder paa Landet, hvor han helst vil og kan, hvori Øvrigheden i behøvende Tilfælde paa lovlig Maade skal være ham behielpelig.

7. Lige-

7.

Ligeledes skal det være saadanne Fiskende uformeent at leie Folk i Island til Hielp ved deres Fiskerie og Fiskevirkning, samt at tilkiøbe sig af Indbyggerne Fisk eller andre af deres Varer; allene at de i saa Fald holde dem de om Handelen med Indbyggerne i Almindelighed foreskrevne, eller herefter foreskrivende Regler efterrettelige.

8.

Videre forundes saadanne Fiskende Frihed til at sende Fiskeladninger directe fra Søen, eller fra hvilken islandsk Havn, de ville, lige til Middelhaver, eller til hvilken anden udenlandsk Havn og Sted de selv ville, samt til Vore vestindiske Øer, saafremt og for saa vidt de til saadan Handel ellers ere berettigede. De maae og i saadanne Tilfælde være forsynede med de behøvende algierske eller vestindiske Søepasse, og holde dem de i den Henseende foreskrevne Regler efterrettelige, samt iagttage, naar de komme til Vore vestindiske Øer, de subsisterende Anordninger, eller de Foranstaltninger, som i Henseende til Handelen og de i Vestindien erlæggende Afgifter allerede ere, eller herefter vorde føiede.

9.

Naar de derimod gaae tilbage til nogen Havn i Vore europæiske Stater, skal deres medbringende Fisk, hvad enten de tilsidst ere komne fra en islandsk Havn, eller lige fra Fiskeriet, ansees fuldkommen for at være en islandsk Product, og derfore nyde de i Placaten af 18 August f. A. §. 10 for saadanne Varer bestemte Toldfriheder. Det samme skal og finde Sted i Henseende til den mueligen fra fremmede Stæder, hvor de have villet sælge deres Ladning, igien usolgt hiembringende islandsk Fisk og Fiskevarer, allene, at Skipperen og Styrmanden i dette Tilfælde eedeligen bekræfte, at disse Fiskevarer enten forhen ere udførte fra en islandsk Havn, eller fanget under Island.

10.

De paa Fiskerie under Island udrustende Skibe skulle ligesom alle andre fra og til Island gaaende Skibe, i Følge Vores Placat af 18 August, dens 6te Post, for det første i 20 Aar være aldeles befriede for Lastpenges Erlæggelse i Vore samtlige europæiske Staters Havne, ligesom og de Skibe, som paa Hen- eller Tilbagereisen seile forbi Cap finis terræ skulle i samme Tid være frie for de Slave- Last- og Ranzons-Penge, som Skibe paa denne Fart ellers erlægge.

11.

Ligesom de til Fiskeriet under Island brugende Skibe ikke uden Rederes Tilladelse, det være sig i Krigs- eller Fredstider, skulle anholdes eller anvendes til andet Brug, end det, hvortil de af Eyeren ere bestemte; saa skulle og de hver gang fra Fangsten tilbage kommende Folk, saa meget mueligt er, for-

skaanes

skaanes fra Udskrivning til Vores Søetieneste, naar de ere forsynede med Beviser fra Rederne, at de ere antagne til nye Reiser. Dog bør saadanne Attester, til at forekomme Misbrug, være bekræftet af det Steds Øvrighed, hvorfra Udrustningen skeer, og hvor den Medreder er boesiddende, som besørger Udrustningen, naar samme skeer for et Interessentskabs Regning.

12.

Alle Commandeurer, Skippere, og Skibsfolk, som ere antagne til at fare med de til dette Fiskerie udrustende Skibe, og derom medføre behørige attesterede Beviser fra vedkommende Redere, maae, naar de i saadant Ærende foraarsages at reise til Lands til noget Sted i begge Rigerne, saavel som i Vore tydske Stater, upaatalt have Frihed til at benytte dem af hvad Befordring de best kunne bekomme, uden at være bundne til Anordningerne om Vognmands Vogne og de sædvanlige Skyds; saa maae de og overalt passere frie, naar de med foranførte af vedkommende Øvrighed paategnede Beviis fra Rederne gotgiøre, at de enten reise til Skibets Udrustnings Sted, for at tiltræde deres Tieneste, eller hiem igien, naar deres Tieneste eller Forretninger for den gang ere fuldførte; dog have de, hvad Kiøbenhavn angaaer, naar de reise derfra, desuden at foreviise Redernes Pas for Oberpræsidenten, som samme uden Betaling paategnèr, hvorefter de da passere ubehindret, allene at de holde sig de Forsigtigheds Regler, som ere eller blive foreskrevne i Anledning af indtreffende Qvægsyge, eller andre smitsomme Sygdomme vedbørligen efterrettelige.

13.

Hvad Søefarende og Haandverksfolk, der maatte indkomme fra fremmede Steder til Arbeide og stadig Brug ved Skibe eller Udrustninger til dette Fiskerie, maae, saa længe de bruges til bemeldte Arbeide, og derved forblive, have samme Rettighed og Beskyttelse, som Vore egne her boesatte Undersaatter, uden at maae i nogen Maade hverken af Laugene eller af nogen anden hindres i deres Arbeide, eller tages derfra; de maae og saa længe de fare paa disse Skibe, eller staae i Udredernes faste Tieneste, saavel som deres i Vore Riger og Lande boende Hustruer, være forskaanede for borgerlige Besværinger, saa længe de ikke drive nogen anden borgerlig Næring.

14.

Vi ville og allernaadigst, at Vore i fremmede Havne og Handelsstæder ansatte Consuler eller Viceconsuler skulle vise al Omhue for disse Vores Undersaatteres mueligen der indløbende Skibe, samt al muelig Beredvillighed i at gaae dem til Haande med alle Slags Efterretninger eller Tieneste, de kunne behøve og forlange, endskiønt det ellers staaer Rederne frit for at bruge, hvilken Commissionair de ville, til deres Ladningers Salg.

VIII.

VIII.

Placat

hvorved

Rescripterne af 3 Junii 1746, og 14 Martii 1758 bekiendtgiøres med de nu fornødne Forandringer,

af 13 Junii 1787.

1.

Ingen, som ikke efter Forordningen af Dato 13 Junii 1787 er berettiget til at drive Handel i Island, maae, i Følge Rescriptet af 3 Junii 1746, kiøbe Brændeviin eller Tobak, for saadanne Vare igien at udhøkre, det er, af berørte Slags Vare indkiøbe mere, end hvad han til sin egen Huusholdning og Provision behøver, og siden sælge og overlade den til andre for høiere Priis, end de i Almindelighed kunne indkiøbes. Skulde nogen befindes herefter saadan utilbørlig Landprang at have dreven, da skal han have forbrudt alle de Varer, hvormed han saaledes handler, to tredie Deel til Angiveren, og en tredie Deel til lige Deeling imellem Hospitalet og det Tingsogns Fattige, hvor Overtrædelsen er skeet; og desuden betale Rettergangens Omkostninger. Men dersom nogen Præst eller Øvrighedsperson driver slig Handel, da skal han foruden ommeldte Straf for saadan Forseelse tiltales paa sit Embede.

2.

Saa maae og, i Følge Rescriptet af 14 Martii 1758, ingen der paa Landet drive nogen videre Handel, end ved Forordningen om den islandske Handel nu er foreskreven; og befindes nogen derimod at handle, da skal den Skyldige, dersom han intet Embede betiener, have de saaledes udprangede Varer eller deres Værdie forbrudt, og desforuden betale Rettergangs Omkostninger, samt være forfalden i anden vilkaarlig Straf efter Sagens Beskaffenhed; og skulle nogen Betient, være sig geistlig eller verdslig, i saadan ulovlig Handel betrædes, forbryder han ikke allene Varene, eller sammes Værdie, men skal endog tiltales paa sit Embede. I øvrigt deles de anførte Confiscationer og Bøder saaledes, at Angiveren deraf tilkommer to tredie Deel, og en tredie Deel Hospitalet og det Tingsogns Fattige, hvor Forseelsen er begaaet, til lige Deeling.

IX.

Rescript,

at de Sager, hvoraf allene kunde følge en liden Pengemulct, skal i Island Brevi manu ved Sysselmændenes Kiendelser og uden Appel afgiøres.

Dateret Christiansborg Slot, den 11 April 1787.

Efterfølgende Sager, hvoraf allene kunde følge en liden Pengemulct, saa og de, som ene sigte til at vedligeholde god Orden og Politie der paa Landet, maae ei appelleres, men paa en kort Maade ved Sysselmændenes Kiendelser afgiores, og promte exeqveres, saasom

1.

Alle Politiesager, som maatte kunde forsones med nogle Timers Hensættelse i Gabestokken, eller arbitraire Pengebøder, som ikke overgaae fire Mark danske.

2.

Alle de Bøder, som i Forordningerne om Huusbesøgelser af 27 Mai 1746, om et og andet i Egteskabssager af 3 Junii 1746 om Huustugt, ligesaa af 3 Junii 1746 ere dicterede, omendskiont de overstige 4 Mark danske, ligesaa og Bøder for Sabbatens Overtrædelse.

3.

Sager, som angaaer Kirkers, Præsters og Fattiges Tiende, Lysetold, Hoetold og Dagsværk, saa og Laugmands Told, naar samme ikke i rette Tid blive erlagte.

4.

Paa samme Maade, som i Forordningen af 13 Mai 1776 om Forsømmelse ved Giærde-Sætningen er anordnet, skulle og forholdes med Veienes Istand-

Istandsættelse, saavel i Henseende til det leiede Arbeide for den Forsømmende, dets Betaling, som og den Mulct Vedkommende for Forsømmelsen kunde tilfindes efter Syßelmandens Kiendelse, at det uden videre Appel exeqveres; ligesaa angaaende Rævetolden, og Betaling for samme, naar den ikke efter den af Syßelmanden giorte Ligning i rette Tid paa Tinget erlægges.

5.

Forsømmelse i Almuens Pligtarbeide, som de efter Loven og Brug tilsiges at giøre, naar stor Reparation skal foretages ved Kirke-Bygninger, i sær de, hvis Indkomster ikke ere tilstrækkelige til deres Vedligeholdelse, maae og efter Syßelmandens Kiendelse uden Appel afgiøres.

6.

Syßelmandens Foranstaltninger og Ordres om de Vanføres Underholdning i Repperne inden hans eget Syßel, naar de ikke have saa formuende Slægtninge, som dem efter Loven kan underholde, bør Repstyrerne uden Modsigelse og Appel holde sig efterrettelig.

7.

Den Ligning Syßelmanden giør imellem formuende Slægtninge, i Forhold med deres Formue og Slægtskabs Grad i hans Syßel, til deres vanføre Beslægtedes Underholdning, bør de rette sig efter, og, om de efterlade at betale i rette Tid den Andeel, de bør erlægge, efter at de ere paaminbte, da taale Execution uden videre Proces og Dom.

8.

Ringe Aaboed paa smaae Gaarde indtil 2 Rigsdaler, bør og uden Proces og Dom exeqveres.

9.

Udbygnings- eller Udkastelses Domme for Gaardens uforsvarlige Beboelse eller Misbrug imod Loven og Bygselbrevet, efter forud giorte Opsigelses lovlig Tid bør og, uden videre Appel, exeqveres; dog at de først, forend Executionen skeer, forevises vedkommende Amtmand til Approbation; og endelig

10.

De Domme, hvorved Syßelmændene domme Løsemændene at gaae i Tieneste, bør ikke appelleres, og den i Dommen dicterede Straf eller Mulct, hver gang den ikke efterleves, promte exeqveres.

X.

Forordning,

om

Friheder for dem,

som

ville optage øde Jorder eller ubebygte Steder i Island.

Dateret Christiansborg Slot den 15de April 1776.

1.

Hvo som vil optage Gaarde eller Pladse paa saadaane store Strækninger i de beboede Bøygder, som til liden eller ingen Nytte ligge udorkede, skal anmelde saadant i Landstings-Bogen til Bekiendtgiørelse, da de, som maatte have, eller formeene sig at have Eiendoms-Ret til saadant Stykke Land, skulle, inden, eller paa, næste Alting, som indfalder over 3 til 4 Maaneder efter at Anmeldelsen i Landstingsbogen er bleven bekiendtgiort, være forbundne til at angive saadant for den Amtmand, i hvis Amt Grunden ligger; angiver ingen sig i bemeldte Tid, som berettiget til saadan Eiendom, tillægger Amtmanden vedkommende Syßelmand Ordre, med tiltagne 4 upartiske og fornuftige Dannemænd til at besigte Stedet, og ved en ordentlig Forretning at udviise samme til den som sig derom først haver anmeldt, med saa megen Landstrækning, som til en maadelig Gaard fornøden eragtes.

2.

2.

Til saadan Forretning indvarsles altid de tilgrændsende Gaarders Eiere naar de ere i Landet, eller de, som have saadanne Gaarde i Brug, paa det de kunne erfare hvad som saaledes til Bebyggelse udvises; indfinde de, eller nogen af dem, sig ikke, fortfares dog ligefuldt med Forretningen, og have de Eyere, som ikke have indfundet sig, efter at de lovlig have været indvarslede, siden ingen Ret til Paaanke; men moder nogen af dem, og vil paastaae, at hans Gaard, ved saadan nye Gaards Optagelse, bliver fornærmet eller indskrænket udi dens tilhorende Udmark, Betemark, eller Engeslaatter, hvorfor samme er sat i Dyrhed og Skyld, da skal saadant af Sysselmanden og de tiltagne Mænd paa Stædet skiønnes, om noget af den udviiste Strækning er ham med Ret og Sandhed tilhorende efter hans Gaards Dyrhed og Skyld; og hvis da saadant ikke befindes, skal Forretningen fuldfores og gielde. Det agtes ikke for nogen særdeles Eiendom, om endog de omkring boende kunde have været vante til at drive deres Fæe paa saadant Stykke Land, saalænge, og fordi det haver ligget ode, da det allene bliver at ansee som en Alminding, i hvad Brug de i den Tid kunde have giort deraf, saa at det ikke destomindre skal skiønnes, om der ikke er Plads nok for en nye Gaard og fælles Mark; thi Vor allernaadigste Villie er, at Landet ey, formedelst Misbrug, skal ligge ode.

3.

Angiver sig nogen med upaatvivlelig Eyendoms-Ret til Grunden, gieres dog, efter Amtmandens Foranstaltning, en saadan Indretning som meldt er. Befinder da Sysselmanden og tiltagne Mænd, at Udmarken ligger unyttig og uden synderligt Brug, men kunde give Beqvemmelighed og Rum nok til en nye Gaard, da skal saadan Gaard optages, dog saaledes, at Eyeren forbeholder sin Ret til at lade den bebygge, samt med den tiltrædende Beboer sig paa lovlig Maade at foreene om Landskyld og Qvildeleye, om han begierer Qvilde; thi ellers maae det ham ikke paabyrdes; men Stædets Bebyggelse skal Eieren forbinde sig til inden et Aar at foretage. Vil, eller formaaer han dette ikke, og at han i saa Fald ikke heller vil sælge et saadant Stykke Land til Nyebyggeren for billig Betaling, udviises Pladsen dog til den, som først har anmeldt sig dertil, hvilken da selv bebygger samme med de Friheder, som Vi saadanne Nyebyggere allernaadigst ville forunde, og som herefter formeldes; dog Eyeren sin Eyendoms-Ret forbeholden.

4.

Anmelder nogen sig til at optage Gaard i Afretsfælleder og ubebygte Landstrækninger oven for Boygden, foranstalter Amtmanden, efter at det i

Landtingsbogen er kundgiort, en ligesaadan Forretning, som forhen er anordnet, hvortil Syſſelmanden lader indvarsle de til saadanne uden-Boygds-Strækninger stodende Gaarders Eyere eller Beboere, om maaskee noget til deres Gaarde med rette henhorende Brug skulde strække sig didhen, paa det de kunne erfare, hvad Strækning til saadan en nye Gaard maatte blive udviiſt, hvorefter Syſſelmanden med de tiltagende Mænd bestemmer og udmaaler den Landstrækning, som til en saadan Gaard passeligt kan være, baade i Henseende til Tune og Udmark, og den udviiſte Strækning af sit Indhold og Grændse-Mærker noyagtig skriver.

5.

Med Gaarders Optagelse i de fra ældre Tider nedlagde og forladte Boygder forholdes som forhen er meldet med Udviisning, Udmaaling og Beskrivelse i Henseende til Indhold og Mærker, den lange Bekiendtgiørelse i Landtingsbogen allene undtagen, som agtes ufornøden, eftersom det ikke er at formode, at nogen efter saa lang Tid kan melde sig dertil som Eyer eller Arving, men det maae ansees som en forladt Eyendom og ingen tilhorende, og altsaa ingen Paastand eller Modsigelse der at kunne have Stæd; den, som da i slige øde Boygder vil optage nogen Boelig, melder det allene til Amtmanden, som da ved Syſſelmanden foranstalter derover en lovlig Forretning som før er meldt. Dog ville Vi, til endnu videre Opmuntring herudi, allernaadigst have bevilget, at naar nogen af dem, der maatte formeene sig enten formedelst en langvarig Brug eller andre Aarsager, at have et Slags Adgang til nogen saadan Grund, i eller uden Boygderne, som i Hævds Tid eller længere haver ligget ubebygget, skulde, i Følge denne Forordning, anmelde sig til at ville optage samme til Bebyggelse, da maae de dertil frem for andre være berettigede; naar de saadant derpaa betimeligen efterkomme.

6.

Naar nogen Plads saaledes til Bebyggelse er bestemt og udmerket, giver Syſſelmanden en Udskrift af Forretningen til vedkommende Amtmand, som da meddeler Nyebyggeren Bygnings-Brev; Forretningen lyses desuden til Tinge, hvilket da i alle Maader skal ansees og gielde, som en sikker og paalidelig Adkomst.

7.

Alle slige udviiſte Strækninger skulle, som meldt er, i Henseende til sit Indhold og Grændser noiagtig beskrives, til at forebygge, at en saadan Nyebygger ikke skal gribe videre om sig, end ham er udviiſt; ikke heller maae ham mere udviiſes, end til en med Flid og Dyrkning passelig og maadelig god Gaard kan eragtes fornødent, mindre saa vidtloftig en Strækning, at han der-

paa kunde sætte andre Bebyggere, eller efter eget Tykke lade den ligge udorket; men hvad han ikke nødvendig behøver, skal blive andre til Nytte, som endnu maatte melde sig til at optage Gaarde, og det saavel fordi det altid er nyttigere til fælles Hielp, paa afsides Stæder, at have Naboer, end at boe allene; som og fordi ingen bør besidde større Landstrækning, end som kan passe sig til hans Gaards Dyrhed; skulde det befindes, at ved Udviisnings-Forretningen herudi vor giort Underslæb, skal saadant, naar derom i Fremtiden maate skee lovlig Paaanke, ikke være af nogen Gyldighed.

8.

De udi 1ste Post ommeldte fire Dannemænd, som til Besigtelsen og Udviisning udmeldes, ville Vi allernaadigst skulde, hvad denne Forretning i Særdeleshed angaaer, forud tages under lovlig Eed, at de derudi ville handle, besigte, udviise og beslutte efter deres beste Vidende, og som de rettest og sandest skionne kunne. For Forretningen og Reysen til Stædet nyder enhver af dem 40 Sk. Courant om Dagen, naar Land til en nye Gaard maatte blive udviist, og naar ikke, da 20 Sk. for hver Dag de behøve til Reysen frem og tilbage. Sysselmanden nyder for hver saadan Forretning, Udstædelsen iberegnet, naar nogen nye Gaard udviises, 3 Rdlr. Courant, og desuden Betaling for Reisen frem ad, efter dens Længde, beregnet til 1 Rdlr. Courant for en Dags Reyse eller Tingmanneleid; men naar ingen nye Gaard kan blive udviist, nyder han allene Betaling for Reysen frem og tilbage paa samme Maade; hvilken Betaling Vi allernaadigst ville lade foranstalte Vedkommende anviist, naar det af Stedets Amtmand for Vores Vestindiske og Guineiske Rente- samt General-Toldkammer*) bliver anmeldet, at nogen saadan Forretning er bleven fuldført paa den af Os allernaadigst anordnede Maade.

9.

Dem, som da optage og bebygge nogen Landstrækning udi de beboede Bøygder, ville Vi allernaadigst forunde Skatte- og Tiende-Frihed i 20 Aar; døer de for den Tid, nyde deres Enker eller andre Arvinger samme Frihed indtil de 20 Aar ere opfyldte, hvad enten de gifte sig eller ikke, og om ingen haver særdeles Eyendoms-Ret til Grunden, bliver desuden saadan ny optagen Gaard, med den til samme udviiste Landstrækning, Bebyggerens Odel og Eye.

10.

*) Dette, saavelsom hvad ellers i denne og flere indtil 1 May 1781 udkomne Anordninger siges om Generaltoldkammerets Opsigt med de Islandske Sager, er bleven forandret ved Placaten af bemeldte Datum, hvorved de Islandske Sager ere henlagte under det Kongel. Rentekammer.

10.

Eyer en anden Grunden, skal Bebyggeren være frie for Skat og Tiende sin Livstid, saavelsom Enken efter ham, saalænge hun lever, og deres Søn eller Datter have Rettighed og Fortrin frem for andre at beboe Gaarden, naar de ere dertil duelige. For Landskyld og Afgift skal Nyebyggeren være befriet i 3 Aar, om Jorddrotten haver bekostet Gaardens Opbyggelse; men har Nyebyggeren selv bekostet den, skal han være befriet for Landskyld og Afgift i 10 Aar, da Gaarden først sættes til billig Landskyld efter dens Godhed. Det samme er og at forstaae om fraliggende Udmarker og Afretter, som høre til nogen særdeles Gaard eller Kirke. Men er Grunden Os selv tilhørende, nyder Bebyggeren, naar han bekoster den nye Gaards Opbyggelse, foruden bemeldte Frieheder for sig, Enke og Børn, tillige Frihed for Landskyld og Afgift i 20 Aar, og om han døer før, følger samme Frihed Enken, indtil de 20 Aar ere udløbne.

11.

De, som optage og bygge Gaarde i de Afretter, som ikke er nogens særdeles Eyendom, eller i nedlagde og forladte Boygder, nyde Skatte- og Tiende-Frihed for dem og deres Enker efter foregaaende 9 Art., samt Jorden til Odel og Eye for sig og Arvinger.

12.

Alle saadanne Nyebyggere skulle ellers være forpligtede, at sætte forsvarlige Giærder saavel omkring de dem udviiste Tuner, som omkring den øvrige Mark, saavidt de formaae, og i øvrigt med al Flid rydde og dyrke samme, hvorom Sysselmanden jevnlig skal søge Underretning, som Amtmanden siden tilkiendegives. Befindes nogen doven og efterladen skal det til Vort Vestindiske og Guineiske Rente- og General-Toldkammer indberettes, da saadan en, efter Sagens Beskaffenhed, kan vente at miste de ham forundte Friheder, og Pladsen at overlades til en dueligere Beboer.

13.

Hvad Fremgang det ellers faaer med saadanne Nyebyggere, haver vedkommende Amtmand aarlig at indberette til Vort Vestindiske og Guineiske Rente- og General-Toldkammer, som og hvad Vanskeligheder, Hindringer og Indvendinger derved maatte møde, for derom efter Befindende at kunne indhente Vor nærmere allernaadigste Resolution; ligesom Vi og allernaadigst ville være betænkte paa end videre i Tiden at befordre og understøtte dette Anlæg ved saadanne Benaadninger, som de derved efter Haanden forekommende Omstændigheder, og den deraf forhaabende Nytte, maatte befindes at giøre fornødne.

XI.

XI.

Forordning

om

Giærder, samt Tuers Jævning, med videre Jordbruget i Island vedkommende.

Dateret Christiansborg Slot den 13de May 1776.

I.

Omkring alle Gaarde og Tune eller Hiemme-Marker, hvad enten Gaardene beboes af Bønder eller Embeds-Mænd, Geistlige eller Verdslige, hvor enten ingen, eller og ikke fuldkommen gode Giærder ere opsatte, skulle herefter, paa alle de Stæder, hvor det lader sig giøre, opføres forsvarlig høye Giærder af Steen, saaledes, at et voxet Menneske kan gaae paa Giærdet frem og tilbage, uden at nogen Steen deraf skal udfalde; dette Slags Giærde skal i det mindste være 2 Alen høyt, samt det meeste som mueligt, sættes i lige Linie.

2.

Kan ikke saa beqvem og fladagtig Steen haves, skal Giærderne af Græs-Torv eller Hnøyser opsættes 2½ Alen tykke i Grunden, men runde og smalle oven paa; disse Giærder sættes uden nogen Steen imellem, (undtagen een Rad i Grunden paa hver Side, om den kan haves,) med Græs-Sværen udvendt paa begge Sider, og overalt; hvorved de ikke alleene blive troefaste, saa at de med liden Forbedring altid kunne staae, men endog inden kort Tiid rigelig ville betale

det

det paa dem anvendte Arbeyde, da de strax det første Aar, efterat de ere satte, give godt Græs, naar Græs-Roden er nogenledes god; disse Giærder skulle være 2¼ Alen høye, naar de ere siunkne.

3.

Hvor ellers Grunden er blød, eller ikke fast og stadig nok for Tyngden af Steen-Giærder, saa det kunde frygtes, at de vilde synke og falde ud, bør Giærdet imellem paa deslige bløde Stykker heller sættes af Græs-Torv eller Hnøyser, paa den Maade, som den 2den Artikel formelder, omendskiøndt der ellers kunde være Leylighed til god Steen.

4.

Hvor Grunden er god og fast, udstikkes en Veit eller Grøft uden for Giærdet ¾ Alen dyb, skraaes ned og ud ad, ¾ Alen fra Giærdet; er Grunden blød og myragtig, afledes Vandet ved en Grøft eller Rende 1 Alen dyb, og meer, om det behøves; men saadan Rende graves ikke langs, eller tæt ved, Giærdet, paa det ikke Grunden derved skal svækkes og Giærdet falde ud, men ud ad til den Kant, hvor Vandet bedst har Affald.

5.

Enhver skal være forbunden, aarlig at sætte 6 Favne Steen-Giærde eller 8 Favne Jord-Giærde for sig selv, og lige saa meget for hver arbeydsfør Mands-Person, han haver i sin Tieneste; men sætter han over dette fastsatte Maal, skal han af den Fond eller Summa, som Vi hertil allernaadigst ville bestemme, nyde til Opmuntring for saadan sin Arbeydsomhed, for hver Favn Steen-Giærde 16 Sk., og Jord-Giærde med Græs-Svær overalt beklædt 12 Sk. Dansk Courant, hvilken Belønning dog alleene bliver for Bondestanden, samt dem iblant Præsteskabet, som have de allerringeste Præste-Kalde; for andre Slags Giærder af Steen eller Jord gives ingen Belønning, ikke heller, om ikke alt, saavel det fastsatte Maal, som hvad derover sættes, er af den Beskaffenhed, som i det foregaaende allernaadigst er paabuden.

6.

Skulde det findes umueligt at faae enten beqvem Steen, eller Græs-Torv til saadanne Giærder, som her ere anordnede, maae i deres Sted graves omkring Tunet ligesaa langt aarlig, som om Giærderne foran er sagt, hvilken Grav eller Grøft skal være i det mindste 1 Alen dyb og oven til; 1½ Alen bred, men i Grunden ¾ Alen bred; al den Muld, som deraf opgraves, kastes op paa Bredden af Grøften, ind ad Tunet, saa høyt og brat, som den muligst kan ligge. Men som saadan Indhegning ikkun vil blive lidet bestandig, og altid behøve Arbeyde

og

og Forbedring, saa maae samme heller ikke bruges, uden paa de Stæder, hvor det maatte befindes yderst umueligt at faae enten Græs-Torv eller Steen; hvilket da ved en lovformelig Besigtelse og Grandskning paa Stædet, af vedkommende Sysselmand med tiltagne forstandige Mænd, skal paaskiønnes og afgiøres.

7.

Hvor Giærde falder imellem Gaarde og Tune, skal det opsættes med fælles Arbeyde af lige mange og duelige Folk fra hver af slige Naboe-Gaarde, saa langt deres Tune ligge sammen; men den af dem, som best forstaaer at sætte Giærdet, eller vil have det best sat, skal forestaae Arbeydet og derudi adlydes; gaaer Alfar-Vey der igiennem, bekoste de begge Leed derfor, og holde det ved lige; Leedet skal være forsvarligt, og saaledes hænge paa Jern-Hængsler, at det lukkes til af sig selv.

8.

Det skal paaligge Repstyrerne eller Sognefogderne, dog under Sysselmandens Opsyn, at paasee, at Giærderne aarlig blive saa langt og forsvarligen opsatte, som meldt er, samt siden vedborligen holdte ved lige; til hvilken Ende de skulle deele Reppens eller Bygdens District mellem sig med Sysselmandens Samtykke, samt, til den i Lands-Loven foreskrevne Tiid, samtligen eftersee i Bygden, om og hvorledes den anbefalede Giærdesætning og Vedligeholdelse er bleven sat i Værk. Findes da noget derudi at mangle, skal den Skyldige bøde for hver Favn Giærde, som enten mangler, eller ikke er forsvarligen opført efter denne Anordning, eller og ikke tilbørlig holdt ved lige, 10 Skilling til Bygde-Cassen, som Repstyrerne strax skulle udpante, og han desuden være pligtig, det følgende Aar at opsætte det Manglende foruden det han ellers bør opsætte; mangler noget endnu, bøde han for det alt, som for er sagt. Men befindes saadan Mangel hos ham i 3 Aar efter hinanden, skal han bøde samme Bøder, og derforuden udsættes fra Jorden, for saadan hans Ulydighed og Dovenskab, om han er Leylænding, paa det at en dueligere Opsidder dertil kan vorde antagen. Men er han en Selveyer, bøde dobbelte Bøder for hver Favn, som mangler, eller ikke er forsvarligen opsat eller holdt ved lige; og vedbliver han i 3 Aar at forsømme det anbefalede herudi, have Repstyrerne Magt til, efter Overlæg med Sysselmanden, at bestille og betinge andre Folk til Arbeydets Iværksættelse, paa den Skyldiges Bekostning, som i Mangel af mindelig Betaling udpantes af hans Boe uden videre Lovmaal.

9. Om

9.

Om nogen, være sig Bonde eller Kongel. Betient, Geistlig eller Verdslig, sætter sig imod Repstyrernes eller andre Øvrigheds-Personers Anstalter i Henseende til Giærdesætningen, eller hindrer de Folk, som Repstyrerne sætte til at fuldføre det derudi manglende Arbeyde paa de Skyldiges Bekostning, skulle Repstyrerne strax uden ringeste Anstand, Ophold eller Forevending, indstævne den Skyldige med Politie-Varsel for Syßelmanden, som strax skal kiende paa Sagen; og befinder han da, at nogen haver med virkeligt Forbud, eller legemlig Modstand, hindret eller afværget den Giærdesætning, som enten ved Repstyrerne eller andre Øvrigheds-Personer er bleven foranstaltet, og enten efter denne Forordning eller andre Love befalet, da skal den Skyldige, i Fald han er Bonde, bøde 2 Rdlr. til Bøygde-Caßen; og er han verdslig Kongel. Betient, skal han bøde til Bøygde-Caßen 3 Rdlr., og ligesaa meget til den Islandske Justits-Caßa; men er han geistlig, da bøde han 3 Rdlr. til Bøygde-Caßen og ligesaa meget til fattige Præste-Enker; lige Straf skulle de være underkastede, som sætte sig mod Udpantning for de Bøder, som de maatte blive pligtige at yde for deres Forseelser imod denne Anordning. Alle de Bøder, som i Følge samme tilfalde Bøygde-Caßen, skulle ellers gaae til lige Deeling imellem Bøygdens Fattige, og Repstyrerne, for deres med denne Indretning havende Umage, ligesom og de iblant dem, som herudi maatte udmærke sig ved nogen besynderlig Fliid, kunne desuden giøre sig Haab om videre Belønning derfor efter Omstændighederne; hvorimod de, dersom de herudi forsømme deres Pligter, blive af Syßelmanden at tiltale og uden Appel at dømme til Bøder til Bøygdens Fattige efter deres Forseelses befindende Beskaffenhed og deres Formue.

10.

Saasom Tuerne udgiøre den anden store Hindring for Jordbruget, saa skulle de og herefter aarligen borttages, hvor Tunene eller Hiemme-Markerne findes med dem at være bevoxne, saa at Tunet efterhaanden kan blive jævnt. Hvorfor ogsaa alle og enhver, som haver et med Tuer bevoxet Tun, skal aarligen slette og jævne 6 Favne i Firkandt for sig selv, og lige saa meget for hver arbeydsfør Mandsperson, han haver i sin Tieneste og bruger til Gaardens Arbeyde.

11.

Tuerne stikkes op i fiirkantede Stykker, hvorfra Mulden skiæres med en Lee, saa at Græs-Torven bliver een Haandbreed tyk tilbage; ligesaa dybt optages end videre Mulden af Tuen, hvorudi de fiirkantede Stykker siden nedfældes,

og

og med en Klubbe udbankes, saaledes at Kanterne slutte vel sammen. Jo bedre Græs-Sværen udbankes, (dog ey saa stærkt, at den gaaer i Stykker) jo meere beqvem bliver den til at modtage Giødselen, og at bære meget Græs, hvorfor og disse Torve opskiæres saaledes, at de ikke fuldkommen fylde Hullet paa alle Kanter, forend de ere udbankede. Den afskaarne og opgravede Muld udbredes som Giødsel paa de Tuer, som det Aar ikke skulle jævnes; hvilket endog er nyttigt, om Jævningen skeer noget tidlig om Foraaret, men især, om den skeer om Efterhøsten, saavelsom og at brede den tyndt ud paa det jævnede Tun. Besynderlig kan denne Muld tiene til at qvæle Mossen paa de dermed bevoxne Tuer, ligesom den og siden skaffer den beste Græsbund, naar Giødsel, Aaret efter, kommer derpaa. Den saaledes udbreedte Muld behandles og rives om Sommeren med Klaurene eller Mogriverne, ligesom anden Giødsel. Hvad Steene, som findes i og under Tuerne, samles flittig sammen og bortføres, eller kastes i Grunden paa de Stæder, hvor Giærder skulle opsættes. Men forekomme saa store Steene i Tunet, at de ikke med Gaardens Mandskab kunne veltes til Giærdestædet, jævnes dog omkring dem, og de overdækkes med den Muld, som opgraves og bliver til overs efter Tuernes Jævning, da den Græssvær omkring disse Steene, som ellers kom til at ligge under Mulden, opstikkes og lægges oven paa, saa langt den kan række, og især øverst, paa det at den dessnarere kan græsbindes.

12.

Paa det Tunets Jævning kan komme Giærdesætningen til Nytte, og Arbeydet falde des lettere, saa jævnes Tunet under eet og efterhaanden, ligesom Giærdet opsættes, paa det den Muld, som overbliver fra Tuerne, og maatte blive for overflødig til at breede paa Tunet, kan lægges i Grunden af Giærdet tilligemed den Steen og Gruus, som forekommer i Tunet.

13.

Findes Tuer saa døde og fordervede, at de ansees unyttige til at nedlægges til Græs-Vext, eller de ikke hænge sammen, bortføres de til Fyldning i Giærderne, eller til at overdække de store Steene i Tunet, som ikke kunne bortvæltes, eller og til at opfylde sumpige, sure og vaade Stæder, om nogle saadanne skulle findes i Tunet, hvorfra Vandet ikke beqvemmelig med Grøfter kan afledes. Det Stykke af Tunet, hvor disse unyttige Tuer have staaet, opspades om Høsten, og Jordklumperne sønderhakkes, hvilket paa nye igientages næst paafølgende Foraar, da Stykket overbredes med nogen Giødsel efter Evne, og derefter besaaes med Korn, om det er at faae, hvorpaa Kornet nedhakkes

 med

med smaae Jern-Hakker, eller og med Klaurer eller Møg-River; i Mangel af Korn besettes Stykket med Kartofler, om de kunde haves, eller og besaaes gandske tyndt med Ræpe-Froe, efter at det først er slettet med Klaurer, hvilket atter skeer med andre River efter at Froet er saaet.

14.

Tuerne kunde og bruges til Giærdesetningen, i hvilket Tilfælde Tuens Kant først rundt om stikkes løs, saaledes, at Kandten bliver faststiddende nederst ved den øvrige Mark, hvorefter Tuen afstikkes i passelige Stykker, siden graves Mulden løs inden af den tilbage staaende Kandt, som bankes ned med Klubben, indtil den bliver jævn og lige med den imellem Tuerne værende Græs-Bund.

15.

Hvo som aarlig jævner mere af sit Tuun, end den i 10 Art. fastsatte Strækning, skal nyde for hver Favn i Fiirkandt, som er derover, 8 Sk. i Præmie, og den som sig til dette Præmium, saavelsom det i 5te Art. lovede, anmelder, skal derfor fremviise Repstyrernes Attest om Sagens Rigtighed, hvilken Attest desuden bør være forsynet med Præstens og Sysselmandens Paategning til desmere Vished. Skulde ellers nogen Leylænding saaledes udmærke sig, enten med Giærde-Sætning eller Tuers Jævning over det fastsatte Maal, at hans Hosbonds Gaard derved blev anseelig forbedret, at den derfor kunde agtes at være forhøyet i sin Værd, finde Vi det allernaadigst at være tilborligt, at saadan en Leylænding, om han af Hosbonden udsiges af Gaarden, eller hans Enke og Børn, naar han døer, og ingen af dem bliver ved Gaarden, nyde nogen Kiendelse for saadan Forbedring, efter Sysselmandens og uvillige Dannemænds Skiønsomhed, om Vedkommende selv ikke kunde i Mindelighed foreenes derom.

16.

Repstyrerne skulle, under Sysselmandens Opsigt, have nøie Indseende med Tuernes Jævning.

De samme Strafbøder, som i foregaaende 8. og 9de Art. ere fastsatte for Forsømmelse med Giærde-Sætningen, skulle ligeledes i alle Puncter giælde, om Forsømmelse begaaes med Jævningen.

17.

Og som Vor allernaadigste Villie og Ønske er, at Korn-Avlingen i Island maatte komme i Brug og Udøvelse, hvortil Vi de foregaaende Aar allernaadigst have foranstaltet Sæde-Korn oversendt til Forsøg til Havnene paa Sønderlandet, saa ville Vi, til videre, end ydermere, til bemeldte Avlings desto større Opmuntring, Allernaadigst tilsige enhver, som kan frembringe ½ Td. modent

moedent Rug, eller Byg, $1\frac{1}{2}$ Rdlr. Præmie, og for en heel Tønde af samme, 3 Rdlr. Præmie. De som dertil have Evne og Lyst, tilberede et Stykke Jord paa deres Tun eller uden for, som det kan falde beqvemmest, med Indhegning, Opspadning og Jævning, og kaste derpaa alt hvad som er tienligt til Giødsel, saasom: Torv-Muld, gammel Aske, eller og lidet Koemøg, om det haves, som dog i det mindste maae være et Aar gammelt. Til saadan Dyrkning i smaat er Jordens Opspadning tilstrekkelig, og lige saa sikker, som at pløye, naar Jorden vel hakkes over det udsaaede Korn; men naar Indbyggerne skulle fatte Lyst til at gaae videre med Avlingen, ville Vi allernaadigst være betænkte paa, hvorledes de kunne blive hiulpne og understøttede med beqvemmere Redskaber.

18.

Med Kartofler er Sønderlandet og nogle Steder paa Vesterlandet blevne i de foregaaende Aar forsynet til Forsøg, samt Præmier udsatte for denne Avling. Og da det er befundet, at denne Vext der i Landet, ligesom paa andre Stæder lykkes i al Slags Jord, undtagen i Leer-Jord og paa vaade Stæder, ja endog meget vel i gammel Aske, hvoraf mange Gaarde have Overflodighed, i hvilken Dyrkningen desuden er let, og koster ikkun gandske liden Umage, saa formode Vi Allernaadigst, ligesom Vi og herved ville have anbefalet, at Indbyggerne flittigen ville lægge sig paa at dyrke denne i Huusholdningen saa nyttige Jordfrugt, da dem ey alleene dertil frembydes saa ønskelig Leylighed, samt Fordeel deraf, men de og derved tillige kunne allerunderdanigst efterkomme Vor Allernaadigste Villie og Velbehag.

19.

Ikke mindre formode Vi, at Indbyggerne have ladet sig være angelegent, at bruge til Kaal- og Næpe-Gaarders Anlæggelse det Frøe, Vi Allernaadigst have besørget oversendt, hvilket Vi og fremdeles ville lade foranstalte, naar Os allerunderdanigst indberettes, at de vedbørlig benytte sig deraf.

XII.

Placat

angaaende

Forstrands-Rettighed udi Island.

Dateret Christiansborg Slot den 4de May 1778.

1.

Alle strandede Skibe og Gods, være sig hele eller brudte Skibe, Skibsbaade, Ankere, Tove, Maste-Træer eller andre Skibs-Redskaber og Inventarier, hele Foustager, samt alt andet Gods eller Vare, som saadanne Skibe maatte have indehavt, skulle, naar Eiermænd ikke følge med, eller de ikke Aar og Dag efter lovlig udstæd Lysning ved Landstinget, samt Proclamation i de islandske, kiøbenhavnske og altonaiske Tidender (fra hvilken Proclamation i de altonaiske Tidender Aar og Dag skal regnes) med antagelige Beviser melde sig, i Følge Forordningen af 20 May 1595, 21 Mart. 1705, samt den i Octroyen af 15 Aug. 1763, 16 Art., paaberaabte Resolution af 30 Jan. 1742, være Os allene forbeholdne, som et uafhændet Regale, overalt i Landet, saavel paa de offentlige Stiftelsers, Kirkernes og det Geistlige, som alle andre Godsers Forstrande. I hvilken Henseende alt saadant Skibs-Vrag og Skibs-Gods skal af enhver vedkommende Syßelmand, saa hastig saadan Stranding bliver ham tilmeldt, tages under Opsyn, og Os derpaa lovligen tildømmes, samt derfor af Syßelmanden aflægges rigtig Regnskab til Landfogeden, attesteres af vedkommende Amtmand; og skal saavel i Hensigt til Anmeldelse

for

for Syſſelmanden, ſom i alt andet, dermed omgaaes og forholdes efter Forordningen af 21 Martii 1705, ſaavidt den kan paſſe ſig med Landets Leilighed.

2.

Alt Vrag af Eeg, Gran eller Fyr, ſom opdriver paa Biſpeſtoelernes, Kirkernes, Hoſpitalernes og de beneficerede Godſers Strande, og ſom ikke kan have Navn af ſtrandet Skib og Gods, ſaaſom tilhugget og tilſkaaren Tømmer, Planker, Brædder, ſamt ſmaa enkelte Stykker af ſtrandede Skibe og Baade, ſom ere af liden Værd, ſaavelſom de derudi taſtſiddende Bolter, Som og andet Jern, ſkal tilhøre diſſe offentlige Stiftelſer og Beneficiariis, i Følge Forordningen af 3die May 1650, ſamt bemeldte Stiftelſers confirmerede Jordebøger og Adkomſter, naar ingen Eiermand, Aar og Dag efter at det lovlig er lyſt op ved Landstinget, melder ſig dertil; uden at Syſſelmændene, paa Grund af den Kongel. Reſolution af 26de Martii 1736, kunne tilholde ſig nogen Deel deraf. Det ſamme gielder og om Vores forbeholdne Gods, nemlig Kloſtere og Ombuds-Jorder, ſom ere under Forpagtning, ſaa at Vrag af dette Slags der allene tilkommer Kloſter- og Ombudsholdere, ſom Forpagtere af dette Gods.

3.

Derimod tilkommer Syſſelmændene, hver i ſit Syſſel, i Kraft af bemeldte Reſolution af 26de Mart. 1736, alt det i foregaaende 2den Poſt ommeldte, og fra det Os i 1ſte Poſt forbeholdte Regale undtagne Vrag, ſom opdriver paa Selve-Eier-Godſet, da ſaadan Vores Rettighed ved bemeldte Reſolution er overladt til dem.

4.

Under Navn af Vrag, med hvilket ſaaledes ſom foran er anført forholdes, maae ikke forſtaaes Hvalfiſke, ſom drive til eller paa Land uden Harpun, om de end ere anſkaarne; ikke heller utilhugget og uſkaaren Drive-Tømmer, omendſkiønt derpaa kunde findes et eller andet Øxehug eller Skaar for Enden eller udvendig, hvilket alt efter den islandſke Lovs Rekebalk 1ſte og 12 Cap. ſkal følge Grunden; men gandſke fuldt tilhugget eller ſavet Tømmer, ſkaarne Brædder, og deslige, ſkulle i dette Fald allene forſtaaes under forbemeldte Vrag.

5.

Af alle de Hvalfiske som drive paa Land med Harpun i, udskiftes en Part for Harpuneren, eller saa kaldet Skudmands-Lod, hvormed forholdes efter Rekebalkens 4de og 5te Capitel. Indfinder Eyeren af Harpunen sig ikke Aar og Dag efter at Harpunen er lovlig lyst ved Landstinget, falder halve Deelen af denne Lod paa Selv-Eier-Godset til Sysselmændene, som dermed ere forlehnte ved Resolution af 26de Martii 1736; men den anden halve Deel skal følge Grunden til Erstatning for Biergningen og øvrige Umage og Omkostninger: hvorimod det er Sysselmændene uformeent, at antage sig selv Forvaringen af denne Lod, fra den Tid, den er udskiftet, og til Aar og Dag er gaaet.

Men paa Vore Klostere og Ombuds-Jorder tilfalder denne Lod i lige Tilfælde Kloster og Ombuds-Holderne, ligesom og de offentlige Stiftelser, saasom Bispestolene, Kirkerne, Hospitalerne, saavelsom Beneficiariis paa det Geistlige Gods.

XIII.

XIII.

Forordning

angaaende de saa kaldede

Løse-Mænd paa Island,

deres Afskaffelse med videre.

Dateret Christiansborg-Slot, den 19de Februarii 1783.

1.

Ingen, endog de, som efter Forordningen af 3die Junii 1746, dens 15de Art., kunde have Adgang til at blive Løsemænd, maae herefter være det eller af nogen Øvrigheds-Person dertil gives Tilladelse.

2.

Alle de, som nu ere Løsemænd, hvad enten de ere det med eller uden Øvrigheds Tilladelse, skal inden 6 Maaneder, efterat denne Forordning er oplæst paa Mandtals-Tingene, enten tage Aars Tieneste hos Bønder og boende Folk eller byxle Gaarder, Gaards-Parter eller Hialeier (Huusmands-Pladser) eller optage øde Jorder; skulle nogen Løsemand ikke vide sig Leilighed til enten af Delene, da haver han strax at vende sig først til Repstioren og siden til Sysselmanden om enten Jorde-Brug eller aarlig Tieneste, kan de ei forskaffe ham enten af Delene, da maae han forblive Løsemand, indtil Repstioren kan anvise ham aarlig Tieneste for gangbar Løn og Kost eller skaffe ham Jord-brug, og skal han derpaa tage Sysselmandens Beviis, som hannem meddeles uden Betaling.

3.

Dersom da nogen efter disse 6 Maaneders Forløb, skulde befindes at være Løsemand, da haver Repstioren med Tingsbuds-Seddel, at kalde ham

J 2 til

il næste Mandtals-Ting, og haver han da ei Sysselmandens Beviis at fore-
ise, at han haver søgt Jordebrug eller aarlig Tieneste og ingen af Delene kun-
det bekomme, da skal Sysselmanden domme ham paa nogle Maaneder i Tugt-
huset, og skal da Sysselmanden være betænkt paa at anvise ham enten Jorde-
brug eller aarlig Tieneste, naar hans Tid i Tugthuset er til Ende, paa det han
ei skal nødes til at være Løsemand.

4.

Skulde nogen Bonde eller den, som haver Boepæl og holder Folk, fo-
regive, at en Løsemand har antaget hans Aars Tieneste, og det siden ved Rep-
stiorernes Undersøgning skulde anderledes befindes, da bør Løsemanden betale
dobbelt Aars Tieners Løn til Bøyde-Cassen, hvor hans foregivne Hosbond
boer, og Huusbonden ligesaa meget, og skal Løsemanden ligefuldt tilholdes at
tage Tieneste eller byxle Jord; befindes nogen anden Gang i saadan Underfun-
dighed, bør han, foruden samme Bøder, staae en Time i Gabestokken. In-
gen maae huuse saadanne Løsemænd; giør nogen herimod, skal han bøde for hver
Uge, han huuser en saadan, ½ Rdlr. Courant, hvilke Repstioren uden videre
Lov og Dom exeqverer; og tilkommer Repstioren deraf den ¼ Deel, og de ¾
Dele tilfalder Sognets Fattige.

5.

Saa skal og herefter alle af Bondestanden, Mands- eller Qvindes-Per-
soner, som ei have noget Jordebrug, være pligtige at tage aarlig Tieneste hos
boesatte Folk eller, i Mangel deraf, behandles og ansees paa den Maade, som
i denne Forordnings 2den og 3die Art. er anordnet.

6.

Det maae ikke være nogen tilladt, at arbeide for Dag-Løn uden Huus-
mændene og deres Qvinder og Børn, som hos dennem ere til Huuse, samt de,
som have Sysselmændenes Attest, at de have hos hannem begiert enten Jorde-
brug eller Aars Tieneste og ingen have kundet bekomme; handler nogen heri-
mod, ansees han som Løsemand, og omgaaes da dermed som tilforn sagt er.

7.

Ingen Jordbrugere maae have sine Sønner længere hiemme hos sig,
end til de ere 18 Aar, da de skal tage Tieneste hos andre Folk, med mindre de
tiener hos Forældrene for Kost og Løn, som andre Tienestefolk, og maa da in-
gen flere være hiemme, end der til deres Gaards-Brug maatte behøves.

8. De,

8.

De, som boe ved Strand-Kanterne og ernære sig med Fiskerie, under Navn af Hialeie-Mænd og Tomthuus-Mænd eller Boede-Mænd, maa det være tilladt, naar Værtiden er forbie, at arbeide hos Bonden for Daglon. Saa maa og de Folk, som slige Fiskere i Værtiden behøve, naar samme er forbie, ligeledes tiene Bonden for Daglon; dog skal de første som og de sidste benævnte herom være forsynede med Syssełmandens Attest.

9.

Ligeledes skal det og være de paa Landet sig opholdende Haandværkere, saasom de der arbeide i Jern, Kobber, Træe, item Uldspindere, Vævere og andre, tilladt at arbeide for Bonden for Dag- og Uge-Løn, naar de herom ere forsynede med Syssełmandens Attest.

XIV.

Forordning

angaaende

Vægt og Maal paa Island.

Dateret Friderichsberg Slot, den 18. Junii 1784.

1.

En Dansk Alen skal indeholde 2 Danske Fodder, og deles i Qvarteer, Ottende og Sextende Dele. Hver Dansk Fod er en halv Alen og holder 12 Tommer, og hver Tomme 12 Linier eller Straae. En Dansk Favn er 3 Alen eller 6 Fodder.

2.

Den Danske Korntønde, som uden Top holder 144 Potter, skal bestaae af 8 Skiepper, og hver Skieppe holde 18 Potter. En Ølltønde skal holde 136 Potter, 1 Anker 39 Potter og 1 Trantønde 120 Potter eller 15 Kuttinger, halve Fierding og mindre Dele af hvert Slags efter Proportion. En Dansk Pot holder 4 Pæle, og en Pægel 2 halve Pæle.

3.

Sexten Danske Pund skulle giøre et Lispund og 20 Lispund et Skippund. Et Pund holder 2 Mark eller Sexten Unzer eller To og Tredive Lod. 1 Lod fire Qvintin og 1 Qvintin fire Ort. Af Sølv Vægt eller Cølnisk Vægt skulle 17 Pund være ligesaa tunge som 16 Pund Dansk Vægt. I øvrigt deles et Cølnisk Pund i Mark, Unzer, Lod, Qvintin og Ort, ligesom det Danske Pund.

4.

Al Vægt og Maal, som i Kiøb og Salg, samt al Slags Handel og Oppebørseler maae bruges, skal være tilbørligen stemplet eller brændt, om det ellers skal agtes for lovlig Vægt og Maal.

5. Lige=

5.

Ligesom Magistraten i Kiøbenhavn herefter som hidtil bliver ene berettiget til at lade giøre, stemple, brænde og forhandle al Vægt og Maal, saavel for Handelen paa Island baade til eget Brug og Udsalg der i Landet, som og til Afbetiening for Øvrigheden sammesteds i deres Embeds-Forretninger; saa lade Vi nu for enhver af de 21 Syssełmænd sammesteds anskaffe og opsende følgende nødvendigste Sorter justeret Maal og Vægt, nemlig: 1 Korn Skieppe, 1 heel og 1 halv Kutting begge uden Skaft til tørre Vahrer, 1 heel og 1 halv Kutting med Skaft til Tranmaal, 1 Potte og 1 halv Potte-Maal, samt 1 heel og 1 halv Pægel samtlig af Tin, 1 ordinair Jern-Alen og 1 To Lispunds Bismer; hvilke Sorter Maal og Vægt skulle tiene til Brug saavel ved Stridigheders Afgiørelse om Maal og Vægt, være sig imellem Indbyggerne indbyrdes eller paa Handelsstæderne, som og til Modeller for hvad Maal og Vægt Almuen forfærdiger til eget Brug; og skulle Sysselmændene være forbundne til stedse at holde dem i forsynlig Forvaring, hvorfor de og som Inventaria ved deres Embeder fra hver Formand til Eftermand skulle afleveres, hvormed saavelsom alt andet, der angaaer Vægt og Maal og sammes rette Brug Stiftamtmanden og Amtmanden, hver for sit Amt, skulle have vedbørlig Opsyn.

6.

Efter disse Maal tillades Sysselmændene at justere Skiepper, hele og halve Kuttinger, hele og halve Potter, hele og halve Pæle, samt Alenmaal, som Indbyggerne maatte behøve og forlange til Efterretteligbed i deres Huse, men ikke Bismer-Vægt, ey heller nogen Maal, enten til Brug ved Handelen eller for dem selv, som Original-Maal, da alt saadant Maal uvægerlig bør anskaffes fra Kiøbenhavns Justeer-Kammer. Ingen maae og i Island understaae sig til selv at justere Maale-Kar eller Alen-Maal til Huusbrug, som han forfærdiger, eller saadant Maal til andre afhænde, inden det er af Sysselmanden efter Original-Maalet justeret og brændt. I vidrig Fald forbryder den, der bruger saadant ujusteret Maal, foruden Maalet selv, hvad han hver Gang handler med til Angiveren, og desuden til Stedets Fattige den første Gang ligesaa meget som dets Værd, men anden Gang det dobbelte.

7.

De Mærker, som brændes paa de saaledes justerede Maal, skulle rettes efter dem, der findes paa Original-Maalene, paa det nær, at derpaa i Stedet for K., som er Kiøbenhavns Mærke, indbrændes de første Bogstaver af Sysselernes Navne: saasom N. M. Norder Mule. S. M. Sønder Mule

D. S.

Ø. S. Øster Skaptefells. V. S. Vester Skaptefells. H. N. Hnappedals. S. N. Snæfells-Næss. B. st. Bardestrands. S. T. Strande. H. V. Hunevands. Sk. Skagefiords. Ø. Øefiords Syssel og saa fremdeles. Og paa det forbemeldte Original-Maal og Vægt desbedre kan undgaae al Beskadigelse, maae samme stedse holdes saaledes forvaret, at det ikke bruges uden allene, naar det behøves til Retteesnoer enten for andre Maals Justering eller for de om Maal og Vægt forefaldende Stridigheders Afgiørelse.

8.

Saasom alt gammelt Maal og Vægt i Island allerede er befalet at settes ud af Brug, og altsaa hverken dette eller noget andet, end det ved Taxte-Forordningen af 30 Maji 1776 3 Art. samt ved denne Forordning paabudne bør findes sammesteds, saa skal og hver Sysselmand herefter have Magt og Rettighed til at bemægtige sig og cassere som ulovlig al saadan Vægt og Maal, som han i hans Syssel maatte finde at bruges uden at være stemplet eller brændt, enten i Kiøbenhavn eller af ham selv eller Formænd i Embedet, saavidt dem herved er tilladt at stemple eller brænde.

9.

Med det rette Danske Alenmaal skal maales alle Slags Baand, Snorer og deslige, som i Alental pleyer at forhandles, samt Lærred, Klæde, Vadmel, Kattun og alle Slags Stoffer af Silke, Uld og Linned og det midt paa Toyet. Dansk Alen og Favnemaal skal og bruges til Gierder, Grofter og andet Jordarbeyde, samt al Maaling af Jord og Grund.

10.

Alle maalende Vahre, som giore mindre end en Tønde, skulle maales og sælges efter hvert Slags Vahrers Beskaffenhed med Skiepper, Kuttinger eller halve Kuttinger, og naar deraf sælges mindre end en halv Kutting, skal det maales med rette stemplede Potte- og Pælemaal, og saaledes skulle og alle vaade Vahre maales og sælges.

11.

Ingen Maaletønde, Skieppe eller Kuttingmaal maae bruges uden de, som ere tilborligen stemplede eller brændte, og skal alt det, som dermed maales af tørre Vahrer, lovlig istyrtes med Skuffer, uden siden at trykkes eller skuddes.

12.

Alle tørre Vahrer skulle maales uden Top, og stryges efter Brodden, ingenlunde med den blotte Haand, men med et linieret rundt Strygholt, uden allene Steenkul og andre Kul, samt Bark og Kartofler, og deslige store Frugter, som maa maales med en lovlig Top.

13. Med

13.

Med Korn-Tonden skal maales alle Slags Korn-Vahre og Frugter, og efter Korn-Tonden indrettes Maale-Tonden til Kul og Kalk; men Maale-Tonder til Steenkul og Bark efter Salt-Tonden. Humle skal ey sælges med Skieppe, men efter Vægt.

14.

Ingen anden end Dansk Vægt maae bruges til at veye Victualier, Kramvahre eller andet, hvad Navn det haver, som pleyer og bør sælges efter Vægten. Masiv Sølv og Guld skal veyes med Cølnisk Vægt, som her er lignet og stemplet.

Apotheker-Vahre, som til Medicamenter forskrives, veyes med sædvanlig Medicin-Vægt; men naar de sælges i stort, veyes de, som alt andet, med stemplet Dansk Vægt.

15.

Paa Veye-Skaale skulle Armene være af lige Længde og Tykkelse, og Skaalene lige tunge, at naar Godset omskiftes i den Skaal, Loddene ligge, og Loddene i Godsets Skaal, skal samme Lighed i Vægten som tilforn befindes.

16.

Intet maae maales med Potte, som kan maales med større Maal, saasom med Skiepper, Kuttinger eller halve Kuttinger, ey heller maae noget maales med Skieppe, Kutting eller halv Kutting, som kan maales med Tønde. Vahre af stor Vægt maae ikke heller veyes i Partier med Bismere eller smaa Vægt, men med vedbørlig stor Vægt.

17.

Befindes nogen, være sig af Indbyggerne i deres indbyrdes Handel, eller af de Handlende at give den Kiøbende mindre Maal og Vægt, end ret og lovlig, da skal han svare den Kiøbende til Skaden, og desuden bøde til Sognets Fattige første og anden Gang 2 Rdlr., om Vahrene ere under 1 Rdlrs. Værd, og ere de over, da 3 gange saa meget som de ere værd; men findes

maa-

nogen oftere i saadan Forseelse, straffes han i høyeste Maade efter Sagens Beskaffenhed, som for forsætlig Bedragerie. Under samme Straf skal det og være strængeligen forbudet at fordre eller tage nogen Overvægt paa blød eller tør Fisk, Talg eller andre veyende Vahre, samt Overmaal paa Tran eller andre maalende Vahre.

18.

Naar enten Sysselmændenes eller de Handlendes Maal og Vægt i Island bliver slidt eller beskadiget paa nogen Maade, maae det ingenlunde der i Landet repareres; men det skal uvegerlig sendes til Kiøbenhavn, for efter Omstændighederne at repareres og omjusteres eller giøres af nye.

19.

Men skulle nogen befindes i forsætlig Forandring paa, eller anden svigagtig Behandling af Maal og Vægt, hvad Navn den have kan, da straffes som Falsknere efter Vor Norske Lov, baade de, der have giort eller ladet giøre, og de, der vidende bruge saadan forfalsket Maal og Vægt.

20.

Befindes nogen at bruge Vægt og Maal, som af Ælde eller Brug eller andet Tilfælde kan være beskadiget, da, om enten saadan Feyl er kiendelig, eller og tilforn paa dets Urigtighed er klaget, skal han foruden Skadens Erstatning, miste samme Vægt og Maal, og derforuden bøde første Gang fra 1 til 4 Rdlr., efter Sagens Beskaffenhed; men skeer det oftere, da straffes han som Falskner.

21.

For at al Mistanke om urigtig Maal og Vægt saa meget vissere kan vorde forekommet, bør de Handlende i Island lade Indbyggerne være tilstede ved Vægten og Maalet, baade paa de Vahre, som de levere til dem, og som de modtage af samme; og naar nogen Tvivl om Maalets eller Vægtens Rigtighed skulle forefalde, skulle Vahrene da strax i tvende uvillige Mænds Overværelse eftermaales eller veyes, til hvilken Ende de Handlende altid bør lade det til saadan Eftermaaling og Veyning fornødne rigtige Maal og Vægt være følgagtig til Afbetiening.

22.

Sysselmændene skulle og hver i sit Syssel have al muelig Indseende med, at det af Os allernaadigst anordnede Maal og Vægt, saavel af Indbyggerne, som af de Handlende ubrødelig bruges og behandles; til hvilken Ende de ey allene aarlig skulle efterse al Vægt og Maal ved Vedkommende, paa det, at det deraf, som ved Brugen kunde have faaet nogen Feyl, kan betimelig vorde sat ud af Brug og hidsendt; men Sysselmændene skulle og være forpligtede til, saavidt det er fornødent og giørligt, at indfinde sig personlig paa Handelsstæderne, saa snart nogen Tvistighed om Maal og Vægt indfalder, for uden Forhaling at befordre samme til lovlig Afgiørelse.

23.

Hvis Strafbøder, som nogen i foreskrevne Maader for sin Forseelse kan tilkomme at udgive, skal Vedkommende Amtmand besørge ved Sysselmanden inddrevne og uddeelte til det Sogns Fattige, hvor Forseelsen er skeet.

XV.

Forordning

anlangende at

danske Banco-Sedler, i sær de paa een Rigsdaler og fem Rigsdaler, maae indføres udi Island, med videre.

Dateret Christiansborg Slot, den 22 April 1778.

1.

De danske Banco-Sedler paa Een og Fem Rigsdaler Courant skal, fra denne Vores allernaadigste Anordnings Bekiendtgiorelse af, gaae og gielde i Island ligesaa fuldt som reede Penge efter den Værd, paa hvilken de lyde, og det ey allene i al Handel og Vandel blant Landets Indbyggere selv, men og saavel i Vor Jordebogs og Handelens, som alle øvrige offentlige Casser, ligesom disse Sedler og beholde samme Værd overalt i Vore Riger og Fyrstendommer, om de igien fra Island i sin Tiid derhen kunde komme tilbage.

2.

Og paa det Vore kiere og troe Undersaatter paa Vort Land Island kunde være saa meget mere forsikkrede om de Sedlers Rigtighed, hvilke saaledes gaae der i Landet, som danske Banco-Sedler, da have Vi, ved Vores Banque udi Kiøbenhavn allernaadigst foranstaltet, at de af dette Slags Sedler, som af den Islandske, Finmarkske og Færøiske Handels- og Fiskefangstes-Direction requireres til Island, blive forsynede bag paa med en trykt Paaskrift i det Islandske Sprog, og især Een Rigsdalers Sedlerne med denne:

Thessi Banco-Sedel geingur fyrir Einn Rikisdal edur Nyntiu og Sex Skilldinga i Danskri Courant Mynt i Danmörku, Noregi og Fyrstadæmunum, eins og à Islandi:

og

og derimod Fem Rigsdalers Sedlerne med denne:

Thessi Banco-Sedill geingur fyrir Fim Rikisdali, hvern til Nyntiu og Sex Skilldinga i Danskri Courant Mynt, i Danmörku, Noregi og Fyrstadæmunum, eins og à Islandi:
Hvilken Islandske Paaskrift Vi desuden, til desto større Betryggelse, allernaadigst have ladet forsyne med Underskrift af tvende, udi Vor Tieneste staaende, paalidelige Mænd.

3.

Ligesom det, ved den af vores høysalige Hr. Farfader, hoilovlig Ihukommelse, Kong Christian den Siette, allernaadigst confirmerede Octroy for den Kiøbenhavnske Assignations Vexel- og Laanebanque dens 8de Artikel, udtrykkelig er fastsat, at hvo, som maatte understaae sig at eftergiøre Banco-Billetter, eller deres Summer, Stempel, Papiir, Underskrift eller Indhold at forandre og forfalske, bør uden al Naade straffes, som for falsk Myntning, hvorfore i Vores Lov er sat Straf paa Ære, Liv og Gods, saadant og til alles Efterretning end videre ved Forordningen af 8de Martii 1737 er bekiendtgiort; Saa ville Vi allernaadigst, at saadan giorte Anordning ligeledes skal have Kraft og gielde i Island.

4.

Naar forberørte i Island saaledes indførte Banco-Sedler maatte blive opslidte ved Brugen, maae de ingenlunde flikkes eller oplimes med andet Papiir, men de iblant Indbyggerne, som have saadanne forslidte Sedler i Hænder, maae det være allernaadigst tilladt, at levere samme til de offentlige Casser, da de kunde vente der at erholde andre i de forslidtes Sted, hvilke sidste derfra blive at oversende til Omvexling udi Banquen.

5.

Og da Vi allernaadigst have fundet for godt, ogsaa at see de Handlende i Island, foruden Banco-Sedlerne og den allerede anordnede Danske Courant Mynt, forsynet saavel med danske Specier, som Croner, hvis Værd ikke er bestemt i den sidste Handels-Taxt, saa have Vi tillige herved allernaadigst villet give tilkiende, at en Dansk Specie med Vores Præg, i Følge Forordningen af 2den Januarii 1776, skal gaae i Island, som ellers overalt i Vore Riger og Fyrstendommer, for Een Rigsdaler og To og Tyve Skilling, og en Dansk Crone for Otte og Tredieſindstyve Skilling, en halv Crone for Fiire og Tredive Skilling og en Qvart Crone for Sytten Skilling i Dansk Courant.

XVI.

XVI.

Anordning

om

Fiskeriets Forbedring i Almindelighed og især til Haakalle-Fangstens Opkomst i Island, af 28 Febr. 1758. Saaledes som den paa nye bekiendtgiøres ved den Kongel. Resolution af 13. Jun. 1787.

1.

Alle Formænd og Haaseter, som have ladet sig leye eller fæste til at føre nogen Fiskebaad udi Vertiden, skal til den betingede visse Tid uden Forsømmelse indfinde sig paa det Sted, hvorfra de agter at roe, og det alle paa en Gang, under Straf at bøde for den Tid, de derover udebliver, nemlig: hver Formand for 8 Dage 2 Mk. 14 Dage 4 Mark og 3 Uger 1 Rdlr., samt for hver Haaseter Halvdeelen imod hvad for Formanden anført er.

2.

Naar Formanden haver vendt Baaden op, og bekommet alle dertil hørende Redskaber, maae ingen af Haaseterne i mindste Maade hindre ham fra at søge Søen, naar dertil gives Leilighed; men enhver skal være forbunden, naar han af Formanden paaraabes, sig ved Baaden ufortøvet at lade finde og dermed udroe, under Straf for hver Gang, nogen holder sig tilbage, naar han er tilsagt og flere end ½ Part af Baaderne for samme Fiskeværd den Dag gaaer til Søes, at bøde 5 Fiske.

3.

Dersom nogen Haaseter udebliver 1 Time, efter at han blev tilsagt og de øvrige ere til Baaden komne, bøder han derfor 3 Fiske, med mindre han kan beviise lovligt Forfald.

4.

4.

Ingen af Fiskerne maae paa Søen i nogen Maade tvinge Formanden til at søge Landet, forend han det selv tilsiger, under Straf for hver, som udlader sig med Knurren over Formandens lange Sidden paa Søen, og forleeder andre dertil, at bøde hver Gang 2 Fiske.

5.

Den Haaseter, som beteer sig uflittig eller doven i at fiske, og ikke lystrer Formandens ham derover givende Formaning og Befaling, skal bøde hver Gang 2 Fiske.

6.

Ligesom Formændene ere forbundne at have Indseende med deres Haaseter, at de virke deres Fangst det Beste mueligt er, saa bør de og, naar saadanne Dage indfalder, at ingen Leilighed gives til at roe ud og søge Fiskeriet, tilholde dem imidlertid at opsætte og forbedre deres Fiskegaarde paa de Steder, som hver er anviist, og befindes nogen herudi forsømmelig, som derudover ved Fisketidens Ende haver slettere virket Fiske end andre, skal han bøde 2 Mark; ligeledes haver og Formanden nøie at paasee, at hans Haaseter holde deres Søeklæder udi god Stand, saa at ingen i Mangel deraf skulle forhindres fra, og være uduelige til Fiskeriet at søge.

7.

Formanden skal og tilholde sine Haaseter at virke deres Torskehoveder og Ravn vel og reenligen, og hvad de af Ravnen ikke behove til Spise efter Haanden skal de nedsalte enten til Forhandling eller eget Brug.

8.

Ingen Hauseter maae forlade den Fiskebaad, hvortil han sig har fæstet, forend Formanden haver opsagt Værtiden, med mindre han dertil formedelst høivigtige Aarsager, haver erholdet Formanens Tilladelse. Løber derimod nogen uden Formandens Vidende og Minde, skal den Skyldige af Sysselmanden paagribes, og derfor undgielde med Penge-Mulct eller Straf paa Kroppen efter Sagens Beskaffenhed.

9.

Hver Formand skal flittigen søge Fiskeriet naar Veierligt og Søe det tillader, og maae ingen af dem blive i Land den Dag en fierde Part af Baader i det Værstæd, hvor han befindes, ere paa Søen, med mindre han kan bevise dertil skiællig Aarsag at have.

10.

10.

Formanden skal og nøie paasee, at hans Fiskerbaad altid holdes i god Stand med Fiskeredskaber og andet tilhørende, samt at den hver Gang optrækkes fra Søen, saa høit og forsynes med Støtter, at den hverken af Søen eller Storm kan komme til Skade, ligesom han og tilholder sine Haaseter at holde den reen.

11.

Han skal og nøie paaagte, at enhver omgaaes agtsom med Aarerne og andre Baadens og Fiskeriets Redskaber; og befindes nogen Haaseter enten af Uforsigtighed eller med Villie at bryde Aaren eller giøre Skade paa andre Baaden tilhørende Redskaber, skal Formanden tilholde den Skyldige, Skaden straxen at erstatte, og derforuden at betale en billig Kiendelse.

12.

Naar Fiskeriet sig frembyder, skal Formanden med sine Haaseter desto flittigere søge Søen, og maae enhver bruge de Fiskeredskaber, som han finder tienligst, hvorpaa ingen med Forsæt maa giøre nogen Skade, under Straf, som for Vold efter Islands Lov.

13.

Hvor Flynderfangst kan haves udi Fiordene, skal Bønderne tillægge sig Flyndergarn, og Fangsten, som de Natten over ikke spise fersk, straxen ligge i Salt-Lage og siden tørre, dog maae ingen Fisk, som saltes, være frossen.

14.

Alle udi foranførte Tilfælde faldende Böder, lader hvert Steds Syssel-mand i Mangel af mindelig Betaling, ved Repstyrene inddrive og udi en dertil indrettet Casse forvare, hvorefter samme deles saaledes, at Angiveren deraf nyder ¼ Deel, Sysselmanden ¼ Deel og den øvrige halve Deel tilfalder fattige stræbsomme Fiskere, som forlise deres Baade, saavelsom deres Enker og Børn, som ved Fiskeriet maatte forulykkes, naar de befindes dertil nødtrængende, og ligesom Sysselmanden for samme skal være ansvarlig, saa holder han og, saavel over Indtægt som Udgift, behørig Rigtighed, samt derfor hvert Aar paa Altinget Regnskabet aflægger.

XVII.

Rescript

angaaende

hvad Erstatning der i Island bør gives af opbringende Hvaler til Grundeyeren.

Dateret Fredensborg den 22 Junii 1779.

1.

Naar en harpuneret Hval føres til Land paa steenagtige eller sandige Steder eller Strande, som tilhøre andre og kan der opskiæres og bortføres uden Grundeyerens Skade, da haver denne ingen Deel i Hvalen, dog bør ham betales hvad Tieneste han ved saadan Leylighed maatte bevise de Fangende, saaledes som de med ham kunde foreenes.

2.

Føres en saadan fanget Hval til Land paa noget saadant Sted, hvor dens Flænsning, Biergning og Bortførelse kan i nogen Maade spilde en andens Eng eller Mark, da skal de Fangende betale Grundeyerne saadan Skade og Jordspilde med $\frac{1}{8}$ Deel af Hvalen in Natura.

XVIII.

Extract
af
de Resolutioner
hvorved nogle almindelige Benaadninger for Island udsettes.

Foruden de specielle Præmier og Naadegaver, der igiennem vedkommende Collegiers Foranstaltning ere udsatte allerede siden endeel Aar, og især siden der ved Resolutionen af 13 Apr. 1773 er bestemt en vis aarlig Summa til saadanne Udgifters Bestridelse, ere iblant andre følgende Benaadninger bestemte; saasom

1.

Ved Resolutionerne af 23de April 1781, 8de Apr. 1782 og 9de May 1783 ere udlovte fem forskiellige Premier af 10, 8, 6, 4 og 2 Rdlr. for dem, som udgrave og i Hensigt til Græsningen forbedre det største Stykke Myr; hvoraf de tvende sidste bestemmes egentlig for dem, som udgrave og forbedre en Myr i Udmarken, men de tre første allene for dem, som forbedre og forøge deres Tune ved en Myrs Udtapning disse Premier kunde ikke æskes forend efter 3 Aar af Begyndelsen med en Myrs Udtegning at regne; og maae der i de indgivende Præmie-Æskninger og Attester om Myre Udtapningen meldes om de, hvor stort det udtappede Stykke Myr er. 2). Hvor mange Alen Grofter der baade rundt omkring og paa samme ere gravne, saaledes at enhver Hovedgroft i en Myr, hvori Vandet ved Tvergrofter bør ledes, maae i det midste være 1 Alen dyb, oventil $1\frac{1}{4}$ til $1\frac{1}{2}$ Alen breed, men i Grunden ikke $\frac{3}{4}$ Alen, og saaledes gravet at Vandet

Vandet ingen Stæder kan blive staaende; Men skulle nogen Ujævnhed møde med en stærkere Affælding neden for, som vilde giøre en lige heldende Gravning for dyb, maatte paa saadanne Stæder giøres Affatser. Var det derimod en sumpig og moradsig Myr, som skulde udtappes, maatte saadan Hovedgrøft i alle Maal være 12 Alen større. 3). At Vandet med disse Grøfter er bortledet af Myren, og at den altsaa er bleven kiendelig vel tørret. 4). At de Myrer, som enten i eller tæt ved Tunet er udtappede, tillige siden ere blevne giødede. Hertil skulle bruges den af Grøfterne opkastede Muld, vel noget tyk, dog saaledes, at den ikke strar aldeles qvæler Myrgræsset, og for saavidt denne Muld ikke er tilstrækkelig, tillige Muskel-Sand fra Stranden, hvor den kan faaes, eller hvad Slags anden Sand det end kunde være; men naar Myren først er bleven tør, kan Aske saavelsom anden Giødsel, dertil med Nytte anvendes, da den ikke formeget angribes af Vandet. Der kan og ventes uddeelt gratis nogle Stykker af de til disse Grøvters Gravning brugelige Jern-Spader, som kunde tiene til Model at giøre efter for dem af Indbyggerne, som kunde faae Lyst til dette Arbeide Dog ere alle disse Præmier i Henseende til Betienterne for det første satte paa samme Fod, som de for Giærders Setning og Tuers Jævning ere ved Forordningen af 13de May 1776 den 5 Art. indrettede, og blive altsaa disse Præmier nu for det første eene og allene for Almuen, og dem af Præsteskabet, som betiene de fattigste Præste Embeder.

2.

Ved Resolution af 8 Apr. 1782 er en passelig Belønning engang for alle tilsagt enhver blandt Almuen sammesteds, som opdager brugbart Torv, og fører den i Brug til Brændsel i Huusholdningen, hvor den før dertil ikke haver været brugt, saaledes at Giødning dertil spares, hvilken Præmie eller Belønning nærmere foreslaaes af vedkommende Syffelmand, hvorover Stiftamtmanden meddeler sin Eragtning efter hvert Tilfældes Omstændigheder.

3.

Ved Resolution af 19 April 1784 og 22 Jun. 1785 er for Ederfuglens Forredning for Fremtiden fastsat følgende Præmier: For 50 Fuglereders Forøgelse paa de Steder, hvor Ederfuglen før haver lagt Æg, bevilges en Præmie af 2 Rdlr., for 100 Reeder 4 Rdlr., og for 150 6 Rdlr., og saa fremdeles; men de, som giøre slige Indretninger paa Øer og Holme, hvor ingen Ederfugl før haver lagt Æg, maae nyde saadanne Præmier dobbelt for hver 50 Reeders Forøgelse. Præmie-Ansøgninger maae være bekræftet af de beste og troeværdigste Mænd, og være, for ethvert Stæd især 3 Aar fra det første Aar

 at

at Eieren haver lagt bemeldte Forbedringer i den Stand, at han kan æske Præmie. Ligeledes kan de, som giøre Anlæg paa saadanne Nyebygge-Holme faae Adgang til Præmie-Æskning for et mindre Antal Fugle-Reeder i Betragtning af at Formerelsen paa saadanne Steder ventelig ikke kan tage saa stærk til i Begyndelsen som siden.

4.

Ved Resolution af 22 Mart. 1786 er en Præmie af 2 Rdlr, udlovt i 3 eller 4 af nestpaafolgende Aar til dem, som beviisligen maatte øve sig i Skielo-ben og derudi opnaae nogen Fuldkommenhed.

5.

Ved Resolution af 3 May 1786 er en Belønning af 5 Kroner udlovet til den eller dem udi Island, som med Attest fra vedkommende Øvrighed bevise at have reddet og igien bragt til Live nogen af dem, der ved ulykkelige Tilfælde, saasom ved at at drukne eller fryse ihiel, synes at være blevne livløse eller at geraade i nær Livsfare.

6.

Ved Resolution af 6 Junii 1787 er bestemt, at den Anstalt, som i de trende Aar fra 27 Mart. 1784 til 27 Mart. 1787 har været føiet til, at opmuntre Indvaanerne i Island til Qværnsteenes Tilvirkning, ved at lade godtgiøre i Præmie 16 Sk for Parret af de smaae, og 24 Sk. for Parret af de store Qværnsteene, som i bemeldte Tid beviisligen ere forarbeidede og anvendte til Brug i Landet, maae endnu vedvare for det første i 3 Aar, nemlig til 27 Mart. 1790.

Fortegnelse
over
forestaaende Anordninger.

IV.

IX.

XV.

Anden Afdeling.

Efterretning

om

Kiøbstædernes Districter.

I Folge Resolutionen af 6 Jun. 1787 er Island deelt i tre Amter, af hvilke det ene indbefatter Sønderlands Fierdingen, det andet Vesterlands- og det tredie Nord- og Østerlands Fierdingerne. I hvert af disse Amter ligger tvende Kiøbstæder, nemlig: i Sønder-Amtet **Reykevig** og **Vestmanøe**, i Vester-Amtet **Grønnefiord** og **Isefiord**, i Nord- og Øster-Amtet **Øefiord** og **Eskefiord**.

1. Reykevigs District.

Dette District indbefatter de tre Sysseler, Guldbringe, Kiose og Borgefiords, strekkende sig indtil Hvitaaen, hvor Vester Landet begynder.

Guldbringe-Syssels Indbyggeres Hoved-Næring bestaaer i Fiskerie, som der drives, ikke allene af deis egne, men og af andre Landets Indbyggere, som søge did om Foraaret og tildeels om Efteraaret. Fiskeværene eller Udroenings Stederne ere: Grindevig, østen for Reykenæs, hvor Fiskeriet drives hele Aaret igiennem med 6 til 10 Æringsbaade; Havnene imellem Reykenæs og Bosands Havn; Stafnæs i Nærheden af Bosand; Garden; Hvalsnæs og Skagen; alle gode Fiskevær, hvor Fiskeriet drives med store Baade fra Februarii til September Maaned. Paa de øvrige Fiskevær drives Fiskeriet hele Aaret igiennem, meestendeels med mindre Baade, saasom: Leyren, Niardviig, Vandløse Strand, Alptenæs ved Havnefiord og Seljarnarnæs, hvor Reykevig ligger. Forellefangst haves i endeel ferske Søer. Den Vidøe giver megen Edderdun; og paa Reykenæs Øerne, eller Fuglefkiærene er en Mæ gde Bergfugle, som Indbyggerne ikke uden stor Umage benytte sig af. Faareavlen er i dette Syssel ikke meget betydelig. Have-Dyrkningen haver her vundet temmelig Fremgang*). Paa **Bessestad** mellem Reykevig og Havne-Fiord boer Stiftamtmanden. Paa Gaarden **Næs** er opført en Kongelig Bygning

 for

*) **Eggert Olavsens** og **Biarne Povelsens** Reise-Beskrivelse til Island. 1772. 2. B. 4, hvori findes især udførlig Underretning om Sønder- og Vester-Landet.

for Landphysicus og Apothekeren; Enhver af de andre Landsfierdinger haver desuden sin Fierdings-Chirurgus; men Vesterfierdingen 2de. Ved Gaarden Krisevig ere Svovelminer, som i forrige Tider ere drevne med god Fordeel *). Dette Syssel haver 6 Repper, 6 Præstegield og 12 Kirker. I Aaret 1769 var her og i Kiose Syssel tilsammen 3470 Mennesker. Jordernes Tal i Aaret 1760 var 129; Baadenes her og i Kiosen tilsammen 616. Af Faar fandtes her i Aaret 1760 i alt 3225; Hornqvægets Tal i Aaret 1770 var omtrent 850 og Hestenes her og i Kiosen tilsammen 1411 **).

Kiose-Syssel haver tildeels gode Græsmarker og nogenledes god Fædrift; desuden er Fiskeriet Indbyggernes Næring, hvilket de, som boe ude paa Kialarnæs, drive hele Aaret igiennem. Medalfells-Vatn haver gode Foreller, som ogsaa findes i flere Soer. Hvalfiords-Ore er en brugbar Havn, i forrige Tider meget besogt, især af Hamborgerne. Leyre-Vog i Kollefiord kunde og tiene til Skibs-Leie. Paa Gaarden Gufunes er et Hospital for gamle Fattige som have været paa Kongens Jorder. Ellers er i dette Syssel 3 Repper 3 Præstegield og 6 Kirker. Jordernes Antal var i de ovenmeldte Aar 89, Faarenes 12750, Hornqvægets omtrent 1280.

Borgefiords-Syssel haver gode Græsgange og Fædrift, helst af Faar, som udgior Indbyggernes Hovednæring, og drives med udmerket Flid. Indbyggerne forfærdige meget Uldarbeide. Edderdunen haves og paa sine Steder. I de mange Floder, Elve og Soer falder endeel Foreller; Laxaae samt Gilsaae giver Mængde af Lax. Birkeskov haves hist og her, helst ved Husafell. I dette Syssel drives got Fiskerie fra Akrenæs; endeel af Indbyggerne soge og til Guldbringe-Syssels Fiskevær. Handels-Havn findes nu ikke ved Kysten, dog kunde Hvitaros være Skibs Leie. I dette Syssel ere 9 Repper 7 Præstegield og 12 Kirker. Indbyggernes Antal var i de forommeldte Aar 1696, Jordernes 220, Baadenes 93, Faarenes 20878, Hornqvægets 1186 og Hestenes 1350.

De

*) See Ole Henchels Underretning om Svovel-Minerne bag ved Olavii Reisebeskrivelse. 1780. 2 B. 4.

**) See den efter Embedsmændenes Indberetninger af Amtmand Stephensen forfattede Tabel i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter, 6 Bind 96 Side; deraf kan man best bedømme Landets Tilstand i Henseende til Fædriften forend Faare-Pesten kom ind i Landet, og man synes derved at kunne slutte sig til det, som Landet nu igien kunde blive, da Faarepesten er overstaaet.

De hidindtil brugte Havne i Districtet ere: 1.) Havnen ved Holmen eller ved Kiøbstæden Reykevig, er en god Sommer-Havn; Vinterleie kan og haves noget derfra i Gravevoog. 2.) Havnefiord, som ikke er langt derfra, er den beste Havn i Island, hvorfor og sammesteds til alle Aarets Tider kan være Skibe, endog i Mængde til Vinterleie, uden egentlige Bekostninger derved. 3.) Kieblevig, er en temmelig god Sommerhavn, hvor ingen extraordinair Fortoiningsmaade er nødvendig; men Vinterleie er der ei muelig. 4.) Bosand, er en temmelig god Sommerhavn, hvor Skibe dog maae fortøies med Land-Touge tillige; Vinterhavn er der ikke. 5.) Grindevig kan ikke beseiles uden ved smaa Fartøier, hvilket dog er meget vigtigt formedelst det her værende Fiskerie. Fra dem alle udføres næsten allene Fiskevare og Uldengods.

Den egentlige Værtid, som er nævnet i Rescriptet af 28 Februarii 1758, regnes ved alle disse Havne fra 2 Februarii til 12 Mai; Efter denne Tid fanges i disse Districter mindre af Cabliau, men derimod Kuller, Titlinger, Rokker, Haa, Steenbid og flere Sorter.

Disse samtlige Havne ere meget gode Virkepladse, især Kieblevig og Havnefiord; noget fra Reykevig kan og haves Virkeplads *).

2. Vestmanøe District.

Dette District indbefatter fire Sysseler, nemlig: Arnæs-Rangevalle- og Vestmanøe-Syssel af Sønderlandet og Vestre-Skaptefells Syssel af Øster-Landet.

Arnæs Syssel har for den største Deel en lavlændt og frugtbar Egn. Fløene er den laveste og Havet nærmeste Strækning deraf, bestaaende for en stor Deel af Myrer, som giver megen Høeslæt. Indbyggernes Hoved-Næring bestaaer i Fædriften**); dog haves der og gode Fiskevær i Thorlaks-Havn

M 3 og

*) Carl Pontoppidans Samlinger til Handels-Magazin for Island 1ste Deel 1786. 8, hvori findes mange nyttige og vigtige Underretninger om det, som Fiskeriet og Handelen angaaer, helst for saavidt den paa ethvert Sted kan være forskiellig.

**) Indbyggerne, som beboe de fra Søen længere bortliggende Egne, og som fornemmelig nære sig af Landbruget, kaldes i Island Oplands Bønder, hvorimod hine ved Kysten kaldes Søe Bønder. Om de førstes Huusholdning findes adskillige nyttige Anmærkninger i Landfogd

og Selvog. Ferskvands Fiskerie af Foreller og Lax haves i Overflodighed i de mange Aaer, Bække og Soer, meest i Thingvallevatn, som er den største Søe i Island, liggende nær ved det Sted, hvor Altinget holdes. Imellem dette og Skalholt ligger den bekiendte heede Kilde Geyser, tillige med mange flere heede Kilder og varme Bade. I dette Syssel ere 13 Repper, 17 Præstegielde og 33 Kirker. I de forommeldte Aar var Indbyggernes Antal 4828; Jordernes 385, Baadenes 68, Faarenes 57043, Hornqvægets 4686, Hestenes 4623.

Rangevalle Syssel er en meget smuk Strækning og blant de beste i Island, der, hvor det er beboet, nemlig Østen fra til den vestlige Rangaae. Indbyggernes Hoved-Næring er Fædriften, helst af Faar. Til Laxefangst gives der i Aaer og Elve god Leilighed. Fiskeriet drives især fra Eiefiælds-Strand og fra Land Eierne, hvilket sidste dog er meget farligt; det er og søgt fra Rangaar Os. Handelshavne haver denne hele Strækning ingen af; Landingen er heller ikke synderlig god, dog sees Spor af forhen brugte Handelshuse ved Holtaar Os. Ellers ere i dette Syssel 8 Repper, 13 Præstegielde og 26 Kirker. Indbyggernes Antal var i de forommeldte Aar her og i Vestmanoe tilsammen 4449, Jordernes 268, Baadenes 30, Faarenes 91000, Hornqvægets 5152 og Hestenes 7202.

Vestmanøerne, i alt 14 i Tallet, ligge uden for den Deel af Rangevalle Syssel, som kaldes Land-Eyar. Ikkun fire deriblant ere bevoxne med Græs, og allene den største, eller Heima-Øe er bebygget; den er frugtbar. I forrige Tider har der været et betydeligt Fiskerie, som i de sidste Tider haver aftaget; dog haves Haab om at det igien vil tiltage. Indbyggerne have og god Tilflod til deres Næring af Biergfugle og deres Æg, saavelsom af Fædriften, hvortil Græsgangen paa de andre Øer, især paa Hellar-Øe tiene dem. I dette Syssel er 1 Rep, 2 Præstegield og 1 Kirke. I de forommeldte Aar var Jordenes Antal 28, Baadenes 16, Faarenes 900, Hornqvægets 44 og Hestenes 56.

Vester-Skaptefels Syssel fortiener i Almindelighed at kaldes frugtbart, uagtet der gives øde Strækninger, hvoriblant og Isbierge samt Sand-Heder ere. De beboede Egne regnes ufeilbarlig blant de beste og frugtbareste i hele Landet, især omkring de tvende Klostere Thykebæ og Kirkebæ. Indbyggerne nære sig meestendeels af Faareavlen og Uldarbeidet; her voxer og meest af Sandhavren,

foad Skule Magnussens Afhandlinger, som ere indrykkede i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter.

havren, eller det saa kaldte vilde Korn. Fiskeriet drive de ikkun lidet; dog er der en god Fiskebanke uden for Medalland, og paa sine Steder god Sælhunde-fangst. Der haves ingen Havnepladse, allene Portlands-Bugt eller Dyrhole-Øerne kunde fortiene Opmerksomhed. I dette Syssel ere 3 Repper, 7 Præstegield og 11 Kirker. I de forommeldte Aar var Indbyggernes Antal i hele Skaptefels Syssel 2707, og i Vester-Delen Jordernes 148, Baadenes 10, Faarenes 15928, Hornqvægets 1835 og Hestenes 2337.

Til Vestmanøe-Kiøbstæd hører altsaa for nærværende Tid ikkun tvende Handels-Havne, nemlig: 1) Vestmanøe selv, en god Sommer-Havn, men vanskelig i Efteraaret, naar stærk Storm og Søegang staaer ind fra Havet; Skibene maae fortøies med Landtouge foruden egne Ankertouge. Vinterleie er der neppe muelig uden for smaa Skibe. Havnen beskiermes ellers ved en Klippe, som kunde let befæstes, og hvor endnu sees Spoer af en gammel Skandse. 2) Ørebaks Havn, er vanskelig saavel paa indre som ydre Skibsleie. Skibene behøve at fortøies med Landtouge, foruden egne Ankertouge, samt behørige Tønder og Klamper for at holde Tougene fra Skamfilling paa Skiærene. Intet Skib maae der paa Havnen stikke dybere end 13 Fod; og maae man søge at faae dem derfra expederede inden Michelsdag. Vinterleie er der umuelig; maaskee Risico endog i Sommerleie kunde være mindre paa den noget derfra liggende Thorlaks-Havn. Ellers er denne Havns Handel meget betydelig, helst naar Slagteriet igien ved Faareavlens Tiltagelse kommer i Stand.

Værtiden i disse Havnes Districter begynder den 28 Januarii og sluttes den 12 May, efter hvilken Tid Torske-Fiskeriet paa Landgrunden sielden er af Betydenhed. Vestmanøe er en meget god Virkningsplads; Ørebak derimod ikke; men nogle Miil derfra er temmelig god Leilighed dertil i Thorlakshavn og Selvog.

Ørebaks Havn regnes at være 12 Miil fra Vestmanøe.

3. Eskefiords District.

Dette District indbefatter tre Sysseler, som alle tre høre til Øster-Landet, nemlig: Øster-Skaptefels og begge Mule-Sysselerne.

Øster-Skaptefels Syssel haver, ligesom det Vestre, vidtløftige og mange Iisbierge; dog er Jorden paa sine Steder god og frugtbar. Indbyggernes

gernes Hoved-Næring er Fædrift; der haves og Sandhavre, eller det saa kaldte forte Korn. Fiskerie falder der ikke uden noget i Hornefiorden, hvilken Egn er den meest beboede i hele Sysselet. Ferskvands-Fiskerie er der i adskillige oppe til Fields liggende Soer. Bugten Loon, saavelsom Hornefiorden kunne tiene til Ladningsspladse; men den øvrige Kyst er næsten utilgængelig, bestaaende meest af Sand, hvorpaa falder endeel Vrag og Drivtømmer. Paa endeel Øer, især Vigur, som ligger ikke langt fra Loon, haves Fordeel af Ederduun, som og af Sælhundefangst. I dette Syssel ere 3 Repper, 5 Præstegield og 7 Kirker. I de forommeldte Aar var Jordernes Antal 52, Baadenes 11, Faarenes 14005, Hornqvægets 725 og Hestenes 1004.

Mule-Sysselerne, eller, som de ogsaa kaldes, Østfiordene *) strække sig fra Forbierget Øster-Horn ud paa Langenæs. Egnen er tildeels bedre end i Skaptefelds Syssel, og da Biergene ligge længere borte, ere og Markerne i det Hele frugtbarere. Indbyggerne nære sig mestendeels af Fædrift; dog drive de og et ikke ubetydeligt saavel Fersk- som Saltvands-Fiskerie. Der bruges og Haakallefangst, som meget kunde forbedres; Hvalfiske skal søge efter Sigende til fra Langenæs og langs Kysten. Denne vidtløftige Kyst skal og have adskillige flere Bugter og Fiorde, som menes at kunne tiene til Handels-Havne; ligesom og det inderste af Nips- eller Nupsfiord menes endog at kunne være Vinter-Havn for Skibe, der ikke gaae for dybt. Driv-Tømmer kommer paa Langenæs og flere Steder, meest i Sydesbugten, hvor deraf undertiden skal haves en betydelig Forraad. De omkringliggende Øer give Fordeel af Ederduun og anden Fuglefangst; nogle have endog Græsgang. De betydeligste iblant dem ere foruden Papoe, Biarnaroe, Skrudder, Andoe, Breedsdals Bugts Øer, Berrefiords Øer og flere, hvoraf nogle mueligen kunde beboes **). Nogen Skov haves her, og deriblant ved Hallormstade en af de beste i Island. Begge Sysselerne have 21 Repper, 22 Præstegield og 26 Kirker, og i de ovenmeldte Aar var der 3470 Mennesker; Jordernes Tal var 363, Faarenes 44967, Hornqvægets 1276 og Hestenes 1824.

For

*) Ved en Kongelig Resolution af 19 Martii 1779 ere de deelte i Nordre- og Søndre-Mule-Syssel isteden for at de forhen vare tre Sysseler, hvoraf enhver havde sin egen Sysselmand. Til Norder-Mule-Syssel høre nu 8 Tingsogne og Havnen Vapnefiord, til Søndre-Mule-Syssel ligeledes 8 Tingsogne og de tvende Havne Røde- og Berrefiord.

**) I Olavii ovenanførte Reisebeskrivelse findes en særdeles udførlig topographisk og oekonomisk Beskrivelse over Mule-Syssel, hele Nordlandet, Strande- Isefiords- samt en Deel af Bardestrands-Syssel.

For nærværende Tid høre til Eskefiords Kiøbsted følgende Havne, hvis Udførsel meestendeels bestaaer i Slagterie= og andre Landbrugs=Varer: 1) Berefiord, en ganske god Havn, hvor endog Vinterleie er muelig. 2) Rødefiord, ogsaa en ganske god Sommerhavn, dog udsat for N. N. V. Vinde; endskiønt ellers den hele Fiord, hvori denne Bugt ligger, er meget god og haver flere sikkre og beqvemme Ankerpladse. 3.) Vapnefiord, en god Sommer-Havn, som beskiermes imod Havet, og er allene udsat for S. V. Vinde, endskiønt ellers og Vinterleie her er muelig. Ved denne Havn haves nu en i Aaret 1785 der paa Stedet til Fiskerie bygget Jagt, af omtrent 4½ Læst Drægtighed. Alle tre Havne have gode Virknings=Pladse, som med ringe Bekostning kunne udvides, da der findes Steen i Overflødighed. Eskefiorden selv er en Bugt i Rødefiorden og ligger i Nærheden af Fliotsdals=Herred, en af de beste og frugtbareste Egne i Island. Havnen berømmes i Følge den i Aaret 1774 derom anstilte Undersøgelse, for at være en af de beste i Landet, hvorder tillige haves Plads og Leilighed til Fiskevirkning, samt jevnt Land til Bygninger og andet Brug *).

4. Oefiords District.

Under dette District indbefattes hele Nordlandet, nemlig: de fire Sysseler Tingøe= eller Norder=Syssel, Vadle= eller Oefiords=Syssel, Hegranes= eller Skagefiords=Syssel og Hunevands=Syssel.

Tingøe= eller Norder=Syssel haver vel nogle Ildsprudende Bierge og andre øde Fiæld=Strækninger, men der haves og tildeels meget gode Græsgange og Indbyggerne have en betydelig Fædrift. Desuden have de god Sælhundefangst, som de paa sine Steder med Flid drive; Ligeledes et betydeligt Ferskvandsfiskerie i det store Myvatn, hvor næsten den hele Boigd bruger Forellefangst. I dette Vand ere en stor Mængde Øer, som give god Græsgang og Fuglefangst. Hav=Fiskeriet drives kun lidet; men endskiønt der nu ikke mere skal være saa god Leilighed til samme, som tilforn, kunde det dog meget udvides,

*) See Olavii Reisebeskrivelse §. 214. og Conferentsraad Erichsens Anmerkning sammestedS. Kerguelen de Tremarecs franske Reisebeskrivelse tillægger ligeledes hele Rødefiords Bugt megen Berømmelse.

des, da der baade haves Fiske-Banker og beqvemme Virke Steder, naar Fisken igien skulde søge til. Kysten haver ikke mange gode Ankerpladse; dog kunde Raudarhavn og Thorshavn, især den første være meget beqvem til Handels Anlæg; ved hvilken Leilighed Drivtømmeret, som falder meget ved Siden af Langenæs, kunde komme til større Nytte. De betydeligste Øer ere Thingøe i Skalfandefiord, og Flatøe, hvor tillige er got Fiskerie og som derfor meget vel igien kunde beboes. Ellers er i dette Syssel temmelig god Skov, især i Fnioskedalen. Ved Huusevig ere betydelige Svovelminer*). Sysselet haver 12 Repper, 18 Præstegield og 27 Kirker. Indbyggernes Tal i hele Nordlandet var i Aaret 1769, 11985; Ellers var i de forommeldte Aar Jordernes Tal i dette Syssel 314, Baadenes 78, Faarenes 19960, Hornqvægets 841, Gedernes 712 og Hestenes 937.

Vadle- eller Øefiords-Syssel haver mestendeels frugtbar Jord, især omkring Øefiorden, som er med de beste og skionneste Egne i Island; I Elvenæ, især i Horgaaen er god Fiske- og Sælhundefangst; der fanges og Flyndre saavelsom Sælhunde i Siglu- Hedins- og Olafsfiord, samt flere Steder paa Kysten. Siglefiord vilde især være beqvem til et Anlæg saavel til Sælhunde- og Haakalle-Fangst som til Klipfisk-Virkning, hvorved Fiskeriets Producter i denne Egn meget bedre kunde benyttes. Den haver ogsaa i de ældre Tider været brugt til en Handelshavn, ligesom og Gaasøre, hvor endnu sees Rudera af Bygninger, samt en Slags Skandse. Grimsøe, en betydelig Øe, der haver god Fædrift, Fuglefangst og Fiskerie, vilde ogsaa blive meget vigtigere, dersom den havde et lidet Handels-Anlæg, da den dog haver tvende gode Anker- og Ladningspladse, nemlig: Sandvig og Grenvig. Indbyggernes Hovednæring i dette Syssel er ellers Fædriften, de dyrke og deres Jorder med temmelig Flid; ligesom og Haugedyrkningen haver haft temmelig god Fremgang. Sysselet haver 9 Repper, 16 Præstegield og 25 Kirker, hvoriblandt de tvende Klostere Munkethveraae og Modruvalle, paa hvilket sidste Amtmanden over Nordlandet boer. Jordernes Antal var i de forommeldte Aar 360, Baadenes 56, Faarenes 19255, Hornqvægets 1533 og Hestenes 2286.

Skagefiords- eller Hegranes- Syssel haver flere Bierge, men er dog i det hele frugtbar, og haver god Fædrift. Indbyggerne drive og desuden Fiskerie,

*) For nærværende Tid ere disse de eneste Svovelminer i Island, som bearbeides, men ellers er det ingen Tvivl underkastet at de betydelig kunde udvides og at mueligen flere Miner med Nytte kunde bygges. See Biskop Finsens Afhandling om Svovelminer og Handel i Island i Kong Friderich 2dens Tid, i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter 4de Bind.

sterie, ikke allene i Elve og ferske Soer, men og paa nogle Steder, saasom i Fliotene, Saltvands Fiskerie, som dog kunde drives med megen mere Eftertryk, helst i Skagefiorden Kysten haver og adskillige Bugter, beqvemme Havne og Ankerpladse, saasom især Herredsvand-Os og Selvig, en bred og rummelig Bugt, der skierer sig i Skagefiorden ind i Landet imod N. N. V., som ogsaa i forrige Tider haver været brugt til en Handels-Havn, og haver tillige meget god Leilighed til Huse-Bygning. Iblandt Oerne i Skagefiorden ere nogle, saasom Drangoe*), Lundoe, Ellenarholm og Malmoe, som have fordeelagtig Græsgang og Fuglefangst, især den forste, hvor tillige falder Fiskerie; men den er ikke beboet. Ellers ere i dette Syssel 12 Repper, Holums Domkirke og Skole, og Klosteret Reinestad, samt 13 Præstegield og 27 Kirker. Jordernes Antal var i de forommeldte Aar 374, Baadenes 55, Faarenes 50000, Hornqvægets 1455 og Hestenes 1634.

Hunevands Syssel er ogsaa meget frugtbart, naar undtages Egnene henimod de Bierge som adskille Sønder- og Nord-Landet. Indbyggernes Hoved-Næring er Fædriften, som kan drives meget høit i de beste Egne, naar Faarene igien tiltage. Have-Dyrkningen haver faaet megen Fremgang. Der fanges endeel Lax i Elvene, saasom Videdals-Lax- og Blaad-Aae, samt Foreller i de ferske Soer. Fiskeriet i de hoiere til Fields liggende Soer bruges nu ikke mere, som i de ældre Tider. Soe-Fiskeriet falder heller ikke saa vel til som for, fordi Fisken holder sig mere til de længere fra Landet liggende Banker, iblandt hvilke især Brunemeeden er meget betydelig. Sigrideftade-Os og Hune-Os kunde tiene til Ankerpladse, samt Kalfshammersviig og nær ved samme Skaaermanneviig, maaskee til Handels-Havne, da de begge ere beseilede i forrige Tider; Ligesom og den forste især haver Mol i Overflodighed til Klipfisk-Virkning. Drivetommer haves ikke i nogen Overflodighed. I dette Syssel ere 12 Repper, 14 Præstegield og 23 Kirker. Jordernes Antal var i de ovenmeldte Aar 344, Baadenes 8, Faarenes 41680, Hornqvægets 1692 og Hestenes 2011.

De fire nu brugelige Handels-Havne, som ligge i dette Distrikt ere alle Slagter-Havne**), nemlig: 1.) Huusevig i Thingoe Syssel i Skialfandefiord,

N 2

*) Omgangsmaaden med Fuglefangsten paa denne Øe, som særdeles fordeelagtig, findes beskreven af Olavsen i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter 3 Bind, hvilken Beskrivelse ogsaa er oversat paa Dansk og uddeelet paa Færoerne.

**) Disse Havne have i forrige Tider været meget fordeelagtige og vil formodentlig blive det igien, da Faareavlen nu tiltager, som er hele Nordlandets stærkeste Næringsvei. Denne vil

fiord, en temmelig god Sommerhavn, som allene er noget udsat for V og N. N. V. Vind; Fremmede kunne ikke got finde den, uden Hielp af Loodser, og ved Skibenes Udseiling gior en Sandbank ved den østre Side af Indløbet nogen Hinder. Vinterleien vilde her blive vanskelig; Virkningsplads er der ellers god. 2.) Øefiord i Oefiords Syssel, er en meget god og rummelig Havn, sikker og beqvem til Vinterleie; her haves og tvende got anlagte Virkestæder i Olufsfiorden og paa Hrisøe. 3) Hofsoe i Skagefiords Syssel, en temmelig god Sommerhavn, sikker imod alle Vinde, undtagen S. V. til N. O. den haver og tilstrekkelig dybt Vand og god Grund, samt Plads til Fiskevirkning. Udlosningen er noget vanskelig, og Havnen er ikke ganske sikker mod Soegang og den grønlandske Haviis. 4.) Skagestrand i Hunevands Syssel er heller ikke ganske sikker for den grønlandske Driviis og sterk Soegang, ved Vindene fra S. V. til N. V.; men sikker mod alle andre Vinde. Den haver meget god Ankergrund og tilstrekkelig dybt Vand, dog er Losnings-Pladsen noget ubeqvem. Vinterleie er der ikke muelig, og det vilde ikke være raadeligt at opholde Skibene der efter Michels Dag. Af alle disse Havne, især af Hofs-Os og Huusevig, udføres endeel Haakalle-Tran *).

5.) Isefiords District.

Dette District indbefatter tvende Sysseler, nemlig: Strande- og Isefiords-Syssel, samt en Deel af Bardestrands-Syssel, hvoraf de tvende sidste kaldes Vest-Fiordene.

Strande-Syssel er op ad Landet stenigt og biergigt, dog ved Søekanten temmelig got og frugtbart. Indbyggernes Hoved-Næring er Fædriften; Søebrug have de og fra de der værende Udroeningssteder, saavelsom Sælhundefangst,

vil og udentvivl meget befordres, naar Indbyggerne sammesteds søge at drive Landbruget saa høit, som det kan drives paa sine Steder, og dertil benytte sig af de flere gode oekonomiske Skrifter, som nu derom haves endog i det Islandske Sprog, helst af adskillige Afhandlinger i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter, saasom: John Svendsen om Tunenes eller Hiemmemarkernes Røgt paa Nordlandet i 3die Bind, Provst Endløg Svendsen om Sæternes Nytte i 7de Bind og flere andre.

*) Haakalle-Fangsten, som drives meest paa Nordlandet, kunde dog meget forbedres ved passeligere Redskaber, see f. Ex. Olav Olavsen om Lagvad, (et Slaas Redskab til at fange Haakalle med) i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter, 1ste Bind.

fangst, og noget af Forellefangst. Haafangsten er den, som meest drives, helst i Trekyllisvig. Udroeningsstederne ere især Skaufasell, Eyvinde-Fiord, Ingolfs-Fiord, Nord-Fiord, Giogur paa Reykenæs, Grimsoe og Broddenæs, hvilke alle ere nogenledes gode Landingspladse. Især kunde Nordfiordshorn, Skeliaviik og Holmarifsviik muéligen bruges til Handels-Havne, ligesom der endnu findes Spor til Handels-Huse, som der have staaet i forrige Tider. Ved en større Beseiling i dette Syssel kunde maaskee Drivtømmeret, som findes der i temmelig Mængde, komme til større Gavn, hvoraf Indbyggerne ved Trækyllesvig forfærdige Karr, som de paa Heste transportere endog til Sønderlandet. Af de omkringliggende Øer give nogle Ederduun og Fuglefangst, samt tildeels nogen Græsgang. I dette Syssel ere 6 Repper, 4 Præstegield og 11 Kirker. Indbyggernes Tal var i de ommeldte Aar 954, Jordernes 120, Baadenes 40, Faarenes 8000, Hornqvægets 565 og Hestenes 577.

Isefiords-Syssel haver og mange Bierge og udyrkede Steder, men dog gives ved Sockanten adskillige frugtbare og græsrige Egne; endog Biergsiderne selv ere temmelig frugtbare. Dog er Fiskeriet Indbyggernes Hoved-Næring, hvortil der haves den beste Leilighed paa de rundt omliggende Fiskebanke, helst i Dyre- Ounnde- Sugande- Ise- og Dyre-Fiord; Ligesom der og ere overalt gode Fiske-Virkningssteder. I disse Fiorde findes ikke allene Torsk, Kuller og flere af disse Slags Fisk; men ligeledes Hvale *), Haakalle, og i Isefiorden især mange Vadesæl **). Foreller haves i Mængde i Aaer, Elve og Søer, som dog Indbyggerne ikke søge saa meget som Saltvands-Fiskeriet, hvilket de drive med Iver. Drivtømmeret, hvoraf i dette Syssel og falder meget, kunde blive Indbyggerne til større Gavn, om den indvortes Communication ved flere Handels-Anlæg kunde befordres. Til saadanne Anlæg er god Leilighed i mange Fiorde; saasom ved Ørebot i Ounndefiord, Langøre-Bugt og Hattørebot i Alptefiord, Eydesfiord, Skapøre i Hrafnsfiord, Langøre i Vejdeleisefiord, som ere ganske gode Havne, ja Hestørefiord er end-og meget beqvem til Vinterleie; Adelviig, Hafnarbugt, og paa hin Side af Cap de Nord i Bardsviig og Furefiord ere ligeledes Ankerpladse, deels og

 Sommer-

*) Hvalfangsten skal og i forrige Tider jevnlig være drevet i nogen Grad især i visse Fiskepladse paa Vester-Landet; see Conferentsraad Erichsens Afhandling om Hvalfangsten, i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter, 1ste Bind.

**) Disse ere af den Art, som kaldes Landsæl, hvorimod de andre Arter, der findes i Island, saasom Vodusæl og Kampsæl, der indfinde sig meest paa Nordlandet tildeels ikke blive fangede paa Mangel af Skydegevær.

Sommerhavne, allene at man ved den sidste maae vogte sig for de blinde Skiær. Iblant de omkringliggende Øer ere Ædøe og Vigur fordeelagtige; den sidste ogsaa formedelst Fiskeriet, den første ved god Fugle- og Fiskefangst samt Græsgange, ligesom den og haver en god Havn, beqvem baade til Sommer- og Vinterleie. Ellers er i dette Syssel et Saltverk paa Reykenæs, som kunde blive fordeelagtigt for Fiskeriet, da det ligger ikke langt fra Isefiords Kiøbstæd. I det hele Syssel er 14 Repper, 13 Præstegield og 19 Kirker. Indbyggernes Tal var i Aaret 1769 3334, og Jordernes i de ovenmeldte Aar 251, Baadenes 110, Faarenes 21750, Hornqvægets 695 og Hestenes 406.

Den Deel af Bardestrands-Syssel som hører til denne Kiøbstæds District, strækker sig fra Saudenæs, et Forbierg i Arnarfiorden til Biarnanuupur. Indbyggerne nære sig mestendeels af Fiskerie, som de drive i Arnarfiorden: saa er og et stort Fiskerie paa Kopervijg mod Sønder fra Arnarfiorden. Desuden fanges en Deel Lax og Foreller i de ferske Elve. I denne Deel ere ellers de største Lag af Surterbrand, hvoraf dog Indbyggerne formedelst den vanskelige Beliggenhed ikke synderlig kunne benytte sig. Nogle Steder have meget god Græsgang, og deriblant Sødlogsdal, et af de bekiendteste Urtepladse i Island, hvor og lykkelige Forsøg med Haugedyrkningen ere anstillede *). I denne Deel af Sysselet ligger 5 Kirker.

Under Isefiords Kiøbstæd høre som Handelshavne: 1) Reykefiord i Strande Syssel, en temmelig god Sommerhavn, men ikke sikker for Driviis, hvorfor Skibene ikke sildig om Aaret der tør risqveres. Havnleien har og meget op- og nedgaaende Ankergrund, nogle Steder 10 til 13 Favne, andre Steder 19 til 25 à 30 Favne. Ellers er Virkepladsen meget god. 2) Isefiord i Isefiords Syssel, en meget god og beqvem Havn, sikker baade til Sommer- og Vinterleie; Virkningspladsen er meget god, og Stedet, hvor Handels-Husene staae, særdeles beqvem til der at opføre Bygninger. 3.) Dyrefiord i samme Syssel, ligeledes en meget god Sommerhavn, hvor og Vinterleie er muelig, og en god Virkningsplads. 4.) Bildal i Bardestrands-Syssel, en god Sommerhavn, og meget beqvemt Sted til Fiskevirkning. 5.) Patrixfiord i samme Syssel, en særdeles god saavel Sommer- som Vinter-Havn, samt et got Fiske-Virkested.

Den egentlige Værtid udi alle disse Districter regnes her allene fra 10 April til ultimum Junii; men i disse Districter er Høst- og Vinter-Fiskeriet meget-

*) Af Provst Haldorsen, som haver beskrevet dem i en i Trykken udgiven Afhandling.

meget betydeligt, og som ofteſt tillige got Sommer-Fiſkerie af Torſk, Helleflyndre- og Steenbids-Fangſt, ligeſom her og falder ſærdeles god Haakalle-Fangſt. Den førſte er en Slagter-Havn, men Udforſelen for de øvrige beſtaaer meſtendeels i Fiſkevarer.

6. Grønnefiords Diſtrict.

Dette Diſtrict indbefatter det øvrige af Bardeſtrands-Syſſel, ſamt fire andre Syſſeler, nemlig: Dale- Sneefelsnes- Hnappedals- og Myhre-Syſſel.

Indbyggerne af den øvrige Deel af Bardeſtrands-Syſſel nære ſig meſtendeels af Fædrift og Fuglefangſt, helſt paa de mangfoldige Øer i Bredefiorden, hvoraf nogle ere meget vel beboede. De give god Græsgang, ſærdeles god Edderduun, og ved nogle drives ligeledes Fiſkeriet med ſærdeles Lykke, helſt ved Biarnar-Øe, Flat-Øe og Odde-Biarneſkiær, hvilket ſidſte er det beſte Fiſkevær for denne Egn. Overalt ſkal Fiſken næſten hele Aaret igiennem opholde ſig i den lange dybe Rende i Bredefiorden, ſom kaldes Kolle-Aal, hvorfra den ſiden om Foraaret gaaer til Veſter-Jøkul. Saa have og de Fiorde, ſom fra Bredefiorden ſkiære ſig ind i Landet got Fiſkerie, og Egnene omkring mange af dem ere meget frugtbar og græsriig. Denne Strækning af Landet ſynes ſærdeles beqvem for Fremmede, ſom der vilde nedſætte ſig. Paa Gaarden Reykhole formenes ved de der værende hede Kilder et Anlæg til Saltværk at kunne giores, endog efter Nogles Tanker af ſtørre Betydenhed end det paa Reykenæs i Iſefiord, helſt naar nogen af de underliggende Øer kunde bruges til Havn for et ſaadant Anlæg. Ellers ligge i denne Deel af Bardeſtrands-Syſſel 8 Kirker; og i det hele Syſſel var i de forommeldte Aar Indbyggernes Tal 2288, Jordernes 177, Baadenes 108, Faarenes 16000, Hornqvægets 1115 og Heſtenes 571. I det hele Syſſel ere 10 Repper og 8 Præſtegield.

Dale-Syſſel er en af de beſte Strækninger af Island, hvor Dalene i Skiul under lænagere fraliggende Bierge, og vandede af mange ſmaa Elve og Aaer, bære det ſkiønneſte Græs. Man ſynes her at finde Spor af Agerland fra forrige Tider. Haugedyrkningen drives der med god Lykke. Indbyggerne nære ſig meſtendeels af Fædriften; dog drive de og Fiſkerie under Veſter-Jøkul. Adſkillige af de ferſke Søer og Elve give god Forellefangſt; ligeſom og Høge-

Dalsaae

dalsaae og Laxaaegod Laxefangst. I Sælingsdal findes et meget sund varmt Bad. Dette Syssel er ellers meget vel bebygget, og haver 10 Repper, 6 Præstegield og 13 Kirker. I de forommeldte Aar var Indbyggernes Tal 1704, Jordernes 185, Baadenes 56, Faarenes 16645, Hornqvægets 1505, og Hestenes 919.

Sneefelsnes-Syssel haver faaet dette Navn af en Strekning af hoie Bierge og Klipper, som lobe midt igiennem Sysselet, og hvoraf den yderste, eller den egentlig saa kaldte Vester-Jokul, er det hoieste Bierg i Landet. Indbyggerne nære sig næsten allene af Fiskeriet, som her drives ikke allene af dem men og af mange, der komme fra andre Landets Kanter for at drive Fiskeriet under Vester-Jokul, som er med det stærkeste i hele Landet. Paa begge Sider af Jokulen ere meget gode Fiskevær, saasom paa den sondre: Budum, Arnarstappe, Hellne, Beruviik, Lon eller Diupalon og Dritvik mod Vester; men paa den nordre: Ondverdnæs, Gufuskaaler, Sand eller Hellesand, Kieblaviik, Revet, Olufsviik og Valle eller Brimilsvellir. Fiskeriet drives hele Aaret igiennem, om Vinteren med store, og om Foraaret og Sommeren med smaa Baade. Her komme alle Arter af Fisk, saa og Haakalle, og undertiden drive og Hvale der op*). Foreller haves mange i de ferske Soer og Elve. Paa begge Sider af Kysten ere mange gode Havne og Ankerpladse. Paa den nordre Side ere endeel Oer, som give megen Edderduun og Fuglefangst; saa hore og nogle af Breedefiordens Oer til dette Syssel. Paa Fædriften kan vel ikke saa sterk legges Vind, dog ere der paa sine Steder gode Græsgange. Sysselet er ellers temmelig folkeriigt, der ere 6 Repper, 6 Præstegield og 12 Kirker. Jordernes Antal var i de ovenmeldte Aar 213, Baadenes 318, Faarenes 16288, Hornqvægets 1686 og Hestenes 1071. Indbyggerne vare her og i Hnappedal tilsammen 3414.

Hnappedals Syssel haver mestendeels lav Grund, som giver god Græsgang. Fædriften er Indbyggernes fornemste Næringsvei. Fiskeriet drive de, foruden i ferske Vande ogsaa under Vester-Jokul. Ved Rodenel og Ytre Skogernes ere mineraliske, eller de saa kaldte Olkilder, hvis Vand efter de derimed anstillede Forsog**), ikkun lidet skal eftergive det fremmede mineraliske Brondvand. Dette Syssel, som nu er lagt til Myre-Syssel, og bestyres af dets

*) Exempler om opdrevne Hvale findes og anforte i de Islandske Maaneds-Tidender, et meget nyttigt Maaneds-Skrift, hvoraf i Hrapsoe i Island ere trykte 3 smaae Bind i 8vo, fra 1774 til 1777.

**) En udforlig Beretning derom haves i Olavii Reisebeskrivelse Deel 2. S. 305-315.

dets Sysselmand, haver 3 Repper, 1 Præstegield og 2 Kirker. Jordernes Tal var i de ovenmeldte Aar 67, Baadenes 6, Faarenes 7000, Hornqvægets 457 og Hestenes 660.

Myre-Syssel bestaaer mestendeels af jevnt Land og haver meget god Græsgang, saa at Fædriften er Indbyggernes største Næringsvei. Hvitaaen, Tver-Norder-Giufur- og Lang-Aae give endeel Lax, helst den første; Forellefangst haves i de ferske Søer, helst i Fiskvotn paa Arnarvatns Heide. Saltvands-Fiskerie drives ved Myrene, dog ikkun om Sommeren og Høsten, da Indbyggerne i Vværtiden søge til Vester-Jokul. Strekningen ved Søekanten er ujevn; dog kunde Stromfiorden uden Tvivl vel bruges til en Havn, ligesom den tilforn er beseilet, og der kunde haabes en betydelig Udskibning af Land- og Søe-Brugs Varer, helst for saavidt Laxefangsten derved meget vilde befordres. Desuden kunde og Hvitaar-Os være tienlig til Havn, endskiønt den ikke er synderlig dyb. Af Øerne give Haalsøerne megen Edderduun; og paa Øerne i Søen Langevatn ere mange Svaner. Langevatn-Dal er en betydelig, meget græsriig og behagelig Strekning, som meget vel synes at kunne beboes. Ellers er Myre-Syssel temmelig bebygget, der ere 7 Repper, 7 Præstegield og 15 Kirker. Indbyggernes Tal var i de ovenmeldte Aar 1918, Jordernes 165, Baadenes 52, Faarenes 14660, Hornqvægets 1517 og Hestenes 1810.

Under Grønnefiords Kiøbstæd høre saaledes 6 af de hidtil beseilede Handels-Havne, hvoraf den ene, nemlig Flatøe, ligger i Bardestrands- men de fem øvrige i Sneefelsnes-Syssel. 1.) **Flatøe** er en temmelig god Havn, dog maae Skibene fortøies med Landtønge. 2.) **Stikkesholm** er ogsaa en meget god Sommer-Havn. 3.) **Grønnefiord** ligeledes, hvor og Vinterleie for middelmaadige Skibe er muelig. 4.) **Olufsvig** er en temmelig skarp Havn, og udfordrer særdeles gode Ankere og Touge. 5.) **Stappen** er ogsaa en temmelig vanskelig, dog med gode Ankere og Touge ingen farlig Havn. 6.) **Budenstad**

er en meget god Havn, men over 8 Fod dybgaaende Skibe kunne ei komme ind paa Sætteriet.

Fra de tvende første Havne udføres især Slagterie- og Landbrugs-Producter, men fra de øvrige Fiskevare. Budenstad har ingen Fiskevirknings-Plads af Betydenhed. Stappen, Olufsvig og Grønnefiord ere meget gode Virkepladse; ligeledes Flatøe, og ved Stikkesholm er ikke langt fra Havnen et Fiskevirknings-Anlæg paa Øen Hoskildsøe.

Værtiden er i disse Districter Vinter- og Foraars-Værtid; den første varer fra Michelsdag til den 23de December, den anden fra 10de April til 12te Mai, dog drives Fiskeriet under Jøkulen ligeledes hele Aaret igiennem.

Tredie Afdeling.

Underretning

om

de til den Islandske Handel brugende Vare.

De Anmerkninger, som her saavel til de Handlendes som til de øvrige Indbyggeres Underretning kunne meddeles, blive følgende, hvorved især ikkun det er kommet i Betragtning, som kunde siges i Almindelighed, da det speciellere, helst i Henseende til de Islandske Producter, maae overlades til Vedkommendes egen nærmere Undersøgelse.

I.

Om de til Island udgaaende Cargaison-Varer.

I Henseende til de til Island udgaaende Cargaison-Varer, som i Forordningen ogsaa undertiden ere kaldede Indførsels-Varer, ville saavel Sælgerne, som Kiøb-rne kunde benytte sig af følgende Anmerkninger:

1.) Kornvare, helst Rug og Byg, bør i det mindste være eet Aar, eller som endnu er bedre, 2 Aar gamle, for at undgaae Kornets Bedervelse ved Hede i Skibene ꝛc, især ved langvarige Overreiser.

2.) I Henseende til Melet, er det for Transportens Skyld i Landet beqvemmeligst, at den sædvanlige Vægt vedbliver, som er omtrent pr. Td. 10 Lpd. 12 Pd., ½ Td. 5 Lpd. 2 Pd., ¼ Td. 2 Lpd 9 Pd.; Ligeledes pr. Td. Skonroggen-Brod 78 Pd. og Skibs Brod 82 Pd.

3.) Bryne-Stene, som ved Fiskeriets Brug til Flænsningen saavel som ved Hoe-Sletten ere fornødne til Redskabernes Skiærpning, bør være i det mindste 7 Tommer lange for at passe til Landets Redskaber, hvortil de bruges.

4.) Ved Almuens Baade-Fiskerie er det tienligst ved Fiske-Trækningen at Fiske-Linerne paa 60 Favne ere af 4 Pds Vægt, de paa 40 Favne af 3 Pds. og Lodliner af 2 Pds. Vægt, spundne af reenheglet Hamp. Til Guld-

 bringe-

bringe-, Sneefelsnes-, Bardestrands- og Isefiords-Sysseler ere Lodliner de passeligste; derimod til Arnes, Vestmanoe og de ovrige Sysseler de paa 60 og 40 Favne.

5.) Kiøl-Træer af Eeg ere ikke meget afsættelige, da Gran-Kiøle bruges, og i al Fald bør de af Eeg ikke være over 14 Alen lange med 7 Tommers Brede; derimod kunne de mindre Slags paa 6 a 7 Alen med 3 Tommers Brede lettere afsættes for Prisens Skyld.

6.) For Stevn-Træer af Eeg, som særdeles vigtige ved Baadebyggeriet, er den passeligste Størrelse fra $2\frac{1}{2}$ til 3 Alens Længde, 6 a 7 Tommers Brede, 3 a 4 Tommers Tykkelse, 5 a 7 Tommers Bugt.

7.) Eege-Vognskud, der og er særdeles vigtig ved Baadebyggeriet, er for Islænderne utienlig til at krumme fra For- til Agter-Stevnen af Baaden, naar de overstige $\frac{3}{4}$ Tommes Tykkelse; Længden behøves sædvanlig fra 7 til 6 Alen og fra 12 til 9 Tommers Brede.

8.) Heste-Skoe af større Vægt end til 2 a $2\frac{1}{4}$ Pd. Gangen eller 4re Skoe, Sømmene iberegnet, ere for Islændernes smaa Heste utienlige.

9.) Qværn Stene, større end 16 til 20 Tommer i Diameter, ere upasselige, efter Islændernes Huus-Indretning til Meel-Maling*).

10.) Af Fyrre- og Gran-Tømmer, af saa kaldede 11 a 12 Alen Træer, og 9 a 10 Alen Dito, kan udi Guldbringe-Syssel, hvor den største Deel af Fiske-Baadene ikkun er 2 og høit 4 Manne-Farere, ikke debiteres uden aarlig nogle Tylter, i det høieste 10 a 12 paa hver Handels-Havn, hvoraf den største Deel igiennemsaves til Huus- og Hialle- samt Baade-Bygninger; derimod kan paa Ørebaks Havn debiteres i gode Aaringer 40 a 50 Tylter af slige Sorter, til de der brugelige 8 a 10 Ærings-Baade, og til Huus Bygninger. Dog kunne andre Sorter Norsk Tømmer være lige saa tienlige, da Indbyggerne, endskiønt til denne Tid mere vante ved bemeldte Sorter, kunde og bruge dem af andre Dimensioner, naar allene Tømmeret er got.

11.) Fyrre- og GranTømmer 7 a 8 Allinger, 6 a 7 Allinger, 5 a 6 Allinger, ere meget afsættelige paa alle Landets Handels-Pladse, formedelst Beqvemmeligheden ved Transporten og Huusbyggeriets Indretning.

12.)

*) Qværnstenene blive og tildeels tilvirkede i Landet: see ellers Busch Afhandling om en bedre Indretning af Haandqværne end de almindelige i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter 4de Bind.

12.) Fyrre- og Gran-Bræder kunne afsættes i alle Havne, især naar de ere vel torre og over 2 Tommers Tykkelse, efterdi Indbyggerne selv giennemsave dem til Baade- og Huus-Bygninger.

13.) Vall-Bræder, eller rettere Vestervigs-Bræder, ere og særdeles afsættelige, naar de ei ere under $1\frac{1}{2}$ til 2 Tommers Tykkelse, til foranforte Brug.

14.) Jufferter til Aare-Tommer saavel som til Huusbygning, kiobes med Begierlighed i alle Havne; men under 4 Tommer brede i Rod-Enden ere de Islænderne utienlige.

15.) Store- middel- og Smaa-Lægter ere og meget afsættelige, og vigtige for Islænderne; dog maae de have deres fulde Bark, ligesom alt andet Tommer, og ikke være krumme, men af got marvet Træ; de smaa af mindre Tykkelse end 2 Tommer ere ei til Almuens Nærings-Brug tienlige.

16.) I Henseende til Dansk Brændeviin har 4 Graders Styrke hidtil været befalet, men 6 Graders, der almindelig bruges iblant Danske og Norske Soefolk, er efter Kienderes Bedommelse den passeligste Sort, endog for Helbreden. Naar den haarde Eftersmag af det Flensborgske Brændeviin (formedelst Boghvedens Brug dertil) aftages ved Kommen eller anden Paasætning, kan denne Sort og vel sælges i Island.

17.) Af Fransk Brændeviin har hidtil den af 7 a 8 Graders Styrke været afsættelig, men ikke af mindre Grader; dog er Rom endnu mere afsættelig.

18.) Af gammel Franskviin afsættes ikkun lidet: 3 a 4 Ankere kunne debiteres Havneviis af denne Sort, der hidtil har været af saa kaldede Bajonna. Af ung Viin derimod kunne til Kirkerne debiteres aarlig 50 a 60 Oxehoveder; men Udsalget i Ankere er ved Transporten i Landet den passeligste: hidindtil har denne Sort været af den saa kaldede Medoc.

19.) Af Miød, naar den er god (helst af den klare Sort, fra Sonderborg og Als) kunne Havneviis sælges 10 a 12 Tonder, men ikke hoiere, da den hidtil regnes allene for Fruentimmer-Drik. Falder den syrlig kan ingen Afsætning ventes derpaa.

20.) I Henseende til Tobaks-Sorterne, da bør Pres-Tobak, som bruges meest til Skraae-Tobak, være vel saucet og fugtig; thi den tørre og lysegule Sort vrages der meget. De Herrer Jacob Italiænders og Agent Ambergs Fabriqver have der god Credit. Rulle- og Skotsk-Tobak, hvilke Sorter bruges til Snus-Tobak, maae og være af gode virginske Blade, vel saucede og jevn spundne; thi ingen tør eller guul Tobak har Almuens Smag i Island.

21.)

21.) Baandstager eller Splitter, som særdeles vigtige, bør ikke være under 7 a 6 Alens Længde til Fustagers Udbaandning. De Altonaiske bukkede Pilebaand have der i Landet den allerfortrinligste Afsætning.

22.) Af Indigo er den Sort fra St. Domingo, som er morkagtig og kobberrig, den afsætteligste.

23.) I Henseende til Klæde-Sorter, saasom af Pak-Laken, Pyk Dito, Smal-Tvist og Kirsei, kan alle Couleurer, undtagen gule, ventes at være afsættelige; men blaat og især morkeblaat soges meest; dernæst morkegront, men rodt derimod ganske lidet. Af den sorte, skiont en National-Couleur iblandt Almuen, kiobes ikkun lidet, da Islænderne selv farve denne bedre end Fremmede kunne bringe den. Klæde fra 5 til 8 Mk. pr. Alen kan debiteres, men ikke stort over denne Priis iblandt Almuen.

24.) Flonel, især af god blaa Couleur, kan og finde Afsætning.

25.) Ligeledes er Filt af forskiellige Couleurer, især den morkeblaae, afsættelig.

26.) Plyds, især af sort Couleur, kan debiteres, dog ikkun 1 a 2 Stkr. aarlig pr. Handels-Havn; af blommet Plyds foretrækkes de sorte og rode.

27.) Af Rasker af forskiellige Couleurer, afsættes gronne og rode.

28.) Af farvet ulden Garn, især det rode og gule.

29.) Af blaae og hvide Cattuner, ere de smaa prikkede Sorter afsættelige; de store mynstrede derimod uafsætlige: hidtil har allene den Sort saa kaldet Pano Comprido været fort til Island, for Prisens Skyld. Af blaae, er den morkeblaa Sort den afsætligste; af hvide og rode ere de morkerode Sorter afsætteligst med smaa Mynstere, men ikke stor-mynstrede. Af hvide under diverse Sorter, fiint, middel og ordinair, finder Middel-Sorten meest Afsætning: hidtil har Gorras været den Sort, som Islænderne er bleven tilfort.

30.) Af Torklæder soges de store og morkeblaa Lærrets allermeest; og af Cattuns Torklæder finder de Ostindiske Romals fortrinlig Afsætning.

31.) Af Possementmager-Snorer, nemlig: Liberie-Snorer, kan af den 2den og 3die Sort debiteres en Deel i gode Aaringer, helst morkeguult med sort Couleur blandet.

32.) Af Traad ere alle Couleurer, undtagen hvidt, afsættelige; især soges den lyserode, da Islænderne hidtil ikke have selv denne Couleur ved deres indenlandske Farverier.

33.) Uld-Karder og Brækkere, især forst benævnte Slags, soges særdeles i alle Osterlands Districterne; men da den Islandske Uld har flere og stærkere

stærkere Uldhaar end andre Slags, behøves disse Redskaber af stærkere Tænder, end de, der bruges i Danmark og Norge.

34.) Silkebaand og Silketørklæder, helst de sidste, have, saavidt vides, iblandt overflødige Klædestykker været de, som have fundet meest Afsætning i Island, især af morke Coleurer.

II.

Om de Islandske Handelsvarer.

De Handelsvarer, som fra Island udskibes, kan man inddele omtrent i fire Classer, nemlig: Fiskevarer, Varer af Slagteriet, Skind, Huder og Fiære, og Uldengods.

1.) **Fiskevarene** udgiøre den betydeligste Islandske Export, især i de senere Aaringer, saaledes at deres Udsalgspriis i de 11 Aar fra 1774 til 1784 i alt have udgiort omtrent 1900000 Rdlr., hvorimod Oplands-Handelen, formedelst den i Landet længe grasserede (men nu standsede) Faaresyge, ikkun haver renderet i lige Termin omtrent 700000 Rdlr.

Man finder under Island og i de Islandske Fiorde en Overflødighed af næsten alle Saltvands-Fiske, men dog især af de Arter, der høre til Torske-Slægten, nemlig: Kabliau, eller den egentlig saa kaldte Torsk, smaa Torsk eller Titling, Graaesei eller Upse*), Kuller eller Iser og Langer. Disse saavelsom de smaa Haa-Arter, Steenbidere, Helle- og andre Flyndere fanges af Indbyggerne for største Delen med Haandsnorer og Liner, men med Garn allene paa nogle faa Steder.

Disse Fiske, og deriblandt især Torske-Slægterne, som altid udgiore den største Deel deraf, tilvirkes især paa trende Maader: 1.) Til de saa kaldede Sorter-

*) See Mohrs Afhandling om Nordmændenes, Færøernes, Skotternes og Hitlændernes Adfærd med at fange smaa Ups eller Upsa-Sai i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter 3die Bind.

Sorter af Platfisk og Hængefisk, hvilke begge virkes tør, saa at Platfisken, eller den saa kaldte første Sort eller Hamborger-Gadding, bør især meget vel afrenses og henlegges til tør Virkning paa steenagtig Grund; men den anden eller Hængefisken ophænges til tør Virkning. Fangsten til denne Virkning skeer beqvemmest med Baade, da Varmen i Skibsrummene let kan bederve den ved længere Henliggende end 2 a 3 Dage. 2.) Til de saa kaldede Sorter Terreneufs- og Dansk Klipfisk-Virkning, hvoraf den første ved god Virkning i Island finder fortrinlig Afsætning overalt i Middelhavet, især fordi den, som i Almindelighed stor og fiødrig, bliver tørvirket under Storm og blæsende Veirligt *). 3.) Til de i Foustager nedsaltede Sorter, der kaldes deels Cabliau, nedlagt paa Hollandsk Maade, deels og Tøndetorsk, og sorteres ved at sælges i Danmark under Navn af Stor- Middel- og Klein-Torsk.

Den af Indbyggerne med deres Baade fangede Fisk, som næsten allene haver udgiort alt hvad hidindtil af den Islandske Fisk er bleven solgt af de Danske, virkes især til de tvende første Sorter; dog er derved at merke, at ikkun den Fisk, som fanges til Julii Maaned egentlig kan virkes til Klipfisk, da Terreneufs-Fisk ikke vel længere kan tages under Virkning end til først i Julii, men Klipfisk endnu til samme Maaneds Udgang. Den Fisk, som fanges fra Julii indtil September Maaned, kan, hvor deraf fiskes saa meget, at den som Klipfisk eller Terreneufs-Fisk kan anvendes til Udførsel, virkes til Tønde-Torsk; men den Fisk, der fanges fra Michels Dag eller først i October Maaned og indtil først i April Maaned, maae om Vinteren stærkere nedsaltes, da den siden om Foraaret kan tilvirkes til Klipfisk, og maaskee til Terreneufs-Fisk.

Indbyggerne virke vel nu for en Deel selv deres Fisk paa de foranførte Maader, da de efterhaanden blive alt mere og mere bekiendte med Omgangsmaaden **); men meestendeels pleie de dog at levere deres Fisk blod til de Handlende, saa at disse selv have besørget Tilvirkningen, endskiønt de dertil altid have leiet Arbeidsfolk i Landet.

Den

*) Om begge disse Virknings-Maader findes en udførlig Underretning i Pontoppidans ovenanførte Samlinger 1ste Deel Bielag No. 11. p. 135 — 162. See og Hagerups Priisskrift om Fiskerierne i Norge; ligesom og adskillige af de om Fiskerierne i Norge udgangne Anordninger synes tildeels at kunne giøre Nytte ved Fiskens Behandling i Island

**) See Einarsens Afhandling om Klipfisk-Virkningen i det Islandske Sprog, i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter 3die Bind; saa og Amtmand Stephensens Afhandling om Salt- og Fersk-Vands Fiskerie i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter 7de Bind.

Den Fisk, som Fisker-Skibene hidindtil have fanget, er nedsaltet i Kister og afleveret paa de nærmeste Havne, indtil midt i Julii-Maaned, men efter den Tid i Tønder*).

Under de forommeldte tvende Sorter høre nu for Tiden 18 Gaddinger, der indhandles til særskilte Priser, nemlig: a.) Af tørvirkede Sorter: 1.) Stor grov Platfisk, kaldes og første Sort Platfisk eller Hamborger Gadding. 2.) Middel-Platfisk, kaldes og anden Sort Platfisk eller Danziger-Gadding. 3) Hængefisk. 4) Spiilefisk. 5.) Spiile-Titlinger. 6) Hænge Dito. 7.) Plat Dito. 8.) Langer virkede som Rotskiær. 9.) Dito virkede som Platfisk. 10.) Plat-Kuller. 11.) Graasei. b) Af saltvirkede Sorter: 12) Kliptorsk, Terreneufs Virkning. 13.) Kliptorsk, dansk Virkning. 14.) Klipkuller. 15.) Kliplanger. 16.) Kliptitlinger. 17.) Kliprokker. 18.) Klipnakker. Men det synes ingen Tvivl at være underkastet, at jo disse Sorter ved de Handlendes egne Speculationer meget ville formeres, da man ved at sammenligne dem med andre og f. Ex. Bergens Priis-Courant vil erfare, hvor mange flere Sorter der tilvirkes paa andre Fiskesteder.

Alle disse Fiske-Sorter ere hidindtil deels solgte i Kiøbenhavn, og deels fra Island directe bleven udsendt til fremmede Steder i det Forhold, at af de ommeldte 1900000 Rdlr. i de 11 Aar fra 1774 til 1784, fra fremmede Steder, for den directe derhen afsendte Fisk, ere indkomne omtrent 800000 Rdlr. Ogsaa af den i Kiøbenhavn solgte Fisk, er igien en betydelig Deel bleven udskibet til fremmede Steder, saaledes, at den Islandske Fisk, efter Toldbøgerne hidindtil er bortsendt i alt til 34 udenrigs Stæder: nemlig: Ancona, Alicante, Amsterdam, Barcelona, Bilbao, Cadix, Calmar, Carlscrona, Chartagena, Danzig, Genua, Gothenborg, Halmstad, Hamborg, Königsberg, Libau, Lisabon, Livorno, Lübeck, Madrit, Mallaga, Marseille, Nantes, Neapolis, Nizza, Ostende, Pillau, Prag, Rotterdam, St. Sebastian, Stettin, Stokholm, Triest, Venedig.

De til Middelhavet sendte Ladninger ere i de senere Aaringer, især medens Krigen varede, afsatte med stor Fordeel; dog ere Conjuncturerne nu ikke nær saa fordeelagtige, som de have været, fornemmelig formedelst den i de Kaiserlige Lande lagte høie Told paa Fisken, og Nordamerikanernes store Concurrence. Imidlertid synes det dog ingen Tvivl at være underkastet, at den Is-

P 2 landske

*) I foranførte Pontoppidans Samlinger findes en ludførlig Beskrivelse over alt det, som ved saadant Hukkert-Fiskerie bør iagttages, samt en Copie af den Skipperne i denne Henseende hidindtil meddeelte Instruction.

landske Fisk fremdeles kan finde god, maaskee og endnu bedre Afsætning end hidindtil; helst naar de Handlende deels sorge for at komme betimelig paa Markederne, hvorpaa altid meget beroer, deels og i Henseende til Tilvirkningen rette sig efter Conjuncturerne, hvilket nu lettere bliver muligt end under den forrige Handels-Indretning. Saaledes vil det muligen være fordeelagtigt, at vænne Indbyggerne til at tilvirke endog de mindre Sorter af Fisk til Torfisk, for saavidt man paa nogle Havne synes for samme at kunne vente nu for Haanden en sikkrere Afsætning end af Klipfisken. Ellers er Platfisk saavel som anden Tor- og Hængefisk, især den forste, hidindtil med Fordeel bleven solgt i Genua, Livorno, Marseille og Triest; Klipfisk af god Terreneufs Virkning er i Særdeleshed bleven solgt i Barcellona, Bilbao, Livorno, Genua, Mallaga, Cadix, Neapolis og Marseille. Den store Sort gaaer især til Barcellona og Bilbao, den mindre til Livorno og Genua. Hængefisk soges nu meget i Barcellona. Kliplanger ere især afsættelige i Bilbao, hvorhen og Torskeravnen bequemmest sendes med Klipfisk-Ladningen, for derfra at gaae til Nantes. Af Graasey debiteres noget til fordeelagtige Priser i Livorno. Titlinger paa 1½ til 2 Pds. Vægt, virket til Klipfisk, haver allene været afsættelige her og i Genua; dog bliver det altid fordeelagtigere at virke den tor. Priserne i Marseille, Triest og Livorno, saavelsom og i de spanske Havne ere vel nu for Tiden faldne; imidlertid blive dog **Livorno** og **Genua** altid gode Markeder for den Islandske Fisk, ligesom og tildeels de Spanske Havne, naar allene Skibene der ankomme betimelig.

Naar man vil indhandle Ladninger, som til de forskiellige Markeds-Pladser skulle være passende, kommer det ogsaa an paa, at vide hvad Fiske-Sorter paa hver Havn falder, som f. Ex. et Skib af omtrent 50 Commerce-Læster til Bilbao med forste Sort Klipfisk Terreneufs Virkning, kan, efter Virkningsmaaden hidindtil, vente paa Kieblevigs-Havn omtrent aarlig 300 Skpd. og paa Orebak 400 Skpd. Et andet Skib af lige Drægtighed til samme Sted kan og speculere paa Ladning fra Isefiords-Havn af 400 Skpd. og fra Havnefiord omtrent 300 Skpd. Vil man derimod bestemme Skibet til Livorno, hvor den mindre eller middel-Sort er mere afsættelig, kunde fuld Ladning helst formodes fra Gronnefiords-Havn circa 300 Skpd., Stappens-Havn circa 200, Dyrefiord circa 100 og Patrixfiord circa 100 Skpd.

Saavel af Torske-Leveren, som især af Haakalle-Lever og Sælhunde-Spæk, brænde Indbyggerne, især paa Nord- og Nordvest-Landet, Fiske-Haakalle- og Sæltran. Denne Artikel er overalt meget afsættelig og Haakalle-

kalle-Tran især bruges ved Uldmanufacturerne. Exportationen af Tran, meest af Haakalle-Tran, haver i de sidste 11 ve Aar meget tiltaget; især Udskibningen fra Vester-Landet og Nord-Landet.

2.) Varer af Slagteriet have nu snart henved 30 Aar, formedelst Faare-Pesten, og andre imidlertid tilstødte ulykkelige Tilfælde, meget aftaget, og Handelen derved savnet en meget fordeelagtig Product. Men da alle af Pesten angrebne Faar, for henved 10 Aar siden ere udroddede, og Qvægavlen i de sidste Aar allerede meget har tiltaget, saa synes der at være største Forhaabning, at denne Exportation vil komme til sin forrige Høide*), naar allene de Handlende, saavel som Indbyggerne bruge den behørige Forsigtighed, ikke i Begyndelsen indtil Ynglen igien ret kan opelskes, at slagte for meget, helst ingen Gimmer-Lam og Malke-Faar, hvoraf endnu kan ventes Yngel. Men saasnart Landbruget igien faaer den nødvendige Besætning, kan aarlig forventes til Handel af levende Faar, efter hvad Slagterierne udi ældre og senere Tider have afgivet, fra Ørebaks-Havn circa 4500, fra Stikkelsholm 4000, fra Reikefiord 2000, fra Skagestrand 5000, fra Hofsøs 4800, fra Huusevig 4300, fra Oefiord 5800, fra Berrefiord 3500, fra Rødefiord 3700, og fra Vapnefiord 2800, tilsammen aarlig circa 40400 Stkr. levende Faar, hvilke fra 3 til 4 Aar gamle, hvoraf, omtrent 6 Stkr. beregnes til en Tønde, vilde give 6700 Tdr. Kiød, men naar paa en Tønde regnes 8 Stkr. fra 1 til 2 Aar gamle, ikkun 4800 Tdr. Efter den Islandske Handels-Taxt af 1702 betales i Handelen et 4 Aars gammelt Faar med 90 ß., et 3 Aars Dito med 78 ß., et 2 Aars Dito med 67 ß., et 1 Aars Dito med 46 ß.; og saaledes var Indkiøbsprisen med Saltnings- og andre Omkostninger for 1 Tønde Kiød omtrent 5 Rdlr. 16 ß. Efter den sidste Handels-Taxt af 1776 og en senere Forhøielse i Prisen ved Resolution af 19 April 1779, haver Indkiøbet af en Tønde eller $16\frac{1}{2}$ Lpd. fersk Faarekiød a Lpd. 20 ß., kostet 3 Rdlr. 37 ß., Indsaltning og Nedlægning

*) Ellers synes der at være al Grund til at haabe, at Faareavlen og Landbrugets Productioner vil befordres endog ved de oekonomiske Kundskaber derom, som i de senere Tider ved adskillige vel forfattede Skrifter ere mere udbredte iblandt Indbyggerne. Herhen høre især: Thoroddi Beretning om den Islandske Faarerøgt; Sysselmand Ketilsens Underviisning om den Islandske Faarerøgt, som er trykt i Hrapsøe 1778. 8vo. og uddeelt iblandt Indbyggerne; og Amtmand Stephensens Afhandling om Nytten af Faareavlen, i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter 5te Bind, og sammes Afhandling om Nytten af Hornqvæg, sammesteds i 6te Bind. Kiødhandelen kunde og meget forbedres ved saadan Behandling af Kiødet, hvorved det kunde vente Afsætning paa fremmede Steder, hvortil mægtig Martfelts Priisskrift om denne Materie vil give nyttig Anledning.

ning 78 ß., en Ege-Tønde 1 Rdlr. 59 ß., som med Fragt, Assecurance og alle andre Omkostninger haver udgiort 7 Rdlr. 48 ß., men for denne Priis vil i Fremtiden samme ellers meget fordeelagtige Artikel neppe kunne erholdes.

Af Tælle er i de senere Aar mere udført end i de foregaaende 10 Aar fra 1764 til 1773 Aars Udgang. Aarsagen dertil er at Faarepesten i bemeldte 10 Aar grasserede paa det stærkeste, som formindskede Handelen med Kiød og Talg; men fra 1772, da de syge Faars Nedslagtning begyndte, tiltog igien denne Handelsgreen, ligesom og de efter Haanden indsatte Faar lykkeligen forplantedes. Det har ellers hidindtil været foreskrevet, at den Talg, som smeltedes i Foustager maatte være aldeles reen, ikke Stude- eller Koe- og Faare-Talg sammenblandede, Ureenligheden vel afskrabet paa den, som leveres i Stumper, og at ingen Nyre-Talg maatte borttages af det paa Handelsstæderne slagtede Qvæg.

3.) Hvad Skindvarer angaaer, da haver Udførselen af saltede Faareskind i de 10 Aar fra 1774 til 1783 ikkun udgiort en fierde Deel af hvad som den løb til i de foregaaende 10 Aar; derimod er der af tørre Lammeskind udført langt mere i den sidste end i den foregaaende Periode. Dette tiener til Beviis paa at Qvægavlens Forfatning ikke haver været gunstig i de senere Aar, da mange unge og spæde Lam deels ere døde, deels blevne nedslagtede, formedelst den paa sine Steder indtrufne Mangel af andre Fødevarer.

Af Ræveskind er i de 10 Aar fra 1774 til 1783 udført 6 Gange mere end i de foregaaende 10 Aar; de fleste fra Stikkesholm, Isefiord og Huusevig. De agtes nu, især de lysegraae, blandt de beste Pelsverker over alt i Europa, og betales i Kiøbenhavn med $3\frac{1}{2}$ til 5 Rdlr. Stykket paa den Tid af Aaret, naar fremmedes Commissioner paa deslige og andre Handels-Artikler indløbe. Ellers er ved Ræve-Fangsten at iagttage, at dertil ikke bør bruges de saa kaldede Rævekager, fordi Haarene ved en saa langsom Død løsnes, hvoraf flyder at Skindene ikke blive saa glatte og fasthaarede, som naar Rævene skydes.

I Henseende til Skindvarer haver hidindtil ved Handelen været foreskrevet, at Huderne maatte være retteligen afskaarne og afdragne, ei snittede til Skade eller hullede. Faareskindene maatte have deres fulde Uld, og tørre Lammeskind være af en Couleur med fulde Løskener; Ræveskind skulle være tidige med faste Haar; Svaneskindene uden Huller med fast Duun og Fiær; Sælskindene vel tørrede og uden Huller.

Fiær i Almindelighed, og især Edderduun er ligeledes i de sidste ommeldte 10 Aar udført i langt større Qvantitæt end i de foregaaende. Især er reen Edderduun i den senere Tid solgt med betydelig Fordeel; og Indbyggerne have i de sidste Aar selv renset den. Denne rene Duun skulde efter den sidste Taxtes Forskrift være saaledes, at ingen Ureenlighed deri findes, samt være vel tør og levende. Den urene maatte ei være blandet med Tang, Græs eller anden Ureenlighed, samt ligeledes være vel tør*). Fuglefiædrene maae være tørre, og ingen store Fiædre udrevne deriblandt**). Svane-Fiædrene skulde være af gode Poser og alt smaat frataget.

4) Uldengodset, som altid haver været en betydelig Deel af de Islandske Exporter, og paa hvis Fabrikation Indbyggerne tildeels have anvendt udmerket Flid, haver i de sidste Tider ikke været saa got som i de forrige, hvilket tildeels kommer af den i Taxten af 1776 satte ulige Priis, som haver givet Anledning til, at de forskiellige Sorter ikke ere blevne forfærdigede i det Forhold, som best kunde befordre Afsætningen. De hidindtil brugelige Sorter af Enkeltbaands-Gods, eller de grove Varer, have været Strømper, 1 og 2 Tomme Vanter og Vadmel. Enkeltbaands-Strømper skulle efter Taxtens Forskrift af 1776 være af en Couleur, vel forarbeide og valkede, 1 Siellands Alen lange og Widen derefter, samt vel proportionerede i Foden ved Ankelen og Læggen. Vanterne skulde være af behørig Størrelse, og 2 Tomme Vanterne især vel roede eller valkede. Vadmelet af een Couleur, vel forarbeidet og $7\frac{1}{4}$ Qvarteer Dansk Maal breedt. Paa Dobbelbaands- eller det finere Gods, saavel Strømper som Trøier, haver ingen fastsat Priis fundet Sted; men det er bleven betalt af Kiøbmændene efter Værdien. Desuden have de idelige Klager, som paa begge Sider ere førte over disse Varer, givet Anledning til endnu mange flere Forskrifter og Bestemmelser om denne Fabrikation, som nu ville hæves af sig selv, da den i Fremtiden vil rette sig efter de Handlendes Speculation, helst

*) See Amtmand Stephensens Afhandling om Edderfuglens Yngel og Fredning, i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter 4de Bind.

**) Benyttelsen af disse saa kaldte Biergfugle, som ere deels af Gaase- deels af Hønse-Arten, synes og at være en af de Næringsgrene, der med Tiden meget kunde tiltage. De findes næsten overalt ved Kysten, men dog især i overmaade stor Mængde paa de saa kaldte Fuglebierge, nemlig: Skala- og Skiørvikur-Bierg paa Langanes i Muule-Syssel, Grimsøe, Hornbierg og Holarvikur-Bierg paa Cap de Nord i Norder-Syssel, Latrabierg i Bardestrands-Syssel, Reinis-Bierg i Skaptefields-Syssel og Vestmanøerne.

helst da Indbyggerne kunde forfærdige adskilligt finere Arbeide*). Og endskiont det kunde ventes, at Indbyggerne tildeels endnu nogen Tid ville vedblive den hidtil brugte Forarbeidningsmaade, skionner de dog vel hvorvidt deres egen Fordeel udfordrer, at de forarbeide de hidtil sædvanlige Sorter, af saadan Godhed, Storrelse og Skabning, at de kunde vente en fordeelagtig Afsætning derpaa i Handelen. I de 10 Aar fra 1774 til 1783 ere blevne aarlig udforte 146000 Par Stromper og 103000 Par Vanter, derimod i de 10 foregaaende Aar af disse, ikkun 72000 Par, men af hine 185000 Par. En Folge deraf bliver altid, at de Vare, som udfores i alt for stor Mængde, kommer i Mispriis, om de endog i sig selv vare fuldkommen gode, hvilket dog heller ikke altid kan siges. Der befindes og Forskiel paa Godheden af det Gods, som forarbeides paa Vester- og Sonder-Landet, og det som forarbeides i Nord- og Oster-Landet, som vel tildeels kan komme af den i sidstmeldte Egn faldende bedre Uld, men dog for storste Delen, af den ved Fabricationen brugte storre Flid; da f. Ex., efter Auctionspriserne den 16 October og 6te November f. A., Enkelbaands-Strompene fra Vester- og Sonder-Landet ere betalte med $15\frac{1}{2}$ til $18\frac{3}{4}$ ß., men fra Nord- og Oster-Landet med $16\frac{1}{2}$ til $22\frac{1}{8}$ ß., og Totomme Vanter fra hiin Strækning med $8\frac{3}{4}$ til $13\frac{1}{4}$ ß., (Stappens-Havn undtagen, hvorfra de ere betalte med $17\frac{3}{7}$ ß.), men fra denne med $9\frac{3}{4}$ til $14\frac{1}{7}$ ß. Dobbelbaands-Godset haver i de senere Tider betydelig aftaget, og det kan heller ikke i nærværende Tid debiteres til saa hoie Priser, som forhen; hvorimod veldannet Enkelbaands-Gods finder en bedre og fordeelagtigere Afsætning, helst naar det forfærdiges i det Forhold, at 2 Par Stromper folge med et Par Vanter, og naar deslige Varer afskibes til saadanne Steder, hvor tydske og hollandske Commissioner gives. Troiernes saavel som Vadmels-Fabrikation er ligeledes meget formindsket i de senere Tider, uagtet dog disse Varer, helst det sidste, tildeels have fundet fordeelagtig Afsætning. Den raa Ulds Udforsel haver aftaget i den sidste Termin, uden Tvivl formedelst Faarepesten, da den ellers for blev solgt med Fordeel; Derimod haver det uldne Garn, hvoraf fra 1782 til 1786 fra Handels-Havnene er udfort circa 200000 Pd., som af Fabbrikkyndige ansees for særdeles god og jevn Spinding, ikke funden fordeelagtig Afsætning, deels fordi den Sort Vare efter sin Natur er meget udsat for ved Henliggende at tage Skade. Imidlertid vil denne Spinding altid med Fordeel kunne bruges til Fabrikationen

*) See især Landfoged Skule Magnussens Afhandlinger om Oplands-Bonden, i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter 4de og 5te Bind.

nen i Landet, helst ved Fabriqven i Reikevig, som i de senere Tider haver leveret den største Deel af det af Indbyggerne forbrugte grovere Klæde.

III.

Om andre Islandske Producter.

Foruden de anførte Islandske Handels Producter, giver Landet en Deel andre saavel af Mineralier *), som af Planter **), der muelig i Tiden kunde aabne nye Næringsveie, eller dog komme Landets samtlige Indbyggere til større Nytte.

Saa er det og i Henseende til Landets Hoved-Næringsveie, Fiskerie og Landbrug, ingen Tvivl underkastet, at de jo ved oekonomiske Kundskabers Udbredelse, og ved den formedelst de Handlendes Speculationer frembringende større Virksomhed meget kunde udvides; saaledes at Landets Indbyggere deels kunde benytte sig af nye Grene af disse Næringsveie ***), deels giøre en mere almin-

*) Om de Islandske Mineralier, som ikke ere endnu tilstrækkelig undersøgte, haves noget nær de beste Efterretninger i Mohrs Islandske Natur-Historie, som haver reist i de Egne af Nord- og Øster-Landet, hvor der falder meest af dem.

**) Om de i Huusholdningen især nyttige Planter haves, foruden hvad derom anføres i Mohrs Naturhistorie og i Olafsens og Povelsens Reisebeskrivelse, tvende almindelige Beskrivelser, som begge ere trykte paa Islandsk, og hvoraf Olafsens især handler om de til Spisning brugelige Urter. Om den vigtigste iblandt dem, om Sandhavren, findes en udførlig Afhandling i det Islandske Litteratur Selskabs Skrifter 1ste og 2det Bind. See og Landfoged Magnussens andet Tillæg til Oplands Bonden, sammesteds 6te Bind.

***) Exempler derpaa haves i Conferentsraad Erichsens Afhandling om Hvalfangsten i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter 1ste Bind; om Marsvins-Jagt, sammesteds 2det Bind; om Laxe- Silde- og anden Fiskefangst, sammesteds 3die Bind; foruden det, hvad hist og her anføres i de Skrifter, der handle om Islands Opkomst i Almindelighed, saasom i Balles oeconomiske Tanker, i Conferentsraad Erichsens Udtog af Vidalin, i hans Forberedelse til Besvarelse af det Spørsmaal om den beste Handels-Indretning for Island, i Stiftamtmand Fieldsteds Priisskrift om den beste Handels-Indretning for Island, og andre flere.

almindelig Brug af de paa sine Steder bekiendte gode Indretninger *), deels og indrette deres hele Huusholdning saaledes, at den kunde være meest passende til Landets Beskaffenhed i Almindelighed og enkelte Districters locale Omstændigheder **).

Især synes **Skovplantning** ***) og **Havedyrkningen** ****) at blive vigtige Gienstande for almindelig Opmerksomhed; den første for saavidt de i Landet virkelig værende Skove give Haab om, at de ved omhyggelig Omgang meget kunde forbedres og formeres; den sidste for saavidt man nu ved Erfaring er overbeviist om at den er meget vel muelig i Island, og giver et særdeles nyttigt Tilskud til Indbyggernes Næring, helst da den let kunde udvides til flere Vexter, hvoriblandt mueligen Hør kunde især komme i Betragtning.

IV.

*) I denne Hensigt ere og i de senere Tider af Regieringen besørget trykte og tildeels uddeelte adskillige af de foranførte oeconomiske Skrifter, som egentlig sigte til Island, samt flere saadanne almindelige Afhandlinger oversatte paa Islandsk, og siden ligeledes uddeelt; saasom **Hastfers** Skrift om Faareavlen, **Trøjels** Afhandling om Kartoffel-Avlingen, og andre mere.

) I Henseende til Indbyggernes Huusholdning i Almindelighed, findes mange nyttige Anmærkninger i Amtmand **Stephensens foranførte Afhandlinger, om Faareavlen, om Hornqvæg, om Salt- og Ferskvands-Fiskerie, og om disse Nærings-Midlers indbyrdes Ligevægt; saa findes og adskillige, især for visse Districter tienlige Anmærkninger, i **Povelsens** og **Olafsens**, og **Olavii** Reisebeskrivelse, og i nogle Norske oeconomiske Skrifter, saasom **Juels** gode Bonde og andre, for saavidt nemlig Nordmændenes Flid i at dyrke deres Jord, ogsaa kunde finde Anvendelse i Island.

***) See iblandt andet Landfoged **Skulle Magnussens** Afhandling om Skovopelskning i Island, i det Islandske Litteratur-Selskabs Skrifter 6te Bind.

****) Provst **Halldorsens** Forsøg heri ere blandt de første og vigtigste, de ere og af ham selv beskrevne, hvilken Afhandling saavelsom **Snorro's** og **Thoroddi's** Afhandlinger om Agerdyrkningen i Island, samt **Finsens** Breve om Agerdyrkningens Muelighed i Island kan tiene til en nyttig Veiledning; saa haves og i **Mohrs** Naturhistorie de nyeste Efterretninger om sammes Fremgang paa den af ham besøgte Kant af Landet. Desuden haver Sysselmanden **Ketilson** i Aaret 1779 udgivet en udførlig Beretning om nogle Forsøg, som ere giorte med en Deel til Føde og andet nyttigt Brug tienlige Sædearter, som med Fordeel kunde dyrkes i Island, hvilket Skrift ligeledes er uddeelt iblandt Indbyggerne.

IV.

Nogle Anmærkninger om Skibes Ladning og Varemærker.

Da Ladningen af Skibene i de Islandske Havne meestendeels maae skee paa den Maade, at alle Vare til og fra Ladestedet maae føres med Baade, saa bør man være varsom med Fiskevarenes Indskibning, at de ikke indlades ved indfaldende Regn eller fugtigt Veirligt, da Fisken derved strax taber sit Anseende.

For at spare paa Skibsrum er det særdeles vigtigt, at alle Sorter Varer indskibes i den Orden, at de kunne stables og skrues til Fordeel for Kiøbmanden, hvorved omtrent følgende **Beregning for en Commerce-Læst** af 6000 Pd. kan bruges, saaledes at derfor indlades:

a.) Af Platfisk, 1ste og 2den Sort . . . . . 9 Skpd.
b.) Kliptorsk, alle Sorter, samt Langer, Rokker . . 18 Skpd.
c.) Af torvirkede Plat- Spile- samt Hænge-Titlinger . . $6\frac{3}{4}$ Skpd.
d.) Af Edderduun, Uld og Fuglefiedre pr. Commerce-Læst, $4\frac{1}{2}$ Paqve a 10 Lpd. . . . . . . $2\frac{1}{4}$ Skpd.
e.) Af Kiød, Cabliau, Tran, Talg og andre Vare i hele, halve og Qvart-Fustager, beregnes . . . 18 hele Tdr.
f.) Af Bundter saltede Faareskind, 10 Bundter (a 2 Stkr.) pr. Td., altsaa 180 Bundter eller . . . 360 Stkr.
g.) Af uldne Vare og Fabricata beregnes pr. Commerce-Læst $4\frac{1}{2}$ Paqve af 2 Tomme-Vanter a 1000 Par eller . 4500 Par.
h.) Enkelt- og Dobbelbaands-Strømper beregnes $4\frac{1}{2}$ Paqve a 500 Par, altsaa . . . . . 2250 Par
i.) Af Eentomme-Vanter beregnes 3 Par imod et Par Strømper $4\frac{1}{2}$ Paqve a 1500 Par, altsaa . . 6750 Par
k) Øvrige Vare som emballeres i Fustager beregnes pr. Commerce-Læst . . . . . . 16 Tdr.

De

De hidtil brugelige Havne-Mærker paa Retourvarene fra Island have været følgende:

Holmen	HM
Havnefiord	HF
Kieblevig	KV
Bosand	BS
Grindevig	GW
Vestmanøe	VØ
Ørebak	ØB
Berrefiord	BF
Rodefiord	RF
Vapnefiord	VF
Huusevig	HW
Øefiord	ØF
Hofsøs	HAS
Skagestrand	SST
Reikefiord	RKF
Isefiord	IF
Dyrefiord	DF
Bildal	BD
Patrixfiord	PF

Stik-

Stikkesholm	SH
Flatøe	F⊕
Grønnefiord	GF
Olufsvig	OV
Stappen	S
Budenstad	BDS

Vare-Betegninger og Mærker paa Retourvarene i Fustager og Paqver have været:

Cabliau	Cu
Grov Torsk (Labberd.)	D
Middel-Torsk	MD
Lax	Lx
Klein Torsk	KD
Langer	L
Graasei	GS
Edderduun	EDn
Faarekiød, storhuggen	S
. . . . . smaahuggen	S
Oxekiød	Ozk
Fuglefiedre	FF
Tran Haakalls	HK

Tran Sælhunde	ST
. . Torske	TT
. . Hay	HT
. . Foed	FT
. . Andanesie	AF
Strømper (enkelbaands og dobbelbaands) . .	H
Vanter (totomme og eentomme) . . .	TT

Hvad endelig Indskibningen af Cargaison-Varerne angaaer, da haver man ved den forrige Islandske Handel anslaaet Hoved-Artiklerne af samme om trent paa følgende Maade:

Paa 1 Commerce-Læst Rum regnes:
16 Tønder pakket Gods
22 Tønder Styrte-Gods
Til 1 Tønde Rum ansættes
1 Tønde Rug
1 Tønde Byg
1 Tønde Havre
1 Tønde Meel
1 Tønde Gryn
1 Tønde Malt
30 Pund Humle
1 Tønde Erter
1 Tønde Skibsbrød a 82 Pund
1 Tønde Skonrøggen a 78 Pund
1 Tønde Brændeviin
1 Tønde Øl
½ Oxehoved Viin, Brændeviin og Edike
3 Ankere af Dito
1 Tønde Miød

1 Tønde

1 Tonde Salt
1 Tonde Tiære
2 Skpd. Jern
150 Pund Rull- og Skotsks-Tobak
2 Kister Præs-Tobak
100 Gang Hesteskoe
150 Stkr. Bryneſtene
1 Tonde grøn Sæbe
100 Pund hviid Sæbe
30 Stkr. Hatte
1 Tonde Steenkul
50 Stkr. Flasker
3 Skpd. Klumpe-Blye
100 Storehundrede (120 Stkr.) diverse Som
20 Dosin Tobaks-Piber
10 Riis Papiir
250 Pund Indigo
150 Pund Sukker
180 Pund Caffebønner
60 Pund Thee
150 Pund Krudt
$\frac{1}{4}$ Skpd. Flotholt
1 Skpd. Hamp
2 Stkr. Seildug
1 Par Haandqværnestene
100 Pund Messing
5 Stkr. Jern-Gryder af diverse Størrelse
2 Stkr. Klæde
16 Stkr. Rask
70 Alen Kirsei
30 Alen Filt
30 Alen Pakhaar
80 Alen Plyds, Sarge og Flonel
200 Alen diverse Lerreder
300 Stkr. Torklæder
100 Pund ulden Garn

4000

4000 Alen Posementmager-Snore
40 Stkr. 60-Favne Liner
50 Stkr. Lod-Liner
100 Pund Netgarn, Seilgarn og Skindbindsel
50 Storehundrede Angel-Tommer
200 Alen Cattuner
1000 Stkr. Taffel- og Peber-Kager
150 Storehundrede Angler
30 par Uld-Karder
200 Pund Staal
$\frac{1}{15}$ Tylt 18 Alen Træer
$\frac{1}{12}$ Tylt 16 Alen Dito
$\frac{1}{10}$ Tylt 12 Alen Dito
$\frac{1}{8}$ Tylt 10 Alen Dito
$\frac{1}{6}$ Tylt 7 Alen Dito
$\frac{5}{12}$ Tylt store Legter
$\frac{1}{2}$ Tylt middel og smaa Dito
$\frac{4}{3}$ Tylt Bræder
1 Bundt Splitter
$\frac{1}{10}$ Favn Brænde
$\frac{1}{6}$ Tylt Jufferter
$\frac{1}{3}$ Stk. Stavn-Træer
1 Stk. Kiol-Træe
6 Stkr. Vognskud
$\frac{1}{2}$ Finlands-Stampe
1 Tønde Kalk.

Fierde

Fierde Afdeling.

Summariske Handels = Beregninger.

Henſigten med de efterſtaaende Tabeller er, at forſkaffe de Handlende i de Kongelige Stater, ſom formodes at være tildeels ikkun lidet bekiendte med den Islandſke Handel, al den Oplysning om ſamme Handels Tilſtand hidindtil, ſom de kunne behøve for at veiledes ved deres foretagende Expeditioner. Vel er det at formode, at ſaavel de Vare, der bruges til denne Handel, ſaa og Indkiøbs-Priſerne meget ville forandres under Friehandelen, ja at endog nogle af de hidtil ſøgte Handels-Havne maaſkee herefter ikke blive beſeilede, men derimod andre i deres Sted; men i nærværende Tid, da Friehandelen juſt træder i den forrige octroierede Handels Sted, ſynes dog ingen bedre og ſikkrere Veiledning at kunne gives til hiin, end en ſaa meget muelig nøiagtig Efterretning om denne. Man haver til den Ende af Handelens Bøger og Regnſkaber for de 21 Aar fra 1764 til 1784 ladet uddrage omſtændelige Efterretninger om alt, hvad der vedkommer Handelen paa hver af de hidtil ſøgte Handelshavne for hvert af ommeldte Aar, og af den Summa, ſom deraf er udkommen for 21 Aar, ere igien uddragne de Middeltal, ſom herved offentlig bekiendtgiøres. Man ſynes med Grund at kunne antage at disſe Tal nogenledes kunne anſees for at være pasſende til Landets Tilſtand i Almindelighed, da de ere uddragne af en Summa for ſaa mange Aar, hvoriblant de bedre Aaringer rimeligviis bøde paa de ſlettere; ligeſom de og ere bygte paa ſaa tilforladelige Beregninger, ſom efter Sagens Natur kunde være muelige. Dertil kommer at det ommeldte Tidsrum med Føie kan anſees for at have været, hverken ſærdeles gunſtig eller ſærdeles ulykkelig for Island; da det, ſom Landets Handel paa den ene Side haver tabt derved, at Faareavlen aldrig i denne hele Tid haver været dreven til den forrige Høide, igien er bleven erſtattet ved den for-

 medelſt

medelst Krigen i Aarene 1778 til 1782 betydeligen stegne Priis paa næsten alle Islandske Produkter, helst af Fiskeriet, hvilken ikke kan eragtes at være balanceret ved de tildeels høiere Indkiøbspriser af Cargaison-Varer, især af Kornvarer. Men nu for Tiden synes Udsigterne endog at blive bedre, end de have været i og for bemeldte Tidsrum; da Fiskens Priis, endskiønt betydelig falden under det, hvortil den steeg i Krigen, dog er høiere end den var for Aaret 1764, ligesom paa den anden Side Faareavlen nu forhaabes snart igien at ville tiltage, da de Hindringer, som hidindtil have standset den, ere hævede, og Landbruget igien tegner sig got. Deraf haabes altsaa den Følge, at Handelens Tilstand vil forbedres ikke allene i Almindelighed, men og især for de Havne, hvor den hidindtil haver været mindst fordeelagtig; og da formodentlig Kiøbstædernes Tilvæxt meget vil bidrage dertil, saa haver man anseet det nyttigst, at vise ved hvert Slags af de her meddeelte Beregninger, i hvad Forhold de kunne passe til hver af de nye Kiøbstæder, til hvilken Ende Summerne for de under hver Kiøbstæd henhørende Havne ere sammenlagte for hvert af de i den anden Afdeling beskrevne Districter.

Saaledes vise de første Beregninger Qvantiteten og Indkiøbsprisen af de fornemmeste til hver Havn udsendte Cargaison-Varer, efter et paa foranførte Maade uddraget Mellemtal for 21 Aar. Dog er derved at mærke, at man ved mange Artikler haver maattet forandre Deleren, da formedelst den i Aaret 1776 indførte nye Handels-Taxt mange Artikler ere forandrede; saaledes, at nogle Artikler af den forrige Taxt af 1702 ere udgaaede, og derimod flere, tildeels og flere Under-Sorter af en og den samme Slags Vare ere komne i Brug i Handelen. Saaledes f. Ex. ere Rug, Byg og Havre saa at sige ikke uden efter den nye Taxt bleven indført umaled, Sorterne af Lerred og af Klæde have meget forandret sig, og adskillige Vare, hvoriblant nogle, saasom Seildug, ere af Betydenhed, ere først siden bemeldte Tid bleven staaende Artikler, da det mindre, som deraf forhen behovedes, blev henregnet under Bestillings-Gods. Næsten til samme Tid have og Cargaisonvarene, og især visse Overflødigheds-Vare betydelig tiltaget, ved den Anledning at Handelens Kiøbmænd og Underbetiente siden Aaret 1777 have været bosatte i Landet, som have ført deres Huusholdning paa dansk Maade, og derved foraarsaget at der er bleven udført langt mere af Viin, Kaffebønner, Thee, Sukker, deels og af Kornvarer, Klæde, Lerred og andre Varer, end Indbyggernes Fornødenheder egentlig have udfordret. Overalt vilde man tage Feil ved at troe at alle de her anførte Vare ere at ansee som egentligen for Islænderne bestemte; thi

mange

mange deraf, saasom Salt, Tiære, Steenkul, Jern, Tømmervare, Bødker-Arbeide, Splitter og Baandstager bør egentlig henregnes under Handels-Omkostninger, da de anvendes (naar fradrages saavel det lidet af Salt, Indvaanerne til egne Huusholdninger forbruge, som og de Jernstager og Splitter til Syre-Balle) blot til Fiskens Tilvirkning og Varenes Indpakning. Det samme er at sige om Pakhaar, og nogle mindre betydelige Artikler, saasom Sække, Matter, Stytter, Ravndug, Stampere og nogle flere, som her saavel som nogle faa allene deels til Handels-Havnenes Inventarier, deels til Handels-Betientenes Brug oversorte Vare, ere udeladte, da de ikke sælges til Islænderne, og ere ikke heller nævnte i Taxten, følgelig efter den octroierede Handels Principer ingen Handelsvare; hvorimod hine ovenmeldte Varer ere anførte, fordi de tillige kiøbes af Indbyggerne, og ere dem tildeels uundværlige, endskiønt ikke i den Mængde, som deraf har maattet udsendes, for tillige at bruges ved Handelsvarenes Tilvirkning.

Saaledes findes da i disse Beregninger følgende 63 Artikler. 1.) Rug. 2.) Byg. 3.) Havre. 4.) Ruugmeel. 5.) Bygmeel. 6.) Skonroggen-Brød. 7) Skibsbrød. 8) Gryn, hvorunder ere sammenlagte: Byggryn, Boghvedegryn og Havregryn, iblandt hvilke af Byggryn indføres meest. Alle disse Kornvares Tilførsel haver i det hele betydeligen tiltaget, saaledes at det her anførte Mellemtal for 21 Aar neppe vil findes tilstrækkeligt i Forhold til de sidste Aaringers Tilførsel, men vel i Forhold til Landets virkelige Fornødenheder. 9.) Erter, have i de sidste 10 Aar meget tiltaget. 10) Malt. 11.) Humle. 12.) Dansk Brændeviin til 4 Graders Styrke, hvormed er sammenlagt det lidet, som til nogle Havne findes udført af Sukker-Brændeviin. 13.) Viin, nemlig ung Viin, gammel Viin og rød Viin, af hvilke sidste Sorter dog ikkun lidet er indført. 14.) Fransk Brændeviin og Rom, af hvilken sidste noget mere er indført i de seenere Aar. 15.) Viinedike, haver ligeledes meget tiltaget. 16.) Miød haver ogsaa betydelig tiltaget. 17) Øl af forskiellige Sorter, nemlig Marts Øl, 4 Dalers og 3 Dalers Øl, haver meget aftaget i de sidste Tider, og forbruges nu næsten allene af danske Familier. 18.) Spansk Salt og 19.) Fransk Salt, haver begge meget tiltaget i de seenere Aaringer. Norsk Salt er ikke anført, da deraf i de sidste Aar ikke mere er indført end for 50 Rdlr. i Aaret 1784. 20.) Tobak, af de tre Sorter, Pres- Rulle- og Skotsk-Tobak, hvoriblant den sidste ikkun udgiør omtrent ⅛ Deel af den hele Qvantitet, og den første derimod over det halve, haver ligeledes tiltaget i de seenere Tider. 21.) Tiære, af den middel-tynde, haver ogsaa meget tiltaget i

de sidste Aar. 22) Steenkul. 23.) Stangjern, Huggeson iberegnet. 24.) Hestesko, Sømmene iberegnet. 25.) Jerngryder. 26.) Messing i Plader og Bækken. 27.) Blye, og 28.) Tin i Arbeide haver ogsaa tiltaget. 29.) Bøssekrudt, saavel poleret som upoleret, meest af den første. 30.) Byneestene, hvis Tilførsel i de sidste Aar omtrent er fordoblet. 31.) Papiir, af fire forskiellige Sorter, fiint, godt, ringe og gemeent, hvoriblant det meste er af den første Sort, men overalt mere tilført i de sidste Aar. 32.) Sæbe, grøn og hviid Sæbe, meest af den første, haver ogsaa tiltaget. 33) Hatte af forskiellige Sorter, nemlig Hatte med Foder, med Rand og Drenge-Hatte, hvoriblant meest indføres af de første, have ligeledes meget tiltaget. 34.) Farvet Giorn, haver aftaget i de seenere Aar. 35.) Klæde, hvorunder indbefattes de trende Sorter Pak- og Pyk-Klæde samt smal Toisl, haver meget tiltaget, helst den sidste Sort. 36.) Kirsei og Filt ligeledes, helst den første. 37.) Rask og Racorat Sarge, hvoraf meest indføres af den første Sort, ere først blevne Handels-Artikler siden 1776. 38.) Flonel. 39.) Kattuner af forskiellige Sorter, nemlig hvide fine, hvide middel, hvide ordinaire, blaae og hvide, blaae, røde og hvide, have meget tiltaget i de sidste Aar. Af de blaae, og blaae og hvide er meest indført. 40.) Blaastribet og ternet Lerred. 41.) Torklæder, nemlig Kattuns Torklæder, smaa og store Lerrets Torklæder, meest af store Lerrets. 42.) Seildug af forskiellige Sorter, nemlig Russisk Dug, Flamsk Dug, Ravn Dug, haver meget tiltaget. 43.) Plyds, essen og blommet, haver ogsaa tiltaget. 44.) Lerreder af forskiellige Sorter, nemlig $\frac{5}{4}$ bred Hor- og Blaar-Lerreder og $\frac{4}{4}$ Dito, have i de senere Aar meget tiltaget. Under den forrige Handels-Taxt vare disse Sorter ikke saa brugelige, men derimod blev da indført endeel Vestphalsk og Ulzinger Lerred, og syede Skiorter, Stykket omtrent a 3 til 4 Mk. 45.) Strie eller Pakliin til Varenes Indpakning, meest til Uldengodset, grov og fiint, dog langt mere af den første end sidste Sort, have tiltaget. 46.) Snorer, hvorunder indbefattes Skrue- og Posemyntmager-Snorer. 47.) Indigo. 48.) Kaffebonner. 49.) Thee Bohe. 50.) Sukker. 51.) Uldkarder og Uldbrækker, meest af de første. 52.) Reebslager Arbeide, hvorunder tillige indbefattes Nette- og Seilgarn, samt noget lidet, som findes indført af Hamp og Hor, haver meget tiltaget. 53.) Søm, haver ogsaa meget tiltaget. 54.) Angler. 55.) Qværnstene. 56.) Tømmervare og 57.) Bødker-Arbeide, hvorunder tillige indbefattes gamle Foustager, haver ogsaa betydelig tiltaget, helst da under det for Tømmer-Varene udsatte Beløb, tillige for største Deel ere indbefattet de for Handels-Betientene udsendte Huse.

58.)

58.) Skriner. 59.) Splitter eller Baandstager. 60.) Isenkram. 61.) Staal. 62.) Bouteiller, og 63.) Urtekram.

Under Indkiøbsprisen er ellers beregnet Emballage og flere Bekostninger, samt tildeels saadanne Udgifter, der medgaae til Varenes Conservation, da Prisen er efter Regnskaberne anført saaledes, som Varene ere leverede frie i den Islandske Handels Pakhuse; og da Qvantiteten er beregnet saaledes, som de fra Kiøbenhavn ere afsendte og ikke saaledes, som de i Island ere ankomne, saa kommer derved ei heller Indsvinding, Undermaal, Lekkage o. s. v. i Betragtning. Og hvad den Ulighed angaaer, at den her anførte Qvantitet ikke altid allene er forbrugt ved den Havn, hvorhen den herfra blev udsendt, da undertiden, helst ved de nær ved hinanden liggende Havne Varene overføres fra den ene Havn til den anden; da haver man søgt at hæve den, ved at sammenlægge saadanne Naboe-Havne, samt ved at uddrage igien en Hoved-Summa for alle til en Kiøbstæd hørende Havne, hvorved alle Uligheder best vil hæves, og lignes imellem sig, endskiønt ellers Uligheden af Priserne i forskiellige Aaringer saavel som af de udsendte Under-Sorter altid kan foraarsage paa sine Steder nogen Forskiæl i Forholdet imellem Priserne og Qvantiteten ved forskiællige Havne.

Den anden **Beregning** er Taxten, hvorefter Cargaison-Varene ere solgte og Retour-Varene indkiøbte i Island i dette Aar, for saavidt Handelen der endnu er ført for Kongelig Regning. Priserne for Cargaison-Varerne ere deri beregnede efter Indkiøbsprisen med et billigt Tillæg for Fragt, Assecuranz og nogle ved Handelen nødvendige Omkostninger; og Priserne for Retour Varene ere forhøiede i saadant Forhold mod dem, hvortil de vare anslagne i forrige Taxt, som man troede at kunne give foruden Fragt, Assecuranze og andre Omkostninger, uden at lide Skade ved de nu gangbare Udsalgspriser. Denne Beregning vil give dem den beste Oplysning i Henseende til Detaillen af de Vare-Sorter som til Island overføres, hvilke ikke i den foreståaende Beregning kunde tages i Betragtning, hvori nødvendig mange Artikler maatte læages sammen; ligesom og Priserne nogenledes kunde tiene til Veiledning ved at skiønne af hvad Godhed hver Sort især kunde være, helst da man til ydermere Oplysning ved hver Artikel haver tilføiet, hvad den kostede efter forrige Handels-Taxt

Den tredie **Beregning** viser Qvantiteten og Udsalgsprisen af de for hver Islandsk Havn saavel til Kiøbenhavn som directe til fremmede Stæder afskibede Varer, efter et Mellemtal af de ommeldte 21 Aars Summa. Den er

opgiort

opgiort paa samme Maade, som Beregningen over Cargaison-Varerne; men da efter den Maade, hvorefter Handelens Bøger have været førte, Havnene ere blevne crediterte allene for disse Varers Beløb efter den forrige Handels-Taxt med Tillæg af visse Pro Cento, som paa de fleste Artikler haver været 25 Pro Cento, saa er det her anførte Beløb af Udsalgsprisen vel fuldkommen noiagtig i Henseende til hele Landet, men ikke saa aldeles tilforladelig i Henseende til de enkelte Havne. Thi disse Priser ere efter Hoved-Regnskaberne repartere-de paa hver Havn efter Qvantiteten af de derfra udskibede Varer; men derved er Beløbet for nogle Havne bleven for høit og for andre derimod for ringe, da visse Varer betales til forskiellige Priser eftersom de komme fra forskiællige Havne, hvilket ikke allene gielder, som allerede for er anmerket, om Uldengodset, men og i Henseende til Fisken, som altid fra de 7 Sønderlands Havne bliver i Almindelighed betalt bedre end for de 10 Vesterlands Havne. Imidlertid er denne Forskiæl dog ikke af den Betydenhed at jo de Handlende, naar de allene i Almindelighed lægge Mærke til den anførte Omstændighed, kunde med nogenlunde Rimelighed af de anførte Beregninger skiønne om Værdien af hver Havns Exportation. Hvad de øvrige Tvivl angaaer, som kunde møde ved disse Beregninger, at nemlig den ene Havns Retourvarer undertiden ere blandede med den andens, og at visse Sorter Varer ikke ved alle Havne lige nøie ere afskilte, samt at nogle Varer først efter den sidste Handels-Taxt ere blevne Handelsvarer; da haver man troet at hæve dem ved at legge Nabøe-Havnene sammen, samt igien at uddrage Summen for de til hver Kiøbstæd hørende Havne, og ved at samle de forskiellige Under-Sorter af hver Slags Varer saa meget mueligt under almindelige Rubriqver. Saaledes findes i disse Beregninger følgende 30 Artikler: 1.) Torfisk, hvorunder indbefattes Grov- og Middel-Platfisk, Spile-Fisk, Spile-Titlinger, Plat-Titlinger, Henge-Fisk, Henge-Titlinger, Rotskiær, Rotskiær-Langer, Plat-Langer, tørre Kuller og Graasei. 2.) Saltet Fisk, hvorunder indbefattes Klip-Langer, Klip-Torsk, Klip-Kuller, Klip Rokker, Klip-Nakker. 3.) Tønde-Torsk og Kabliau, nemlig Grov-Torsk, hvoraf ogsaa noget er directe udsendt til fremmede Stæder, Middel-Torsk, Smaa-Torsk og Kabliau. 4.) Tør- og Platfisk til fremmede Stæder, hvorunder indbefattes Platfisk, Tørre-Langer, Rotskiær-Langer, Plat-Langer, Hengefisk og Graasei. 5.) Salt Fisk til fremmede Stæder, saasom: Klipfisk, Klip-Langer, Klip-Torsk, Klip-Kuller. 6.) Saltet Lax, hvoraf ogsaa noget er udført til fremmede Stæder. 7.) Torske-Ravn. 8.) Tran, nemlig Haakalle-, Sælhunde-, Fiske- og Fod-Tran. 9.) Kiød, nemlig Oxe-

Beede-

Beede- Faare- og Lamme-Kiød, hvortil tillige er henført det som i visse Aar, helst i de ommeldte første 10 Aar fra nogle Havne findes udført af Faaretunger. 10.) Talg af diverse Sorter, saasom Oxe-Faare-Stumpe-Talg, hvortil tillige er henført det lidet, som findes udført af Talg-Lys. 11.) Smør. 12.) Oxehuder. 13.) Faare- Lamme- og Bukke-Skind. 14.) Sælskind. 15.) Hvalbarder. 16.) Ræveskind, saavel graae som hvide. 17.) Svaneskind. 18.) Svanefiær. 19.) Fuglefiær. 20.) Edderduun, saavel reen som ureen. 21.) Rafineret Svovel. 22.) Raae Uld, nemlig hvid, meleret og Udskud-Uld. 23.) Ulden Garn, hvoraf i de tvende sidste, i disse Beregninger ikke indbefattede Aar er indkommen meget. 24.) Vadmel. 25.) Enkeltbaands Hoser. 26.) Enkeltbaands Troier. 27.) Enkeltbaands Vanter. 28.) Dobbelbaands Hoser. 29.) Dobbelbaands Troier. 30.) Dobbelbaands Vanter. Dog er ved Uldengodset at mærke, at ved nogle Havne Vanter og Stomper ere blandede sammen i Pakker, hvilket, da disse alleene ere noterede i Havnenes Regnskaber, haver givet Anledning til, at for nogle Havne findes en ubetydelig Udførsel af en eller anden Sort af disse Varer, hvorimod den oven pag. 120 angivne, der gielder for hele Landet, er rigtig, fordi den er uddragen af Hoved-Regnskaberne efter Auctions-Priserne. Ellers er Udsalgs-Prisen i Almindelighed beregnet efter en Middelpriis, der blev uddragen af adskillige Auctions-Priser for samme Aar, saaledes at ingen Fragt og Assecurance derved er anslaaet; derimod er allene for den paa fremmede Stæder solgte Fisk det Netto-Beløb anført, efter at Provision og deslige Omkostninger ere fradragne. Og da Qvantitæten er anført saaledes, som Udskibningen er skeet fra Havnene, saa er derved ei heller nogen Bedervelse o. s. v. kommet i Betragtning, saaledes at de her anførte Priser, som dog allene passe til det virkelig solgte, kan i Henseende til de enkelte Partier af Varer snarere ansees for at være for ringe end for høie, ligesom og de sidste Aars Priser have været overalt kiendeligen høiere end den her uddragne Middelpriis. Ellers er endnu at mærke, at man ved Retour-Varene saavel som ved Cargaisonerne haver deelt Beløbet for Skagestrand og Rekkefiord i tvende lige Dele, da den ene hører til Oefiords-, men den anden til Isefiords-Kiøbstæd, endskiønt hidindtil Regnskabet for begge Havne er ført under et.

Den fierde Beregning viser Qvantitæten af alle foranførte Islandske Retour-Vares Udskibning i en Summa for de tvende forskiellige Perioder fra 1764 til 1783, og fra 1774 til 1784; hvoraf man vil kunne dømme det Forhold, hvori Udskibningen i bemeldte Tid haver af- eller tiltaget for hver Havn. En kiendelig Indflydelse paa den herved skeete Forandring haver den sidste Han-

dels-

dels-Taxt havt, som ved Forhøielsen af Fiske-Priserne maaskee ogsaa haver bidraget til at Landbrugs-Varene ere blevne mindre i den sidste Periode, end de ellers vilde have været, uagtet Faarepesten og andre ulykkelige Tilfælde.

Den femte Beregning viser de i bemeldte 21 Aar for hver Havn aarlig betalte og beregnede Fragter og Assecurancer saavel for Cargaison, som for Retour-Vare, hvilken man haver troet at kunne blive nyttig for de Handlende i Henseende til Calculationen af de ved denne Handel forefaldende Omkostninger. Dog er ved disse Beregninger at mærke, at Fragten i de senere Aar i Almindelighed er ansat maaskee høiere, end den egentlig kunde anslaaes til, endog i de Aar, da Conjuncturerne under Krigen have forvoldet at den steeg betydeligen. Aarsagen dertil er denne, at Handelen haver siden Aaret 1777 brugt til Fragten for det meste egne Skibe, hvoraf man i Almindelighed haver beregnet Fragten noget høiere, for derved nogenledes at balancere de betydeligere Omkostninger, der altid have været ved Handelens Skibes Vedligeholdelse og Udrustning.

Den siette Beregning viser korteligen Beløbet af den til hver Havn udsendte Cargaison og derfra igien hiemkomne Retour-Ladning, for de tvende Perioder fra 1764 til 1773 og fra 1774 til 1784, og synes saaledes at kunne tiene til en Slags Handels-Balance saavel for hver Havn som for hele Landet i det ommeldte Tidsrum. Dog maae derved mærkes, at Cargaisonernes Beløb er beregnet efter det Hele, som til hver Havn er udsendt, saaledes at deri ere indbegrebne ikke allene hvad som, efter det foranførte, maatte bruges til Handelsvarenes Appretur og Indpakning i Island, og som altsaa egentlig allerede bliver at henføre under Handels-Omkostninger, men endog saadanne Varer, som allene have været bestemt for Handelens Betiente og deres Familier, samt den største Deel af deres Løn, og andre til de for Handelen ved Havnene i Island forefaldne Udgifter fornødne Contanter. Saaledes er af dei bemeldte Tid til Landet udførte Contanter af Beløb 350000 Rdlr., som meesten deels ere indbegrebne under den foranførte Summa, det meste, især i de senere Aar, alleene at ansee, som anvendt til de under en Compagnie-Handel nødvendige Omkostninger, som for endeel bortfalde ved Entrepriser for private Kiøbmænds Regning. Videre maae man fradrage Cargaisonerne de i Island henliggende Beholdninger, for saavidt nemlig disse i Aaret 1784 vare høiere end i Aaret 1764 for hver Havn især, hvorved den hele Summa formindskes om henimod 200000 Rdlr.; derimod maae man tillægge Retourvarene nogle tilbagekomne Cargaisonvarers Udsalgspriis og de forliste Ladningers Beløb efter det, som derfor er afskrevet paa Assecuranz-Conto, samt de i Island efterliggende Retourvarer

tourvarer og udestaaende Restancer, for saavidt disse vare større i 1784 end i Aaret 1764. Derved vilde da omtrent Cargaisonernes hele Beløb i bemeldte 21 Aar bliver 2560000 Rdlr. og derimod Retourvarernes 4665000 Rdlr., saaledes, at, naar man lægger til de første endog Fragterne og Assecurancen med 840710 Rdlr. samt 10 pro Cent for nødvendige Handels-Omkostninger, der dog vil blive en Gevinst af omtrent 1000000 Rdlr. eller over 27 pro Cent af den i Handelen stikkende Capital. Men at derimod den Kongelige Handel haver været mindre heldig, uagtet de ellers tildeels meget lykkelige Conjuncturer ved Markets Priserne nogle Aaringer i de udenrigs Havne, har deels været Følgen af de Uleiligheder, som en octroieret Handel altid medfører, deels og af den Combination af de flere fælles Handeler, som have paadraget store Udgifter, som private Kiøbmænd under en Friehandel ikke nødes til.

At ellers de her meddeelte Beregninger ere saa nøie, som de efter Sagens Natur kan være ved at gaae ind i saa stor en Detail, og naar man derhos antager andre Beregningsmaader end de, der ere brugte i Handels-Bøgerne, vil best kunde skiønnes, naar man herved til Slutning meddeler den af Handelens Hoved-Bøger for de 11 Aar fra 1774 til 1784 med den muligste Nøiagtighed uddradne Hoved-Summa. Efter samme var for hele Landet:

Aar	Cargaisonvarer		Retourvarer		Fragter		Assecurancer	
	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.
1774	114757	40	206302	44	30501	1	6390	57
1775	124072	94	172800	63	38798	82	6881	95
1776	131325	46	215636	69	32804	85	7196	24
1777	145858	87	203263	19	41487	31	7783	82
1778	189894	90	435810	42	47519	86	9405	33
1779	218996	51			69399	12	11625	42
1780	177363	62	234776	44	68988	58	9087	72
1781	142232	56	271481	44	118568	62	8562	,
1782	145670	86	195164	83	99567	45	8422	28
1783	159588	7	205234	49	106024	59	10501	64
1784	189492	7	244422	27	91065	47	10128	77
Summa	1739253	30	2404893	4	744725	88	95985	94

Naar

Naar man nu dermed sammenligner den Summa som paa Tabellen No. 6 er udbragt, ved at sammenlægge de for hver Havn for sig beregnede Poster, saa vil Fragter og Assecurancer befindes at være aldeles overeenstemmende, alene at de 1033 Rdlr., som findes anførte i Handels-Bogerne for Assecuranz af forsendte Islandske Varer herfra til fremmede Stæder ikke Havneviis kunde blive reparteret, hvorfor Summen i Tabellen er noget mindre end efter Bogerne. De aarlig forhandlede Retourvarers Belob er i bemeldte 11 Aar efter Bogerne 2404893 Rdlr., og naar man dertil lægger 52075 Rdlr. for de til Fisker-Skibene afleverede Retourvarer, 129600 Rdlr. for de den Tid usolgt her liggende Beholdninger og 29980 Rdlr. for Belobet af de i samme Aaringer forliste Retour-Ladninger, saa vil den da udkommende Summa af 2616548 Rdlr. passe meget nøie til den i Tabellen No. 6. udbragte Summa. Cargaison-Varernes Belob er efter Bogerne i bemeldte Aar 1739263 Rdlr. og efter Tabellen No. 6 i samme Tid ikkun 1646516 Rdlr.; men naar man lægger til sidstbemeldte Summa Belobet af adskillige ikke egentlig til Islændernes Brug udsendte Artikler, som ikke i samme ere indbefattede, med 76785 Rdlr., saa bliver Forskiellen ligeledes ubetydelig. Men saa meget sikkrere bliver da Resultatet af alle disse Beregninger, nemlig at Handelen paa Island i de ommeldte 21 Aar, naar den var bleven drevet af private Kiobmænd endog fra Kiobenhavn af, hvor mange Varer naturligviis maae falde dyrere, og under de anførte hoiere Indkiobs-Priser og Fragter, ville have været meget fordeelagtig, og deraf synes nødvendig at flyde, at den vil blive endnu langt fordeelagtigere naar den for Fremtiden bliver drevet med større Oeconomie fra flere Stæder.

I. Bereg-

I.

Beregning

over

Quantiteten og Indkiøbsprisen

af de

aarlig til hver Havn i Island udsendte

Cargaisonvarer.

Havnernes Navne.	Rug.				Byg.				Havre.			
	Quantitet		Beløb		Quantitet		Beløb		Quantitet		Beløb	
	Tdr.	Sk.	Rdlr.	ß.	Tdr.	Sk.	Rdlr.	ß.	Tdr.	Sk.	Rdlr.	ß.
Holmen	301	-	1072	21	155	3	366	54	3	3	7	87
Havnefiord	275	-	870	70	186	7	420	47	10	-	24	16
Kieblevig	107	1	330	84	127	4	271	94	24	-	54	-
Bosand } Grindevig }	116	7	370	45	88	6	188	91	1	5	3	75
Reikevigs Kiøbstæd.	800	-	2644	28	558	4	1247	94	39	-	89	82
Vestmannøe	106	2	347	88	188	6	401	49	-	-	-	-
Oerebacke	316	1	969	26	472	5	1003	45	11	5	26	-
Vestmannøe Kiøbstæd.	422	3	1317	18	661	3	1404	94	11	5	26	-
Berrefiord	101	7	341	29	31	7	89	3	3	3	7	33
Rødefiord	146	2	476	74	59	5	146	93	1	5	3	73
Vapnefiord	41	7	137	83	33	6	83	67	3	3	6	72
Eskefiords Kiøbstæd.	290	-	955	90	125	2	319	67	8	3	17	82
Hunsevig	114	3	374	41	90	-	219	41	1	3	2	76
Oefiord	256	2	835	80	296	2	673	37	7	-	15	77
Hofsos	222	4	721	54	115	-	284	76	-	-	-	-
Skagestrand	84	3	274	9	22	3	53	69	2	5	5	93
Oefiords Kiøbstæd.	677	4	2205	88	523	5	1231	31	11	-	24	54
Reckefiord	84	3	274	8	22	2	53	42	2	6	6	32
Isefiord } Dyrefiord }	104	3	339	20	49	3	137	82	26	5	59	17
Bildal } Patrixfiord }	52	-	160	94	76	1	173	64	23	3	44	7
Isefiords Kiøbstæd.	240	6	774	26	147	6	364	92	52	6	109	56
Stickesholm } Flatoe }	278	6	830	51	201	2	452	75	14	-	31	85
Grønnefiord } Olufsvig }	132	5	403	91	129	-	296	1	6	5	15	13
Stappen	49	6	158	79	31	3	80	44	5	5	13	28
Budenstad	52	6	172	29	47	4	133	50	11	5	25	28
Grønnefiords Kiøbstæd.	513	7	1565	58	409	1	962	74	37	7	85	58
Summa	2944	4	9463	20	2425	5	5531	68	160	5	335	44

Rugmeel.				Bygmeel.				Skonroggen-Brød.			Skibs-Brød.			Gryn.			
Qvantitet.		Beløb.		Qvantitet.		Beløb.		Quantitet.	Beløb.		Quantitæt.	Beløb.		Quantitæt.		Beløb.	
Tdr.	Skp	Rdlr.	ß.	Tdr.	Skp	Rdlr	ß.	Pund.	Rdlr.	ß.	Pund.	Rdlr.	ß.	Tdr	Skp	Rdlr	ß.
630	7	2041	74	115	6	295	44	5378	153	40	6061	124	37	50	2	237	13
578	7	1216	22	77	1	208	68	5461	170	10	12660	287	87	32	3	140	90
385	5	1236	30	88	7	237	46	5894	184	29	7190	163	71	15	2	73	62
301	6	963	22	64	4	183	25	3255	102	47	2818	65	72	11	3	53	42
1697	1	5457	52	346	2	924	87	19988	610	30	28729	641	75	109	2	505	15
262	6	872	95	25	5	67	38	2704	81	5	2609	54	80	9	4	43	86
572	4	1858	52	37	-	88	86	7108	219	26	6324	132	10	34	5	161	59
835	2	2731	51	62	5	156	28	9812	300	31	8933	186	90	44	1	205	49
373	7	1239	66	142	7	412	3	2328	75	30	5853	136	95	8	-	38	33
507	-	1675	-	184	3	499	48	3596	113	29	4376	98	80	14	6	68	57
367	1	1192	78	11	5	38	64	1688	51	3	2706	64	95	11	4	57	57
1248	-	4107	48	338	7	950	19	7612	239	62	12935	300	78	34	2	164	51
563	4	1844	82	42	-	121	16	2529	70	38	3615	74	49	25	7	120	38
675	3	2151	4	159	1	430	28	2869	90	53	5255	116	14	22	5	109	37
613	4	2007	27	54	7	154	48	2912	87	48	2945	64	48	28	2	130	18
288	6	792	67	11	2	28	40	1345	42	5	1066	22	-	8	6	36	25
2141	1	6795	84	267	2	734	36	9655	290	48	12881	277	15	85	4	396	22
288	5	792	29	11	2	28	40	1346	42	8	1066	22	-	8	7	36	77
940	5	3104	94	19	4	63	46	6436	202	7	3466	72	34	17	6	81	32
541	1	1757	22	113	-	315	37	4058	137	90	2537	53	71	15	4	74	88
1770	3	5654	49	143	6	407	27	11840	382	9	7069	148	9	42	1	193	5
666	7	2136	14	18	7	52	60	4802	150	88	2806	58	31	24	7	120	64
696	-	2289	63	68	3	196	21	4618	146	44	3228	73	95	21	5	104	14
476	7	1520	44	24	5	64	24	2934	89	41	2748	56	80	11	1	48	36
258	4	878	82	22	4	60	72	2210	71	28	1971	42	33	10	5	48	14
2098	2	6825	11	134	3	373	81	14564	458	9	10753	231	47	68	2	321	32
9790	1	31572	7	1293	1	3546	86	73471	2280	93	81300	1786	26	383	4	1785	78

Havnernes Navne.	Erter.				Malt.				Humle.			Dansk Brændeviin.			
	Quantitet		Beløb		Quantitet		Beløb		Quantitet	Beløb		Quantitet		Beløb	
	Tdr.	Skp	Rd.	ß.	Tdr	Skp	Rd.	ß.	Pd	Rd	ß	Tdr.	Ank.	Rdlr.	ß.
Holmen	8	-	22	92	26	6	55	94	68	8	44	56	$1\frac{3}{4}$	717	-
Havnefiord	14	2	40	28	17	7	37	40	54	8	12	41	1	531	50
Kieblevig	3	1	9	49	12	5	24	86	11	1	62	39	$2\frac{2}{4}$	520	88
Bosand Grindevig	1	1	3	29	5	1	11	47	19	3	11	34	$3\frac{1}{4}$	452	49
Reikevigs Kbst.	26	4	76	6	62	3	129	75	152	21	33	172	$-\frac{2}{4}$	2221	91
Vestmannøe	2	-	5	41	4	5	9	55	10	1	31	33	3	419	40
Oerebacke	5	4	16	6	12	2	24	69	25	2	77	54	-	774	16
Vestmannøe Kbst	7	4	21	47	16	7	34	28	35	4	12	87	3	1193	56
Berrefiord	1	5	4	86	2	6	5	30	10	1	81	21	$-\frac{1}{4}$	272	32
Rødefiord	4	3	13	24	3	6	8	18	10	1	35	34	$2\frac{1}{4}$	449	94
Vapnefiord	4	3	12	77	5	4	12	78	13	2	44	20	$3\frac{2}{4}$	273	20
Eskefiords Kiøbst.	10	3	30	91	12	-	26	30	33	5	64	76	2	995	50
Hnusevig	9	3	25	19	3	6	8	58	8	1	34	37	$-\frac{1}{2}$	479	52
Oefiord	17	2	51	25	4	1	8	46	10	1	14	42	$-\frac{1}{4}$	542	34
Hofsøs	3	5	10	90	3	3	7	68	5	-	72	46	$3\frac{2}{4}$	609	25
Skagestrand	1	7	5	3	2	1	5	57	5	-	71	19	$2\frac{1}{2}$	259	30
Oefiords Kiøbst.	32	1	92	41	13	3	30	37	28	3	95	145	$2\frac{2}{4}$	1890	45
Reckefiord	1	7	5	4	2	-	5	33	5	-	71	19	$2\frac{2}{4}$	259	30
Isefiord Dyrefiord	4	3	11	73	7	5	18	10	28	4	82	68	-	875	-
Bildal Patrixfiord	7	6	27	29	6	5	13	80	19	2	32	37	2	484	53
Isefiords Kiøbst.	14	-	44	10	16	2	37	27	52	7	89	125	$-\frac{2}{4}$	1618	83
Stickesholm Flatøe	7	3	21	60	7	2	17	19	15	2	48	54	$1\frac{1}{4}$	752	35
Grønnefiord Olufsvig	6	6	18	93	4	-	8	44	5	-	68	48	3	629	8
Stappen	2	6	7	55	6	4	13	11	15	2	23	28	-	354	35
Budenstad	2	4	7	2	2	4	4	82	6	-	80	24	2	345	46
Grønnefiords Kbst.	19	3	55	18	20	2	43	60	41	6	27	155	$2\frac{1}{4}$	2081	28
Summa	109	7	320	21	141	1	301	65	341	49	32	762	$2\frac{3}{4}$	10001	65

Viin.				Fransk Br.Viin, og Rom.				Viin-Edike.				Mied.			
Qvantitet.		Beløb.		Qvantitet.		Beløb.		Qvantitet.		Beløb.		Qvantitet.		Beløb.	
Ank.	Pot.	Rd.	ß.	Ank.	Pot.	Rd	ß.	Ank	Pot.	Rd.	ß.	Tdr.	Ank.	Rd.	ß.
41	10	149	84	9	4	59	84	3	9	10	12	4	$1\frac{1}{4}$	45	21
14	12	58	53	10	9	69	11	3	5	10	32	2	3	29	18
13	34	29	20	7	17	50	69	-	35	3	13	1	2	15	48
12	5	40	85	3	27	25	82	1	6	3	72	1	$3\frac{1}{2}$	19	35
81	25	278	50	30	21	205	54	8	19	27	33	10	$1\frac{3}{4}$	109	26
24	11	84	42	4	25	31	25	1	-	3	18	2	-	19	48
33	1	116	25	11	18	76	68	2	31	8	69	3	$3\frac{2}{4}$	40	12
57	12	200	67	16	7	107	93	3	31	11	77	5	$3\frac{2}{4}$	59	60
11	4	38	21	3	29	23	69	-	22	2	4	1	$2\frac{1}{4}$	18	35
13	1	47	14	4	2	26	72	-	34	3	6	3	1	34	32
9	22	33	76	3	30	24	67	1	11	4	12	1	$2\frac{3}{4}$	17	20
33	27	119	15	11	25	75	16	2	31	9	22	6	2	69	87
13	14	45	4	3	30	24	84	2	-	6	34	1	$3\frac{1}{4}$	18	74
11	24	39	36	4	1	26	24	2	3	6	28	2	$1\frac{1}{2}$	24	16
17	4	59	81	5	21	37	81	2	32	9	8	2	3	29	48
9	4	32	59	2	30	19	46	-	30	2	68	1	- $\frac{1}{2}$	11	-
51	10	176	84	16	10	108	43	8	20	24	42	8	- $\frac{1}{4}$	83	42
9	4	32	59	2	30	19	47	-	30	2	68	1	- $\frac{2}{4}$	11	-
47	3	168	18	12	32	83	5	3	20	10	88	7	-	75	88
26	29	94	28	7	11	47	57	3	11	10	62	5	-	51	90
83	-	295	9	23	1	150	13	7	25	24	26	13	- $\frac{2}{4}$	138	82
40	15	152	13	9	21	67	9	3	7	10	40	4	$3\frac{2}{4}$	52	54
17	4	61	45	6	12	43	41	1	20	4	64	2	$2\frac{3}{4}$	32	60
10	3	38	86	2	3	14	44	-	34	3	40	1	1	12	80
12	13	45	71	2	27	18	20	-	22	1	90	1	3	19	26
79	35	298	23	20	27	143	18	6	11	20	42	10	$2\frac{1}{4}$	117	28
387	1	1368	56	118	19	790	45	37	29	117	50	54	$2\frac{1}{4}$	578	37

Havnernes Navne.	Øll. Qvantitet.		Øll. Beløb		Spansk Salt. Qvantitet.		Spansk Salt. Beløb		Fransk Salt. Qvantitet.		Fransk Salt. Beløb.	
	Tdr.	Frd.	Rd.	ß.	Tdr.	ſk.	Rd.	ß.	Tdr.	ſk	Rd.	ß.
Holmen	3	3	8	9	46	1	80	44	84	6	156	48
Havnefiord	7	3	13	4	59	-	98	42	122	7	188	38
Kieblevig	8	2	13	28	27	3	40	55	115	1	201	6
Bosand, Grindevig	11	-	15	28	6	-	10	28	40	2	57	18
Reikevigs Kiøbstæd.	31	-	49	69	138	4	229	73	363	-	603	14
Vestmannøe	6	1	13	80	38	1	70	84	56	7	113	15
Oerebacke	6	3	11	90	115	-	205	7	188	3	344	92
Vestmannøe Kiøbstæd.	13	-	25	74	153	1	275	91	245	2	458	11
Berrefiord	2	-	3	73	55	4	101	63	25	-	40	5
Rødefiord	8	-	11	-	92	4	171	82	33	2	57	67
Vapnefiord	2	-	3	23	47	5	90	83	17	4	33	6
Eskefiords Kiøbstæd.	12	-	18	-	195	5	364	36	75	6	130	78
Hunsevig	6	3	9	68	64	2	127	23	19	6	38	71
Oefiord	4	-	7	-	86	6	167	73	26	2	47	80
Hofsos	9	-	15	92	89	-	170	30	50	2	81	44
Skagestrand	2	1	3	51	48	4	86	56	16	4	26	69
Oefiords Kiøbstæd.	22	-	36	19	288	4	551	86	112	6	194	72
Reikefiord	2	-	3	31	48	4	86	56	16	4	26	68
Isefiord, Dyrefiord	21	2	40	58	104	1	186	55	463	1	762	4
Bildal, Patrixfiord	6	-	15	85	108	3	197	44	198	3	327	90
Isefiords Kiøbstæd.	29	2	59	78	261	-	470	59	678	-	1116	66
Stickesholm, Flatøe	7	-	19	41	100	7	148	82	107	4	144	81
Grønnefiord, Olufsvig	20	3	30	80	43	5	79	92	135	-	208	20
Stappen	5	2	8	34	11	1	19	57	19	6	30	76
Budenstad	4	-	6	38	13	-	18	24	11	7	19	6
Grønnefiords Kiøbstæd.	37	1	65	1	168	5	166	63	274	1	402	87
Summa	144	3	254	49	1205	3	2059	24	1748	7	2906	40

Tobak.			Tiere.				Steenkul.			
Quantitet	Belob		Quantitet		Belob		Quantitet		Belob	
Pd	Rdlr.	ß.	Tønder.	Pot.	Rdlr.	ß.	Læster	Tdr.	Rdlr.	ß.
4265	694	78	35	57	140	45	2	4	33	20
3109	644	59	19	109	84	89	1	9	24	18
3054	532	9	20	6	78	65	1	3	18	-
2487	434	-	14	74	57	67	1	5	20	84
12915	2305	50	90	6	361	74	6	3	96	26
2263	354	66	10	69	37	63	1	7	20	14
4595	778	10	20	6	76	21	2	17	46	-
6858	1132	76	30	75	113	84	4	6	66	14
1385	251	92	5	63	23	55	-	1	1	-
1680	295	82	6	57	27	70	-	3	2	78
1010	180	15	3	51	14	50	-	3	2	80
4075	727	93	15	75	65	79	-	7	6	62
2449	411	31	6	51	23	78	-	1	-	81
3481	602	86	9	11	35	36	-	9	7	22
2865	479	39	7	29	29	22	2	5	35	63
1563	260	81	5	57	21	23	-	15	12	77
10358	1704	45	28	28	109	63	3	12	56	51
1564	261	5	5	57	21	24	-	15	12	77
5092	909	48	35	12	147	46	2	4	35	50
2818	502	59	18	-	74	33	1	11	18	84
9474	1673	16	58	69	243	7	4	12	67	19
4856	851	68	26	47	113	89	-	14	15	66
2727	497	94	19	34	77	6	1	5	19	14
899	169	42	10	34	40	59	-	9	7	82
1638	279	70	11	11	42	92	-	9	7	58
10120	1798	82	67	6	274	54	3	1	50	28
53800	9342	74	290	19	1168	73	22	5	343	8

Havnernes Navne.	Stangjern. Quantitet		Beløb		Hesteskoe. Quantitet	Beløb		Jerngryder. Quantitet	Beløb		Messing. Qvantitet.	Beløb.	
	Skp.	Pd.	Rd.	ß	Gange	Rd.	ß.	Pd.	Rd.	ß.	Pd.	Rd.	ß.
Holmen	20	155	243	65	254	40	-	466	25	43	$32\frac{1}{2}$	16	56
Havnefiord	13	50	158	8	143	24	36	158	8	88	25	11	56
Kieblevig	8	236	103	90	83	14	6	314	15	82	14	6	50
Bosand } Grindevig }	12	149	148	45	117	19	77	181	10	2	22	8	6
Reikevigs Kbst.	54	270	654	16	597	98	23	1119	60	23	$93\frac{2}{4}$	42	72
Vestmannøe	11	18	132	6	13	2	26	219	13	16	$30\frac{3}{4}$	14	32
Oerebacke	40	203	489	47	143	23	79	701	36	25	118	55	76
Vestmannøe Kbst.	51	221	621	53	156	26	9	920	49	41	$148\frac{3}{4}$	70	12
Berrefiord	6	126	76	80	78	13	18	273	13	90	$15\frac{2}{4}$	7	35
Rødefiord	7	79	89	19	90	15	2	67	3	65	22	10	33
Vapnefiord	2	267	33	87	52	9	3	126	7	15	$8\frac{3}{4}$	4	10
Eskefiords Kiøbst.	16	152	199	90	220	37	23	466	24	74	$46\frac{2}{4}$	21	78
Huusevig	6	14	72	60	103	16	74	506	27	46	33	15	37
Oefiord	13	212	165	22	145	24	12	341	19	19	59	27	51
Hofsøs	11	260	141	67	165	26	20	283	17	11	$50\frac{2}{4}$	23	44
Skagestrand	9	102	111	77	71	11	68	215	12	25	$29\frac{1}{4}$	13	70
Oefiords Kiøbst.	40	268	491	34	484	78	78	1345	76	5	$171\frac{3}{4}$	80	10
Reikefiord	9	102	111	77	71	11	68	215	12	25	$29\frac{1}{4}$	13	70
Isfiord } Dyrefiord }	16	79	190	80	183	31	29	975	50	25	31	14	34
Bildal } Patrixfiord }	10	103	128	75	133	22	56	690	34	26	$28\frac{3}{4}$	12	85
Isefiords Kiøbst.	35	284	431	40	387	65	57	1880	96	76	89	40	93
Stikesholm } Flatøe }	23	217	289	31	97	15	66	745	37	13	$65\frac{3}{4}$	30	60
Grønnefiord } Olufsvig }	13	177	157	94	204	33	41	190	9	65	$28\frac{2}{4}$	13	30
Stappen	8	209	104	74	85	14	12	24	1	4	19	8	85
Budenstad	9	201	115	7	79	12	28	72	3	50	25	12	21
Grønefiords Kbst.	55	164	667	14	465	75	51	1031	51	36	$138\frac{1}{4}$	65	4
Summa	255	79	3065	55	2309	381	49	6761	358	63	$687\frac{3}{4}$	320	77

Blye.			Tin, i Arbeide.			Bøſſekrudt.			Bryneſteene.			Papiir.			
Quantitet	Beløb		Quantitet	Beløb		Quantitet	Beløb		Quantitet	Beløb		Quantitet		Beløb	
Pd.	Rd.	ß.	Pd.	Rd.	ß.	Pd.	Rd.	ß.	Stk.	Rd.	ß.	Riis	Bog.	Rd.	ß.
93	4	33	40 2/4	9	26	26	5	81	393	4	64	16	9	25	74
61	2	86	47 1/2	10	72	46	10	45	180	2	11	5	5	13	85
42	1	91	14 1/4	3	17	68	15	16	122	1	42	8	6	12	88
72	1	86	21 1/4	4	90	17	3	42	197	2	34	6	12	10	-
268	11	8	123 2/4	28	13	157	34	88	892	10	55	36	12	62	55
12	-	53	17 1/4	3	91	4 1/4	1	-	140	1	55	6	15	9	30
125	5	95	78	17	67	40	9	58	606	7	21	32	16	47	46
137	6	52	95 1/4	21	62	44 1/4	10	58	746	8	76	39	11	56	76
19	-	86	48 2/4	11	-	26 3/4	6	70	112	1	39	5	-	7	88
20	-	90	60 1/4	14	9	15	3	61	145	1	61	8	14	14	19
16	-	75	29 3/4	8	80	14	3	78	87	1	8	5	16	9	13
55	2	59	138 2/4	33	89	55 3/4	14	17	344	4	12	19	10	31	24
26 2/4	1	23	75	17	37	28	6	25	160	1	77	8	9	12	44
19	-	86	88 2/4	20	56	12	2	79	252	2	79	11	7	17	2
22	1	5	74 1/4	17	4	17 1/2	4	11	171	2	10	22	16	32	48
13	-	57	53	12	2	7 2/4	1	13	125	1	47	5	15	8	36
80 2/4	3	75	290 3/4	67	3	64 3/4	14	32	708	8	21	48	7	70	34
13	-	57	53	12	2	7 2/4	1	14	125	1	47	5	15	8	36
117	5	33	84 2/4	20	85	42	9	79	508	5	83	17	16	27	87
153	7	1	43 3/4	9	81	49	11	58	308	3	60	10	19	16	52
283	12	91	181 1/4	42	72	98 2/4	22	55	941	10	94	34	10	52	79
129	5	76	98	22	18	19	4	42	306	3	91	22	9	34	74
25	1	14	27 2/4	6	7	16	3	69	241	2	81	8	-	12	31
15	-	65	7	1	52	8	1	90	170	1	92	3	12	5	45
12	-	54	24 3/4	5	48	6 2/4	1	44	211	2	39	5	4	7	76
181	8	17	157 1/4	35	29	49 2/4	11	53	928	11	15	39	5	60	34
1004 2/4	45	14	986 2/4	228	76	469 3/4	108	15	4559	53	81	217	15	334	14

Havnernes Navne.	Sæbe. Quantitet			Hatte. Quantitet			Farvet Garn. Quantitet			Klæde. Quantitet		
		Beløb			Beløb			Beløb			Beløb	
	Pd.	Rd.	ß.	Stk.	Rd.	ß.	Pd.	Rd.	ß.	Alen	Rd.	ß.
Holmen	$195\frac{1}{2}$	15	51	118	41	30	$8\frac{1}{4}$	8	25	23	5	51
Havnefiord	150	11	6	73	28	74	8	7	90	309	200	53
Kieblevig	122	9	60	52	20	41	11	10	84	289	161	27
Bosand, Grindevig	$67\frac{1}{4}$	5	68	69	25	5	11	10	84	104	59	64
Reikevigs Kbst.	$534\frac{3}{4}$	41	85	312	115	54	$38\frac{1}{4}$	37	91	725	427	3
Vestmannøe	44	3	80	38	15	76	12	11	48	$85\frac{3}{4}$	54	40
Oerebacke	206	16	91	173	69	91	$23\frac{2}{4}$	23	10	149	80	65
Vestmannøe Kbst	250	20	75	211	85	71	$35\frac{2}{4}$	34	58	$234\frac{1}{4}$	135	9
Berrefiord	$54\frac{1}{2}$	4	18	21	8	55	$6\frac{2}{4}$	6	3[illegible]	261	164	5
Rødfiord	77	6	14	25	9	72	$9\frac{1}{4}$	9	18	$384\frac{1}{4}$	243	56
Vapnefiord	$59\frac{1}{4}$	4	72	8	3		$7\frac{1}{4}$	7	86	$212\frac{3}{4}$	144	67
Eskefiords Kiøbst.	190[illegible]	15	8	54	21	31	$23\frac{2}{4}$	23	44	858	553	32
Hunsevig	$87\frac{3}{4}$	7	13	13	4	57	19	19	26	$351\frac{1}{2}$	215	8
Oefiord	$120\frac{2}{4}$	10	31	19	7	4	$18\frac{2}{4}$	18	43	$465\frac{3}{4}$	286	12
Hofsøs	$115\frac{2}{4}$	9	33	28	10	-	$14\frac{3}{4}$	14	62	464	289	3
Skagestrand	57	4	48	32	12	20	4	4	60	$266\frac{1}{2}$	166	24
Oefiords Kiøbst.	$375\frac{3}{4}$	31	29	92	33	81	57	56	95	1547[illegible]	956	47
Reckefiord	57	4	48	32	12	21	$4\frac{2}{4}$	4	60	$266\frac{2}{4}$	166	24
Isefiord, Dyrefiord	160	12	13	76	30	47	$7\frac{3}{4}$	7	72	878	586	65
Bildal, Patrixfiord	112	8	46	46	17	47	$3\frac{2}{4}$	3	50	5[illegible]$7\frac{2}{4}$	339	20
Isefiords Kiøbst.	329	25	11	154	60	19	16	15	86	1672	1092	13
Stikkesholm, Flatøe	$201\frac{3}{4}$	16	21	103	40	50	15	15	-	$503\frac{2}{4}$	348	60
Grønnefiord, Olufsvig	$72\frac{2}{4}$	5	78	59	22	50	4	3	92	600	389	4
Stappen	43	3	34	42	17	28	4	4	10	160	10[illegible]	59
Budenstad	57	5	71	48	19	40	7	6	83	197	133	13
Grøñefiords Kbst.	$374\frac{1}{4}$	31	[illegible]2	252	59	72	30	29	89	$1460\frac{2}{4}$	977	[illegible]0
Summa	$2054\frac{2}{4}$	165	32	1075	416	40	$200\frac{1}{4}$	198	79	$6497\frac{2}{4}$	4140	48

Kirsey og Filt.			Rask og Sarge.			Flonell.			Kattuner.			Stribede Lærreder.		
Qvantitet.	Beløb.		Qvantitet.	Beløb.		Qvantitet.	Beløb.		Qvantitet.	Beløb.		Qvantitet.	Beløb.	
Alen.	Rd.	ß.	Alen.	Rd.	ß.	Alen.	Rd.	ß	Alen	Rd.	ß.	Alen.	Rd.	ß.
9	2	53	172	47	60	12	5	61	$14\frac{2}{4}$	37	64	90	16	23
95	31	61	$84\frac{2}{4}$	25	50	12	4	74	$212\frac{2}{4}$	46	16	75	13	83
49	15	-	70	27	61	$4\frac{2}{4}$	1	78	$130\frac{2}{4}$	37	84	41	7	8
130	29	61	$43\frac{2}{4}$	13	24	17	7	76	$132\frac{2}{4}$	37	6	24	4	36
283	88	79	370	114	3	$45\frac{2}{4}$	20	1	623	158	84	230	41	54
$49\frac{1}{4}$	15	45	35	9	3	$10\frac{2}{4}$	6	63	82	20	36	33	5	79
194	61	19	$413\frac{3}{4}$	120	73	14	6	45	263	61	48	45	8	17
$243\frac{1}{4}$	76	64	$448\frac{3}{4}$	129	76	$24\frac{2}{4}$	13	12	345	81	84	78	14	[illegible]
135	43	8	$187\frac{2}{4}$	55	48	$24\frac{3}{4}$	10	15	$178\frac{1}{4}$	42	50	$51\frac{1}{4}$	9	32
$90\frac{3}{4}$	29	26	$143\frac{1}{4}$	40	9	$30\frac{1}{4}$	12	55	$204\frac{2}{4}$	54	53	$89\frac{3}{4}$	16	73
19	5	72	$158\frac{1}{4}$	49	46	$18\frac{1}{4}$	7	35	$108\frac{3}{4}$	30	22	56	9	80
$244\frac{3}{4}$	78	10	$489\frac{2}{4}$	145	90	$73\frac{3}{4}$	30	9	$491\frac{2}{4}$	127	29	197	35	89
100	31	22	$174\frac{2}{4}$	54	4	$40\frac{2}{4}$	15	88	88	22	84	$30\frac{2}{4}$	5	20
$103\frac{2}{4}$	36	47	$220\frac{2}{4}$	67	76	$52\frac{2}{4}$	20	76	$79\frac{3}{4}$	23	28	$52\frac{2}{4}$	9	86
$209\frac{2}{4}$	88	[illegible]	83	29	85	37	14	71	$95\frac{2}{4}$	26	48	$75\frac{2}{4}$	13	83
$33\frac{1}{4}$	10	61	111	36	13	$25\frac{2}{4}$	11	5	$70\frac{2}{4}$	19	-	46	8	54
$446\frac{1}{4}$	158	52	$589\frac{1}{4}$	187	82	$156\frac{2}{4}$	62	48	$333\frac{3}{4}$	91	64	$204\frac{2}{4}$	37	51
$33\frac{1}{4}$	10	61	111	36	14	$25\frac{2}{4}$	11	6	$70\frac{1}{4}$	18	92	46	8	54
496	149	20	344	98	8	35	14	22	$330\frac{1}{4}$	88	5	130	23	95
$233\frac{1}{4}$	74	12	$146\frac{2}{4}$	45	68	$36\frac{1}{4}$	13	90	$235\frac{3}{4}$	61	33	94	17	6
$762\frac{2}{4}$	233	93	$601\frac{2}{4}$	179	90	$96\frac{3}{4}$	39	22	$636\frac{1}{4}$	168	34	270	49	59
78	26	5	$223\frac{2}{4}$	73	19	29	11	89	327	84	45	$80\frac{3}{4}$	16	38
82	23	11	$82\frac{2}{4}$	26	30	17	8	12	$117\frac{1}{4}$	30	3	58	9	81
55	17	49	50	13	92	9	3	76	58	12	76	19	3	43
43	14	1	87	24	70	11	4	57	$76\frac{1}{4}$	18	-	75	12	77
255	80	75	443	138	19	66	28	42	$578\frac{2}{4}$	145	38	$232\frac{3}{4}$	42	47
$2237\frac{3}{4}$	716	85	2492	895	72	463	193	38	3008	773	45	$1212\frac{3}{4}$	221	12

Havnernes Navne.	Teerklæder. Qvantitet.	Teerklæder. Beløb.		Seildug. Qvantitet.	Seildug. Beløb.		Plyds. Qvantitet.	Plyds. Beløb.		Her- og Blaar-Lærreder. Qvantitet.	Her- og Blaar-Lærreder. Beløb.	
	Stkr	Rd.	ß.	Stkr	Rd.	ß.	Alen.	Rd.	ß.	Alen.	Rd.	ß.
Holmen	297	70	20	5	54	16	11	12	80	1131	149	14
Havnefiord	200	46	94	12	131	85	8$\frac{2}{4}$	9	65	905	106	2
Kieblevig	148	36	-	10	106	13	8	9	39	590	78	5
Bosand, Grindevig	190	51	71	2$\frac{2}{4}$	25	-	3$\frac{1}{4}$	3	60	553	74	71
ReikevigsKiøbstæd.	835	204	89	29$\frac{2}{4}$	317	18	30$\frac{3}{4}$	35	52	3179	407	92
Vestmannøe	55	16	38	3	13	48	6$\frac{2}{4}$	6	43	352$\frac{2}{4}$	48	73
Oerebacke	192	49	62	3$\frac{1}{4}$	34	23	6$\frac{1}{4}$	6	39	1274	163	26
Vestmannøe Kiøbst.	247	66	4	6$\frac{1}{4}$	47	71	12$\frac{3}{4}$	12	82	1606$\frac{2}{4}$	212	3
Berrefiord	182	46	16	2$\frac{2}{4}$	28	78	9$\frac{1}{4}$	10	69	760$\frac{3}{4}$	93	34
Rødefiord	167	43	7	6	66	46	14	16	84	420	52	22
Vapnefiord	74	20	58	3	30	72	15$\frac{2}{4}$	17	61	649	82	-
EskefiordsKiøbstæd.	423	109	81	11$\frac{2}{4}$	126	4	38$\frac{3}{4}$	45	22	1829$\frac{3}{4}$	227	56
Hunsevig	70	15	52	1$\frac{2}{4}$	16	90	11$\frac{3}{4}$	12	76	677	84	56
Oefiord	129	31	88	5	59	52	13$\frac{1}{4}$	14	81	622$\frac{1}{4}$	76	13
Hofsos	78	22	25	6$\frac{3}{4}$	71	65	10$\frac{2}{4}$	11	23	514	61	20
Skagestrand	60	16	5	4	43	33	6$\frac{1}{4}$	6	76	416$\frac{2}{4}$	53	46
Oefiords Kiøbstæd.	337	85	74	17$\frac{1}{4}$	191	48	41$\frac{3}{4}$	45	64	2229$\frac{3}{4}$	275	39
Reckefiord	60	16	5	4	43	33	6$\frac{1}{4}$	6	76	416$\frac{2}{4}$	53	46
Isefiord, Dyrefiord	103	29	20	12$\frac{2}{4}$	132	68	17	19	25	1395$\frac{2}{4}$	180	47
Bildal, Patrixfiord	59	17	73	9	97	21	12$\frac{1}{4}$	14	-	952	121	68
Isefiords Kiøbstæd.	222	63	2	25$\frac{2}{4}$	273	26	35$\frac{2}{4}$	40	5	2764	355	65
Stickesholm, Flatoe	133	34	58	7$\frac{3}{4}$	84	63	33$\frac{2}{4}$	37	56	1058$\frac{3}{4}$	139	95
Grønnefiord, Olufsvig	92	27	10	5$\frac{2}{4}$	59	65	8$\frac{2}{4}$	9	33	666	80	73
Stappen	39	10	23	1	10	50	8$\frac{2}{4}$	11	12	302	41	9
Budenstad	60	16	25	3	31	33	8$\frac{1}{4}$	9	68	388	57	25
Grønnefiords Kbst.	324	88	20	17$\frac{1}{4}$	186	19	58$\frac{3}{4}$	67	73	2414$\frac{3}{4}$	319	10
Summa	2388	617	78	107$\frac{1}{4}$	1141	90	218$\frac{1}{4}$	247	10	14023$\frac{3}{4}$	1797	73

Strie.			Snorer.			Indigo.			Kaffebønner.			Thebohe.		
Quantitet.	Beløb.		Quantitet.	Beløb.		Quantitet.	Beløb.		Quantitet.	Beløb.		Quantitet.	Beløb.	
Alen.	Rd.	ß.	Alen.	Rd.	ß.	Pund.	Rd.	ß.	Pund.	Rd.	ß.	Pd.	Rd	ß.
2501	127	36	273	30	52	84	215	8	299	74	63	$30\frac{1}{4}$	16	68
1549	82	66	1099	59	53	20	49	41	370	87	94	$27\frac{2}{4}$	11	43
$1432\frac{2}{4}$	75	35	83	10	12	15	36	88	126	32	34	10	5	21
$1001\frac{2}{4}$	52	75	209	14	94	25	62	10	$138\frac{3}{4}$	32	44	$13\frac{1}{4}$	7	55
6484	338	20	1664	115	19	144	363	51	$933\frac{3}{4}$	227	43	81	40	91
660	34	11	21	4	34	14	34	68	99	23	82	$8\frac{2}{4}$	3	37
1966	102	15	150	20	24	66	159	44	$307\frac{3}{4}$	66	66	50	17	94
2626	136	26	171	24	58	80	194	16	$406\frac{3}{4}$	90	52	$58\frac{2}{4}$	21	35
$723\frac{2}{4}$	37	93	157	18	39	$12\frac{2}{4}$	32	34	126	33	30	11	4	80
708	37	50	243	27	65	18	44	8	217	55	52	$19\frac{3}{4}$	9	47
$352\frac{2}{4}$	18	63	203	15	1	15	37	89	$93\frac{3}{4}$	24	71	9	4	62
1784	94	14	603	61	9	$45\frac{2}{4}$	114	35	$436\frac{3}{4}$	113	57	$39\frac{3}{4}$	18	93
673	33	84	98	11	61	$14\frac{2}{4}$	36	75	$61\frac{2}{4}$	13	80	$8\frac{2}{4}$	3	65
$1514\frac{3}{4}$	74	[illegible]7	176	18	38	34	85	23	$143\frac{2}{4}$	26	10	$11\frac{1}{4}$	4	86
$840\frac{2}{4}$	38	8[illegible]	202	29	65	48	116	83	$243\frac{3}{4}$	52	84	$11\frac{3}{4}$	5	68
$517\frac{3}{4}$	24	51	166	16	20	$16\frac{2}{4}$	40	63	$80\frac{1}{4}$	18	43	$3\frac{2}{4}$	1	27
3546	171	57	642	75	[illegible]8	113	279	52	529	1[illegible]1	25	35	15	54
$517\frac{3}{4}$	24	52	166	16	20	$16\frac{2}{4}$	40	63	$80\frac{1}{4}$	18	43	$3\frac{1}{4}$	1	12
$1125\frac{2}{4}$	56	33	445	45	14	$40\frac{2}{4}$	101	10	$238\frac{2}{4}$	60	40	$38\frac{1}{4}$	20	31
1487	75	4	374	31	64	20	50	40	$192\frac{2}{4}$	51	73	15	7	50
$3130\frac{1}{4}$	155	89	985	93	2	77	192	17	$511\frac{1}{4}$	130	60	$56\frac{2}{4}$	28	93
1539	84	91	361	43	70	48	121	59	$159\frac{2}{4}$	40	61	$24\frac{2}{4}$	10	95
$1707\frac{2}{4}$	83	58	110	14	6	17	42	87	138	37	36	8	4	10
879	42	82	56	3	53	$11\frac{2}{4}$	29	12	$122\frac{2}{4}$	25	80	$10\frac{2}{4}$	4	77
787	38	8	255	24	22	8	19	48	$105\frac{2}{4}$	22	44	$11\frac{3}{4}$	4	84
$4912\frac{2}{4}$	249	47	782	85	55	$84\frac{2}{4}$	213	14	$525\frac{2}{4}$	126	29	$54\frac{3}{4}$	24	74
$22482\frac{3}{4}$	1145	61	4847	455	39	544	1356	89	3343	799	74	$325\frac{2}{4}$	150	56

Havnernes Navne.	Sukker.			Uldkarder og Uldbrekker			Qværnstene.			Rebslager Arbeide.	
	Quantitet	Beløb		Quantitet	Beløb		Quantitet	Beløb		Beløb	
	Pd.	Rdlr.	ß.	Par	Rdlr.	ß.	Par.	Rd	ß.	Rdlr.	ß.
Holmen	$535\frac{2}{4}$	113	63	33	17	40	3	7	10	294	83
Havnefiord	$718\frac{3}{4}$	155	80	38	11	56	4	9	35	339	49
Kieblevig	$351\frac{1}{4}$	75	48	22	7	-	3	6	46	336	50
Bosand } Grindevig }	228	48	89	27	9	-	4	9	·	278	6
Reikevigs Kbst.	$1833\frac{2}{4}$	393	88	120	45	-	14	31	91	124	92
Vestmannøe	$258\frac{3}{4}$	56	10	14	3	80	1	2	46	203	60
Oerebacke	800	179	92	57	23	58	4	8	46	357	17
Vestmannøe Kbst.	$1058\frac{3}{4}$	236	6	71	27	42	5	10	92	560	77
Berrefiord	$176\frac{1}{4}$	38	29	56	20	20	4	6	6	102	92
Rodefiord	$303\frac{1}{4}$	66	24	173	62	83	$10\frac{2}{4}$	21	66	140	70
Vapnefiord	$191\frac{1}{4}$	41	8	57	20	74	2	5	18	54	71
Eskefiords Kiøbst.	$671\frac{1}{4}$	145	61	286	103	81	$16\frac{2}{4}$	32	90	298	41
Huusevig	$268\frac{3}{4}$	57	76	58	17	26	5	11	44	299	82
Oefiord	350	72	56	80	22	7	5	10	54	105	32
Hofsøs	485	103	10	56	17	45	6	13	60	99	81
Skagestrand	$192\frac{1}{4}$	40	70	29	10	69	3	6	84	70	9
Oefiords Kiøbst.	1296	274	20	223	67	51	19	42	50	575	12
Reikefiord	$192\frac{1}{4}$	40	70	29	10	69	3	6	84	70	10
Isefiord } Dyrefiord }	395	84	24	126	36	24	10	23	62	540	5
Bildal } Patrixfiord }	422	91	25	59	16	83	6	13	10	250	62
Isefiords Kiøbst.	$1009\frac{1}{4}$	216	23	214	63	80	19	43	60	860	77
Stikesholm } Flatøe }	420	90	16	82	25	40	13	28	90	223	29
Grønnefiord } Olufsvig }	$424\frac{2}{4}$	93	87	46	12	47	5	12	9	282	18
Stappen	$331\frac{1}{4}$	70	21	19	5	32	4	10	52	135	14
Budenstad	$223\frac{2}{4}$	47	44	18	5	6	6	15	18	129	90
Grønnefiords Kbst.	$1399\frac{2}{4}$	301	72	165	48	29	28	66	73	770	55
Summa	$7268\frac{1}{4}$	1567	78	1079	355	91	$101\frac{2}{4}$	228	72	4314	66

Sem.		Angler.		Temmervare.		Bødker-Arbeide.		Skriner.			Baandstager.		
Beløb.		Beløb.		Beløb.		Beløb.		Qvantitet.	Beløb.		Qvantitet.	Beløb.	
Rd.	ß.	Rd.	ß.	Rd.	ß.	Rd.	ß.	Stkr.	Rd.	ß.	Bundt.	Rd.	ß.
30	47	7	41	410	94	366	50	19	33	64	28	33	26
18	76	4	56	353	41	265	12	13	24	8	19	21	26
18	17	5	70	275	22	302	37	5	8	72	35	35	76
22	49	-	35	310	34	210	57	8	14	36	25	32	46
89	93	18	10	1349	95	1144	60	45	80	84	107	122	78
37	50	-	44	245	23	252	94	11	19	30	29	31	8
21	56	-	-	665	11	652	2	27	47	57	60	92	34
59	10	-	44	910	34	9[illegible]5	-	38	66	87	89	123	42
15	30	10	27	131	55	272	54	9	15	67	32	40	31
12	4	23	66	146	35	444	67	9	16	8	54	65	88
10	79	2	3	91	58	298	82	8	14	-	21	37	17
38	17	36	-	369	52	1016	11	26	45	75	107	143	40
10	85	8	90	171	85	507	46	16	28	5	48	82	57
11	-	15	12	317	78	455	89	20	35	70	45	63	21
10	18	45	80	264	68	556	9	19	31	86	39	47	48
5	63	1	14	87	51	235	64	7	12	64	21	30	75
37	70	71	4	841	90	1755	16	62	108	33	153	224	9
5	64	1	14	87	51	235	65	8	14	45	21	30	75
36	23	99	71	525	89	655	6	23	46	42	124	121	37
26	14	10	40	605	79	431	68	28	53	43	47	75	4
68	5	111	29	1219	27	1322	43	59	114	34	192	227	40
27	56	6	80	717	8	438	67	17	31	12	20	32	88
19	28	28	50	465	78	316	84	12	21	93	34	42	90
6	81	-	67	144	39	106	82	2	4	6	6	8	4
7	49	2	6	198	94	117	7	4	7	70	8	13	78
61	22	38	11	1526	27	979	48	35	64	85	68	97	68
354	25	275	2	6217	37	7122	82	265	481	14	716	938	85

Havnernes Navne.	Isenkram. Beløb. Rd.	Isenkram. Beløb. ß.	Bouteiller. Beløb. Rd	Bouteiller. Beløb. ß.	Staal. Qvantitet. Pd.	Staal. Beløb. Rd.	Staal. Beløb. ß.	Urtekram. Beløb. Rd.	Urtekram. Beløb. ß.
Holmen	128	83	8	87	$32\frac{2}{4}$	4	31	3	23
Havnefiord	79	87	8	33	25	3	23	5	34
Kieblevig	64	23	7	46	18	2	37	1	63
Besand, Grindevig }	66	35	8	39	$14\frac{3}{4}$	1	93	3	8
Reikevigs Kiøbstæd.	339	36	33	13	$90\frac{1}{4}$	11	88	13	32
Vestmannøe	29	90	4	10	9	1	17	1	12
Oerebacke	160	17	8	80	26	3	49	4	17
Vestmannøe Kiøbstæd.	190	11	12	90	35	4	66	5	29
Berrefiord	54	20	4	74	$3\frac{3}{4}$	-	49	-	93
Rødefiord	68	21	5	95	$17\frac{3}{4}$	2	35	2	-
Vapnefiord	55	50	4	24	21	2	81	2	34
Eskefiords Kiøbstæd.	177	91	15	1	$42\frac{2}{4}$	5	69	5	31
Hunsevig	57	59	2	93	$13\frac{3}{4}$	1	78	3	23
Oefiord	81	79	5	15	$37\frac{2}{4}$	5	3	3	36
Hofsos	71	18	4	61	32	4	18	3	94
Skagestrand	33	74	2	66	$20\frac{2}{4}$	2	63	1	14
Oefiords Kiøbstæd.	244	38	15	43	$103\frac{3}{4}$	13	66	11	71
Reikefiord	33	74	2	67	$20\frac{1}{4}$	2	59	1	15
Isefiord, Dyrefiord }	286	89	12	36	$161\frac{1}{4}$	20	85	4	28
Bildal, Patrixfiord }	167	80	8	59	$33\frac{2}{4}$	4	44	4	94
Isefiords Kiøbstæd.	488	51	23	66	215	27	92	10	41
Stikesholm, Flatøe }	136	65	11	77	62	8	18	3	59
Grønnefiord, Olufsvig }	90	9	6	53	$71\frac{3}{4}$	8	86	3	48
Stappen	22	58	3	22	6	-	78	2	9
Budenstad	51	31	5	82	24	3	10	3	28
Grønnefiords Kiøbstæd.	300	67	27	42	$163\frac{3}{4}$	21	-	12	48
Summa	1741	6	127	63	$650\frac{1}{4}$	84	93	58	60

Tart=

II.

Taxt-Tarif

for Cargaison og Retourvarene

paa de Stæder i Island

hvor den Kongelige Handel endnu vedvarer i 1787.

	Varenes Navne.	Quantitet	Priis Rdlr.	Priis ß.	Priis efter forrige Taxt Rdlr.	Priis efter forrige Taxt ß.
A.	Almanakker	pr Stk.	-	3	-	3
	Angeltømmer	120 Stk.	-	30	-	26
	Angler	120 Stk.	-	45		49
B.	Baand, Fløiels, brede	1 Alen	-	15	-	15
	middel	1 Alen	-	13	-	13
	smale	1 Alen	-	12	-	12
	Beg	1 Pd.	-	3	-	3
	Bekkener, af Messing	1 Pd.	-	55	-	56
	Blækhorn, af Horn	1 Stk.	-	10	-	10
	med Penneknive	1 Stk.	-	13	-	13
	Bleklader	1 Stk.	-	10	-	10
	Blye	1 Pd.	-	7	-	6
	Boddiker	1 Stk.	-	2	-	2
	Bouteiller paa 1 Pot	1 Stk.	-	5	-	5
	½ Pot	1 Stk.	-	4	-	4
	¼ Pot	1 Stk.	-	3½	-	3½
	Bøssekrudt, polleret	1 Pd.	-	35	-	51
	upolleret	1 Pd.	-	24	-	31
	Briller med Læder Futteral	1 Par	-	18	-	19
	med Træe Futteral	1 Par	-	7	-	7
	Brændeviin af Korn, 4 Graders	1 Pot	-	13	-	13
	Fransk	1 Pot	-	21	-	21
	Brød, Skonrogen, med Træet	1 Tønde	4	86	4	48
		½ Tønde	2	48	2	32
	Skibsbrød med Træet	1 Tønde	4	48	2	80
		½ Tønde	2	32	1	48
	Brynestene, ey kortere end 7 Tom.	1 Stk.	-	1½		1½
	Byg	1 Tønde	3	64	2	13
		1 Skieppe	-	44		26
C.	Cattuner, blaae og hvide 1¼ a 1⅜ Al. breed	1 Alen	-	33	-	36
	blaae dito	1 Alen	-	32	-	36
	røde og hvide dito	1 Alen	-	35	-	31
	hvide fine —	1 Alen	-	40	-	51
	middel —	1 Alen	-	33	-	39
	ordinaire —	1 Alen	-	25	-	33
	Caffebønner	1 Pd.	-	36	-	32
E.	Edike af Viin	1 Pot	-	9½	-	9
	Øll	1 Pot	-	4	-	4

	Varenes Navne.	Quantitet	Priis Rdlr.	Priis ß.	Priis efter forrige Taxt Rdlr.	Priis efter forrige Taxt ß.
	Erter med Træet	1 Tønde	6	72	4	4
	uden Træet	1 Kutting	-	36	-	22
F.	File store	1 Stk.	-	8	-	10
	middel	1 Stk.	-	5	-	8
	smaa	1 Stk.	-	4	-	5
	Filt 1⅛ Al. breed	1 Alen	-	33	-	33
	Fingerbørrer	1 Stk.	-	1½	-	1½
	Flonel, rød og sort 1¼ Al. breed	1 Alen	-	45	-	49
G.	Galuner, brede	1 Alen	-	8	-	10½
	smale	1 Alen	-	6½	-	6½
	smalere	1 Alen	-	4	-	5
	Garn, uldent, farvet	½ Pd.	-	63	-	60
	Netgarn 80 Favne lang	1 Pd.	-	20	-	19
	Seilgarn	1 Pd.	-	23	-	23
	Gryder, af Jern	1 Pd.	-	6	-	7½
	Gryn, Boghvede, med Træet	1 Tønde	9	72	6	12
	uden Træet	1 Kutting	-	52	-	33
	af Byg med Træet	1 Tønde	9	18	6	20
	uden Træet	1 Kutting	-	49	-	33
	af Havre med Træet	1 Tønde	10	84	6	51
	uden Træet	1 Kutting		58	-	35
H.	Hagel	1 Pd.	-	9	-	10
	Hamp	1 Pd.	-	9	-	10
	Hatte til Mænd med Foder og Baand	1 Stk.	-	60	-	52
	med Rand	1 Stk.	-	58	-	45
	til Drenge	1 Stk.	-	53	-	41
	Havre	1 Tønde	3	24	1	48
		1 Skieppe	-	40	-	18
	Hægter, af Messing store	20 Par	-	5	-	5
	smaae	20 Par	-	4	-	4
	af Jern, store	20 Par	-	2	-	2
	smaae	16 Par	-	1½	-	1
	Hesteskoe m.d Søm	1 Gang	-	24	-	25
	Humle	1 Pd.	-	49	-	16
	Hør	1 Lpd.	2	30	2	-
I.	Jern, overhugget	1 Lpd.	-	78	-	73
	Indigo	1 Pd.	4	16	2	71

Varernes Navne.	Qvantitet	Priis Rd.	Priis ß.	Priis efter forrige Taxt Rdlr.	Priis efter forrige Taxt ß.
Kager, Taffel	1 Stk.	-	$1\frac{1}{2}$	-	$1\frac{1}{2}$
Peber	1 Stk.	-	$1\frac{1}{2}$	-	$1\frac{1}{2}$
Ræve	1 Pd.	1	24	-	82
Kamme, reede	1 Stk.	-	4	-	4
tætte store	1 Stk.	-	3	-	3
middel	1 Stk.	-	2	-	2
Kobberkiedler	1 Pd.	-	49	-	51
Kirsey, 1 Alen breed	1 Alen	-	40	-	36
Kister $9\frac{1}{2}$ Quart. lange, 4 breede og 4 dybe	1 Stk.	4	76	4	56
Klæde, Paf, $2\frac{1}{8}$ a $2\frac{3}{8}$ Al. breed	1 Alen	1	34	1	36
Puk, $\frac{7}{8}$ Al. breed	1 Alen	-	90	-	91
Smaltvil, $6\frac{1}{4}$ a $6\frac{1}{2}$ Quart. breed	1 Alen	-	67	-	62
Kiol-Knapper af Metal	1 Dosin	-	20	-	41
Vest dito	1 Dosin	-	10	-	21
Kiol Knapper ordinaire	1 Dosin	-	15	-	31
Vest dito	1 Dosin	-	8	-	15
Knapper, af Horn store	1 Dosin	-	8	-	15
smaa	1 Dosin	-	4	-	8
til Trøier af Been	1 Dosin	-	7	-	7
Messing	1 Dosin	-	5	-	5
Tin	1 Dosin	-	5	-	5
Knappenaale af Jern, store 5 Rad. a 10 Stk	1 Brev	-	$2\frac{1}{2}$	-	$2\frac{1}{2}$
smaae 10 Rad. a 20 dito	1 Brev	-	$2\frac{1}{2}$	-	$2\frac{1}{2}$
af Messing store Rad. a 10 dito	1 Brev	-	$2\frac{1}{2}$	-	3
smaae 5 Rad. a 20 dito	1 Brev	-	$2\frac{1}{2}$	-	3
Knive, Bord, med Gafler	1 Par	-	20	-	20
folde, store	1 Stk.	-	0	-	12
middel	1 Stk.	-	9	-	9
smaae	1 Stk.	-	$6\frac{1}{2}$	-	6
hvide Beenskaftet	1 Stk.	-	10	-	10
Hiortetakskaftet	1 Stk.	-	9	-	9
Pokenholtzskaftet	1 Stk.	-	6	-	6
Degger	1 Stk.	-	4	-	4
Penne, med Futteral	1 Stk.	-	10	-	13
at sammenlægge	1 Stk.	-	6	-	8

L.

Varernes Navne.	Qvantitet	Priis Rd.	Priis ß.	Priis efter forrige Taxt Rdlr.	Priis efter forrige Taxt ß.
Laase, splint, store	1 Stk.	-	18	-	3
middel	1 Stk.	-	13	-	12
liden	1 Stk.	-	$11\frac{1}{2}$	-	10
trekandtet, store	1 Stk.	-	29	-	29

	Varernes Navne.	Qvantitet	Priis Rdlr	Priis ß.	Priis efter forrige Taxt Rdlr.	Priis efter forrige Taxt ß.
	Laase, trekantet middel	1 Stk.	-	24	-	24
	mindre	Stk.	-	20	-	$20\frac{1}{2}$
	Lak, fiint	1 Pd.	1	24	1	27
	middel	1 Pd.	-	80	-	82
	ordinair	1 Pd.	-	40	-	41
	Lærred, af Hør, $\frac{5}{4}$ breed	1 Alen	-	19	-	$19\frac{1}{4}$
	$\frac{4}{4}$ breed	1 Alen	-	$15\frac{1}{2}$	-	$15\frac{1}{2}$
	Blaar, $\frac{5}{4}$ breed	1 Alen	-	15	-	$15\frac{1}{2}$
	$\frac{4}{4}$ breed	1 Alen	-	13	-	13
	blaastribet og ternet	1 Alen	-	26	-	20
	Strie, grov, 1 Al. breed	1 Alen	-	$7\frac{1}{4}$	-	$5\frac{1}{4}$
	finere 3 Qv. a $\frac{7}{8}$ Al. br.	1 Alen	-	$7\frac{1}{2}$	-	7
	Liner, 60 favns a 4 Pd.	1 Stk.	-	$67\frac{1}{2}$	-	60
	40 favns a 3 Pd.	1 Stk.	-	50	-	45
	lod a 2 Pd. 40 Favne	1 Stk.	-	34	-	30
	Haakals, tiærede	1 Stk.	-	12	-	13
M.	Malt, med Træet	1 Tønde	5	60	3	19
	uden Træet	1 Tønde	4	88	2	69
	Meel, af Rug med Træet, 10 Lpd. 10 a 12 pd net.	1 Tønde	6	-	3	60
		$\frac{1}{2}$ Tønde	3	-	1	86
		$\frac{1}{4}$ Tønde	1	48	-	93
	af Byg, med Træet	1 Tønde	4	88	3	4
		$\frac{1}{2}$ Tønde	2	44	1	58
		$\frac{1}{4}$ Tønde	1	22	-	79
	Messing, blank	1 Pd.	-	58	-	59
	Miød	1 Pott	-	16	-	9
N.	Naalehuse	1 Stk.	-	2	-	2
O.	Oblater	1000 Stk.	-	40	-	41
P.	Papiir, fiint	1 Bog	-	17	-	21
	got	1 Bog	-	13	-	12
	ringe	1 Bog	-	10	-	9
	gemeent	1 Bog	-	8	-	7
	Plyds, effen circa 3 Qv. breed	1 Alen	1	29	1	28
	blommet	1 Alen	1	39	1	32
	Prydsing	1 Pott	-	$16\frac{1}{2}$	-	21

	Varenes Navne.	Quantitet	Priis Rdlr.	Priis ß.	Priis efter forrige Taxt Rdlr.	Priis efter forrige Taxt ß.
	Rask alle Farver $4\frac{3}{4}$ a 5 Qv. breed	1 Al.	-	30	-	32
	Rom	1 Pot	-	30	-	21
	Rug uden Træet	1 Tønde	5	-	3	19
		1 Skieppe	-	60	-	39
S.	Salt, spansk	1 Tønde	3	8	2	63
		1 Kutting	-	$13\frac{1}{2}$	-	12
	fransk	1 Tønde	2	50	2	63
		1 Kutting	-	11	-	12
	smaat	1 Kutting	-	19	-	19
	Sarge Natkoret, 1 Al. breed	1 Alen	-	65	-	77
	Saxer, ordinaire, store	1 Stk.	-	$6\frac{1}{2}$	-	$6\frac{1}{2}$
	smaa	1 Stk.	-	4	-	4
	fine, store	1 Stk.	-	25	-	26
	smaa	1 Stk.	-	15	-	15
	Seildug, russisk	1 Alen	-	29	-	25
	flamsk	1 Alen	-	28	-	26
	Ravn	1 Alen	-	19	-	19
	Skindbindsel	1 Pd.	-	10	-	8
	Skrine, 6 Qv. lang. 3 Qv. br. 15 a 16 T. dybe	1 Stk.	2	38	2	28
	Snore, 1ste Sort	1 Alen	-	38	-	41
	2den —	1 Alen	-	33	-	36
	3die —	1 Alen	-	28	-	31
	Skrue	1 Alen	-	4	-	4
	Skuf-Speile, store	1 Stk.	-	13	-	13
	middel	1 Stk.	-	8	-	8
	Splitter til Tøndebaand, 3 a $3\frac{3}{4}$ Al. lange	1 Bundt	-	60	-	64
		6 Splitter	-	6	-	$6\frac{1}{2}$
	Staal	1 Pd.	-	17	-	17
	Steenkul	1 Tønde	1	92	1	-
		1 Kutting	-	9	-	5
	Stene, til Haandqværne, store 19 a 20 T.	1 Par	2	88	3	19
	smaae 16 a 17 dito	1 Par	2	48	2	74
	Sukker, Melis	1 Pund	-	$22\frac{1}{2}$	-	$20\frac{1}{2}$
	Kandis	1 Pund	-	24	-	$20\frac{1}{2}$
	Synaale	100 Stkr.	-	10	-	10
	Sæbe, hvid	1 Pd.	-	$16\frac{1}{2}$	-	13
	grøn	1 Pd.	-	$10\frac{1}{2}$	-	9

Varenes Navne.	Quantitet	Priis		Priis efter forrige Taxt	
		Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.
Søm, 5 Tomme	for 100	-	60	-	72
4 —	—	-	35	-	40
3 —	—	-	25	-	27
2 —	—	-	20	-	20½
med Maader, store	—	1	39	1	38
smaae	—	-	80	-	80
Lappe	—	-	18	-	20½
Tobak, Rulle	1 Pund	-	19	-	16
Pres	1 Pund	-	20	-	17
Skotsk, smalspunden	1 Pund	-	21½	-	20
Tobaks Piber, lange	1 Dosin	-	15	-	18
korte	1 Dosin	-	4	-	5
Thee Bohee	1 Pund	-	64	-	64
Tin i Arbeide	1 Pund	-	32½	-	28
Tiere, middeltynd med Træet	1 Tønde	4	56	4	9
uden Træet	1 Kuting	-	30	-	27
Traad, couleurt	1 Pund	-	80	-	82
Trosser, tiærede 21, 18 og 12 Garn	1 Pund	-	10	-	10½
Tømmervare					
Kiøltræer, 14 til 9 Alen	1 Alen	-	35½	-	28
8 til 6 —	1 Alen	-	29	-	28
Stevnetræer, store	1 Stk.	2	17	1	68
middel	1 Stk.	1	64	1	6
smaae	1 Stk.	1	24	-	72
Vognskud, store	1 Stk.	1	48	1	27
smaae	1 Stk.	1	33	-	92
18 Allinger	1 Stk.	1	30	1	31½
16 —	1 Stk.	-	95	-	09
12 —	1 Stk.	-	45	-	59
10 —	1 Stk.	-	28	-	29
7 —	1 Stk.	-	20	-	19½
Jufferter	1 Stk.	-	49	-	20½
Legter, store	1 Stk.	-	22	-	15
middel	1 Stk.	-	11	-	9½
smaae	1 Stk.	-	10	-	6½
Bord, af Fyr	1 Stk.	-	25½	-	22
Gran	1 Stk.	-	23	-	20
Valbord	1 Stk.	-	48	-	26
Tørklæder, Kattuns	1 Stk.	-	19	-	20½
Lærreds, store	1 Stk.	-	52½	-	51
mindre	1 Stk.	-	31½	-	33

	Varenes Navne.	Qvantitet	Priis Rdlr	Priis ß.	Priis efter forrige Taxt Rdlr.	Priis efter forrige Taxt ß.
U.	Uldkarder	1 Par	-	32½	-	31
	Uldbrekkere	1 Par	-	67½	-	62
V.	Viin, gammel	1 Pot	-	16	-	15½
	ung	1 Pot	-	13	-	13
	rød	1 Pot	-	21	-	21
Æ.	Æsker, malede	1 Sats	-	12	-	16
Ö.	Øl, med Træet, 4 Dalers	1 Tønde	5	45	4	32
		½ Tønde	2	86	2	33
		1 Pot	-	4	-	2½
	3 Dalers	1 Tønde	4	70	3	67
		½ Tønde	2	50	2	3
		1 Pot	-	3	-	2
	Marts	1 Tønde	13	80	11	56
		½ Tønde	7	-	5	94
		1 Pot	-	9½	-	9½
	Bødker Arbeide:					
	Tran-Tønder	—	1	79	1	59
	Øl-Tønder	—	1	79	1	33
	Dito Halvtønder	—	1	9	-	82
	Ankere, hele	—	-	72½	-	50
	halve	—	-	50	-	41
	Kuttinger, 8 Pots	—	-	30	-	23
	4	—	-	20	-	16
	Gamle Saltetønder	—	-	40	-	41
	Bøge Halvtønder	—	-	40	-	37½

Islandske Producter.

	Varenes Navne.	Qvantitet	Priis Rdlr	Priis ß.	Priis efter forrige Taxt Rdlr.	Priis efter forrige Taxt ß.
	1.) Tor Fisk.					
	Grov og middel Platfisk	1 Skpd.	10	-	7	18
	Plat-Titlinger	—	6	48	4	64

Varenes Navne.	Qvantitet	Priis Rdlr.	Priis ß.	Priis efter forrige Taxt Rdlr.	Priis efter forrige Taxt ß.
Grov og middel Hengefisk	—	8	5	5	76
Henge Titlinger	—	6	48	4	64
Langer, virket som Rotskier	—	8	5	5	76
som Platfisk	—	5	40	3	86
Plat-Kuller	—	3	74	2	68
2.) Klipfisk.					
Virket paa Terreneufs Maade	—	10	-	7	18
3.) Fersk Fisk.					
Torsk og Langer	pr. 2 Pd.	-	$1\frac{1}{3}$	-	1
Kuller	pr. 3 Pd.	-	$1\frac{1}{3}$	-	1
Rokkeblade	pr. 5 Pd.	-	$1\frac{1}{3}$	-	1
Lax	pr. 1 Pd.	-	$1\frac{1}{3}$	-	1
4.) Ravn.					
Af Torsk	pr. Tønde	2	75	2	-
5.) Tran.					
Hvid Haakals og Sæl	pr. Tønde	10	16	8	68
Fiske	—	8	22	7	12
6.) Fersk Kiød.					
Oxekiød	pr. Lispd.	-	$16\frac{1}{2}$	-	12
Bedekiød	—	-	$27\frac{1}{2}$	-	15
Faarekiød	—	-	25	-	13
7.) Tallig.					
Bede- eller Faaretælg i Fustager	pr. Pund	-	11	-	8
Oxetælg, ligeledes	—	-	$9\frac{1}{2}$	-	7
Stumpetælg	—	-	9	-	$6\frac{1}{4}$

Varenes Navne.	Qvantitet	Priis Rdlr.	Priis ß.	Pris efter forrige Taxt Rdlr.	Pris efter forrige Taxt ß.
Vedertælg eller Faaretælg, usmeltet	pr. Pund	-	9½	-	7
Oxetælg, ligeledes	—	-	8	-	6
8.) Raae Huder og Skind.					
Raae Oxehuder	pr. Lispd.	-	44½	-	32
Faare eller Vedeskind	pr. Styk	-	19½	-	14
9) Tørre Skind.					
Lammeskind	pr. Styk	-	8	-	6
Bukkeskind, 3 Punds Vægt og derover	pr. Pd.	-	11	-	8
under 3 Pund	pr. Pd.	-	8	-	6
Ræveskind, graae	pr. Styk	1	26	-	88
hvide	—	-	82	-	59
Svaneskind	—	-	57	-	41
Sælskind	—	-	6½	-	5
10.) Duun og Fier.					
Ederdunn, reen	pr. Pd.	2	19	1	56
ureen	—	-	19½	-	14
Fuglefier	pr. Lispd.	1	18	-	82
Svanefier	pr. 100St.	-	94	-	68
11.) Uld, Uldengods, Vadmel.					
Uld, hvid	pr. Skpd.	27	80	16	56
sort og meleret	—	22	25	14	88
Enkeltbaands Strømper	1 Par	-	13	-	9¼
1 Tomme Vanter	3 Par	-	13	-	9½
2 Tomme Vanter	1 Par	-	8	-	5⅔
Vadmel	1 Alen	-	25	-	12
12.) Diverse Varer.					
Usaltet Smør	1 Lispd.	1	20	-	84
Smaae Hvalbarder	1 Par	-	7½	-	5½
Gammelt Kaaber	1 Pd	-	23½	-	17

III.

Beregning

over

Qvantiteten og Indkiøbsprisen

af de

aarlig fra hver Havn i Island hiemkomne

Retourvarer.

Havnernes Navne.	Tør Fisk.					Salt Fisk.				
	Qvantitet.			Beløb.		Qvantitet.			Beløb.	
	Skpd.	Lpd.	Pd.	Rd.	ß	Skpd.	Lpd.	Pd.	Rdlr.	ß.
Holmen	501	10	11	8868	6	27	13	11	339	93
Havnefiord	404	6	9	6748	38	18	19	12	302	8
Kieblevig	440	9	1	7207	80	17	17	10	191	56
Bosand Grindevig	601	15	5	9451	59	31	8	9	731	13
Reikevigs Kiøbstæd.	1948	1	10	32075	87	95	19	10	1564	74
Vestmannøe	256	2	1	3086	78	25	15	3	420	48
Oerebacke	264	1	4	3807	92	5	3	2	59	30
Vestmannøe Kiøbstæd.	520	3	5	6894	74	30	18	5	479	78
Berrefiord	-	-	-	-	-	-	6	11	5	27
Rødefiord	-	2	2	1	22	1	5	8	17	71
Vapnefiord	-	5	-	2	62	-	-	-	-	-
Eskefiords Kiøbstæd.	-	7	2	3	84	1	12	3	23	2
Huusevig	-	-	-	-	-	6	17	6	156	92
Oefiord	-	5	5	4	91	5	13	-	130	53
Hofsos	-	-	-	-	-	23	9	1	531	20
Skagestrand	2	12	11	46	40	2	19	11	81	58
Oefiords Kiøbstæd.	2	18	-	51	35	38	19	2	900	31
Reikefiord	2	12	12	46	44	2	19	10	81	55
Isefiord Dyrefiord	335	8	9	5186	41	156	-	4	1792	90
Bildal Patrixfiord	258	6	3	3743	16	82	16	3	933	10
Isefiords Kiøbstæd.	596	7	8	8676	5	241	16	1	2807	59
Stickesholm Flatøe	378	5	4	5729	21	2	7	11	32	20
Grønnefiord Olufsvig	462	1	-	6887	67	16	4	15	3	83
Stappen	372	14	4	5799	69	9	19	10	190	66
Budenstad	288	1	10	4639	71	7	11	1	130	41
Grønnefiords Kiøbstæd.	1501	2	2	23056	36	36	3	5	551	18
Summa	4568	19	11	71058	33	445	8	10	6326	66

Torsk og Kabliau				Plat Fisk til fremmede Steder					Salt Fisk til fremmede Steder				
Quantitet		Beløb		Quantitet			Beløb		Quantitet			Beløb	
Tdr.	Frd.	Rdlr.	ß.	Skpd.	Lpd.	Pd.	Rdlr.	ß.	Skpd	Lpd.	Pd.	Rdlr.	ß.
22	3	120	-	19	13	4	188	13	132	3	2	1626	61
18	$2\frac{2}{4}$	109	48	194	2	-	2824	10	149	16	8	2978	19
11	$3\frac{3}{4}$	59	81	431	7	-	7161	68	220	9	9	3419	87
3	$\frac{2}{4}$	16	79	75	11	5	784	70	61	3	3	116	33
56	$1\frac{3}{4}$	306	16	720	13	9	10958	65	563	12	6	9185	8
19	$2\frac{2}{4}$	112	32	26	14	4	393	75	32	16	1	425	83
22	$\frac{2}{4}$	102	55	66	3	7	817	32	325	-	4	4989	-
41	3	214	87	92	17	11	1211	11	357	16	5	5414	83
-	2	3	-	-	-	-	-	-	1	8	7	18	59
2	$1\frac{3}{4}$	16	1	-	-	-	-	-	-		-	-	-
-	2	2	92	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	$1\frac{3}{4}$	21	93	-	-	-	-	-	1	8	7	18	59
2	$\frac{2}{4}$	14	62	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	$2\frac{2}{4}$	34	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36	$1\frac{3}{4}$	240	3	-	-	-	-	-	2	16	3	34	13
21	$1\frac{2}{4}$	152	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
66	$1\frac{1}{4}$	442	27	-	-	-	-	-	2	16	3	34	13
21	$1\frac{1}{4}$	152	42	-	-	-	-	-	-	-	-	33	-
241	- $\frac{2}{4}$	1423	86	-	-	-	-	-	513	12	4	9529	35
177	$1\frac{2}{4}$	1038	35	-	-	-	-	-	274	2	13	5277	57
439	$3\frac{1}{4}$	2614	67	-	-	-	-	-	787	15	1	14806	92
19	$3\frac{2}{4}$	106	62	39	6	3	375	25	114	11	14	2566	71
66	$1\frac{2}{4}$	393	78	189	19	11	2393	61	286	16	9	6506	49
7	2	44	92	-	-	-	-	-	12	7	4	209	57
2	2	13	67	-	-	-	-	-	5	12	12	108	61
96	1	559	11	229	5	14	2768	86	419	8	7	9391	46
704	1	4159	13	1042	17	2	14938	66	2132	16	13	38851	13

Havnernes Navne.	Salt Lax.				Torske Ravn.				Tran.			
	Qvantitet		Beløb		Qvantitet.		Beløb		Quantitet		Beløb	
	Tdr.	Frd.	Rdlr.	ß.	Tdr.	Frd.	Rd.	ß.	Tdr.	Frd.	Rdlr.	ß.
Holmen	9	- 3/4	62	90	-	- 1/4	-	25	36	2 2/4	586	54
Havnefiord	-	2 1/4	3	37	-	1 2/4	5	32	72	- 1/4	1149	20
Kieblevig	-	-	-	-	1	- 2/4	7	62	104	2 4/4	1725	46
Bosand } Grindevig }	-	-	-	-	1	- 2/4	10	46	43	-	669	80
Reikevigs Kiøbstæd.	9	3	66	31	2	2 3/4	23	69	256	2	4131	8
Westmannøe	-	-	-	-	18	- 2/4	167	43	48	- 3/4	715	50
Oerebacke	-	1 2/4	2	33	-	-	-	-	21	2 2/4	334	78
Vestmannøe Kiøbst.	-	1 2/4	2	33	18	- 2/4	167	43	70	- 1/4	1050	32
Berrefiord	-	-	-	-	-	-	-	-	20	2 2/4	332	54
Rødefiord	-	-	-	-	-	-	-	-	19	- 2/4	294	88
Vapnefiord	-	-	-	-	-	-	-	-	55	2 2/4	799	68
Eskefiords Kiøbstæd.	-	-	-	-	-	-	-	-	95	2 2/4	1427	18
Huusevig	1	3 1/4	11	36	-	-	-	-	129	1 1/4	1967	52
Oefiord	-	-	-	-	-	-	-	-	16	1 2/4	261	24
Hofsos	-	-	-	-	-	-	-	-	74	- 3/4	1178	4
Skagestrand	2	2	17	48	-	-	-	-	23	2 2/4	377	94
Oefiords Kiøbstæd.	4	1 1/4	28	84	-	-	-	-	244	-	3784	78
Reckefiord	2	1 3/4	17	12	-	-	-	-	23	2 1/4	377	34
Isefiord } Dyrefiord }	-	-	-	-	-	- 1/4	-	84	121	1 3/4	1908	12
Bildal } Patrixfiord }	-	-	-	-	-	- 1/4	-	83	15	1	238	21
Isefiords Kiøbstæd.	2	1 3/4	17	12	-	- 2/4	1	71	160	2	2523	67
Stickesholm } Flatøe }	-	1 3/4	2	30	-	-	-	-	18	3	303	32
Grønnefiord } Olufsvig }	-	-	-	-	-	-	-	-	56	-	881	89
					-							
Stappen	-	-	-	-		-	-	-	15	1 3/4	248	64
Budenstad	-	- 1/4	-	47	-	-	-	-	11	1 2/4	181	54
Grønnefiords Kbst.	-	2	2	77	-	-	-	-	102	- 1/4	1615	47
Summa	17	1 2/4	117	45	20	3 3/4	192	87	929	1	14532	58

Kiød.				Talg.				Smør.				Oxehuder.		
Qvantitet.		Beløb.		Qvantitet.		Beløb.		Qvantitet.		Beløb.		Qvantitet.	Beløb.	
Tdr.	Frd	Rd.	ß.	Lpd.	Pd.	Rd.	ß.	Lpd.	Pd.	Rd.	ß.	Stkr.	Rd.	ß.
6	- $\frac{1}{4}$	54	84	227	3$\frac{3}{4}$	373	90	1	10$\frac{2}{4}$	2	19	3	3	72
-	1$\frac{2}{4}$	3	48	135	12$\frac{2}{4}$	219	29	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	80	20	14	31	52	-	11	-	88	-	-	-
-	-	-	-	42	3	68	4	1	13$\frac{3}{4}$	1	95	-	-	-
6	2$\frac{3}{4}$	60	20	426	1$\frac{1}{4}$	692	79	4	3$\frac{1}{4}$	5	10	3	3	72
11	2	106	6	132	3$\frac{1}{4}$	246	44	13	14$\frac{1}{4}$	14	78	3$\frac{3}{4}$	4	44
123	3	1145	30	646	3	1132	60	77	10	88	50	48	71	50
135	1	1251	36	778	6$\frac{1}{4}$	1379	8	91	8$\frac{1}{4}$	103	32	54$\frac{3}{4}$	75	94
148	3$\frac{3}{4}$	1517	70	454	10$\frac{2}{4}$	957	47	29	9$\frac{3}{4}$	36	68	-	-	-
273	1	2757	79	702	9	1337	12	36	15$\frac{3}{4}$	53	15	-	-	-
130	2$\frac{2}{4}$	1324	21	380	7$\frac{1}{4}$	742	66	5	5$\frac{2}{4}$	6	78	-	-	-
552	3$\frac{1}{4}$	5599	74	1537	10$\frac{3}{4}$	3037	39	71	15	96	65	-	-	-
181	3$\frac{2}{4}$	1851	54	293	13$\frac{2}{4}$	556	45	3	7	3	19	-	-	-
216	3$\frac{3}{4}$	2400	24	644	15	1212	81	6	6	7	89	2	3	-
229	2	2729	32	318	5	586	23	14	14	16	82	3	4	75
86	- $\frac{3}{4}$	787	67	269	10$\frac{1}{4}$	468	47	25	11$\frac{3}{4}$	30	66	2	3	28
714	2	7768	81	1526	11$\frac{3}{4}$	2824	4	49	6$\frac{3}{4}$	58	64	7	11	7
86	- $\frac{3}{4}$	787	67	269	10	468	44	25	11$\frac{3}{4}$	30	66	3	4	78
9	1$\frac{3}{4}$	85	60	13	7	22	55	15	13$\frac{2}{4}$	21	12	-	-	-
9	2$\frac{1}{4}$	86	82	13	5	23	31	-	5$\frac{2}{4}$	-	44	-	-	-
105	- $\frac{3}{4}$	960	17	296	6	514	34	41	14$\frac{3}{4}$	52	26	3	4	78
112	-	989	12	181	15$\frac{2}{4}$	309	3	2	- $\frac{2}{4}$	1	94	3	4	76
-	3$\frac{1}{4}$	6	28	44	5$\frac{2}{4}$	72	44	1	11	3	1	-	-	-
-	- $\frac{2}{4}$	1	15	21	10$\frac{2}{4}$	35	15	2	6	3	16	-		-
-	3	5	78	67	3$\frac{2}{4}$	112	19	6	2	6	80	1	1	14
113	2$\frac{3}{4}$	1002	37	315	3	528	81	12	3$\frac{2}{4}$	14	95	4	5	90
1628	- $\frac{2}{4}$	16642	73	4880	7	8976	53	271	3$\frac{2}{4}$	331	4	71$\frac{3}{4}$	101	53

Havnernes Navne.	Lamme- og Faare-skind.			Sælskind.			Hvalbarder.		
	Quantitet	Beløb		Quantitet	Beløb		Quantitet	Beløb	
	Stkr.	Rd	ß	Stkr.	Rdlr.	ß.	Pd.	Rdlr.	ß.
Holmen	164	26	4	-	-	-	$1\frac{1}{4}$	-	18
Havnefiord	202	14	76	-	-	-	-	-	-
Kieblevig	92	6	8;	-	-	-	$38\frac{2}{4}$	5	33
Bosand / Grindevig	28,	18	86	-	-	-	30	4	34
Reikevigs Kiøbstæd.	746	66	57	-	-	-	$69\frac{3}{4}$	9	85
Vestmannøe	227	59	72	-	-	-	-	-	-
Oerebacke	1106	280	47	-	-	-	$1\frac{2}{4}$	-	22
VestmannøeKiøbstæd.	1333	340	23	-	-	-	$1\frac{2}{4}$	-	22
Berrefiord	1701	591	19	-	-	-	84	4	24
Rødefiord	4078	946	5	-	-	-	33	1	24
Vapnefiord	1927	520	63	-	-	-	116	7	3
Eskefiords Kiøbstæd.	7706	2057	87	-	-	-	233	12	51
Hunsevig	2634	779	10	-	-	-	12	-	84
Oefiord	2785	864	83	-	-	-	-	-	-
Hofsos	1617	440	14	1	-	7	-	-	-
Skagestrand	701	175	95	9	-	54	47	3	54
Oefiord Kiøbstæd.	7737	2260	10	10	-	61	59	4	42
Reikefiord	702	176	23	10	-	61	47	3	54
Isefiord / Dyrefiord	685	76	28	-	-	-	$140\frac{2}{4}$	8	24
Bildal / Patrixfiord	349	43	25	-	-	-	$6\frac{1}{4}$	-	46
Isefiords Kiøbstæd.	1736	295	76	10	-	61	$193\frac{3}{4}$	12	28
Stickesholm / Flatøe	951	188	-	4	-	31	$100\frac{2}{4}$	5	67
Grønnefiord / Olufsvig	188	14	10	-	-	-	-	-	-
Stappen	112	10	4	-	-	-	62	3	8
Budenstad	213	16	40	1	-	6	$1\frac{2}{4}$	-	20
Grønnefiords Kiøbst.	1464	228	54	5	-	37	164	8	95
Summa	20722	5249	19	25	1	63	721	48	35

Rævefkind.			Svanefkind.			Svane-Fiær.			Fugle-Fiær.				Ederduun.		
Quantitet.	Beløb.		Quantitet.	Beløb.		Quantitet.	Beløb.		Quantitet.		Beløb.		Quantitet.	Beløb.	
Pd.	Rd	ß	Stkr.	Rd.	ß.	Stkr	Rd.	ß.	Lpd.	Pd.	Rd.	ß.	Pund.	Rd.	ß.
13	30	-	-	-	-	125	2	27	-	-	-	-	$68\frac{2}{4}$	135	94
24	52	36	13	14	76	932	16	32	-	-	-	-	$20\frac{1}{4}$	38	40
17	47	39	1	-	80	87	1	50	-	-	-	-	-	-	-
19	46	88	2	2	9	248	4	79	-	-	-	-	$1\frac{2}{4}$	3	-
73	176	67	16	17	69	1392	24	92	-	-	-	-	$90\frac{1}{4}$	177	38
2	6	22	1	1	12	62	1	44	15	3	26	9	$2\frac{1}{4}$	4	34
8	18	37	1	-	82	2003	33	70	-	-	-	-	$10\frac{2}{4}$	20	16
10	24	59	2	1	94	2065	35	18	15	3	26	9	$12\frac{3}{4}$	24	50
2	2	24	1	1	14	902	16	59	-	11	-	74	$104\frac{2}{4}$	89	32
7	12	45	1	-	69	308	5	54	-	-	-	-	$36\frac{1}{4}$	12	77
20	31	38	1	1	26	815	13	88	-	-	-	-	$107\frac{3}{4}$	67	70
29	46	11	3	3	13	2025	36	9	-	11	-	74	$248\frac{2}{4}$	169	83
29	54	16	6	7	25	647	12	27	2	5	4	44	669	439	51
13	17	44	1	1	9	44	-	65	3	$14\frac{3}{4}$	8	89	$16\frac{3}{4}$	17	64
15	26	92	4	3	86	312	5	59	14	$15\frac{2}{4}$	30	82	$1\frac{1}{4}$	2	60
18	27	28	21	16	30	964	17	83	1	$5\frac{3}{4}$	2	34	$17\frac{1}{4}$	29	12
75	125	84	32	28	54	1967	36	42	22	9	46	57	$704\frac{1}{4}$	488	91
19	29	26	21	16	30	966	17	85	1	$5\frac{3}{4}$	2	34	$17\frac{1}{4}$	29	12
65	119	51	13	16	8	550	10	53	2	$2\frac{1}{4}$	5	82	23	11	27
39	65	64	1	-	69	440	9	3	1	5	2	47	$11\frac{3}{4}$	21	84
123	214	45	35	33	11	1956	37	45	4	13	10	67	52	62	27
28	55	78	4	3	63	3140	60	38	6	$2\frac{3}{4}$	9	73	$752\frac{2}{4}$	1335	51
26	59	45	2	2	48	560	10	37	-	-	-	-	$21\frac{2}{4}$	41	57
29	69	22	2	2	35	568	10	31	-	-	-	-	$4\frac{1}{4}$	8	17
13	27	-	2	1	90	2420	43	68	-	-	-	-	$44\frac{1}{4}$	69	80
96	210	49	10	10	44	6688	124	78	6	$2\frac{3}{4}$	9	73	$822\frac{2}{4}$	1455	13
406	798	27	98	94	93	16093	294	92	49	$6\frac{3}{4}$	93	88	$1930\frac{1}{4}$	2378	14

Havnernes Navne.	Raffineret Svovel.			Raae Uld.					Uldengarn.		
	Quantitet.	Beløb.		Quantitet.			Beløb.		Quantitet.	Beløb.	
	Lpd.	Rd.	ß.	Skpd.	Lpd.	Pd	Rd.	ß.	Pund.	Rd.	ß.
Holmen	-	-	-	-	8	$11\frac{2}{4}$	5	91	-	-	-
Havnefiord	-	-	-	-	4	$8\frac{2}{4}$	1	55	-	-	-
Kieblevig	-	-	-	-	8	$15\frac{2}{4}$	14	4	-	-	-
Bosand, Grindevig	-	-	-	-	15	$12\frac{1}{4}$	20	33	-	-	-
Reikevigs Kbst.	-	-	-	1	17	$15\frac{3}{4}$	41	87	-	-	-
Vestmannøe	-	-	-	-	15	11	19	69	-	-	-
Oerebacke	-	-	-	1	10	12	35	43	$5\frac{1}{4}$	1	4
Vestmannøe Kbst.	-	-	-	2	6	7	55	16	$5\frac{1}{4}$	1	4
Berrefiord	-	-	-	13	13	1	331	19	$322\frac{2}{4}$	87	85
Rødefiord	-	-	-	4	19	- $\frac{2}{4}$	142	55	$754\frac{1}{4}$	192	60
Vapnefiord	-	-	-	2	10	$5\frac{2}{4}$	75	84	200	49	39
Eskefiords Kiøbst.	-	-	-	21	2	7	549	62	$1276\frac{3}{4}$	329	88
Huusevig	2829	1646	73	2	10	$6\frac{3}{4}$	66	59	$506\frac{3}{4}$	133	30
Oefiord	-	-	-	-	4	13	5	56	56	17	45
Hofsøs	-	-	-	-	15	$7\frac{1}{4}$	17	69	785	208	28
Skagestrand	-	-	-	-	5	$12\frac{1}{4}$	7	12	$149\frac{1}{4}$	41	5
Oefiords Kiøbst.	2829	1646	73	3	16	$7\frac{1}{4}$	97	4	1497	400	12
Reikefiord	-	-	-	-	5	$12\frac{1}{4}$	7	12	$149\frac{1}{4}$	41	5
Isefiord, Dyrefiord	-	-	-	1	4	2	30	86	-	-	-
Bildal, Patrixfiord	-	-	-	1	6	$12\frac{2}{4}$	35	33	$4\frac{3}{4}$	-	90
Isefiords Kiøbst.	-	-	-	2	16	$10\frac{3}{4}$	73	34	154	41	95
Stikesholm, Flatøe	-	-	-	-	10	$6\frac{2}{4}$	12	36	$5\frac{3}{4}$	1	70
Grønnefiord, Olufsvig	-	-	-	-	5	$15\frac{3}{4}$	7	61	-	-	-
Stappen	-	-	-	-	9	13	11	55	$3\frac{2}{4}$	1	2
Budenstad	-	-	-	1	5	-	28	72	$1\frac{2}{4}$	-	40
Grønnefiords Kbst.	-	-	-	2	11	$3\frac{1}{4}$	60	32	$10\frac{3}{4}$	3	16
Summa	2829	1646	73	34	11	3	877	43	$2943\frac{3}{4}$	776	23

Vadmel.			Enkeltbaands Hoser.			Enkeltbaands Trøier.			Enkeltbaands Vanter		
Qvantitet	Beløb		Qvantitet	Beløb		Quantitet	Beløb.		Qvantitet.	Beløb	
Alen.	Rdlr.	ß.	Par	Rdlr.	ß.	Stkr.	Rdlr.	ß.	Par.	Rdlr.	ß.
-	-	-	2000	255	66	-	-	-	5459	412	16
-	-	-	2340	319	24	-	-	-	11194	875	7
-	-	-	390	46	44	4	1	59	3523	276	86
5 2/4	-	77	1016	128	42	-	-	-	3046	233	30
5 2/4	-	77	5746	749	80	4	1	59	23222	1797	43
-	-	-	1584	207	38	-	-	-	1424	112	80
36 1/4	5	26	4170	578	36	-	-	-	4040	281	20
36 1/4	5	26	5754	785	74	-	-	-	5464	394	4
629	128	28	9172	1274	10	41	3	84	604	47	78
90 3/4	13	18	10614	1495	85	60	5	10	1401	110	7
16 1/4	2	42	5384	775	85	-	-	-	403	31	68
736 2/4	143	88	25170	3545	84	101	8	94	2408	189	57
3 3/4	-	64	9166	1283	72	-	-	-	531	41	62
-	-	-	25132	3419	80	-	-	-	739	58	58
11	2	28	13553	1844	24	-	-	-	3947	315	84
10	1	46	10924	1427	75	1	-	48	7456	599	64
24 3/4	4	42	58775	7975	59	1	-	48	12673	1015	76
9 3/4	1	42	10924	1427	75	-	-	-	7456	599	64
18 2/4	3	79	12346	1208	18	-	-	-	1661	132	88
-	-	-	8862	1253	49	-	-	-	572	45	25
28 1/4	5	25	32132	3889	46	-	-	-	9689	777	81
1	1	4	11705	1539	83	-	-	-	17011	1319	86
-	-	-	3689	465	12	-	-	-	13584	1045	4
-	-	-	4204	531	64	-	-	-	5032	386	34
-	-	-	4033	508	44	-	-	-	4978	378	46
1	-	14	23631	3045	11	-	-	-	40605	3129	74
832 1/4	159	80	151208	19991	66	106	11	9	94061	7304	47

Havnernes Navne.	Dobbelbaands Hoser.			Dobbelbaands Trøier.			Dobbelbaands Vanter		
	Qvantitet.	Beløb.		Qvantitet	Beløb.		Qvantitet	Beløb	
	Par	Rdlr	ß.	Stkr.	Rdlr.	ß.	Par	Rdlr.	ß.
Holmen	9	2	67	32	14	36	-	-	-
Havnefiord	105	30	36	8	6	91	1	-	10
Kieblevig	6	1	63	7	4	85	-	-	-
Bosand, Grindevig	20	5	38	7	5	44	-	-	-
Reikevigs Kiøbstæd.	140	40	12	54	31	64	1	-	10
Vestmannøe	137	36	32	10	7	80	-	-	-
Oerebacke	117	32	40	113	55	74	1	-	10
Vestmannøe Kiøbstæd,	254	68	72	123	63	58	1	-	19
Berrefiord	576	154	40	306	220	57	4	-	34
Rødefiord	5188	1385	94	108	69	29	7	-	59
Vapnefiord	1406	400	82	33	22	43	3	-	36
Eskefiords Kiøbstæd.	7170	1941	24	447	312	33	14	1	33
Huusevig	2565	704	40	40	31	11	6	-	72
Oefiord	11409	3046	30	88	70	55	35	4	5
Hofsos	1542	354	51	321	253	54	24	2	79
Skagestrand	298	78	88	35	24	2	2	-	20
Oefiords Kiøbstæd.	15814	4184	17	484	379	26	67	7	80
Reikefiord	299	79	42	35	23	92	2	-	20
Isefiord, Dyrefiord	47	12	28	26	15	90	1	-	9
Bildal, Patrixfiord	339	92	88	4	2	62	-	-	-
Isefiords Kiøbstæd.	685	184	22	65	42	52	3	-	29
Stikesholm, Flatøe	329	90	92	19	12	19	1	-	11
Grønnefiord, Olufsvig	8	2	31	9	4	30	-	-	-
Stappen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Budenstad	33	9	35	62	5	21	1	-	11
Grønnefiords Kiøbstæd.	370	102	62	34	21	70	2	-	22
Summa	24433	6521	17	1207	851	15	88	9	88

IV.

Beregning
over Qvantiteten af alle fra Island udskibede Varer
for de tvende Terminer fra 1764-1773 og 1774-1784.

Havnenes Navne.	Tør Fisk.		Salt Fisk.		Torsk og Kabliau.	
	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1778	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784
	Skpd.	Skpd.	Skpd	Skpd.	Tdr.	Tdr.
Holmen	4613$\frac{1}{4}$	5919$\frac{1}{4}$	369$\frac{1}{4}$	212$\frac{1}{4}$	246	232
Havnefiord	4647$\frac{1}{4}$	3843$\frac{2}{4}$	164	234$\frac{2}{4}$	174	216$\frac{2}{4}$
Kieblevig	5342$\frac{1}{4}$	3907$\frac{1}{4}$	287$\frac{2}{4}$	88$\frac{3}{4}$	125$\frac{2}{4}$	125
Bosand						
Grindevig	8204$\frac{2}{4}$	4432$\frac{2}{4}$	69$\frac{1}{4}$	590$\frac{3}{4}$	38$\frac{2}{4}$	27$\frac{2}{4}$
Reikevigs Kiøbstæd.	22807$\frac{1}{4}$	18102$\frac{2}{4}$	890	1126$\frac{1}{4}$	584	601
Vestmannøe	5272$\frac{2}{4}$	105$\frac{3}{4}$	286	255	206	205
Orebacke	4018	1527$\frac{1}{4}$	108$\frac{1}{4}$	: :	216	248
Vestmannøe Kiøbstæd.	9290$\frac{2}{4}$	1633	394$\frac{1}{4}$	255	422	454
Berrefiord	: :	: :	: :	3$\frac{3}{4}$	5	: :
Rodefiord	1	: :	24$\frac{1}{4}$	8$\frac{2}{4}$	28$\frac{2}{4}$	21$\frac{2}{4}$
Vapnefiord	: :	2$\frac{2}{4}$	: :	: :	4$\frac{2}{4}$	: :
Eskefiords Kiøbstæd.	1	2$\frac{2}{4}$	24$\frac{1}{4}$	12$\frac{1}{4}$	38	21$\frac{2}{4}$
Husevig	: :	: :	: :	75$\frac{2}{4}$	5$\frac{2}{4}$	39
Oefiord	: :	3$\frac{1}{4}$	: :	62$\frac{2}{4}$	55	83$\frac{2}{4}$
Hofsos	: :	: :	: :	187$\frac{2}{4}$	247	518
Skagestrand	19$\frac{3}{4}$	36$\frac{3}{4}$	: :	37$\frac{3}{4}$	55$\frac{2}{4}$	392$\frac{3}{4}$
Oefiords Kiøbstæd.	19$\frac{3}{4}$	40	: :	363	363	1033$\frac{1}{4}$
Reikefiord	19$\frac{3}{4}$	36$\frac{3}{4}$	: :	37$\frac{3}{4}$	55$\frac{2}{4}$	392$\frac{3}{4}$
Isefiord						
Dyrefiord	3694$\frac{1}{4}$	3330$\frac{1}{4}$	1889$\frac{2}{4}$	1387$\frac{3}{4}$	2574$\frac{2}{4}$	2487$\frac{2}{4}$
Bildal						
Patrixfiord	2966$\frac{3}{4}$	2457$\frac{3}{4}$	1149	590	1890	1834
Isefiords Kiøbstæd.	6680$\frac{3}{4}$	5824$\frac{3}{4}$	3038$\frac{2}{4}$	2015$\frac{2}{4}$	4520	4714$\frac{1}{4}$
Stikkesholm						
Flatøe	4400$\frac{1}{4}$	3543$\frac{2}{4}$	10$\frac{1}{4}$	40	215	202$\frac{2}{4}$
Grønnefiord						
Olufsvig	6151	3552	189$\frac{2}{4}$	151$\frac{3}{4}$	1028	366$\frac{1}{4}$
Stappen	4519$\frac{2}{4}$	3307$\frac{2}{4}$	6$\frac{1}{4}$	203$\frac{2}{4}$	48$\frac{2}{4}$	109
Budenstad	3455$\frac{3}{4}$	2594	: :	83	21	31
Grønnefiords Kiøbstæd.	18526$\frac{2}{4}$	12997	206	478$\frac{1}{4}$	1312$\frac{2}{4}$	708$\frac{3}{4}$
Summa:	57325$\frac{3}{4}$	38599$\frac{3}{4}$	4553	4250$\frac{1}{4}$	7239$\frac{2}{4}$	7532$\frac{3}{4}$

Plat Fisk til fremmede Steder.		Salt Fisk til fremmede Steder.		Salt Lax.		Torske-Ravn.		Tran.	
Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1773	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784
Skpd.	Skpd.	Skpd.	Skpd.	Tdr.	Tdr.	Tdr.	Tdr.	Tdr.	Tdr.
365 2/4	47 2/4	1440 2/4	1246	2	191	: :	1	233 1/4	542 3/4
854 1/4	3474	114 3/4	2697	: :	4 2/4	: :	3	508	1005 2/4
2058	6975 1/4	1300	3117	: :	: :	21 2/4	2 2/4	466 1/4	1733 1/4
902 3/4	684	: :	672 3/4	: :	: :	3	20 1/4	488 3/4	415 1/4
4180 2/4	11180 3/4	2855 1/4	7732 3/4	2	195 2/4	24 2/4	26 3/4	1696 1/4	3696 3/4
561	: :	288 2/4	400 1/4	: :	: :	309	78	985 1/4	27 3/4
1135 2/4	254	2255 1/4	4301 1/4	4	: :	: :	: :	237 3/4	221
1656 2/4	254	2543 3/4	4701 2/4	4	: :	309	78	1223	248 3/4
: :	: :	14 1/4	: :	: :	: :	: :	: :	125	312
: :	: :	: :	: :	: :	: :	: :	: :	151 2/4	248
: :	: :	: :	: :	: :	: :	: :	: :	586 2/4	585
: :	: :	14 1/4	: :	: :	: :	: :	: :	863	1145
: :	: :	: :	: :	17 2/4	2/4	: :	: :	1872 2/4	845
: :	: :	: :	: :	: :	: :	: :	: :	156 2/4	190
: :	: :	28	: :	: :	: :	: :	: :	550 1/4	1008 2/4
: :	: :	: :	: :	33 1/4	18 3/4	: :	: :	216 2/4	282 1/4
: :	: :	28	: :	50 3/4	19 1/4	: :	: :	2795 3/4	2325 3/4
: :	: :	: :	: :	33 1/4	18 3/4	: :	: :	216 2/4	282 1/4
: :	: :	2244	692 3/4	: :	: :	: :	1/4	760 2/4	1791 3/4
: :	: :	1160 2/4	4596 1/4	: :	: :	: :	2/4	39 2/4	281 3/4
: :	: :	3404 2/4	5289	33 1/4	18 3/4	: :	3/4	1016 2/4	2355 3/4
393	: :	: :	1260 2/4	4	: :	: :	: :	136 3/4	260 3/4
4049 2/4	1940	: :	3155	: :	: :	: :	: :	332 2/4	843
: :	: :	: :	136	: :	: :	: :	: :	64 2/4	263 2/4
: :	: :	: :	62	2/4	1	: :	: :	103	137 3/4
4442 2/4	1940	: :	4613 2/4	4 2/4	1	: :	: :	636 1/4	1505
10319 2/4	13374 1/4	8845 3/4	22336 3/4	94 2/4	234 2/4	333 2/4	105 2/4	8231 1/4	11277

Havnenes Navne	Kiød.		Talg.		Smør.		Oxehuder.	
	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1778	Fra 1774 til 1784
	Tdr.	Tdr.	Lpd.	Lpd.	Lpd.	Lpd.	Lod.	Stkr.
Holmen	$106\frac{2}{4}$	$20\frac{2}{4}$	$546\frac{2}{4}$	$4225\frac{2}{4}$	$16\frac{2}{4}$	–	–	32
Havn-fiord	4	–	$158\frac{3}{4}$	$2692\frac{2}{4}$	–	–	–	–
Kieblevig	1	5	$29\frac{2}{4}$	409	$6\frac{3}{4}$	–	–	–
Bosand								
Grindevig	–	–	$246\frac{3}{4}$	$639\frac{1}{4}$	$7\frac{3}{4}$	$31\frac{1}{4}$	–	2
Reikevigs Kiøbstæd	$111\frac{2}{4}$	$25\frac{2}{4}$	$981\frac{2}{4}$	$7966\frac{1}{4}$	31	$31\frac{1}{4}$	–	34
Vestmannøe	–	241	$778\frac{3}{4}$	$1997\frac{2}{4}$	–	$152\frac{3}{4}$	–	29
Drebacke	$2253\frac{3}{4}$	$345\frac{2}{4}$	$3231\frac{3}{4}$	$10338\frac{2}{4}$	101	$1529\frac{2}{4}$	438	484
Vestmannøe Kiøbst.	$2253\frac{3}{4}$	$586\frac{2}{4}$	$4010\frac{2}{4}$	12336	101	$1682\frac{1}{4}$	438	513
Berrefiord	$2230\frac{2}{4}$	$897\frac{2}{4}$	$3666\frac{3}{4}$	5881	$407\frac{3}{4}$	214	–	1
Rødefiord	$4156\frac{3}{4}$	1580	$7735\frac{1}{4}$	7017	618	$158\frac{2}{4}$	8	1
Vapnefiord	$2248\frac{1}{4}$	$495\frac{2}{4}$	4285	3705	$92\frac{1}{4}$	20	2	1
Eskefiords Kiøbstæd	$8635\frac{2}{4}$	2973	15687	16603	1118	$392\frac{2}{4}$	10	3
Huusevig	2978	$840\frac{2}{4}$	$2974\frac{1}{4}$	3197	–	$34\frac{1}{4}$	–	1
Ø fiord	$3841\frac{2}{4}$	709	$6655\frac{2}{4}$	$6888\frac{1}{4}$	$73\frac{1}{4}$	$60\frac{2}{4}$	29	21
Hofsøs	$2984\frac{1}{4}$	1834	$3853\frac{1}{4}$	2833	$78\frac{1}{4}$	$234\frac{1}{4}$	14	30
Skagestrand	$1456\frac{2}{4}$	371	$2360\frac{2}{4}$	$3302\frac{2}{4}$	365	$225\frac{1}{4}$	$22\frac{1}{4}$	29
Oefiords Kiøbstæd	$11260\frac{1}{4}$	$3754\frac{2}{4}$	$15843\frac{2}{4}$	$16220\frac{3}{4}$	$516\frac{2}{4}$	$554\frac{1}{4}$	$65\frac{1}{4}$	81
Reikefiord	$1456\frac{2}{4}$	372	$2360\frac{2}{4}$	$3302\frac{2}{4}$	365	$225\frac{1}{4}$	23	30
Is. fiord								
Dyrefiord	$73\frac{2}{4}$	$88\frac{2}{4}$	$199\frac{2}{4}$	$82\frac{3}{4}$	$158\frac{2}{4}$	–	–	–
Bildal								
Patrixfiord	$198\frac{2}{4}$	2	$231\frac{3}{4}$	$47\frac{2}{4}$	$3\frac{2}{4}$	–	2	–
Isefiords Kiøbstæd	$1728\frac{2}{4}$	$462\frac{2}{4}$	$2791\frac{3}{4}$	$3432\frac{3}{4}$	527	$225\frac{1}{4}$	25	30
Stikkesholm								
Flatøe	$2227\frac{1}{4}$	125	$2721\frac{2}{4}$	1100	2	$39\frac{2}{4}$	$38\frac{2}{4}$	38
Grønnefiord								
Olufsvig	8	–	384	$547\frac{1}{4}$	$34\frac{2}{4}$	$7\frac{1}{4}$	–	–
Stappen	–	1	$269\frac{1}{4}$	$185\frac{2}{4}$	24	–	–	–
Budenstad	7	9	$275\frac{1}{4}$	1136	22	$106\frac{2}{4}$	3	5
Grønnefiords Kiøbst.	$2242\frac{1}{4}$	135	3650	$2968\frac{3}{4}$	$82\frac{2}{4}$	$152\frac{1}{4}$	$41\frac{2}{4}$	43
Summa :	$26231\frac{3}{4}$	$7937\frac{2}{4}$	$42964\frac{1}{4}$	$59527\frac{2}{4}$	2376	$3038\frac{3}{4}$	$579\frac{3}{4}$	704

Lamme- og Faareſkind.		Sælſkind.		Hvalbarder.		Ræveſkind.		Svaneſkind.	
Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784
Stk.	Stk.	Stk	Stk.	Pd.	Pd.	Stk.	Stk.	Stk.	Stk.
1508	1946	: :	: :	: :	10	: :	105	: :	1
335	3895	: :	: :	: :	: :	: :	190	: :	107
177	1757	: :	: :	: :	305¾	: :	133	: :	9
369	5676	: :	: :	: :	239	: :	152	: :	14
2389	13274	: :	: :	: :	554¾	: :	580	: :	131
1157	3512	: :	: :	: :	: :	: :	18	: :	6
15126	8107	: :	: :	: :	13	: :	67	: :	8
16283	11619	: :	: :	: :	13	: :	85	: :	14
21124	14591	: :	: :	: :	442	1	14	: :	10
36138	30709	: :	: :	70	516	: :	67	: :	5
20823	19646	: :	: :	: :	929	: :	225	: :	4
78085	64946	: :	: :	70	1887	1	306	: :	19
31991	23320	: :	: :	: :	97	68	540	: :	50
43572	14913	: :	: :	: :	: :	26	150	: :	8
26309	7644	20	9	: :	: :	: :	164	: :	40
11090	3638	194	10	: :	329¼	66	173	79	197¾
112962	49515	214	19	: :	426¼	160	1027	79	295
11090	3639	195	11	: :	329¼	66	173	80	197
4442	9948	: :	: :	: :	1124	337	1031	: :	102
3799	3520	: :	: :	: :	49¾	144	671	: :	3
19331	17107	195	11	: :	1502¾	547	1875	80	302
14420	5542	74	8	: :	704	45	546	: :	30
146	3797	: :	: :	: :	: :	: :	208	: :	14
197	2146	: :	: :	: :	124	: :	227	: :	16
1063	3412	: :	: :	: :	11	41	242	: :	14
158[illegible]6	14897	81	8	: :	839	86	1223	:	74
244876	171358	490	38	70	5222¾	794	5096	159	835

Havnenes Navne.	Svane-Fiær.		Fugle-Fiær.		Ederdun.		Raffineret Svovel.	
	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784
	Stkr.	Stkr.	Lpd.	Lpd.	Pd.	Pd.	Lpd.	Lpd.
Holmen :	:	1000	:	:	:	$547\frac{1}{4}$	:	:
Havnefiord :	:	7455	:	:	:	$161\frac{2}{4}$	:	:
Kieblevig :	:	700	:	:	:	:	:	:
Bosand :								
Grindevig :	:	1986	:	:	:	$5\frac{2}{4}$	:	:
Reikevigs Kiøbstæd	:	11141	:	:	:	$714\frac{1}{4}$	:	:
Vestmannøe :	:	499	$37\frac{3}{4}$	$281\frac{2}{4}$	:	$17\frac{3}{4}$	:	:
Orebacke :	:	16026	:	:	:	$83\frac{3}{4}$	:	:
Vestmannøe Kiøbst.	:	16525	$37\frac{3}{4}$	$281\frac{2}{4}$	:	$101\frac{2}{4}$	:	:
Berrefiord :	:	7216	:	$7\frac{2}{4}$	1392	$799\frac{3}{4}$	:	:
Rødefiord :	:	2468	:	:	572	188	:	:
Vapnefiord :	:	6518	:	:	980	$1284\frac{3}{4}$	:	:
Eskefiords Kiøbst.	:	16202	:	$7\frac{2}{4}$	2944	$2272\frac{2}{4}$	:	:
Huusevig :	:	5178	$25\frac{3}{4}$	$22\frac{3}{4}$	8305	$5740\frac{2}{4}$	$41410\frac{1}{4}$	$17994\frac{2}{4}$
Oefiord :	:	350	:	$31\frac{2}{4}$	187	$164\frac{2}{4}$	:	:
Hofsøs :	:	2500	68	246	:	9	:	:
Skagestrand :	:	8221	3	26	:	138	:	:
Oefiords Kiøbstæd	:	16249	$96\frac{3}{4}$	$326\frac{1}{4}$	8492	6052	$41410\frac{1}{4}$	$17994\frac{2}{4}$
Reikefiord :	:	8221	$2\frac{3}{4}$	$25\frac{2}{4}$	:	138	:	:
Isefiord :								
Dyrefiord :	:	4399	:	17	$311\frac{3}{4}$	$172\frac{2}{4}$	:	:
Bildal :								
Patrixfiord :	:	3523	13	:	$58\frac{1}{4}$	$187\frac{1}{4}$	:	:
Isefiords Kiøbstæd	:	16143	$15\frac{3}{4}$	$42\frac{2}{4}$	370	$497\frac{2}{4}$	:	:
Stikkesholm :								
Flatøe :	8400	57530	$55\frac{3}{4}$	$73\frac{3}{4}$	$3459\frac{2}{4}$	$12340\frac{2}{4}$	:	:
Grønnefiord :								
Olufsvig :	:	4480	:	:	:	172	:	:
Stappen :	:	4542	:	:	:	34	:	:
Budenstad :	:	19358	:	:	244	686	:	:
Grønnefiords Kiøb.	8400	85910	$55\frac{3}{4}$	$73\frac{3}{4}$	$3703\frac{2}{4}$	$13232\frac{2}{4}$	:	:
Summa : :	8400	162170	206	$731\frac{2}{4}$	$15509\frac{2}{4}$	$22870\frac{2}{4}$	$41410\frac{1}{4}$	$17994\frac{2}{4}$

Raae Uld.		Uden Garn.		Vadmel.		Enkeltbaands Hosr.		Enkeltbaands Troier.	
Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1787	Fra 1764 til 1773	Fra 1774 til 1784
Skpd.	Skpd.	Pd	Pd.	Alen.	Alen.	Par.	Par.	Stk.	Stk.
: :	$9\frac{1}{4}$	: :	: :	: :	: :	31095	10897	: :	: :
: :	$1\frac{3}{4}$	: :	: :	: :	: :	24882	24249	: :	: :
: :	$3\frac{2}{4}$	: :	: :	: :	: :	4704	3485	: :	37
: $\frac{1}{4}$	$16\frac{1}{4}$	: :	: :	: :	$58\frac{2}{4}$	5321	16017	: :	: :
: $\frac{1}{4}$	$30\frac{3}{4}$	: :	: :	: :	$58\frac{2}{4}$	66002	54648	: :	37
: :	$8\frac{1}{4}$	: :	: :	: :	: :	21894	11365	: :	: :
: :	$1\frac{2}{4}$	: :	42	: :	$290\frac{2}{4}$	63255	24313	: :	: :
: :	$9\frac{3}{4}$	: :	42	: :	$290\frac{3}{4}$	85149	35678	: :	: :
170	$116\frac{3}{4}$	: :	$1612\frac{2}{4}$	8079	5130	65263	127357	405	: :
$92\frac{3}{4}$	$12\frac{2}{4}$	: :	3017	: :	$998\frac{2}{4}$	55187	167700	599	: :
$34\frac{3}{4}$	18	: :	800	: :	$183\frac{2}{4}$	34667	78390	: :	: :
$297\frac{2}{4}$	$157\frac{1}{4}$	: :	$5429\frac{2}{4}$	8079	6312	155117	373447	1004	: :
$50\frac{1}{4}$	3	: :	$2027\frac{2}{4}$	38	42	99108	93379	: :	: :
5	: :	: :	559	: :	: :	339276	188503	: :	: :
$7\frac{3}{4}$	: :	77	10910	$108\frac{2}{4}$	: :	189608	94012	: :	: :
6	$\frac{3}{4}$	: :	597	: :	$79\frac{2}{4}$	134510	94896	: :	5
69	$3\frac{1}{4}$	77	$14093\frac{2}{4}$	$146\frac{2}{4}$	$121\frac{2}{4}$	762502	470790	: :	5
6	$\frac{1}{4}$	: :	597	: :	$79\frac{2}{4}$	134511	94896	: :	5
$24\frac{2}{4}$	$\frac{3}{4}$	: :	: :	$377\frac{2}{4}$	12	170762	88507	: :	: :
$23\frac{3}{4}$	$4\frac{1}{4}$	: :	19	: :	: :	104787	81318	: :	: :
$54\frac{1}{4}$	$5\frac{1}{4}$	: :	616	$377\frac{2}{4}$	$91\frac{2}{4}$	410060	264721	: :	5
$208\frac{3}{4}$	$10\frac{2}{4}$	: :	17	: :	7	146125	99684	: :	: :
3	: :	: :	: :	: :	: :	35536	41936	: :	: :
5	: :	: :	14	: :	: :	55112	33178	: :	: :
$12\frac{2}{4}$	: :	: :	11	: :	: :	51484	33218	: :	: :
$228\frac{3}{4}$	$10\frac{2}{4}$	: :	42	: :	7	288257	208016	: :	: :
$639\frac{3}{4}$	$216\frac{3}{4}$	77	20223	8603	$6881\frac{1}{4}$	1767087	1407300	1004	47

Havnenes Navne.	Enkeltbaands Vanter. Fra 1764 til 1773 Par.	Fra 1774 til 1784 Par.	Dobbeltbaands Hoser. Fra 1764 til 1773 Par.	Fra 1774 til 1784 Par.	Dobbeltbaands Trøier. Fra 1764 til 1773 Stk.	Fra 1774 til 1784 Stk.	Dobbeltb. Vanter. Fra 1764 til 1773 Stk.	Fra 1774 til 1784 Stk.
Holmen	61575	53068	159	32	655	14	„ „	„ „
Havnefiord	60150	174926	1822	373	75	91	8	„ „
Kieblevig	23253	50725	54	„ „	29	109	„ „	„ „
Bosand, Grindevig	6062	57912	121	306	19	136	„ „	„ „
Keckevigs Kiøbstæd	151040	316631	2156	611	778	350	8	„ „
Vestmannøe	9086	20820	1497	1383	47	158	„ „	„ „
Oerebacke	14898	69939	2106	358	1883	486	20	11
Vestmannøe Kiøbst.	23984	90759	3603	1741	1930	644	20	11
Berrefiord	„ „	6639	7584	4513	3474	2951	20	67
Rødefiord	„ „	15412	61553	47389	2010	263	103	49
Vapnefiord	„ „	4435	13687	15846	352	347	„ „	37
Eskefiords Kiøbstæd	„ „	26486	82824	67748	5836	3561	123	153
Huusevig	56	11100	12265	41610	232	614	11	118
Oefiord	170	15341	69219	170346	117	1731	„ „	382
Hossos	1499	81407	7509	24881	1746	5004	58	452
Skagestrand	38198	118379	3525	2746	358	382	27	14
Oefiords Kiøbstæd	39923	226227	92518	239583	2453	7731	96	966
Reickefiord	38198	118378	3525	2746	358	382	26	13
Isefiord, Dyrefiord	3528	31350	641	348	487	65	12	„ „
Bildal, Patrixfiord	3885	8126	4505	2616	60	20	2	„ „
Isefiords Kiøbstæd	45611	157854	8671	5710	905	467	40	13
Stickesholm, Flatøe	180817	176418	4321	2590	277	123	13	13
Grønnefiord, Olufsvig	79865	205390	84	„ „	86	„ „	„ „	„ „
Stappen	43122	62550	„ „	„ „	„ „	„ „	„ „	„ „
Budenstad	28485	76056	347	344	52	80	8	19
Grønnefiords K.	332289	520414	4752	2934	415	203	21	32
Summa:	592847	1338371	194524	318327	12317	12956	308	1175

V.

Beregning

over Fragter og Assecurance

for Cargaison og Retour-Varer

for hver Havn fra 1764 – 1784.

Havnenes Navne.	1764. Rdlr.	ß.	1765. Rdlr.	ß.	1766. Rdlr.	ß.	1767. Rdlr.	ß.
Holmen	2548	16	3549	64	3329	27	1971	12
Havnefiord	2226	74	2419	10	1746	1	1306	64
Kieblevig	2177	88	1000	ʃ	2611	32	2965	34
Bosand]								
Grindevig]	2701	88	3723	48	6551	28	1802	2
Reikevigs Kiøbstæd	9654	74	10792	26	14337	88	8045	16
Vestmannøe	1944	64	3381	24	3668	31	1791	32
Orebacke	ʃ	ʃ	2376	5	3892	20	2337	83
Vestmannøe Kiøbstæd	1944	64	5757	29	7560	51	4129	19
Berrefiord	1090	ʃ	1124	ʃ	1416	ʃ	1199	27
Rødefiord	1336	ʃ	1890	ʃ	1672	42	1525	12
Vapnefiord	1266	ʃ	1336	ʃ	1187	11	1076	ʃ
Eskefiords Kiøbstæd	3692	ʃ	4350	ʃ	4275	53	3800	39
Hunseviig	2132	ʃ	1902	ʃ	2252	ʃ	464	69
Oefiord	2572	ʃ	1963	67	2052	ʃ	1664	ʃ
Hofsos	2130	ʃ	1972	ʃ	2991	27	1636	ʃ
Skagestrand	958	ʃ	1266	ʃ	1358	ʃ	770	48
Oefiords Kiøbstæd	7794	90	7103	67	8653	27	4535	21
Reikefiord	958	31	1266	ʃ	1358	ʃ	770	48
Isefiord]								
Dyrefiord]	2032	ʃ	2086	82	2199	87	1608	12
Bildal]								
Patrixfiord]	1293	36	1324	75	1681	90	1572	ʃ
Isefiords Kiøbstæd	4283	67	4677	61	5239	81	3950	60
Stikkesholm]								
Flatøe]	2242	ʃ	2854	60	2047	26	1747	ʃ
Grønnefiord]								
Olufsvig]	2360	6	2611	47	2388	70	2352	ʃ
Stappen]								
Budenstad]	2297	64	2657	ʃ	2758	88	4279	8
Grønnefiords Kiøbstæd	6899	70	8123	11	7194	88	8378	8
Summa:	34267	77	40704	2	47262	4	32838	67

Aar												Summa.	
1768.		1769.		1770.		1771.		1772.		1773.		For 10 Aar.	
Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.
2148	70	2616	77	2918	69	1858	62	2107	11	1912	49	24960	78
1697	50	2485	18	291	=	1381	=	1359	=	1494	86	16407	15
793	79	2051	92	1374	71	2027	65	2803	37	739	30	18545	48
1441	=	1303	48	1039	48	1528	64	1395	95	1434	=	23021	37
6 81	7	8457	43	5623	92	6795	95	7665	47	5580	69	82934	77
1487	=	1401	64	1767	2	4347	=	2030	28	1349	58	23168	15
1617	36	1709	58	1341	=	3205	16	2486	40	1695	32	20661	2
3104	36	3111	26	3108	2	7552	16	4516	68	3044	90	43829	17
995	39	1202	37	1148	=	924	=	979	16	1070	=	14148	18
1462	27	1539	8	1553	9	1506	39	1477	24	1742	=	15703	65
963	18	883	=	1083	64	1053	59	1 05	36	453	16	10307	12
3420	84	3624	40	3784	73	3484	2	3461	76	3265	16	37158	95
2032	=	1652	=	1758	16	1998	75	1542	=	2021	4	17754	66
1479	=	1924	=	2134	25	1972	=	1900	=	1836	48	19497	44
1346	68	1497	13	1481	44	1625	37	1187	44	2358	=	18226	5
683	=	740	=	684	92	986	=	683	82	832	39	8963	4
5540	68	5813	13	6058	81	6082	14	5313	30	7047	91	64441	23
683	=	740	=	684	92	986	=	683	82	832	40	8963	4
1578	48	2585	73	2811	90	1872	=	2912	74	2320	=	22007	82
1626	29	1555	62	1923	46	1273	32	1621	57	2196	64	16069	11
3887	77	4881	39	5420	36	4131	32	5218	21	5359	8	47036	93
1304	=	1376	=	1793	=	1681	59	1413	5	1894	=	18352	54
1352	=	1352	=	3741	84	2506	=	2508	48	2704	47	23877	14
2003	76	2178	48	2212	28	2355	=	2209	49	2494	=	25445	78
46 9	76	49 6	48	7747	16	6532	59	6163	6	7092	47	6 675	45
36694	60	30794	17	31743	12	35088	26	32306	56	31380	33	343079	66

Havnenes Navne.	1774.		1775.		1776.		1777.		1778.		1779.	
	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.
Holmen	2172	ſ	1214	ſ	5334	83	3798	3	3088	89	4352	46
Havnefiord	967	8	1495	ſ	2183	16	2307	54	5301	22	7127	93
Keblevig	1125	25	2165	64	965	86	4080	48	2609	90	4244	32
Bosand]												
Grindevig]	3597	11	1664	21	1495	ſ	1971	90	1696	74	1938	32
Reikevigs Kiøbstæd	7861	44	6539	85	9978	89	12158	3	12696	83	17663	11
Vestmannøe	1579	40	2139	92	1148	92	1469	18	348	46	1334	85
Orebacke	2200	86	2198	ſ	1922	36	2048	82	2752	80	4685	7
Vestmannøe Kiøbstæd	3780	30	4337	92	3071	32	3518	4	3101	30	6020	92
Berresiord	1065	48	1307	32	1158	32	1252	79	1792	32	1710	ſ
Rødesiord	1339	52	1566	59	1596	38	1395	ſ	2108	41	4161	30
Vapnefiord	1000	ſ	1244	8	1305	54	1473	20	1385	77	1692	ſ
Eskefiords Kiøbstæd	3405	4	4118	3	4061	28	4121	3	5236	54	7563	30
Huusevig	1820	ſ	2903	56	2038	64	2471	62	2226	32	2549	72
Øfiord	2196	ſ	1804	34	2156	29	2529	30	2366	43	4884	ſ
Hofsos	1540	80	2421	56	2117	48	2363	68	1300	ſ	3119	24
Skagestrand	988	ſ	1242	45	1011	19	1542	40	960	78	1104	17
Øefiords Kiøbstæd	6494	80	8371	95	7323	64	8907	8	6853	57	11657	17
Reikefiord	988	ſ	1242	44	1011	19	1542	39	960	78	1104	17
Isefiord]												
Dyrefiord]	2279	22	3991	8	2344	17	4644	27	2897	1	5715	80
Bildal]												
Patrixfiord]	2313	92	1128	61	1751	27	2239	1	4485	85	4255	78
Isefiords Kiøbstæd	5581	18	6362	17	5106	63	8425	67	8343	68	11075	79
Stikkesholm]												
Flatøe]	2172	ſ	1705	16	1796	1	2218	32	2446	54	4958	46
Grønnefiord]												
Olufsvig]	1483	ſ	1692	66	1558	52	2053	79	2768	56	4679	13
Stappen]												
Budenstad]	3068	ſ	2371	16	2193	75	2918	27	3450	77	3101	48
Grønnefiords Kiøbstæd	6723	ſ	5769	2	5548	32	7190	42	8665	91	12739	11
Summa:	33845	80	35499	6	35090	20	44320	31	44897	95	66719	48

Aar.										Summa.					
1780.		1781.		1782.		1783.		1784.		11 Aar.		10 Aar.		21 Aar.	
Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.
5826	-	5794	28	4988	44	8108	14	8099	56	52731	75	24960	73	77692	52
7347	42	10733	57	8371	2	8833	41	7407	38	62074	85	16407	15	78482	4
6166	8	9951	18	6720	85	6507	77	7313	44	51852	1	18545	48	70397	49
2405	59	3676	44	3669	19	3132	55	780	54	26027	75	23021	37	49049	16
21845	23	30155	51	23749	54	26581	91	23601	-	192686	44	82934	77	285621	25
793	81	4179	19	2929	25	3555	-	2858	46	22336	64	23168	15	45504	79
4156	60	8028	91	7284	67	1728	-	1977	28	39014	57	20661	2	59675	59
4980	45	12208	14	10213	92	5283	-	4835	74	61351	25	43829	17	105180	42
2880	-	4603	48	4675	48	4995	-	3602	91	28993	26	11148	18	40141	44
3420	-	6410	24	4653	-	5332	48	3546	76	35529	80	15703	65	51233	49
3384	-	3242	-	2115	-	2115	-	2026	50	20984	17	10307	12	31291	29
9684	-	14255	[illegible]	11443	48	12442	48	9176	25	85407	27	37158	95	122666	26
1199	31	3657	-	936	65	6918	-	3695	63	30456	61	17754	66	48211	31
2400	-	8799	72	4572	-	5949	-	4610	22	42217	38	19497	44	61714	82
2922	61	4520	4	4245	69	2777	-	5121	13	32449	39	18226	5	50675	44
360	-	1295	62	1320	79	1518	30	2395	24	13789	8	8963	4	22702	12
6881	92	18303	42	11075	21	17162	30	15822	26	118912	50	64441	23	183303	73
360	-	1295	63	1320	79	1518	30	2395	23	13789	9	8963	4	22702	13
6739	51	13045	24	11748	34	10516	10	10201	20	74122	6	22007	82	96129	88
4743	30	7896	80	5445	46	9047	64	6669	17	49977	5	16069	11	66046	16
11842	81	22237	71	18514	63	21082	8	19265	60	137888	20	47040	1	184878	21
6767	44	7571	5	9693	25	8253	28	7605	72	55187	35	18352	54	73539	89
4642	19	7068	18	9364	52	9122	31	7089	36	51522	38	23877	14	75399	52
3628	49	6286	39	5797	85	5735	14	3669	58	42221	8	25445	73	67666	81
15038	16	21925	62	24855	66	23110	73	18364	70	148930	81	67675	45	216605	26
70172	55	118050	24	99852	55	1056620	58	91065	63	745176	55	343079	66	1088256	25

Havnenes Navne:	1764 Rdlr.	ß.	1765. Rdlr.	ß.	1766. Rdlr.	ß.	1767. Rdlr.	ß.
Holmen	396	72	538	64	503	12	336	61
Havnefiord	288	86	297	45	265	80	226	71
Kieblevig	327	43	160	14	362	61	368	10
Bosand]	400	63	544	7	610	66	387	14
Grindevig]								60
Reikevigs Kiøbstæd	1415	72	1540	24	1742	27	1318	60
Vestmannøe	105	11	469	5	495	84	347	95
Ørebacke	683	28	625	2	883	55	684	61
Vestmannøe Kiøbstæd	788	39	1094	7	1379	43	1032	60
Berrefiord	256	31	278	16	300	2	282	4
Rødefiord	385	59	439	17	442	27	460	45
Vapnefiord	250	83	250	[illegible]	215	37	223	2
Eskefiords Kiøbstæd	893	77	967	33	957	66	965	51
Huusevig	110	79	490	43	433	5	395	57
Oefiord	670	64	804	48	572	89	483	31
Hofsøs	630	62	806	89	383	6	304	30
Skagestrand	343	84	495	55	273	·	155	44
Oefiords Kiøbstæd	1756	1	2597	43	1662	4	1338	66
Reikefiord	343	83	495	54	273	4	155	44
Isefiord]								
Dyrefiord]	328	1	446	11	464	74	428	28
Bildal]								
Patrixfiord]	256	37	245	74	339	75	338	58
Isefiords Kiøbstæd	928	35	1187	43	1077	54	922	34
Stikkesholm]								
Flatøe]	759	22	939	86	610	46	471	73
Grønnefiord]								
Olufsvig]	423	4	445	52	423	47	433	40
Stappen]								
Budenstad]	431	3	441	20	454	89	541	65
Grønnefiords Kiøbstæd	1613	29	1826	62	1488	86	1446	82
Summa:	7393	61	9213	32	8307	88	7024	65

Aar												Summa.	
1768.		1769.		1770.		1771.		1772.		1773.		For 10 Aar.	
Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.
239	64	375	38	342	60	531	64	409	13	473	50	4147	18
252	86	231	=	315	71	500	48	270	39	240	72	2890	22
210	86	295	58	260	49	680	53	402	79	541	90	3620	63
854	55	213	92	365	42	261	40	262	41	368	43	4269	79
1558	3	1115	92	1285	30	1974	13	1344	76	1624	63	14927	86
212	57	237	48	251	19	258	16	320	95	329	46	3027	92
380	85	540	16	423	89	847	30	656	20	893	82	6618	84
593	46	777	64	675	12	1105	46	977	19	1222	32	9646	80
294	9	327	63	223	3	162	49	177	35	178	61	2479	81
430	73	464	25	413	29	327	37	362	88	290	39	4017	55
218	17	254	11	236	66	236	10	213	40	206	87	2304	65
943	3	1046	3	873	2	726	=	753	67	675	91	8802	9
650	82	433	48	378	58	494	44	394	32	406	49	4188	17
491	10	556	27	562	26	472	42	551	36	519	35	5684	44
293	55	313	27	303	64	324	11	398	20	362	47	4120	27
151	41	151	57	167	90	165	23	172	72	155	22	2227	12
1596	95	1454	63	1412	46	1456	24	1516	84	1443	57	16240	4
151	44	151	57	167	90	165	23	172	72	155	23	2227	12
395	90	551	41	578	11	463	90	641	75	638	15	4936	62
311	=	394	47	392	12	428	90	391	77	395	11	3494	1
858	38	1097	49	1138	17	1058	11	1206	32	1188	49	10657	75
278	49	325	40	377	21	371	23	384	67	471	31	4989	74
356	22	384	66	447	64	728	14	398	65	558	60	4599	50
279	12	368	36	368	30	337	=	351	88	397	22	3970	77
913	83	1078	46	1193	19	1436	37	1135	28	1427	17	13560	5
6453	76	6570	29	6577	30	7736	35	6934	18	7583	21	73814	71

Havnenes Navne.	1774. Rdlr.	ß.	1775 Rdlr.	ß	1776. Rdlr.	ß.	1777. Rdlr.	ß.	1778. Rdlr.	ß.	1779. Rdlr.	ß.
Holmen	441	24	⸗	⸗	692	5	561	57	655	69	714	62
Havnefiord	488	51	445	31	433	56	447	33	1007	45	1039	64
Kieblevig	437	94	523	60	⸗	⸗	637	6	718	37	874	53
Bosand, Grindevig]	259	52	169	82	215	84	402	38	489	35	541	90
Reikevigs Kiøbstæd	1627	29	1138	77	1341	49	2048	38	2870	90	3170	77
Vestmannøe	168	35	152	65	110	64	119	92	101	80	108	12
Oerebak	601	76	385	93	560	48	898	53	766	72	819	6
Vestmannøe Kiøbstæd	770	15	538	62	671	16	1018	49	868	56	927	18
Berrefiord	174	57	189	65	218	34	110	61	261	68	362	12
Rødefiord	258	72	272	37	332	89	147	65	417	5	475	24
Vapnefiord	169	56	197	59	227	73	179	26	240	54	264	36
Eskefiords Kiøbstæd	602	89	659	65	779	4	437	56	919	31	1101	72
Hunsevig	342	64	339	80	365	45	304	13	335	69	354	84
Oefiord	487	4	425	70	455	14	397	16	482	50	559	72
Hofsos	295	52	345	21	411	68	301	79	459	78	421	48
Skagestrand	165	45	177	69	228	70	186	37	243	21	260	18
Oefiords Kiøbstæd	1290	69	1288	48	1461	5	1189	49	1521	26	1596	26
Reikefiord	165	45	177	69	228	70	186	37	243	20	260	18
Isafiord, Dyrefiord]	594	26	632	51	696	81	837	43	615	5	1290	61
Bildal, Patrixfiord]	342	69	⸗	⸗	369	16	482	79	549	36	563	9
Isefiords Kiøbstæd	2602	44	810	24	1294	71	1506	63	1407	61	2113	88
Stikkesholm, Flatøe]	336	35	303	49	382	58	467	51	695	67	690	72
Grønnefiord, Olufsvig]	236	82	222	64	256	90	553	7	618	95	686	30
Stappen, Budenstad]	420	78	347	91	325	35	441	59	680	29	571	60
Grønnefiords Kiøbstæd	997	3	874	12	944	87	1462	21	1994	95	1947	66
Summa:	6390	57	5310	⸗	6492	40	7662	84	9582	71	10858	63

Aar.										Summa.					
1780		1781.		1782.		1783.		1784.		11 Aar.		10 Aar.		21 Aar.	
Rdlr.	ß	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.
591	72	395	71	488	10	571	6	791	49	5903	41	4147	18	10050	59
778	11	627	12	622	36	669	28	654	68	7213	51	2890	22	10103	73
581	46	9[illegible]3	80	746	75	890	48	757	44	7151	63	3620	63	10772	30
429	71	361	42	378	37	435	44	583	39	4267	38	4269	79	8537	21
2381	8	2381	13	2235	62	2566	30	2787	8	42536	1	14927	86	39463	87
95	37	151	70	134	25	228	48	196	1	1567	49	3027	92	4595	45
614	47	317	36	472	14	438	72	376	94	6252	35	6618	84	12871	23
709	84	469	10	606	39	667	24	572	95	7819	84	9645	80	17466	68
370	24	414	72	244	19	592	48	433	72	3372	52	2479	81	5852	37
427	ſ	483	77	429	29	772	ſ	489	72	45[illegible]5	86	4017	55	8523	45
248	ſ	338	48	182	43	240	48	259	24	2547	83	2304	65	4852	52
1045	24	1237	5	855	91	1605	ſ	1182	72	10426	29	8802	9	19228	38
299	24	362	ſ	152	72	443	72	450	24	3750	67	4188	17	7938	84
524	ſ	532	24	456	19	588	ſ	743	ſ	5650	77	5684	44	11335	25
419	48	385	72	388	67	529	48	564	ſ	4523	5	4120	27	8643	32
150	60	152	50	151	14	226	ſ	221	72	2163	73	2217	12	4390	85
1393	36	1432	50	1148	76	1787	24	1979	ſ	16088	30	16220	4	32308	34
150	60	152	51	151	15	226	ſ	221	72	2163	72	2227	12	4390	84
759	26	1010	11	834	1	1146	18	833	16	9249	51	4936	62	14186	17
441	95	597	60	511	87	490	36	528	24	4877	31	3494	1	8371	32
1351	85	1760	26	1497	7	1832	54	1583	16	16290	58	10657	75	26948	37
725	15	641	67	724	35	666	3	664	72	6298	44	4989	74	11288	22
710	72	723	2	767	27	728	32	837	95	6325	20	4599	50	10924	70
447	ſ	406	24	479	14	609	50	507	48	5237	8	3970	77	9207	85
1882	87	1770	93	1970	76	2103	85	2010	23	17869	72	13560	9	31420	81
8764	36	9038	5	8314	63	10492	25	10115	22	93021	82	73814	71	166836	57

Havnenes Navne:	Fragter og Assecurancer fra 1764—1773.				Fragter og Assecurancer fra 1774—1784.				Fragter og Assecurancer fra 1764—1784.			
	Fragter.		Assecur.		Fragter.		Assecur.		Fragter.		Assecur.	
	Rdlr.	ß	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr	ß.	Rdlr.	ß.
Holmen	24960	73	4247	18	52731	75	5903	41	77692	52	10050	59
Havnefiord	16407	15	2890	22	62074	85	7213	51	78482	4	10103	73
Kieblevig	18545	48	3620	63	51852	1	7151	63	70397	49	10772	30
Bosand												
Grindevig	23021	37	4269	79	26027	75	4267	38	49049	16	8537	21
Reikevigs Kiøbstæd	82934	77	14927	86	192686	44	24536	1	285621	25	39463	87
Vestmannøe	23168	15	3027	92	22336	64	1567	49	45504	79	4595	45
Oerebacke	20661	2	6618	84	39014	57	6252	35	59675	59	12871	23
Vestmannøe Kiøbstæd	43829	17	9645	80	61351	25	7819	84	105180	42	17466	68
Berrefiord	11148	18	2479	81	28993	26	3372	52	40141	44	5852	37
Rødefiord	15703	65	4017	55	35529	80	4505	86	51233	49	8523	45
Vapnefiord	10307	12	2304	65	20984	17	2547	83	31291	29	4852	52
Eskefiords Kiøbstæd	37158	95	8802	9	85407	27	10426	29	122666	26	19228	38
Hunsevig	17754	66	4188	17	30456	61	3750	67	48211	31	7938	84
Oefiord	19497	44	5684	44	42217	38	5650	77	61714	82	11335	25
Hofsøs	18226	5	4120	27	32449	39	4523	5	50675	44	8643	32
Skagestrand	8963	4	2227	12	13789	8	2163	73	22702	12	4390	85
Oefiords Kiøbstæd	64441	23	16220	4	118912	50	16088	30	183303	73	32308	34
Reikefiord	8963	4	2227	12	13789	9	2163	72	22702	13	4390	84
Isefiord												
Dyrefiord	22007	82	4936	62	74122	6	9249	51	96129	88	14186	17
Bildal												
Patrixfiord	16069	11	3494	1	49977	5	4877	31	66045	16	8371	32
Isefiords Kiøbstæd	47040	1	10657	75	137888	20	16290	58	184878	21	26948	37
Stikkesholm												
Flatøe	18352	54	4989	74	55187	35	6298	44	73539	89	11288	22
Grønnefiord												
Oluisvig	23877	14	4599	50	51522	38	6325	20	75399	52	10924	70
Stappen												
Budenstad	25445	73	3970	77	42221	8	5237	8	67666	81	9207	85
Grønnefiords Kiøbstæd	67675	45	13560	9	148930	81	17860	72	216505	26	31420	81
Summa:	343079	66	73814	71	745176	55	93021	82	1088256	25	166836	57

VI.

Beregning
over Cargaison- og Retour-Varers hele Beløb for hver Havn
fra 1764 til 1784.

Havnenes Navne.	Cargaisoner. Fra 1764—1773. Rdlr.	ß.	Fra 1774—1784. Rdlr.	ß.	Summa. 1764—1784. Rdlr.	ß.
Holmen	91722	4	128848	28	220570	32
Havnefiord	49342	63	120773	27½	170115	90½
Kieblevig	53720	21	105132	23	158852	44
Bosand						
Grundevig	63858	27	74077	8	137935	35
Reikeviks Kiøbstad	258643	19	428830	[illegible]6½	687474	9½
Vestmannøe	58549	62	42631	62	101181	28
Ørebakke	125397	83	121725	47	247123	34
Vestmannøe Kiøbstad	183947	49	164357	13	348304	62
Berrefiord	43121	90	61402	67	104524	61
Rødefiord	67[illegible]17	51	80001	28	147018	79
Vapnefiord	41684	36	47054	47	88738	83
Eskefiords Kiøbstad	151823	81	188458	46	340282	31
Huusevig	81518	91	70462	94	151981	89
Qefiord	92210	25	98002	74	190413	3
Hofsøs	75283	43½	86442	57	161726	4½
Skagestrand	38794	44	37449	40	76243	84
Qefiords Kiøbstad	288007	11½	292357	73	580364	84½
Reikefiord	38794	44	37449	41	76243	85
Isefiord						
Dyrefiord	91162	40	145030	15	236192	55
Bildal						
Patrixfiord	66875	75	85116	48	151992	27
Isefiords Kiøbstad	196832	63	267596	8	464428	71
Stikkesholm						
Flatøe	80884	44	104645	24½	185529	68½
Grønnefiord						
Olufsvig	78844	9	103144	13½	181988	22½
Stappen	31924	50	52539	95	84464	49
Budenstad	39934	38	44586	15	84520	53
Grønnefiords Kiøbstad	231587	45	304915	52	536503	1
Summa:	1310841	76½	1646515	86½	2957357	67

Retourer.						Deraf til fremmede Stæder.					
Fra 1764 — 1773.		Fra 1774 — 1784.		Summa. 1764 — 1784.		Fra 1764 — 1773.		Fra 1774 — 1784		Summa. 1764 — 1784.	
Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.
95623	87	173289	68½	268913	59½	18771	11	20108	30½	38879	41½
85618	18	242600	48	328218	66	54796	41	111803	33	166599	74
111603	55	311975	37½	423578	92½	34062	5	190088	94½	224151	3½
117009	49	151341	92½	268351	45½	9703	76	19934	52½	29638	32½
409855	17	879207	54½	1289062	71½	117333	37	341935	18½	459268	55½
102213	76	27519	5	129732	81	14412	30	6303	81	20716	15
134096	24	155784	48	289880	72	36784	61	87151	80	123936	45
236310	4	183303	53	419613	57	51196	91	93455	65	144652	60
57956	30	61835	19	119791	49	=	=	=	=	=	=
99979	32	81556	14	181535	46	=	=	=	=	=	=
54844	24	45784	49	100628	73	=	=	=	=	=	=
212779	86	189175	82	401955	72	=	=	=	=	=	=
118398	6	82479	80	200877	86	=	=	=	=	=	=
135010	13	106556	10	241516	23	=	=	=	=	=	=
80718	11	75291	91	156010	6	=	=	=	=	=	=
46626	41	43671	63	90298	8	=	=	=	=	=	=
380752	71	307949	52	688702	27	=	=	=	=	=	=
46626	41	43671	63	90298	8	=	=	=	=	=	=
146107	72	317192	7½	463299	79½	27280	60	176821	88½	204102	52½
93864	67	177177	2½	271041	69½	14066	14	96896	44½	110962	58½
286598	84	538040	73	824639	61	41345	74	273718	37	315065	15
126544	1	159659	89	286203	90	3752	67	28233	75	31986	46
122249	30	209886	74½	332136	8½	19766	14	97010	25½	116776	39½
67314	91	81074	91	155389	89	=	=	3500	52	3500	52
53349	27	75442	41	128791	68						
369457	53	533064	10½	902521	63½	23518	81	128744	56½	152263	41½
1895754	27	2630741	37	4526495	64	233395	91	837853	81	1071249	76

Havnenes Navne.	Huse og Inventariers Belob. Rdlr.	ß.	Beholdninger af Cargaisonerne, Contanterne fraregnede. Rdlr.	ß.
Vestmannoe	4527	7	6601	80
Orebacke, efter Regnskab for 1783.	6630	,	22147	12
Grindevig	2271	25	3903	48
Bosand	3686	61	7260	66
Kieblevig	8149	47	9581	85
Havnefiord	8552	66	12059	8
Holmen	4977	42	16592	20
Budenstad	2123	66	3268	65
Stappen	2620	16	5616	59
Olufsvig	3690	76	2594	78
Gronnefiord	2345	20	2958	29
Stikkesholm	5060	95	10130	23
Flatoe	3043	88	3304	58
Patrixfiord	3836	89	4969	1
Bildal	3719	30	5449	39
Dyrefiord	2847	27	5990	82
Isefiord	5013	84	13080	66
Skagestrand og Reikefiord	5473	1	7332	75
Hofsos	4243	69	12419	42
Oefiord	5212	22	13802	20
Huusevig	4680	7	9214	26
Vapnefiord	3955	72	7801	74
Rodefiord	4750	,	17459	50
Berrefiord	4199	74	13906	35
Summa:	105611	28	215425	85

Foruden de her beregnede Huse, er der udsendt i Aarene 1785 og 1786 en Krambod og et Vaaningshuus til Budenstads Havn, som har kostet her i Kiobenhavn 769 Rd. 88 ß.; og Pakhuse til Holmen, koster 2408 Rd. 64 ß., til Stappen 872 Rd., til Dyrefiord 814 Rd. 16 ß., og til Patrixfiord 814 Rd. 16 ß.; alt foruden Opreisningen i Island.

Indhold.

Indhold.

Forordningens Side

§. 15

Side.

§. 9.

Side.

Bilagernes

I. Afdeling: Samling af de i denne Forordning paaberaabte Anordninger 1-88

Anmærkn. S. 140. L. 4. o f maae saaledes læses: De forhandlede Retourvarers Beløb er i bemeldte 11 Aar efter Bøgerne 2404893 Rdlr., og naar man dertil lægger 52075 Rdlr. for de til Fisker-Skibene afleverede Retourvarer og 129600 Rdlr. for de den Tid usolgt her liggende Beholdninger, hvilke begge ere indbegrebne i Beregningen paa Tabellen No 6, saa vil den da udbringende Summa af 2586568 Rdlr. passe meget vel med Generalsummen paa Tabellen, da der ved denne naturligvis maae findes

Dd 2 An-

nogen Forskiel, saasom Varenes Beløb her er beregnet efter Middelpriser. Ellers bliver og Retourvarenes Udsalgspris endnu at tillægge 29980 Rdlr. for Beløbet af de i samme Aaringer forliiste Retourladninger, (see pag. 138) hvilke ikke ere indbefattet i nogen af disse Beregninger; og bliver saaledes den hele Summe efter Bøgerne 2616548 Rdlr.